

વ્યાપારી જ્યોતિષ ભાવદર્શન માળા : પુસ્તક પહેલું

૩ અબ્જની પારાશરી

લેખક

મહાશય સુખલાલ શાહ

: પ્રાપ્તિ સ્થાન :

વ્યાપારી જ્યોતિષ ભાવ દર્શનમાળા

તુળસીભૂવન, પાલેશ્વરેણ,
વિલેપારે, મ'બં ૨૪

અર્પણ

જેઓ સહજાબિદ પૂર્વે જન્મ્યા અને જન્મને, પ્રાણનું દેહ કાળ ધર્મ પામ્યાં છતાં જ્યોતિષશાસ્ત્રના કુટ્ટા તરીકે ગમતેલ પામ્યા છે; જેઓ સાઠાઈથી સાધુ હવેલ ગાળી દીધે તપશ્ચર્યાના પ્રભાવથી પેતાનાં જ્ઞાનચક્ષુ ખુલ્લાં કરવાને શક્તિમાન થયા છે અને તે દિવ્ય શ્રિષ્ઠી પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન કદાચ ૪૦ વેદોક્તની કંડીકાઓમાં ભરી દીધું અને તે જ્ઞાનના જ્ઞાનાર્જન આગળ હવે પારાસરી નામક પુસ્તકના કારે અર્પણ કર્યું જે અત્યારે પણ ઉપસ્થિત છે તે હવે પારાસરી રૂપ માતાના હિરમાંથી આ હવે પુસ્તક વિકસીત થયું હોવાથી તે પૂરતું પ્રાતઃ સમસ્ત્રીય મંદિરિ પારાસરજીના કોમળચરણ નત મન્નન અર્પણ કરીને કૃતજ્ઞતા અનુભવું છું.

લેખક

આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકાય છે !

આપની આવતી કાલ કેવી જશે તે જાણવા માટે આપને સંવામાં અમે આ પુસ્તક રજૂ કર્યું છે. આજ છે કે આપને તે અવશ્ય પ્રકાશ આપશે.

કેટલીયવાર આપારનું નિઃશ્વસ ખેડીને સુતેલો માથોસ જાગે છે ત્યારે અચાનક તેણે કે મંદીના સમાચાર મળવાથી તેની ગર્થા ગણુરી-આશાઓ-કીર્તી વર્ણી ગલ્ય છે. ત્યારે કેટલીયવાર એક ચંચળ ગઢર વધે છે ત્યારે ખીણ ચંચળતા ગઢર થયે છે. આ બધું કેવા રીતે અને છે તે જ્યોતિષશાસ્ત્રી જ કહી શકે છે. તેના અભ્યાસથી માણસ આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકે છે !

લેખક

આભાર દર્શન

શ્રીજીત મનુસાઈ પી. મુકેદે આ પુસ્તક નિઃશ્વર્થ સંવાગાવે ગારીકાઈથી તપાસી આપીને જે સહાદ સુસ્ત આપ્યાં છે તે મને ખૂબ ઉપયોગી લાગ્યાં છે. આ માટે હું તેમને ખરેખર આભારી છું.

લેખક

પ્રાસંગિક

કેટલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો મને લેણો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યાસ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાભના લોભે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ધમ્મીને નાં પાડી. મને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા ઊપજી. પરંતુ ખારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિત્તની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી કર્યું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી ટ્રેસની કુંડલી પરથી કે જાતરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંડલના પાંચ અંશના લગ્નવાળી હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત્ત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ કાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જાતરના લાવો એ જાતરના કે જાતરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી ટ્રેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું સહુ કે આ ટ્રેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વર્ચસ્વ ધરાવે

કે ઉપચાર કોઈએ સગી દેવાનું પહેલાં આપણે ત્યાં કે બનતર નેતું
કર્યું હતું જ નહિ અને તેના પર આપણા પૂર્વચાર્યોએ કંઈ જ
વિચાર કર્યો નથી એમ મનનું થોડું નથી. આવા કોષોને આપ
નેતા અધ્યક્ષ પંચાંગદારો સ્થાન આપો તે પણ એક નવાઈ
ભરેલી વાત છે. આપને જોઈએ તો હું આ જાળનના પ્રકાશ
પાટલા તૈયાર છું. આપ કોઈ તો મદુરિ પામશરે સ્વેદી હથુ
પામશરી પરથી મેં જોધેલી ચાવીઓ મોઢલી આપું. આપ
તેની પરીક્ષા કરો અને થોડું લાગે તો જનતા સમક્ષ પણ મૂકો.
અને આ માટે વાંધો નથી.

મારે હોલું જોઈએ કે શ્રીયુત્તમ જોનાએ મારા આ પત્ર પર
તરતર લક્ષ આપ્યું અને જણાવ્યું કે આપનું કે જનરતા તેજ મંદીના
થોળોનું ગળું સારિન્ય મોઢલી આપો. હું તે ઘણી ખુશીથી તપાસીશ.
મને જો સાચું લાગશે તો આવતા ૨૦૦૫ ની સંવતના જન્મભૂમિ
પંચાંગમાં જનતા સમક્ષ પણ અવશ્ય મૂકીશ. મેં આ તક ઝડપી
લીધી અને સરવાળે તેમની દસોટીમાંથી પસાર થયો અને જન્મ-
ભૂમિના ૨૦૦૫ ના પંચાંગનાં પાનાં ૨૮ અને ૨૯ પર મારું નામ
દેખાયું. મનમાં થયું કે પ્રાયશ્ચિત્ત ઠીક થઈ ગયું છે !

પણ પંચાંગ મરફતે હું જનતા સમક્ષ પહોંચ્યો એટલે
મારા પર તેમના તન્દ્રથી ધન્યવાદ સાથે પત્રોના વરસાદ વરન્થો.
મારે રૂપે દરેક માનુસ સહેલાઈથી સમજી શકે તેવી રીતે આખી
વસ્તુ જનતા સમક્ષ લખવા દલીલ અને પુરાવા સાથે મુકાવી જોઈએ
તેવી તેમની માંગણી હતી કેટલીક ચાવીએ ચાલુ જનરમાં મારી
નામના તરત જ વધારી તે પણ આ માંગણીનું ઠાવણું હતું. આ
રીતે આ 'વ્યાપારી જ્યોતિષ લાવદર્શન માળા'નું સર્જન થયું.

આ માળાના પુસ્તકોની રચના સારી અને સરળ રાખવાની
આવી છે. તેમાં કોઈપણ જગ્યાએ વાચકને સંશય થવા પછું રહેતું

નથી. ઉપરાંત જ્યોતિષનું પ્રાથમિક જરૂરી જ્ઞાન તેમાં ઘણીજ સહેલાઈથી કોઈપણ માણસ સમજી શકે એ રીતે આપેલું છે. આમાં લાવેલી વધઘટ કેવા ગ્રહયોગથી થાય છે, સદ્ગો ક્યારે જામે છે, ક્યારે નિષ્ફળ જાય છે તે જાહેર સચોટ રીતે સમજાવવામાં આવ્યું છે. મારી સહુ કોઈને નમ્ર વિનંતિ છે કે દરેકે આ પુસ્તકનો લાભ વહેલી તકે ઉઠાવે.

આજકાલ જાનરમાં મળતાં વ્યાપારી લવિધ્યને લગતાં પુસ્તકો ગિલકુલ અસંતોષકારક માલૂમ પડે છે. આનું કારણ લેખકનું અજ્ઞાન અને અંગ્રેજી પુસ્તકોનો તરબુતો કરી ધન કમાવાની લાલસા હોય છે. પરિણામે વ્યાપારીને તે લાભનાં જદલો ખોટના ખાડામાં ઉતારે છે અને જ્યોતિષ શાસ્ત્ર નિંદાને પાત્ર બને છે.

આપણે ત્યાં વ્યાપારી લવિધ્ય જાણનારા કેટલાક જાહોશ વધારે છે. જરા પરન્તુ તેઓ પોતાનું જ્ઞાન પુસ્તકોના સ્વરૂપમાં રજૂ કરતા અચકાય છે; કારણકે તેમ કરવા જતાં તેમની કમાણી ઘટી જવાનો ભય રહે છે. પરિણામ એ આવે છે કે તેઓ પોતાનું જ્ઞાન સાથે જ લઈને કાળ ધર્મને પામે છે અને જનતા તેના લાભ વગરની રહી જાય છે. આ રીતે મારો આ પ્રયત્ન સહુ કોઈ આવકારશે તેવી મારી ખાતરી છે.

શ્રીયુત્ કાન્તિલાલ પરીખ પ્રકાશક જરા પણ તે માર્ગ તો મિત્ર જ છે. તેમના પર પૈસાની કમાણી કરતાં મિત્રતાના દબાણે ખૂબ અસર કરી અને આ પુસ્તકોને જીવંત સ્વરૂપ આપવાના પ્રયત્નો માત્ર પંદર દિવસમાં નક્કી થયા.

સાથે સાથે મારા આ પુસ્તક રચનાના કાર્યમાં લાવેલ, શ્રદ્ધા, વગેરેની ઝડપી વિગતો મેળવવામાં જનગભૂમિ પંચાંગના ગણિત વિભાગના સંપાદક અને મુંબઈ એસ્ટ્રોલોજિકલ સોસાયટીના

મંત્રી શ્રીયુત અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ શાહે મને જે ખડે પગે વળતી ટપાલે જવાળ આપીને મદદ કરી છે તે વસ્તુએ મારો ઉત્સાહ આલુ રાખવામાં ઘણો અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો છે, આથી હું તેમનો અહીં અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનું છું.

આ સિવાય મારા મિત્રો શ્રીયુત રણછોડદાસ ઠાકોરદાસ કેળાંવાળા એમ. એ., ખી. ટી. અને હીરાલાલ ઉમિયાશંકર પંડ્યા આ પુસ્તક જાહેર ખડે કે તરત જ અંગ્રેજી અને હિંદીમાં ભાષાંતર કરી આપવાની રાહ જોઈ રહ્યા છે તેમનો પણ હું આભાર માનું છું. કારણકે આ પુસ્તકનું અંગ્રેજી ભાષાંતર કરીને દેશ પરદેશમાં હિન્દના જ્યોતિષ શાસ્ત્રની નામના વધારવાની અમારી ખાસ ઈચ્છા છે.

આ પુસ્તક વાંચ્યા પછી અને સમજ્યા પછી અમેરિકન તેજ મંદી આના પરથી કાઢી શકાય કે નહિ તેનો ઘણાને વિચાર આવશે. અને તેઓ અમને પૂછશે પણ ખરા. આના જવાબમાં એમ છે કે અમેરિકન તેજ મંદી આ પુસ્તકમાં એકાદ બે ચાવીઓ ઉમેરવાથી અવશ્ય નીકળે છે. આના પર પણ એકાદ અધ્યાય લખી નાખવા મન થયેલું પરંતુ સદ્ગાનું તત્ત્વ જોટી રીતે વધી જાય તેમ ઈચ્છતો નહિ હોવાથી તે અધ્યાય અમે હાલ તરત તો આપવાનું માંડી વાળ્યું છે. જિજ્ઞાસુએ પોતે જાતે પ્રયત્ન કરી આટલું સંશોધન કરી લેવું.

હવે સાયનવાદી વિષે: આજકાલ અનેક જ્યોતિષીઓ આપણા ઋષિ મુનિઓએ મહાન તપશ્ચર્યા અને નિઃસ્વાર્થ સેવાના ધોરણે પોતાનાં દિવ્યજ્ઞાન અને શક્તિ વડે જે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર રચ્યું છે તેની અવગણના કરી રહ્યા છે. અને તેને અવિશ્વાસપાત્ર ઠરાવી પશ્ચિમનો સાયન પદ્ધતિ પર દોરવા લાગ્યા છે. પરિણામે આ જ્યોતિષીઓ એવી પરિસ્થિતિમાં મુકાયા છે કે તેમને

પોતાને જ જ્યોતિષ શાસ્ત્ર પર શ્રદ્ધા ઊઠી ગયેલી માણસ પડે છે અને સંશય મનધારી થયેલાં દેખાય છે; આથી સાચા પદ્ધતિમાં મુખ્ય દોષ થોડા શબ્દોમાં કહેવાની જરૂર છે.

સૂર્યમાળા ખસે છે પણ તે જ્યાં જાય છે ત્યાં પોતાના ગુરુત્વાકર્ષણ સાથે જાય છે. નહિતર ગ્રહો સ્થાન ભ્રમ થઈ ગળી પડ્યા જોઈએ. આથી પૃથ્વીતત્ત્વ પર સૂર્યમાળા ખસવા છતાં સરખી જ અસર રહે છે.

આ પુસ્તકમાં ટેટલીક જગ્યાએ રાક્ષસ એકેમરીને નિરચનમાં બદલીને અગર તેા જન્મભૂમિના પંચાંગોના ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. તેથી ગ્રહ ગોચર તેના આધારે જોવું. અમારે કહેવું જોઈએ કે મહર્ષિ પારાશરના સિદ્ધાંત પ્રમાણે આ જ પંચાંગો દુષ્પ્રદાયી છે. અમે ખરેખર તેમના ઝણી છીએ.

છેવટે આ રૂબરૂની પારાશરી આને પ્રગટ થાય છે. તે જાણીને આનંદ થાય છે. આવી જ રીતે હવે પછીનાં પુસ્તકો શેર ચિંતામણી, સુવર્ણ પારસમણી, ચાંદી કદમ્બરુ અને ગિયાં લાવ પ્રદાશ થોડા સમયમાં બહાર પડી જશે એવી મારી ખાતરી છે.

રાનુલાઈ સુ. શાહ

પં. વાલ્લભ જાનકીલાલ શર્મા “સુમન”

મેય શાસ્ત્ર વિચારદ. જ્યોતિષ રત્ન
દિ. સા. સુધાકર દિન્દુ ધર્મ વિચારદ
સં. કોચિદ. લેન સિ. મુખ્ય.

ચેતવાણી

इना वेपारीओने न्योतिपनु सामान्य ज्ञान होवुं न जेधओ
ओम हुं द्रढतापूर्वक मानुं छुं कारणके ते वगर आंधणो भाणुस
मुसाइरी करवा नीकेया जराजर छे.

आ पुस्तक ओवी रीते लणवामां आबुं छे के इना
कोधपणु सामान्य वेपारी आ पुस्तकने सहेबाधथी समथु शके
अने पोताना धंधामां सामे आवती तेहु मंदीने -लाल नुकसानने-
न्योतिप शास्त्रनी मददथी अरीसानी माइक अगाउथी पारणी शके.
इना वेपारीओने मारी नअ विनंति छे के तेमणे आ पुस्तकने
अव्यास कंटाया विना करवो अने तेना उपयोग छ मास पड़ीन
करवो. वहेलो उपयोग करवाथी अनेक लूलो यशे, नुकसानी आवशे,
अने पुस्तकना काया ज्ञानथी तेना पर कंटाणो आवशे.

व्यापार घररो के अथ यवानो नथी पणु तमारे अनुभववी
जनयानी आस आवश्यकता छे.

उपरोक्त सूचनानो कउके रीते अभल करगो.

आ पुस्तक के ते भाणुसोना हाथमां भूकता पंडेदां संपूर्ण
विचार करगो. कारणके ते ओक रसायण रुप छे. तेना उपयोग
अज्ञानीने जाडामां धकेली दैशे.

आजकाल न्योतिपीओनी पासेथी इणो लठ केदसाय
इसायेलाना दाणला शोधवा नवुं परे तेम नथी. आथी न्योतिप

શાસ્ત્ર પોતે દોષ પાત્ર નથી પરંતુ તેનું ખરું કારણ ચમકાવનારી જાહેરાતના જોરે ચાલતા નામધારી જ્યોતિષીઓ હોય છે. તેઓ પોતાનાં ગજવાં કેમ ભરવાં તેટલું જ જાણતા હોય છે. ગ્રાહકોની તેમને પડી જ હોતી નથી. હું માનું છું કે મારા આ પુસ્તકના અભ્યાસથી મેળવેલું જ્ઞાન વેપારીઓને ખૂબ ઉપયોગી થશે. તેઓ નામધારી જ્યોતિષીઓના હાથે ફસાતા અટકશે અને પરિણામે તેમની સંખ્યામાં મોટો ઘટાડો થતાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રની સત્યતા પર વિશ્વાસ પેદા થશે.

નામધારી જ્યોતિષ શાસ્ત્રીઓના એકાદ બે રમુજ દાખલાઓ અત્રે ટાંક્યાની જરૂર છે એટલી જ આશાથી કે તેઓ જગતની આંખમાં ધૂળ નાખી પોતાનો ધંધો કેવી અજાયબી વચ્ચે ચલાવતા હોય છે તેની જનતાને જાણ થાય.

થોડા વખત પર મને એક એવા જ્યોતિષ શાસ્ત્રી મળ્યા કે તેમને ગ્રહો શું છે, દુરંગી શું છે અને દૃષ્ટિ શુભિ પ્રતિશુભિના શા ભેદ છે તેનું કંઈ જ્ઞાન જ નહોતું! તેઓ માત્ર તિથિ વાર પર ગણતરી કરી જાહેરાતો કરતા. ૫૦ ટકા સાચું અને ૫૦ ટકા ખોટું પડે એ હિસાબે તેમણે આપેલી જે રૂબો સાચી પડે તેને ભેગી કરી તેની ફરીવાર જાહેરાત પોતાની સચોટ રૂબને પૂરવાર કરતા. લોકો આ જાહેરાતથી આગાદ અંતર્ધ જતા!!!

આવા જ એક બીજા જ્યોતિષ મહાશયને દીકરા થતા નહોત'. એ માટે મને તેમના જન્મશ્લોક જાણ્યા. આ જાણતમાં જ્યારે મેં શાસ્ત્રના આધાર સાથે તેમની સાથે વાતચીત કરવી શરૂ કરી ત્યારે તેઓ તરત જ બોલી ઊઠ્યા કે, 'મને ગાફ કહે! મને આપની આ બધી વાત જરાપણ સમજતી જ નથી.' કહેવાની જરૂર નથી કે મારી આ વાત તદ્દન સાદી હતી. પરંતુ આ લાઈ પણ પોતાનું ટકું ઉપડી જ રીતે કુદાવતા હતા. જનતાએ આમાંથી લેવા જેવો છે.

હવે નિધિ વાર અને થકના લેદ વિષ :

કેટલાક જ્યોતિષીઓ નિધિ અને વાર પર ગણુરી કરીને જ્યોતિષ શાસ્ત્રના નામે ગારાં ગણરાવે છે. આથી હું આ સમયે વેપારીઓનું ધ્યાન જોઈું છું કે નિધિવાર એ સૂર્ય અંદ્રની વચ્ચેના અંતરનું ગણિત છે. અને એમાં પણ સશિ મેળ હોતો નથી. તેમાં અન્ય થકો અને સશિગણનો વિચાર કરવામાં આવતો નથી. આ એક મહાન ભૂલ છે. અમેરિકન ફોચરના આંદોલ શોધતા માટે જેમ તરેહ તરેહની મુર્ખાઈ બરેલી રીતો શોધી કાઢવામાં આવે છે તેના જેવો જ આ હાજરો પૂરો પાડે છે. તો આ વસ્તુ પર લક્ષ આપવું જરૂરી છે.

આવું જ કંઈક સર્વતાલદ્ર ચક્ર માટે છે. આની રચના અને તેનું ગણિત એવું વિચિત્ર છે કે તેમાંના હક ટકાના જ્યોતિષીઓ સમત્યા વિના તેજી અંદી કાઢી વેપારીઓને આપે છે. અને પરિણામે લાભતા ગદ્ગદ નુકસાન કરે છે તો સર્વતાલદ્ર ચક્રના આધારે આજના વેપારીઓને પણ હું આ ન્યાયે ચેતાવું છું.

કેટલીક વાર વેપારીઓ મકરનો શુક્ર મંદી કરશે, મીનનો તેજી કરશે, મિથુનનો શનિ મંદી કરશે અને સિંહનો તેજી કરશે એવી વાતો કરતા સાંભળવામાં આવે છે. આ પણ મહાન અજ્ઞાન છે કારણકે કોઈ પણ લાંબા કે ટૂંકા ગણાની તેજી મંદી શોધતી વખત સમગ્ર અંદોની ખગ્ગરની સ્થિતિ જોવાની હોય છે કે કેમ એક જ થક અસૂક ફળ ઉપજાવે તેવું હેતુ નથી.

આવડું સ્પષ્ટીકરણ કર્યા પછી હવે હું મારી પદ્ધતિનાં મુખ્યદોષ પર આવું છું. મારી પદ્ધતિ સર્વાંગ શાસ્ત્રીય છે તે શાસ્ત્રોના આધાર પર રચાયેલી છે. આ પદ્ધતિ વધુ અન્યાય, વિચારો, અનુભવો, અને પ્રયોગોના અને વર્ષો પછી મહા મહેનતે શોધેલી છે. 'કર્યા કાયદો કોરીના' એ ન્યાયે આજે આ

સંશોધન થયું સામાન્ય લાગશે, પરંતુ તે શોધની દિશા તો કેટલું
શોધક બુદ્ધિવાળો જ આંત્રી શરૂશે.

હવે આ પદ્ધતિથી નીકળતી તેજ મંદી પ્રમાણે ધંધો
કરતાં પહેલાં આખીયે પદ્ધતિનો પૂરો અભ્યાસ કરી, એટલે કે
આ પદ્ધતિ અનુસાર ભૂતકાળમાં થઈ ગયેલી વધઘટો તપાસી જઈ,
તેમાં જૂના જૂના ગ્રહોની થયેલી અસરો તપાસી જઈ, પાછી સચોટ
દ્રષ્ટિ મેળવી લીધા બાદ આ પદ્ધતિને ઉપયોગમાં લેવી. જ્યોતિષ
શાસ્ત્રમાં જેટલી સહેલાઈથી લવિષ્ય વાણી શકાય છે, તેટલી જ
સહેલાઈથી તેમાં ભૂલો થવા પણ સંભવ છે. માટે ચોક્કસ દ્રષ્ટિ
મેળવી લેવાની બાસ જરૂર છે. એટલા અનુભવના કારણે ઘટી
ભૂલોથી ઘણી વખત ધંધો કરનારને નુકસાન સહન કરવું પડે છે
અને પોતાની ભૂલને બદલે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર દોષ પાત્ર ઠરે છે.
માટે પૂરતા અભ્યાસ પછી ધંધો કરવાથી લાભ મેળવી શકાય છે.
આ માટે હું છ માસની મર્યાદા મૂકું છું. એટલેકે છ માસ
સુધી તેના જ્ઞાનનો કોઈએ ઉપયોગ કરવો નહિ. આ સમય દર-
મ્યાન તેના આધારે ચાલતું બજાર તપાસી અભ્યાસનું ફરીકરણ
કરવું. ઉપરોક્ત મર્યાદા સુદ જ્યોતિષ શાસ્ત્રીઓએ પણ નીકારવી,
કારણ કે તેમના પૂર્વગ્રંથો દ્વારા કરતાં આટલો સમય અવશ્ય
લાગે છે.

ઉપરોક્ત સૂચનાનો લાંબ કરી કેઈ આગળ ચાલશે તો
મારા ચાનવા પ્રમાણે તેને નુકસાન થશે, તેનું મગજ ભ્રમિત થઈ
જશે, અને આ પુસ્તકનો કાલ લેવાને બદલે તે તેને ખીન ઉપ-
યોગી નહાતાં અનેક શ્રાપ સાથે ફેંટી દેવું પડશે.

આ પુસ્તકનું પૂરું જ્ઞાન મેળવ્યા પછી વેપારીઓને મારી
બાસ સૂચના છે કે તેમણે એકદમ કમાવાની દિવાલ કરવી નહિ.
શક્તિથી વધારે જોખમ એટલું નહિ. વધારે લે વેચ કરવી પરંતુ તો

કરવી. આમ કરવાથી ક્યારેક પાનાની ક્ષતિના દોષથી વિરુદ્ધ
જતા અઘરમાં નરન વેપાર કાચી નાખવાથી નાણાકીય શક્તિ
જળવાઈ રહે છે. જ્યારે કેટલેક વેપારીઓ આવા પ્રસંગ પાતાતો
વેપાર વધુ વખત ચાલુ રાખે છે અને પરિણામે પસ્તાય છે.
તેમની નવ્યાણું વખતની શક્તિ અને કમાણી આવા એક પ્રસંગ
મુખારી નાખે છે, આથી ઉપરના સિદ્ધાંતને અસર સમજ
અવધારમાં ઉતારવેા.

ઉપરાંત પાનાના નસીબમાં લાભ છે કે નહિ તે પાનાના
જન્માક્ષર પરથી જાણી લેવાની જરૂર છે. પાનાની કુટલીમાં
લાભચામ મુાથ ત્યારે જ વેપારમાં કમાણી મેળાય છે. કારણકે—

વિશેષમાં તેમાં આવક ઓછામાં ઓછી અને કાળદોષ વિશેષ હોય છે. ફક્ત ડોઈ વખત સજ્જન અને સેવાભાવી પ્રકાશક મળી જાય અને પ્રદ્ તપાસવાં અને બીજી બાળતો પોતાના હાથે ઉપાધી લે છે તો જ બનવા પામે છે.

હજી આપણે ત્યાં પશ્ચિમશિંગ કંપનીઓ આ વિદ્યા તરફ ખાલુ સારી દ્રષ્ટિથી જોતી નથી. આ કારણથી પણ લેખકોને પ્રોત્સાહન મળતું નથી. સાંપ્રતકાળમાં બજારમાં મળતાં પુસ્તકો આ વિષય પરત્વેનાં જે મળે છે તેમાં દરેકમાં ભાષાંતરની અક્ષમ્ય ભૂલો, એક બીજામાંથી બુદ્ધિ વગરની વસ્તુ ચોરી અને અનર્થ રૂપ અજ્ઞાન જ ભરેલું હોય છે. મેં અહીં રજૂ કરેલી પદ્ધતિ મારા પોતાની સ્વયંસ્કૃષ્ટ રૂપે જ છે. તેમાં ડોઈ ગ્રંથગી-અર્વાચીન કે પ્રાચીન-વસ્તુની તફાકારી નથી. શ્રીમંતોએ સાંપ્રતકાળમાં સચેત બનવું જોઈએ અને સેવાભાવી સંશોધકવૃત્તિ ધરાવનાર જ્યોતિષ વર્ગને ઉત્તેજન આપવું જરૂરી છે એટલું જ નહિ પણ તે તેમના પોતાના જ હિતમાં છે.

પુસ્તક ખરીદનાર આ પુસ્તકમાં ડોઈ ઠેકાણે શું અવારો અનુભવે તો તેનો સ્પષ્ટ શબ્દમાં સારી ભાષામાં મારી પાસેથી ખુલાસો મેળવવાંને હકદાર છે. પત્રની સાથે જવાબની ટિકિટો મોકલવી આવશ્યક છે.

લેખક

જેવા સંસારી માણસના હાથમાં તે વિદ્યા અધૂરીજ હોય તે ત્રાલાવિક છે છતાં ઇષ્ટ દેવની કૃપાથી અને પૂજ્ય મહર્ષિ પારાશરની આશિષથી હું આ જ્ઞાન યથા શક્તિ શુદ્ધ પશે સમન્વયવાને દરીગદ્ધ થાઉં છું.

આ પુસ્તક રચવાનો હેતુ જ્યોતિષ શાસ્ત્રની સત્યતા પૂરવાર કરવાનો છે. મહર્ષિઓના કથન મુજબ જ્યોતિષ શાસ્ત્ર એક પવિત્ર શાસ્ત્ર છે. તેનો ઉપયોગ યોગ્ય અને લાયક માણસોજ કરી શકે. અત્યાર સુધી ખોટાં નાગ ધારી જ્યોતિષી ણની ખેઠેલા પણ આ પુસ્તકના સંપર્કથી સત્ય વસ્તુ પામી શકશે અને જેમ હલદી ધાતુ પારસમણીના સ્પર્શથી શુદ્ધતા પામીને સુવર્ણમાં સારી રીતે ણપે છે તેમ પોતાની પામરતા દૂર કરીને સાચી વિદ્યા સંપાદન કરીને સુખી થશે, યશ, કીર્તિ અને અર્થ પ્રાપ્તિ અનુભવશે. અસ્તુ.

ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ
પ્રો. માધુસૂદન જાનકીલાલ શર્મા "સુમન"

મૈત્ર્ય શાસ્ત્ર વિદ્યાદેવ. વ્યોતિષ રત્ન

પ્રિ. સા. સુધાકર હિન્દુ ધર્મ વિદ્યારવ

સ. સાધુજી સુધાકર મુખ્ય

રાશિ જ્ઞાન

શાસ્ત્રમાં દેહા પ્રમાણે આકાશને ધાર ભાગમાં વહેવવામાં આવ્યું છે. આ દરેક ભાગને 'રાશિ' કહેવામાં આવે છે. આ બાદેય રાશિનાં નામ અનુક્રમે નીચે મુજબ છે.

૧. મેષ	૪. કર્ક	૭. તુલા	૧૦. મકર
૨. વૃષભ	૫. સિંહ	૮. વૃશ્ચિક	૧૧. કુંભ
૩. મિથુન	૬. કન્યા	૯. ધન	૧૨. મીન

દરેક રાશિ ૩૦ અંશની ગણવામાં આવે છે. જે રીતે ૧૨ રાશિના ૩૬૦ અંશ થાય છે. અર્થાત આકાશના ગોળને ૩૬૦ અંશમાં વહેંચી નાખવામાં આવ્યો છે.

આ રાશિઓનાં જુદા જુદા સ્વભાવ હોય છે. આપણને ૩ જાતનાં રાશિઓ મળે છે, એક સ્થિર, એક ચલિત અને એક મિશ્ર. આ ત્રણ રાશિઓ મળીને ૩૬૦ અંશ થાય છે. તે ૩ જાતનાં પર કાબુ ધરાવે છે કારણકે તે મૂળ સ્થિત છે; વનસ્પતિની કારક છે.

મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિ પણ ૩ જાતનાં ધણી ઉપ-યોગી છે. મિથુનનું સ્થાન જુગારખાનામાં છે અને તુલાનું સ્થાન મોટાં જાતરામાં છે. જ્યાં અનેકનાં ભાગ્ય ઘડાય છે ઉપરાંત મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિઓ ખુદી વર્ગની છે. વ્યાપાર ખુદીથી થાય છે. તેથી જ અંગ્રેજીમાં કહેવત છે કે Gambling has no foundation but speculation is based on calculations અર્થાત જુગાર ખાયા વગરનો હોય છે જ્યારે સૂટી મગફળી પર રચાયેલો હોય છે.

અધ્યાય બીજો

બ્રહ્મ જ્ઞાન

આકાશમાં જ્ઞાન બ્રહ્મ છે. તેનાં નામ સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, શુક્ર, શુક્ર અને શનિ છે. આ બધો આકાશમાં ચાલે છે. તેમની આ ગતિ પૃથ્વી પર વતવતવતની અસર દેલાવે છે. તે રાચને રંકે બનાવે છે અને રંકને રાચ બનાવે છે. આ પ્રકારેનાં સંચાલક સર્વો શક્તિમાન ઈશ્વર છે, જ્યાં સુધી સચિતા નારાયણ અસ્તિત્વ ધરાવે છે ત્યાં સુધી બ્રહ્માં અસર પૃથ્વી પર અનેક રૂપે જણાતી જ રહેવાની. જે દોષ બ્રહ્માં અસરની ઉપેક્ષા કરે છે તે પોતાની જાતની જ ઉપેક્ષા કરે છે.

રૂ ઇન્દ્રમાં જે લાવો વધે ઘટે છે તે આ યજ્ઞની ચાલથી જ બને છે. શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે :

સૂર્ય ઇનો પિતા છે તેની ગરમીથી રૂ પાકે છે. તે મૂળ સંસ્કૃત છે.

અંદ્ર શીતળ છે; આથી તે ઇનો મારક બને છે. હીમ પડવાથી કપાચના પાકને હાનિ પહોંચે છે.

મંગળ સેનાપતિ છે. પાપી તેમજ દૂર ગ્રહ છે; આથી રૂ ઇન્દ્રને તે પોતાના જોરે ચલાવવા મુશ્કેલી છે. તેની ચાલ હંમેશાં બિંધી હોય છે.

બુધ કુમાર છે. તે જેની સાથે આવે છે તેની તેના પર અસર થાય છે. તે વૈશ્ય છે.

શુક્ર હવ સંસ્કૃત છે, તે માનવ હવનને સુખી કરવા માટે ઉત્પાદન વૃદ્ધિ કરી રૂ ઇન્દ્રના લાવો નીચે લઈ જાય છે. તેથી તે લાવ મારક છે.

શુક્ર દૈત્યનો શુરુ છે, અને મોજ ગ્રોળ અને ઉત્પાદનનો કારક છે. આથી તે હંમેશાં શનિ રૂપી દૈત્યનો જ પક્ષ જોયે છે. તે મૂળ સંસ્કૃત છે.

શનિ અતિ પાપી અને મહાન સ્વભાવનો છે. તે કપટ ઉપજાવવામાં અનેક રીતે હોશિયાર છે. તે જાહુ જ સ્થીર બુદ્ધિવાળો ગ્રહ છે. કારણ કે તુલા જેવી ઉત્તમ બુદ્ધિસંસ્કૃત રાશિમાં તેને ઉચ્ચત્તમ મળ્યું છે. તે પોતાની બુદ્ધિ હંમેશાં શુરુને પરાસ્ત કરવામાં જ વાપરે છે. તેથી શુરુ અને શનિને હરહંમેશ અણબનાવ રહ્યા હશે છે. શુરુ, વ્યવસ્થા, શાંતિ, સુલેહ અને સંવાદનનો (વધુ ઉત્પાદનનો) કારક છે. શનિ દરેક રીતે શુરુનાં કાર્ય તોડી પાડવામાં જ આનંદ માનનાર છે. આથી દરોને જ્યારે

અન્યાય, અત્યાચાર, કાળાંજાતર, ઘનોષ્ટ તેણ, ઓછું ઉત્પાદન, વધુ માંગ, સંચલનશક્તિ, દાસોતું-મજૂરોતું-જોર આ પૃથ્વી પર દ્રષ્ટિગોચર થાય છે ત્યારે આ ગ્રંથે શુરુ પર પૂર્ણ કાળુ મેળવેલા દાખલા નોંધાયા છે. જેના પર શનિની દ્રષ્ટિ ઠરે છે તે કાંતો અમીર કે કાંતો કુકીર બેમાથી એક જ બને છે. ત્રીજે માર્ગે તેવી વ્યક્તિ મારે રહેતો જ નથી. શનિ મૂળનો સ્વામી છે, તેથી આ ગ્રંથમાં તે સુખ્ય સુખધાર છે.

શનિનો બીજો અર્થ દાસ થાય છે. જળવાન શનિ દાસની શક્તિમાં અચાનક વધારો કરી ખેસાદાર બનાવે છે. ન્યારે શુરુનાં માણસો તે વખતે દુઃખી થતાં હોય છે.

આકાશની ખારેય રાશિઓને સૂર્યાદિ બ્રહ્માંશ વહેંચી લીધી છે. આ રાશિઓ તેમનાં ઘર ગણાય છે. બ્રહ્મા પોતાના ઘરમાં-રાશિમાં જળવાન કહેવાય છે. જેમ માણસ જાત પોતાના ઘરમાં જળવાન હોય છે.

અધ્યાય ત્રીજો

ગ્રહ અને રાશિ સંબંધ

ગ્રહ	રાશિ	ગ્રહ	રાશિ
સૂર્ય	સિંહ (૫)	શુરુ	ધન, મીન (૬, ૧૨)
ચંદ્ર	કર્ક (૪)	શુક્ર	વૃષભ, તુલા (૨, ૭)
મંગળ	મેષ, વૃશ્ચિક (૧, ૮)	શનિ	મકર, કુંભ, (૧૦, ૧૧)
બુધ	મિથુન, કન્યા (૩, ૬)		

સૂર્ય સિંહ રાશિનો માલિક (સ્વામી) છે. ચંદ્ર કર્ક રાશિનો માલિક છે. મંગળ, મેષ અને વૃશ્ચિક રાશિનો માલિક છે એમ સમજવું.

ગ્રહોની ઉચ્ચ અને નીચ રાશિઓ

નીચે આપેલા ગ્રહો ઉચ્ચ રાશિમાં ગણવાન ગણાય છે અને નીચ રાશિમાં નિર્ગળ ગણાય છે. ઉચ્ચ રાશિના ગણવાન ગ્રહો પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે વધુ તેણ કે મંદી કરે છે. જ્યારે નીચ રાશિના નિર્ગળ ગ્રહો પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે ઓછી તેણ કે મંદી કરે છે.

	સૂર્ય	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શુક્ર	શનિ
ઉચ્ચ રાશિ	મેષ	વૃષભ	મકર	કન્યા	કર્ક	મીન	તુલા
નીચ રાશિ	તુલા	વૃશ્ચિક	કર્ક	મીન	મકર	કન્યા	મેષ

ગ્રહોની મૂળત્રિકોણની રાશિઓ

દરેક ગ્રહ પોતાના ઘરમાં (ચંદ્ર સિવાય) અસુક્ર અંશ ઉપર ગહુ ગણવાન દહેવાય છે. આ વળતે તે મૂળત્રિકોણનો ગ્રહ દહેવાય છે.

સૂર્ય સિદ્ધ રાશિમાં ૦ થી ૨૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો ગણાય છે અને પછી સ્વગૃહી ગણાય છે.

ચંદ્ર વૃષભરાશિમાં ૦ થી ૩ અંશ સુધી ઉચ્ચનો અને પછી ૨૦ અંશ સુધી મુળ ત્રિકોણનો ગણાય છે

મંગળ મેષના ૦ થી ૧૨ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો ગણાય છે

બુધ કન્યાના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી ઉચ્ચનો ૧૫ થી ૨૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો આ પછી સ્વગૃહી ગણાય છે.

શુક્ર ધનના ૦ થી ૧૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી

શુક્ર તુલાના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી

શનિ કુંભના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી.

અધ્યાય ચોથો

ગ્રહોના સ્વભાવ

ચંદ્ર, શુક્ર સ્ત્રી રાશીમાં (એકી રાશિમાં) સૂર્ય, મંગળ, બુધ, ગુરુ અને શની એ ગ્રહો પુરુષ રાશિમાં (અંકી રાશિમાં) ગણવાન છે.

સૂર્ય : ઉચ્ચનો, સ્વગૃહી, મૂળત્રિકોણનો અને દશમાં ભાવમાં ગણવાન છે.

ચંદ્ર : કર્ક, વૃષભમાં, મૈથા ભાવમાં, સાંપૂર્ણ ઠળાના ગણવાન છે.

મંગળ : દશમાં ભાવમાં, સ્વગૃહી મૂળત્રિકોણનો ઉચ્ચનો અને વક્રગતિનો ગણવાન છે. *

બુધ : મિથુન, કન્યા ને ધન રાશિમાં અને સગનમાં ગણવાન છે. (આ રૂળ બુધ ન્યારે સ્વતંત્ર હોય ત્યાંનું)

* વક્રગતિ વગેરેની સમજ હવે પછી આવે છે.

ગુરુઃ સ્ત્રીન, વૃશ્ચિક, ધન, કર્ક, કુંભ કે મકરમાં હોય તે બળવાન છે. લગ્ને ચોથે કે દશમે ગુરુ હોય તો તે બહુ બળવાન સમજવો.

શુક્રઃ ઉદયનો, મૂળત્રિકોણનો કે સ્વગૃહી ૩, ૪, ૬, અને ૧૨ માં લાગે બળવાન છે.

શનિઃ તુલા, મકર, કુંભનો, સાતમે અને વક્ર ગતિનો હોય ત્યારે બળવાન છે.

સૂર્ય સ્થિર છે. ચંદ્ર ચર છે. મંગળ ફર છે. બુધ મિશ્ર સ્વભાવનો છે. ગુરુ કોમળ છે. શુક્ર નાનો છે. શનિ કઠોર છે.

સૂર્ય રાજા, ચંદ્ર રાણી, ગુરુ પ્રધાન, શુક્ર પ્રધાનની સ્ત્રી, મંગળ સેનાપતિ, બુધ કુમાર અને શનિ આકર છે.

જે ગ્રહ અસ્ત હોય (સૂર્યના કાળાંશોમાં રહે ત્યાં સુધીનો સમય એટલે કે તે જ્યારે આકાશમાં દેખાતો ન હોય ત્યારે) તેને નિર્ગળ જાણવો.

સૂર્ય ચંદ્ર સિવાય બધા ગ્રહો એક સરખી ચાલે ચાલતા નથી. ક્યારેક તેઓ આગળ ચાલે છે જ્યારે ક્યારેક તેઓ પાછળ ચાલે છે. ક્યારેક ધીમે ચાલે છે તો ક્યારેક ઝડપથી ચાલે છે- દોડે છે- જે પંચાંગમાં જોવાથી સમજાય છે.

વક્રી ગ્રહ એટલે જે પાછો ચાલે તે (આ પંચાંગમાં લખેલું હોય છે.)

માર્ગી ગ્રહ એટલે જે આગળ ચાલે છે તે.

ઉદયનો ગ્રહ એટલે જે આકાશમાં દેખાય છે તે.

અસ્તનો ગ્રહ એટલે જે આકાશમાં ન દેખાય તે (જે ગ્રહ સૂર્યની નજીક લગભગ ૧૨ અંશમાં આગળ પાછળ ચાલે છે ત્યારે તે નથી દેખાતો તેથી તે અસ્તનો કહેવાય છે)

અતિચારી ગ્રહ એટલે તેની સામાન્ય ગતિથી વધુ ઝડપથી શશિમાન પૂરું કરે તે ગ્રહો ત્યારે સૂર્યથી બીજો અને ગારમે આવે છે ત્યારે અતિચાર પાણું પ્રાપ્ત કરે છે.

મંગળ અને શનિ વધી થતાં જળવાન ગણાય છે.

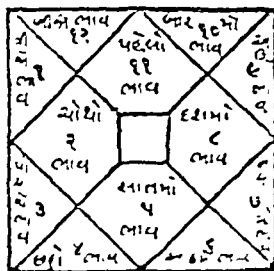
ઉદયના ગ્રહો જળવાન અને અસ્તના ગ્રહો નિર્ગળ ગણાય છે.

અતિચારી ગ્રહો જળતરમાં એકદમ ઝડપી તેજ મંદી કરે છે. તે તેમના તેજ મંદી સ્થાનમાં થતાં પરિવ્રમણ પર આધાર રાખે છે.

અધ્યાય પાંચમો

કુંડલી અને ભાવ

આ કુંડલી છે. પહેલો ભાવ (પહેલું સ્થાન) તે પૂર્વની દિશિન ગતાવે છે. ત્યારપછી અનુક્રમે બીજો ત્રીજો ભાવ યાદ રાખો.

દશમો ભાવ આપણા માથા પરનો ગણાય છે. સાતમો ભાવ પશ્ચિમ દિશાની દિશિન ગણાય છે. ચોથો ભાવ પગ નીચેના ગણાય છે.

જન્મણી જાત્રુના જાવો દૃશ્ય ગણાય છે અને રાણી જાત્રુના જાવો અદૃશ્ય ગણાય છે. જન્મણી જાત્રુના જાવોમાં વધુ તેજકાન્દ જળ છે. સદ્ગુણોની તત્ત્વ ત્યારે તેજકાન્દ ગ્રંથો આ જાત્રુના ધરોગાથી પરિવ્રમણ કરે છે ત્યારે ઉન્નત અને છે. કાન્દુદે દશમા સ્થાન જેવું મહત્ત્વનું સ્થાન તેમ જાવેલું છે.

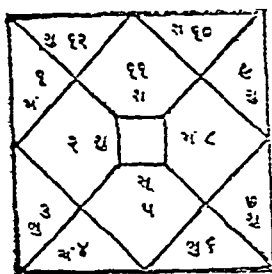
બાર લાવમાં જોવાતી વિગતો

પહેલો લાવ—શરીરની ણાળત
 બીજો લાવ—ધનની ણાળત ચિંતા
 ત્રીજો લાવ—ગંધુ ણાળત ચિંતા
 ચોથો લાવ—સુખ અને માતાની ણાળત
 પાંચમો લાવ—પુત્ર તથા બુદ્ધિ ણાળત
 છઠ્ઠો લાવ—શત્રુ, મોસાળ અને રોગ ણાળત ચિંતા
 સાતમો લાવ—સ્ત્રી અને લાગીદારી ણાળત
 આઠમો લાવ—વિનાશ, મૃત્યુ ણાળત ચિંતા
 નવમો લાવ—સાગ્ય ણાળત
 દશમો લાવ—કર્મ ણાળત
 અગિયારમો લાવ—આવક ણાળત ચિંતા
 બારમો લાવ—ખર્ચ અને દેવા ણાળત ચિંતા

અધ્યાય છઠ્ઠો

૩ બજારની કુંડલી, લાવો, માલિકો અને તેજમંદી

આ ૩ બજારની કુંડલી છે. તેમાં પહેલા લાવમાં અગિયારમી રાશિ છે અને તેનો માલિક શનિ છે તેમ જતાવવામાં આવ્યું છે. આવીજ રીતે બીજા લાવમાં બારમી રાશિ અને તેનો માલિક શુક્ર છે તેમ જતાવવામાં આવ્યું છે. વગેરે.

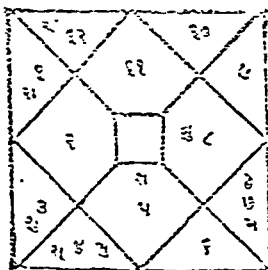
દરેક કુંડલીમાં પહેલો ચોથો સાતમો અને દશમો લાવ કેન્દ્ર સ્થાન કહેવાય છે. આ સ્થાનો અને તેના માલિકો સારી તેજ કારક હોય છે.

આદ્ય રાખો.

શનિ તેજ કરે એટલે રૂની અછત હિલી થાય અને તેની કિંમત વધે એમ સમજવું. આવી જ રીતે ગુરુ મંદી કરે એટલે રૂનું ઉત્પાદન ધાર્યા કરતાં વધુ થાય એટલે જ રૂની કિંમત ઘટે એમ સમજવું. આ સમજણ મગજમાં ચોખ્ખી રાખવી. દા. ત. સૂર્ય તેજ કારક છે એટલે રૂના પાકની કિંમત વધારે છે. આ કિંમત તો જ વધે કે માલનું ઉત્પાદન ઓછું થાય. મૂળસંજ્ઞક રાશિ કે ગ્રહ એટલે તેનું ઓછું ઉત્પાદન કરી તેની કિંમત ગણના પાત્ર બનાવવી તે.

અધ્યાય સાતમો ગ્રહોની દ્રષ્ટિ

બધા ગ્રહો સાતમા સ્થાને દ્રષ્ટિ કરે છે. પરંતુ શનિ તે ઉપરાંત ત્રીજા અને દશમા સ્થાને, મંગળ ચોથા અને આઠમા સ્થાને અને ગુરુ પાંચમા અને નવમા સ્થાને દ્રષ્ટિ કરે છે.

દાખલો : બાબુની કુંડલીમાં ચંદ્ર સાતમે એટલે કે છઠ્ઠી રાશિને જુએ છે.

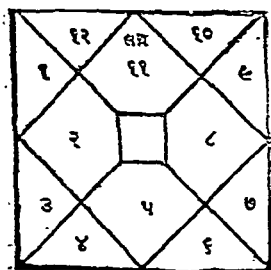
પોતે ત્યાં છે ત્યાંથી એકથી ગણતાં છઠ્ઠી રાશિ સાતમે આવશે.

એવી જ રીતે શુક્ર ધન રાશિને સૂર્ય ખુબ મકર રાશિને, શની ત્રીજે એટલે કે સાતમી રાશિને, સાતમે એટલે કે કુંભ રાશિને

આપે છે. અર્થાત કેન્દ્રના સ્વામીઓ લલે પછી શુભ ગ્રહ હોય કે પાપગ્રહ હોય પણ તેની સાથે સાથે ત્રણ, છ અને અગિયારમા સ્થાનનો માલિક હોય તો સારું ફળ આપતા નથી. સૌથી બળવાન કેન્દ્રના ગ્રહો છે, તેમનાથી ૩, ૬ અને ૧૧મા સ્થાનના મારક ગ્રહો ઓછા બળવાન છે. છેલ્લે ત્રીકોણના માલિકો એથી ઓછા બળવાન છે.

૮માનો માલિક શુભ ફળ આપતો નથી. પરંતુ પોતે જો લગ્નનો માલિક હોય તો તે શુભ ફળ આપનાર બને છે.

રાહુ અને કેતુ સ્વતઃ ગ્રહો નથી. તેથી તેમની ગણના નથી કરતાં પણ એ વસ્તુ યાદ રાખવી જરૂરી છે કે રાહુ અને કેતુ જે લાવમાં હોય અથવા જે લાવના સ્વામીથી યુક્ત હોય તે પ્રમાણેનું બળ પામીને ફળ આપે છે.

આ જગતના રૂની કુંડલી છે. તેનું કુંભ લગ્ન છે. એટલે કે ત્યારે ગ્રહ રાશિ બદલે ત્યારે તે ઘર બદલે તેમ સમજવું.

આ કુંડલીમાં શુરુ ચંદ્ર અને મંગળ પાપગ્રહો છે શુક્ર શુભ ગ્રહ છે. મંગળ જો શુક્ર સાથે સંબંધ કરતો હોય તો વધુ શુભ કારક બને છે.

(અનુભવમાં મંગળ ઊંધો-આલીને મંદી કરે છે.) શુરુ મારક છે. તેમજ મંગળ ચંદ્ર પણ ક્યારેક ક્યારેક મારકના સંપર્કથી મારક બની જાય છે.

જેવી છે. ત્યારે પણ વ્યાપાર કરનાર વ્યક્તિ મુકદ્દમા ન મુકદ્દમા ત્યારે આ આલખી અણુસરનવતું કારણ ન પાછળથી જાય છે. મંગળનો સ્વભાવ તામસી છે. તે બીજાનું કલ્પું કરનાર નથી સ્વેચ્છાચારી અને સામાન્ય નિયમેથી કાલેથી આલખા છે.

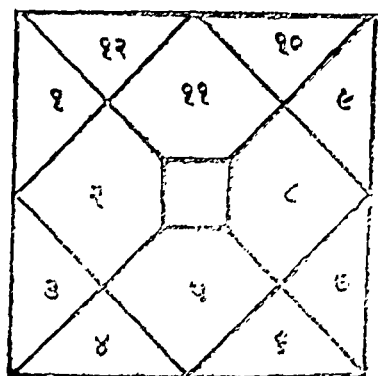
અધ્યાય નવમો

સંબંધ-દૃષ્ટિ યોગ

કેન્દ્ર અને ત્રિકોણના માલિકા એક બીજા સાથે સંબંધ કરતા હોય તો તેણ કારક બને છે. અને જો તેઓના તેમના સિવાય બીજાઓથી (૩, ૬ અને ૧૨ સ્થાનના માલિકાથી) સંબંધ ન હોય તો ખાસ કરીને સારી તેણ કદે છે. (આ રીતે સારી સંબંધ વિનાનો શુદ્ધ સર્વાત્ર તેણ કારક બને છે.)

સંબંધ એટલે દૃષ્ટિ. બહો સામસામા જોતા હોય, અથવા ના એકને બીજો બ્રહ્મ જોતો હોય, અને બીજો બ્રહ્મ બંધે પાછી પડેલા બ્રહ્મને ન જોતો હોય, અથવા તો કેન્દ્રનો માલિક ત્રિકોણમાં અને ત્રિકોણનો માલિક કેન્દ્રમાં અરસપરસ એકબીજાના ઘરમાં હોય અથવા સાથે બેસા હોય તો તેણ કરનાર ગણાય છે. આ યોગથી ૩ બળદરનાં સારી તેણ થવા માંડે છે. આ યોગ બીજા ઘરોમાં-નાવોમાં-ધામ છે તો પણ તેણ થવા માંડે છે. કેન્દ્ર કે ત્રિકોણના માલિક દોષિન હોય એટલે કે ત્રિપડાયપતિ [ગ્રહ, છ, અગિયારના માલિક] પણ હોય છતાં તેઓનો સંબંધ તેણ કારક યોગ પેદા કરે છે અને તેણ થવા માંડે છે.

અધ્યાય દશમો સંબંધ—દ્રષ્ટિયોગ (ચાલુ)

આગળ અધ્યાય નવમા
મુજબ દ્રષ્ટિ યોગ મુજબ નીચે
પ્રમાણેનાં તેજ યોગો થાય છે.

સખત તેજકારક

૧. શુક્ર (એકલો શુક્ર)

૨. બુધ + શનિ

સામાન્ય તેજકારક યોગ

૧. શનિ + શુક્ર

૨. બુધ + „

૩. મંગળ + „

૪. સૂર્ય + „

૫. સૂર્ય + બુધ

સખત તેજ કારક

૧. શુક્ર : શુક્ર એકલો સખત તેજ કારક છે. કારણકે પાન
કેન્દ્ર ત્રિકોણનો મારિક હોઈ કુંડલીનો ભાગ્ય વિધાતા બને છે.

૨. બુધ + શનિ : ત્રિકોણના મારિકનો લગ્નના મારિક
સાથેનો સંબંધ તેજ કારક છે.

સામાન્ય તેજ કારક યોગો.

૧. શનિ+શુક્ર : શુક્ર કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિકનો લગ્નના માલિકસાથેનો સંબંધ જણાવ્યા પ્રમાણે નાની તેજ કારક નહિ. પણ મોટી તેજ કારક અનુલવવામાં આવ્યો છે.

૨. બુધ+શુક્ર : અહીંયાં બુધ ત્રિકોણનો માલિક હોવાથી શુક્ર કે જે કેન્દ્ર ત્રિકોણનો માલિક છે તેની સાથે સંબંધમાં આવતાં સારી તેજ થાય છે.

૩. મંગળ+શુક્ર : આ યોગ તેજના બદલે મંદી કારક અનુલવવામાં આવ્યો છે. આનું કારણ મંગળ અને શુક્રનો શાસ્ત્રમાં જણાવ્યા પ્રમાણે બિલાડી અને ઉંદરના જેવો સંબંધ છે. આથી મંગળ સેનાપતિ હોવાથી શુક્ર વિરૂદ્ધ વર્તન ચલાવે છે અને મંદી કરી શુક્રને છતી બાંધે છે.

૪. સૂર્ય+શુક્ર : સપ્તમેશ અને કેન્દ્ર ત્રિકોણાધિપતિનો આ સંબંધ સારો તેજ કારક હોય છે.

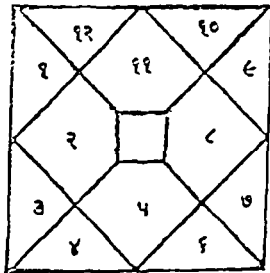
૫. સૂર્ય+બુધ : કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિક સૂર્ય બુધનો આ સંબંધ તેજકારક છે.

અધ્યાય અગીયારમો પહેલું કારકપાત્રું

સૂર્ય જ્ઞાન તથા લક્ષ્મીકારક છે,
ચંદ્ર સંપત્તીનો કારક છે.
મંગળ સેનાપતિ અને સ્વયંત્ર છે.
બુધ બુદ્ધિ અને ગણતરીનો કારક છે.
શુક્ર ધનનો કારક છે.
શુક્ર વ્યાપારનો કારક છે,
શનિ સંપત્તિ અને દુઃખનો કારક છે.

ભાવકારક યોગો

પહેલા ભાવનો કારક સૂર્ય છે.
બીજા ભાવનો કારક શુક્ર છે.
ત્રીજા ભાવનો કારક મંગળ છે.
ચોથા ભાવનો કારક બુધ તથા ચંદ્ર છે.

પાચમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

છઠ્ઠા લાવનો કારક શનિ તથા સંજગ છે.

સાતમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

આઠમા લાવનો કારક શનિ છે.

નવમા લાવનો કારક સૂર્ય શુક્ર છે.

દશમા લાવનો કારક સૂર્ય, શુક્ર, શનિ, તથા બુધ છે.

અગિયારમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

બારમા લાવનો કારક શનિ છે.

અર્થાત લાવકારક ગ્રહો ત્યારે પોતાના લાવમાંથી પસાર થાય છે કે તેને દેખે છે ત્યારે તેની મોટી અસર થાય છે. તેજી કારક સારી તેજી કરે છે અને મંદી કારક સારી મંદી કરે છે.

અધ્યાય બારમો

પંચાંગ અર્થાત ગ્રહ સ્થિતિજ્ઞાન

હાલ 'જન્મભૂમિ' નું પંચાંગ ઘણું શુદ્ધ બહાર પડે છે. તે આકાશમાં ગ્રહની જે સ્થિતિ હોય છે તે પ્રમાણે રચવામાં આવે છે. તેથી તે પરિણામની દૃષ્ટિએ શ્રેષ્ઠ છે. આમાં બેટી પાનાં પરના નીચેના ભાગમાં સવારના ૫-૩૦ [ટાં. ટા.] વાગ્યે દૈનિક સ્પષ્ટ ગ્રહ, ગતિ, ક્રાંતિ અને શર સ્થાને આપેલાં હોય છે. જેમાં જોવાથી દરેક ગ્રહ ચોક્કસ દિવસ અને વખતે કઈ રાશિના કેટલા અંશનો છે તે સહેલાઈથી માલુમ પડે છે. તે ઉપરાંત તે અસ્ત, વક્રી, માર્ગી, ઉદયનો, અતિચારી છે કે નહિ તે પણ માલુમ પડે છે. આ પંચાંગનો થોડો વધુ અભ્યાસ-દૃષ્ટિ-ગ્રહની બાબતમાં દરેક

જાણુને થોડા જ વખતમાં સાફ જ્ઞાન આપી દે છે તો દરેક જાણુ આ જ પંચાંગ વાપરવાની લલામણ છે.

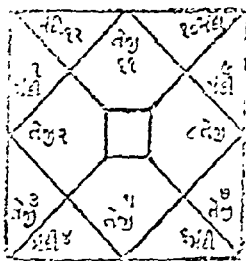
વધુમાં આ પંચાંગમાં ઘડુ ગતિ કલાક, મિનિટમાં આપેલ હોય છે. અને અથશાંશ સિદ્ધિ દકતુસ્ય એટલે આકાશસ્થ ઝડોન સાથે મળતા આવે છે. બીજા પંચાંગોની અમને પ્રતિતિ નથી.

અધ્યાય તેરમો

૩ ખજારના તેજ મંદીના કોઠા

જગતના ૩ ખજારની કુંડલી.

ઉપરની કુંડલીમાં તેજ મંદી શબ્દો જે ઘરમાંથી ચંદ્ર પસાર થાય છે તે વખતની તેની અસરના છે.

આ કુંડલીનાં ૧, ૪, ૫, ૭, ૯, ૧૦ સ્થાન તેજકારક છે અને બાકીના ૨, ૩, ૬, ૮, ૧૧, ૧૨ સ્થાન મંદીકારક છે. આ સ્થાનબળ હંમેશાં ધ્યાનમાં રાખવું.

ચંદ્રનો ડોહો

સૂર્યનો ડોહો ૧.

સૂર્યનો ડોહો ૨.

ચંદ્રની રોશિ	ફળ
મેષ	મંદી
વૃષભ	તેજ
મિથુન	તેજ
કર્ક	મંદી
સિંહ	તેજ
કન્યા	મંદી
તુલા	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ
ધન	મંદી
મકર	મંદી
કુંભ	તેજ
મીન	મંદી

સૂર્યની રોશિ	ચંદ્ર સિંહનો
મેષ	તેજ
વૃષભ	તેજ
મિથુન	તેજ
કર્ક	સમ
સિંહ	તેજ
કન્યા	સમ
તુલા	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ
ધન	તેજ
મકર	સમ
કુંભ	તેજ
મીન	સમ

ચંદ્રની રોશિ	યુતિ [†]	પ્રતિયુતિ [‡]
મેષ	તેજ ⁺	તેજ ^x
વૃષભ	તેજ	તેજ
મિથુન	તેજ	તેજ
કર્ક	તેજ	તેજ
સિંહ	તેજ	તેજ
કન્યા	તેજ	તેજ
તુલા	તેજ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	તેજ	તેજ
મકર	તેજ	તેજ
કુંભ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	તેજ

† યુતિ=સાથે.

‡ પ્રતિયુતિ=સામસામા.

+ ચંદ્ર સૂર્ય મેષમાં હોય.

x ચંદ્ર મેષમાં અને સૂર્ય તુલામાં હોય.

મંગળનો કોઠો ૧.

મંગળની ગણિ	ચંદ્ર મેપનો	ચંદ્ર ગણિનો
મેષ	તેજx	તેજ
વૃષભ	મંદી	તેજ
મિથુન	મંદી	તેજ
કર્ક	મંદી	સમ
સિંહ	સમ	તેજ
કન્યા	મંદી	તેજ
તુલા	સમ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	મંદી	સમ
મકર	સમ	તેજ
કુંભ	સમ	તેજ
મીન	મંદી	સમ

x મંદી પાછાની સાધારણ તેજ
નહિતર મંદી.

મંગળનો કોઠો ૨.

મંગળની ગણિ	યુતિ	ચોથી દષ્ટિ	પાંચમી દષ્ટિ	છઠ્ઠી દષ્ટિ
મેષ	તેજ+	તેજ+	તેજ+	તેજ+
વૃષભ	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
મિથુન	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
કર્ક	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
સિંહ	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
કન્યા	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
તુલા	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
ધન	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
મકર	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
કુંભ	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ

- મંદી પાછાની સાધારણ તેજ
નહિતર મંદી.

બુધનો કોઠો ૧.

બુધનો કોઠો ૨.

ગુરુનો કોઠો ૧.

બુધનો રાશિ	અંક મિથુનનો	અંક કર્કનો
મેષ	સમ	મંદી
વૃષભ	તેજ	તેજ
મિથુન	તેજ	સમ
કર્ક	મંદી	મંદી
સિંહ	સમ	સમ
કન્યા	મંદી	મંદી
તુલા	સમ	સમ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	તેજ	મંદી
મકર	મંદી	મંદી
કુંભ	તેજ	સમ
મીન	તેજ	મંદી

બુધનો રાશિ	બુધિ પ્રતિબલિ
મેષ	સમ તેજ
વૃષભ	તેજ તેજ
મિથુન	તેજ તેજ
કર્ક	મંદી મંદી
સિંહ	તેજ તેજ
કન્યા	મંદી મંદી
તુલા	તેજ સમ
વૃશ્ચિક	તેજ તેજ
ધન	સમ તેજ
મકર	મંદી મંદી
કુંભ	તેજ તેજ
મીન	મંદી મંદી

ગુરુનો રાશિ	અંક મનનો	અંક મીનનો
મેષ	મંદી	મંદી
વૃષભ	સમ	સમ
મિથુન	સમ	સમ
કર્ક	મંદી	મંદી
સિંહ	સમ	સમ
કન્યા	મંદી	મંદી
તુલા	સમ	સમ
વૃશ્ચિક	સમ	સમ
ધન	મંદી	મંદી
મકર	મંદી	મંદી
કુંભ	સમ	સમ
મીન	મંદી	મંદી

ગુરુનો કોઠો ૨.

શુકનો કોઠો ૧.

શુકનો કોઠો ૨

અંક રાશિ	યુતિ	પાંચમી હલિ	સાતમી હલિ	નવમી હલિ
મેષ	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
વૃષભ	„	„	„	„
મિથુન	„	„	„	„
કર્ક	„	„	„	„
સિંહ	„	„	„	„
કન્યા	„	„	„	„
તુલા	„	„	„	„
વૃશ્ચિક	„	„	„	„
ધન	„	„	„	„
મકર	„	„	„	„
કુંભ	„	„	„	„
મીન	„	„	„	„

શુકની રાશિ	અં. વૃષભનો	અં. તુલાનો
મેષ	તેજ	તેજ
વૃષભ	તેજ	તેજ
મિથુન	તેજ	તેજ
કર્ક	મંદી	સમ
સિંહ	તેજ	તેજ
કન્યા	મંદી	મંદી
તુલા	તેજ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	સમ	સમ
મકર	મંદી	સમ
કુંભ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	સમ

અં. રાશિ	યુતિ	પ્રતિયુતિ
મેષ	તેજ	તેજ
વૃષભ	„	„
મિથુન	„	„
કર્ક	„	„
સિંહ	„	„
કન્યા	„	„
તુલા	„	„
વૃશ્ચિક	„	„
ધન	„	„
મકર	„	„
કુંભ	„	„
મીન	„	„

શનિનો કોઠો ૧.

શનિની રાશિ.	મં.	મં.
મેષ	તેજ	તેજ
વૃષભ	સમ	"
મિથુન	તેજ	"
કર્ક	તેજ	સમ
સિંહ	સમ	તેજ
કન્યા	મંદી	સમ
તુલા	સમ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	"
ધન	મંદી	"
મકર	તેજ	સમ
કુંભ	સમ	તેજ
મીન	મંદી	તેજ

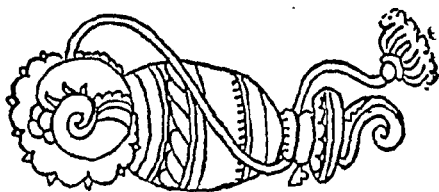
શનિનો કોઠો ૨.

મં. રાશિ	હુતિ	ત્રીજી દષ્ટિ	ચાતમી દષ્ટિ	દશમી દષ્ટિ
મેષ	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
વૃષભ	"	"	"	"
મિથુન	"	"	"	"
કર્ક	"	"	"	"
સિંહ	"	"	"	"
કન્યા	"	"	"	"
તુલા	"	"	"	"
વૃશ્ચિક	"	"	"	"
ધન	"	"	"	"
મકર	"	"	"	"
કુંભ	"	"	"	"
મીન	"	"	"	"

નોંધ: (શુક્રનો કેઠો નં. ૧) વૃષભ તથા તુલાનો ચંદ્ર શુક્ર જેટલા અંશનો હોય તેટલા જ અંશનો હોય ત્યારે ઉપર પ્રમાણે ફળ સમજવું નહિતર બધી જગ્યાએ તેજ સમજવી.

રાહુ અને કેતુ ગ્રહો નથી તે ચંદ્ર અને પૃથ્વીના પડછાયાને કાપતા બિંદુઓ છે. આથી તેની અસર નથી. ફક્ત તે જે સ્થાનમાં હોય છે એટલે કે મંદીના સ્થાનમાં હોય છે તો મંદી અને તેજતા સ્થાનમાં હોય છે તો તેજ વધારે પ્રમાણમાં થાય છે.

શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે ગ્રહો નાના મોટા મળી ઘણા છે. પરંતુ તેમાંનાં સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, શુક્ર, શુક્ર, અને શનિની અસર પૃથ્વીપરનાં તત્ત્વો પર થાય છે.

અધ્યાય ચૌદમો

૩ બજારના ટૂંકા ગાળાની ચાવીઓ.

ટૂંકા ગાળાની (દૈનિકની) વધવટનો વિચાર કરતી વખતે નીચેની બાબત બરાબર તપાસી પછી નિર્ણય કરવો. દરેક અહત્તા દ્વય તથા ચોગોના ભેદો તપાસી પછી નિર્ણય કરવો.

૧. ટૂંકા ગાળાની વધવટનો મુખ્ય આધાર ચંદ્ર તથા ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તે રાશિના સ્વામી પર છે. માટે સૌથી પહેલાં ચંદ્ર ને રાશિનો હોય તેના દ્વયનો વિચાર કરવો.

૨. ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તેનો સ્વામી ને સ્થાનમાં હોય તેનું દ્વય કોણમાં જોઈ નક્કી કરવું.

૩. ચંદ્ર ઉપર બીજા અહોની દૃષ્ટિ તથા ચંદ્ર સાથે અહોની યુતિ તથા પ્રતિયુતિનું દ્વય વિચારવું.

૪. ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તેના સ્વામી ઉપર બીજા અહોની દૃષ્ટિનું દ્વય (દૃષ્ટિનું દ્વય કોણોમાં જણાવ્યા પ્રમાણે સમજવું.) ધ્યાનમાં લેવું. દા. ત. વૃષભ રાશિમાં ચંદ્ર હોય અને તેનો માલિક સિંહમાં હોય અને તેના પર ગુરુની દૃષ્ટિ હોય તો વૃષભમાં મંદી થાય.

૫. મંગળની યુતિ પ્રતિયુતિ તથા દૃષ્ટિ ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૬. દૃષ્ટિનો ખાસ વિચાર કરવો. દૃષ્ટિ કરનાર અહ બીજી બધી અસર નાબૂદ કરી પોતાની જ અસર ઉપજાવે છે. દા. ત. વૃષભને

ચંદ્ર તેજી કર્તા છે. વૃષભ રાશિનો સ્વામી શુક્ર છે. જો શુક્રની ચંદ્ર ઉપર દષ્ટિ હોય (એટલે કે શુક્ર વૃશ્ચિક રાશિમાં હોય) તો સારી તેજી થાય પરંતુ જો મંગળ શુક્ર અગર શુક્રની રાશિ પર દષ્ટિ કરે તો તે મંગળના કોઠા મુજબ મંદી કર્તા છે એમ સમજવું.

૭. દરેક ગ્રહ ન્યારે રાશિ બદલતો હોય ત્યારે એટલે કે સંધિગત ૨૯, ૩૦ અગર ૧ અંશનો હોય ત્યારે તેઓ ક્ષણ આપના નથી તેમ શાસ્ત્રો કહે છે. પરંતુ આ વસ્તુ બરાબર સમજીને તેના પર ખાસ ધ્યાન આપો કે દરેક ગ્રહ જે જે રાશિઓમાં જે અસર ઉપજાવેલી હોય છે તે તે રાશિઓમાં તે ગ્રહ ૨૯ અંશમાં આવતાં તેણે ઉપજાવેલી અસર એકદમ નાબૂદ થાય છે. એટલે કે જો તેણે તે સ્થાનમાં તેજી ઉપજાવેલી હોય તો મંદી થવા લાગે અને મંદી ઉપજાવેલી હોય તો એકદમ તેજી થવા લાગે છે. (આમાં સ્થાનબદ્ધ જોવું.) આ ઉપરાંત પાંચલ ૨૯, ૩૦, ૧ અંશમાં બને છે. ગ્રહ ૨ અંશનો થતાં તે પાછી નવી રાશિમાં નવેસરથી અસર ઉપજાવવા માંડે છે. આ પ્રમાણે ગુરુ, સૂર્ય, મંગળ અને શનિની બાબતમાં ખાસ બને છે. ગુરુ આખર અંશનો થતાં બળરમાં તેજી થવા માંડે છે. શનિ તેમ થતાં મંદી થવા લાગે છે. અને મંગળ કોઠા પ્રમાણે તેજી મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે દરેક ગ્રહનું સમજવું. ઉપરાંત તે ગ્રહ પોતાના ઘર પ્રત્યે નિર્ભળ હોવાથી ઘણું નબળું ક્ષણ આપે છે, બલકે જરા પણ આપી શકતો નથી એ પણ ધ્યાનમાં રાખવું. અર્થાત આ ગ્રહ જો મંદીકારક હોય તો તેના ઘરમાં તેજી થવા લાગે છે અને તેજીકારક હોય તો મંદી થવા લાગે છે.

૮ આપેલી કુંડલીમાં છૂટે, આઠમે કે બારમે (કર્ક, કન્યા કે મકર રાશિમાં) પરિભ્રમણ કરનારા તેજીકારક ગ્રહો પોતાની

રાશિના ચંદ્રને દ્રુગ આપતા નથી બદલે તે વખતે મોટી મંદી આવી જવાનો ભય રહે છે. આમાં સૂર્ય કર્કરાજ મકરનો, અને તુલા રાશિ માટે કન્યાનો શુક્ર થતાં મોટી મંદી આવવા સંભવ રહે છે.

૯ સૂર્ય અને ચંદ્રની યુતિ વખતે જો તે કુંભીના મંદીકારક ખાતામાં હોય તો મંદીની અસર ડરે છે. અને તેજકારક ખાતામાં હોય તો તેજકારક રહે છે.

૧૦ દરેક ગ્રહની યુતિ પ્રતિયુતિ અને દ્રષ્ટિની અસર આગળ પાછળ જો અંશ તથા સૂર્ય ચંદ્રની પાંચ અંશનાં અંતરમાં ખાસ જોવાય રહે છે.

૧૧ ભુવ શુક્રની યુતિ વખતે ભુવનો મંદીનો હોય લાગતો નથી આ યુતિ વખતે શુક્રનું દ્રુગ મળે છે.

૧૨ રાશિની અસર પચાસ ટકા અને કોણમાં દર્શાવ્યા મુજબ ગ્રહની અસર પચાસ ટકા સમજવી. એટલે સ્થાનબળનું મહત્ત્વ છે. કુંભીના સાવ મુજબ ચંદ્ર જે રાશિમાંથી પસાર થતો હોય તે પ્રમાણે કોણમાં દર્શાવ્યા મુજબ દ્રુગ આપે છે.

૧૩ રાશિના મધ્ય અંશમાં તેજ કે મંદીનું દ્રુગ વધુ મળે છે અને આગળ પાછળના અંશમાં ઓછું મળે છે.

૧૪ ચંદ્ર એક રાશિમાં રાત દિવસ રહે છે તેથી તેની તેજ કે મંદી નક્કી કરતાં પહેલાં નીચેનો કાળકો બરાબર સમજવાની જરૂર છે. કાળકા તરીકે તા. ૩, ૪ તેજકારક રાશિમાં મિથુનના ચંદ્રમાં ૩૪૬ અને ૩૪૭ રૂના સાવ છે અને ૫ તથા ૬ તારીખે કર્કના ચંદ્રમાં ૩૪૨ ને ૩૪૫ સાવ છે તો રાશિની દ્રષ્ટિએ નીચે મુજબનું અનુમાન થવું જોઈએ.

અંદ્ર તેજ કર્તા છે. વૃષભ રાશિના સ્વામી શુક છે. જે શુકની અંદ્ર ઉપર દષ્ટિ હોય (એટલે કે શુક વૃશ્ચિક રાશિમાં હોય) તો સારી તેજ થાય પરંતુ જે મંગળ શુક અગર શુકની રાશિ પર દષ્ટિ કરતો હોય તો તે મંગળના કોડા મુઝળ મંદી કર્તા છે એમ સમજવું.

૭. દરેક અહુ ત્યારે રાશિ બદલતો હોય ત્યારે એટલે કે અધિગત ૨૬, ૩૦ અગર ૧ અંશનો હોય ત્યારે તેઓ કળા આપના નથી તેમ જાણ્યા કહે છે. પરંતુ આ વસ્તુ બરાબર સમજીને તેના પર ખાસ ધ્યાન આપો કે દરેક અહુ જે જે રાશિઓમાં જે અસર ઉપજાવેલી હોય છે તે તે રાશિઓમાં તે અહુ ૨૬ અંશમાં આવતાં તેણે ઉપજાવેલી અસર એકદમ નાબૂદ થાય છે. એટલે કે જે તેણે તે સ્થાનમાં તેજ ઉપજાવેલી હોય તો મંદી થવા લાગે અને મંદી ઉપજાવેલી હોય તો એકદમ તેજ થવા લાગે છે. (આમાં સ્થાનગળા જેવું.) આ ઉદાહરણ ૨૬, ૩૦, ૧ અંશમાં બને છે. અહુ ૨ અંશનો થતાં તે પાંચી નવી રાશિમાં નવેસરથી અસર ઉપજાવવા માટે છે. આ પ્રમાણે શુક, સૂર્ય, મંગળ અને શનિની જાળનામાં ખાસ બને છે. શુક આખર અંશનો થતાં બહારમાં તેજ થવા માટે છે. શનિ તેમ થતાં મંદી થવા લાગે છે. અને મંગળ કોડા પ્રમાણે તેજ મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે દરેક અહુ સમજવું. ઉપરાંત તે અહુ પોતાના ઘર પ્રત્યે નિર્ભય હોવાથી ઘણું નબળું કળા આપ છે, બહાર જરા પગ આપી શકતો નથી એ પગ ધ્યાનમાં રાખવું. અર્થાત આ અહુ જે મંદીકારક હોય તો તેના ઘરમાં તેજ થવા લાગે છે અને તેજકારક હોય તો મંદી થવા લાગે છે.

૮ આપેલી કુલ્લીમાં છઠ્ઠું, આઠમે કે બારમે (કર્ક, કન્યા - મકર રાશિમાં) પરિવ્રજાન કરનારા તેજકારક અહુ પોતાની

રાશિના ચંદ્રને કૃળ આપતા નથી ખરડે તે વખતે મોટી મંદી વ
જવાનો ભય રહે છે. આમાં સૂર્ય કકરના મકરનો, અને
રાશિ માટે કન્યાનો શુક્ર થતાં મોટી મંદી આવવા સંભવ રહે

૯ સૂર્ય અને ચંદ્રની યુતિ વખતે જો તે કુંડલીના મંદી
ખાતામાં હોય તો મંદીની અસર કરે છે. અને તેજકારક ખાત
હોય તો તેજકારક રહે છે.

૧૦ દરેક ગ્રહની યુતિ પ્રતિયુતિ અને દ્રષ્ટિની અસર આ
પાછળ જો અંશ તથા સૂર્ય ચંદ્રની પાંચ અંશનાં અંતરમાં
જોરદાર રહે છે.

૧૧ બુધ શુક્રની યુતિ વખતે બુધનો મંદીનો દોષ લા
નથી. આ યુતિ વખતે શુક્રનું કૃળ મળે છે.

૧૨ રાશિની અસર પચાસ ટકા અને કોઠામાં દર્શા
મુજબ ગ્રહની અસર પચાસ ટકા સમજવી. એટલે સ્થાન
મહત્ત્વ છે. કુંડળીના સાત મુજબ ચંદ્ર જે રાશિમાંથી પસાર
હોય તે પ્રમાણે કોઠામાં દર્શાવ્યા મુજબ કૃળ આપે છે.

૧૩ રાશિના મધ્ય અંશમાં તેજ કે મંદીનું કૃળ વધુ
છે અને આગળ પાછળના અંશમાં ઓછું મળે છે.

૧૪ ચંદ્ર એક રાશિમાં રાત દિવસ રહે છે તેથી તેની
કે મંદી નક્કી કરતાં પહેલાં નીચેનો દાખલો ધ્યાનમાં
જરૂર છે. દાખલા તરીકે તા. ૩, ૪ તેજકારક રાશિમાં મિથુ
ચંદ્રમાં ૩૪૯ અને ૩૪૭ રૂના ભાવ છે અને ૫ તથા ૬ તા.
કર્કના ચંદ્રમાં ૩૪૨ ને ૩૪૫ ભાવ છે તો રાશિની દ્રષ્ટિએ
મુજબનું અનુમાન થવું જોઈએ.

તા. ૩ ૩૪૬ } મિથુન
તા. ૪ ૩૪૭ }

તા. ૫ ૩૪૨ } કર્ક
તા. ૬ ૩૪૫ }

ઉપલક્ષ્યા દૃષ્ટિએ તારીખ ૩ કરતાં ૪ થીએ મંદી દેખાય છે. અને તારીખ પાંચમી કરતાં છઠ્ઠીએ તેજ દેખાય છે. પરન્તુ તારીખ ત્રીજી અને ચોથીના ભાગે કરતાં તારીખ પાંચમી અને છઠ્ઠીના ભાગે ઉતરતા છે એટલે કે સરખામણીમાં તા. ૩, ૪ કરતાં તા. ૫, ૬ ના ભાગે ઉતરતા છે. માટે તા, ૫, ૬ મંદી થયેલી છે એમ સમજવું. આ દાખલો જરાજર ધ્યાનમાં રાખવો.

૧૫. મંગળ સ્વતંત્ર અને સ્તનાપતિ છે, તે બધાથી ઊંધો ચાલે છે. સામા પૂરે ચાલે છે. આથી એકો ત્યાં દૃષ્ટિ કરતા હોય ત્યાં મંગળની દૃષ્ટિ પડતી હોય ત્યાં હાથ કરનાર ચડતી અસરથી ઊંધી અસર ઉપજાય છે. ત્યાં બીજા ચડતી દૃષ્ટિથી મંદી થવાની હોય ત્યાં તે (મંગળ) તેજ કરે છે અને ત્યાં તેજ થવાની હોય ત્યાં તે (મંગળ) મંદી કરે છે. આ વખતે તેના (મંગળના) કોઠા પર બીજાકુલ ધ્યાન આપવું નહિ.

દા. ત. ગુરૂની ત્યાં દૃષ્ટિ પડતી હોય ત્યાં મંગળની (ગુરૂ) દૃષ્ટિ તેજ કરે છે અને શનિની ત્યાં દૃષ્ટિ હોય ત્યાં મંગળની દૃષ્ટિ મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે દરેક એક માટે મંગળના સ્વભાવ સમજવો.

૧૬. તેજકરક ગુરૂ અને ગુરૂ સાથે હોય તો તેના અંગની મર્યાદાનાં સદી ગુરૂ સારી તેજ કરે છે.

૧૭. શુક્ર અને કેતુ જે સ્વતંત્ર હોય છે ત્યાં તેજ મંદી વધુ પ્રમાણનાં હોય છે.

૧૮. બુધ કેન્દ્રના માલિકોને મળતાં જેમ તેજકારક અને છે તેમ મંદી સ્થાનના માલિકોને મળતાં મંદીકારક અને છે.

૧૯ અમાસ અને પૂનમ વખતે મોટી વધઘટ થાય છે અને તે કોઠામાં જણાવ્યા પ્રમાણે અને છે. ટૂંકી મૂડીવાળાઓએ આ વખતે વેપારમાંથી અલગ થઈ જવું જોઈએ.

૮. લગ્નનો માલિક શનિ હંમેશાં દરેક સ્થાનમાં તેજકારક છે.

૯. આવી જ રીતે ગુરુ ખીજા અને અગિયારમાં સ્થાનનો વાસ્તી મંદીયોગકારક હોવાથી તે હંમેશા મંદીકારક ગણવો.

૧૦. દરેક ગ્રહની સાતમા સ્થાન પર સંપૂર્ણ દ્રષ્ટિ પડે છે. તે ઉપરાંત ગુરુની પાંચમા તથા નવમા સ્થાન પર, શનિની ત્રીજા તથા દશમા સ્થાન પર અને મંગળની ચોથા તથા આઠમા સ્થાન પર પૂર્ણ દ્રષ્ટિ પડે છે. ગુરુ, શનિ અને મંગળની દ્રષ્ટિ જે ગ્રહો પર પડે છે તેના પર તે દ્રષ્ટિની વધારે અસર થાય છે. આ ત્રણેય ગ્રહો બળવાન હોવાથી તેમના પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૧૧. આમાં શનિની તેજ અને ગુરુની મંદીની અસર છે તેમાં કંઈ મૂંઝવણ ઊભી થતી નથી.

૧૨. મંગળની વિચિત્ર અસર થતી હોવાથી તેના પર ખાસ ધ્યાન આપવું. તેના ક્ષણ નિર્ણય વખતે કોહાઓ જોઈ સંપૂર્ણ વિચાર કરી નિર્ણય કરવો.

૧૩. સ્વગૃહી ગ્રહો ઘણા બળવાન સમજવા પસુ તેના પર ખીજા ગ્રહની દ્રષ્ટિ થતાં દ્રષ્ટિ કરનાર ગ્રહની જ અસર થાય છે.

૧૪. ગુરુ શનિના યોગો મોટી વધઘટ કરે છે. શનિ ગુરુ અગર તેના ઘરને દ્રષ્ટિમાં લેતો હોય તો તેજ કરે છે. તેવી જ રીતે ગુરુ શનિ અગર તેના ઘર પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે મંદી કરે છે. ગુરુ જ્યારે શનિ અને તેના ઘર પર એમ બેઉ પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે કાઈસીસ (મોટી મંદી) આવે છે. અગર તો લાંબા ગાળે બજાર ખેસતો જ આવે છે. એ વખતે વેપારીઓ મોટી હાર હતા કરે છે.

૨૧. કેન્દ્રત્રિકોણના સ્થાનીઓ છઠ્ઠે, આઠમે કે ખારમે હોય તો તે સ્થાનમાં તેજ થાય છે પણ પોતાના સ્થાનમાં સારી મંદી કરે છે. આ રીતે શુદ્ધ ઘણીવાર મોટી મંદી લાવે છે.

૨૨. કોઈપણ ગ્રહ પોતાના ઘરથી છઠ્ઠે, આઠમે કે ખારમે હોય તો તેનું દ્રવ્ય મળતું નથી એમ માનવું નહિ. આમાં સ્થાન બળની ગણતરી કરવી.

૨૩. દશમું સ્થાન ઘણું મજબૂત સમજવું. તેમાંથી પસાર થતા ગ્રહનું તેજ મંદી તરફી વલણ ખાસ પકડાય છે.

૨૪. મંદી કારક ગુરુ દશમે (વૃશ્ચિક રાશિમાં) હોય ત્યારે ગ્રંધ્ર ગુરૂની રાશિ (ધન અને મીન)માંથી પસાર થતો હોય તો કુટલીમાં મંદીકારક સ્થાનો હોવા છતાં ત્યાં સાધારણ તેજ થાય છે. આવી રીતે બીજા મંદીકારક ગ્રહોનું દ્રવ્ય પોતાની રાશિ પરત્વે સમજવું. આમ થવાનું કારણ તેના માલિકને સ્થાનબળ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨૫. ગ્રહો દષ્ટિ દ્વારા પોતાનાં આંદોલનો મોકલે છે. મંગળ ગુરુને જોતો હોય તો ગુરુ જે જે રાશિને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આંદોલનની અસર થાય અને એજ સિધ્ધાંત પ્રમાણે આગળ વધીને ગુરુ શનિને જોતો હોય તો શનિ જે જે ઘરને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આંદોલનોની અસર થાય છે. આ નિયમ પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૨૬. સૂર્ય ત્યારે મંદી સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે મંદી થતી અટકીને તેજ થવા લાગે છે અને ત્યારે તે મંદી સ્થાનમાંથી તેજ સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે તેજ થતી અટકીને થોડી મંદી થવા લાગે છે.

૧૫. શનિના ઘરમાંથી ગુરુ અથવા શુક્રના ઘરમાંથી શની પસાર થાય છે. અથવા ને ઘરના પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે અનુક્રમે મંદી અને તેજ થાય છે.

૧૬. શનિ ત્યારે શુક્રની દૃષ્ટિમાં આવે છે અને તે સમયમાં જ જો મંગળ શુક્રના ઘર અગર શુક્રને સુતિ અગર દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે તો કાઈસીસ આવે છે અને બનરો બંધ રહે છે અગર લાંબા ગાળાની મંદી આવે છે.

૧૭. ગુરુ મકર અગર કુંભનો હોય અથવા તે રાશિ પર દ્રષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે સખત મંદી થાય છે. તેવી જ રીતે શનિ ધન અગર મીનનો હોય અથવા તે રાશિઓ પર દ્રષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે સખત તેજ થાય છે.

૧૮. તેજકારક ગ્રહો મંદીના ઘર જ કે ગ્રહોને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે ત્યારે સખત તેજ થાય છે. તેવી જ રીતે ગુરુ તેજકારક ગ્રહો કે ઘરને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે ત્યારે સખત મંદી થાય છે.

૧૯. ગુરુ વક્રી નિર્ભાગ છે એટલે વક્રી ગુરુ ધત્તાં તેજ થાય છે પણ જો ને રાશિના મધ્ય અંશ તરફ વક્રી થઈ જતો હોય તો થોડી તેજ થાય છે અને રાશિ સંક્રાંતિ તરફ જતો હોય તો વધુ તેજ થાય છે. ને સાગીં ધત્તાં બળિષ્ઠ થાય છે. ત્યારે મંદીની શરૂઆત થાય છે.

૨૦ અસ્તના ગ્રહોનું દિગ્ રાશિના કોઈ પ્રમાણે નિર્ભાગ સમજવું. આમાં સૂર્ય તેજકારક છે એટલે મંદીકારક અસ્ત ગ્રહો નિર્ભાગ ગણવા અને તેજકારક ગ્રહો બળિષ્ઠ ગણવા.

૨૧. કેન્દ્રત્રિકોણના સ્થાનીઓ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે હોય તો તે સ્થાનમાં તેજ થાય છે પણ પોતાના સ્થાનમાં સારી મંદી કરે છે. આ રીતે શુક્ર ઘણીવાર મોટી મંદી લાવે છે.

૨૨. કોઈપણ ગ્રહ પોતાના ઘરથી છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે હોય તો તેનું દ્રવ્ય મળતું નથી એમ માનવું નહિ. આમાં સ્થાન બળની ગણતરી કરવી.

૨૩. દશમું સ્થાન ઘણું મજબૂત સમજવું. તેમાંથી પસાર થતા ગ્રહનું તેજ મંદી તરફી વલણ ખાસ પકડાય છે.

૨૪. મંદી કારક શુક્ર દશમે (વૃશ્ચિક રાશિમાં) હોય ત્યારે ચંદ્ર શુરની રાશિ (ધન અને મીન)માંથી પસાર થતો હોય તો કુરલીમાં મંદીકારક સ્થાનો હોવા છતાં ત્યાં સાધારણ તેજ થાય છે. આવી રીતે બીજા મંદીકારક ગ્રહોનું દ્રવ્ય પોતાની રાશિ પરત્વે સમજવું. આમ થવાનું કારણ તેના માલિકને સ્થાનબળ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨૫. ગ્રહો દષ્ટિ દ્વારા પોતાનાં આદોલનો મોકલે છે. મંગળ શુરને જોતો હોય તો શુક્ર જે જે રાશિને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદોલનની અસર થાય અને એજ સિધ્ધાંત પ્રમાણે આગળ વધીને શુક્ર શનિને જોતો હોય તો શનિ જે જે ઘરને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદોલનોની અસર થાય છે. આ નિયમ પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૨૬. સૂર્ય ત્યારે મંદી સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે મંદી થતી અટકીને તેજ થવા લાગે છે અને ત્યારે તે મંદી સ્થાનમાંથી તેજ સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે તેજ થતી અટકીને થોડી મંદી થવા લાગે છે.

૨૭. વેપારી વર્ગમાં મીનના ગુરુ તેણકારક છે એવી માન્યતા પ્રચલિત છે આ વસ્તુ કેટલેક અંશે સાચી અને કેટલેક અંશે ખોટી છે. ગુરુ રૂમિયાં મંદીકારક છે. તે ન્યારે લાંબા ગાળાની ચાવી નાં. ૧૮ પ્રમાણે શનિના ઘરમાંથી (દુલમાંથી) પસાર થાય છે ત્યારે ૩ બત્તર એકદમ એસી બાય છે અને જેવો ગુરુ દુલમાંથી મીનમાં દાખલ થાય છે તેવોજ બત્તર ઊંચકાય છે.

૨૮. મંગળ પાપગ્રસ્ત છે. ગુરુ અને શનિ બંને ન્યારે મંગળ પર દષ્ટિ કરે છે ત્યારે તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે અને ગુરુની અસરને દબાવે છે. છતાં આ વખતે મંગળ જે રાશિમાં હોય તે રાશિ પ્રત્યે અને ત્યાં જોયો હોય તે રાશિ પ્રત્યે મંગળનો સ્વભાવ ધ્યાનમાં લેવો.

૨૯. ગુરુ કે શનિ ન્યારે મંગળને દષ્ટિમાં લે છે ત્યારે તેને તેના સેનાપતિ તરીકે કામ કરવું પડે છે એટલે ગુરુ મંગળને દષ્ટિમાં લે તો મંદી અને શનિ લે તો તેણ થાય છે.

૩૦. ગુરુ પર (શનિ મંગળ સિવાયના) કોઈ તેણકારક ગ્રહ જ્ઞાતમી દષ્ટિ કરે છે તો ગુરુ જે સ્થાનમાં બેઠો હોય ત્યાં અને તેના ઘરમાં નામની તેણ થાય છે. અને જ્ઞાતમી દષ્ટિ કરનાર ગ્રહ ત્યાં હોય છે ત્યાં અને તેના ઘરમાં ગુરુની દષ્ટિ હોવાથી મંદી થાય છે.

૩૧. ન્યારે શનિ મંગળ કે ગુરુ મંગળની યુતિ હોય છે ત્યારે મંગળ કોઈ પ્રમાણે ક્ષણ આપે છે અને શનિ ગુરુ પોતાની રીતે તેણ મંદી કરે છે.

૩૨. શનિ ગુરુની યુતિ તેણ કે મંદી સ્થાનમાં હોય તો દષ્ટિ સ્થાનો પરસ્પરની ગણના કરીને લાંબા ગાળાની તેણ કે મંદી નક્કી પડેલી.

૩૩. ગુરુ અસ્તનો થતાં તેની મંદી કરવાની શક્તિ ઓછી થાય છે તેથી તેટલા દિવસ સારી તેજ થાય છે.

૩૪. મંગળ દશમા સ્થાનમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે તે સ્વગૃહી અને બળવાન બનતાં મંદીકારક સ્થાનોમાં તેજ દ્રષ્ટિ હોય કે ન હોય પણ તેજ થવા માંડે છે. ખાસ કરીને મકર અને કર્ક રાશિમાં બને છે.

૩૫. ગુરુ પર જ્યારે મંગળની એક તરફી દૃષ્ટિ (એટલે કે ગુરુને મંગળ બુધે પણ મંગળને ગુરુ ન બુધે) થાય છે ત્યારે મંદી-કારક સ્થાનોમાં ખાસ કરીને મકર અને કર્ક રાશિમાં તે જોતો હોય કે ન જોતો હોય તો પણ તેજ થાય છે. ઘણી વાર મીઠી પરસ્પરની દૃષ્ટિમાં પણ કર્ક અને મકરમાં ઉપરની રીતે થાય છે.

૩૬. બુધ બે પાપગ્રહ શનિ, મંગળ કે સૂર્યની-વચ્ચે આવે છે તો તે દુષિત બની (કન્યા રાશિમાં પણ) તેજ કરે છે.

૩૭. ૩ બળરના દરેક વાયદા તેના પહેલાંના માસની ૨૧ મી તારીખે વાયદા તરીકે બંધ થાય છે; આથી વાયદાના વેપારીઓ માટે આ ૨૧ મી તારીખ અગત્યની છે. આ તારીખે બળરમાં તેજ-થશે કે મંદી તે ટુંકા ગાળાની ચાવી પરથી જાણી શકાય છે. આ દિવસે જો સખત તેજ થાય તેવું લાગતું હોય તો ખેલાતો વિચાર કરવો.

૩૮. શનિની દૃષ્ટિમાંથી ગુરુ અને ગુરુની દૃષ્ટિમાંથી શનિ જ્યારે છૂટે છે ત્યારે બળરમાં એકદમ અનુદમે સખત મંદી (કાઇંસીઝ) અને સખત તેજ આવે છે. આ વખતે બળર ટર્ન લે છે.

૩૬. શનિની દૃષ્ટિમાં ન્યારે ગુરૂ અને તેની રાશિ આવી
 ન્તય છે ન્યારે ખેડો થાય છે. આતુ' ખાસ કરીને મીન અને
 મિથુન રાશિનાં શનિ થતાં બને છે. વાયદાની તારીખ અગાઉ જો
 ન્યા ગુરૂ શનિની દૃષ્ટિમાંથી છૂટી ન્તય છે તો ખેડાવાળાને દેવાળું
 કાઢવા જેવો વખત આવે છે અને બજાર એકદમ ઘેચી ન્તય છે.
 આ વખતે મંગળને જોતા રહેવાની ખાસ જરૂર પડે છે.

૮૦ કન્યા અને ધનનો મંગળ હંમેશાં સારી તેજ કરે છે.
 કારણ કે કન્યાનાં મંગળ કોઠા પ્રમાણે કન્યા ધન અને મીન
 રાશિમાં સારી તેજ કરે છે. તેવી જ રીતે ધનનો મંગળ ધન, મીન
 અને કર્ક રાશિમાં સારી તેજ કરે છે. આતુ' કારણ મંગળ ગુરૂના
 ધરને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે.

અધ્યાસ સોળસો

લાંબાગાળાની તેજ મંદીના પલટાની

(ટર્નની) ચાવીઓ

તેજ પછી મંદી અને મંદી પછી તેજ ક્યારે શરૂ થાય છે તે જાણવાની વાચદાના વેપારીઓને અને રૂના વેપારીઓને ખાસ જરૂર હોય છે. આથી નીચેની ચાવીઓ શ્રદ્ધા અગત્યની છે.

૧. શુક્ર, શનિ, મંગળ અને સૂર્ય આ પલ્ટો કરે છે. બાકીના ચંદ્રો દરરોજની કે લાંબા ગાળામાં રહીને તેજ મંદી કરે છે. તેનાથી બંધાર પલ્ટો લેતો નથી.

૨. દરેક ગ્રહ ૨૬,૩૦,૧ અંશમાં આવે છે ત્યારે તેણે જે રાશિમાં રહીને અસર ઉપજાવેલી હોય છે તે બંધ થાય છે. એટલે બંધારમાં આ વખતે ઉચ્ચપાચક્ષ થાય છે. અને બીજી રાશિમાં ૨ અંશ પર તે ગ્રહ પર આવતાં બંધાર સ્થિર થાય છે. આ માટે દરેક ગાળાની ચાવી નં. ૭ ને બરાબર હાથેલા સાથે સમજો.

શુક્ર ત્યારે રાશિ બદલે છે એટલે કે ૨૬ થી ૧ અંશમાં પરિભ્રમણ માર્ગી કે વક્રી બની કરે છે ત્યારે તેજનું તોફાન થવા માંડે છે. અને શનિ ત્યારે રાશિ બદલે છે એટલે કે ૨૬ થી ૧ અંશમાં પરિભ્રમણ કરે છે ત્યારે મંદી થવા લાગે છે. આવું જ પરિણામ વક્રી થતાં પણ જાણવું. ૧,૩૦,૨૬ અંશ સુધી.

મંદી કરે છે. મંગળ ૨ અંશથી ૨૬ અંશ સુધી મારમાર કરતી અસર ઉપજાવે છે અને પછી ફરીવાર બે અંશનો ધાય તેના વચ્ચેના ગાળામાં તેની અસરથી ઊંચી અસર ભયંકર ઉચ્ચ પાથલમાં પરિણમે છે. આથી તે વખતને સારી રીતે પકડી ઉપયોગ કરવાથી અવશ્ય વ્યાપારમાં ફાવી જવાય છે. આ ગાળો માત્ર ૪ થી ૮ દિવસનો હોય છે. આ વખતે બનતર પણ ટર્ન લે છે.

૮. દરેક ગ્રહની ૨ અંશથી શરૂ થઈ ૨૬ અંશ સુધી રાશિ પરત્વે અસર થાય છે. પંદર અંશે તે ઉચ્ચ કક્ષાએ તેણે કે મંદીમાં પહોંચે છે અને પછી ત્યાંથી બનતર પાછું ફરે છે. તેણે થઈ હોય તો ૧૫ અંશ પછી મંદી તરફ જતું અને મંદી થઈ હોય તો ૧૫ અંશ પછી તેણે તરફ જતું બનતર જણાય છે.

૯. મંગળ સ્વતંત્ર સેનાપતિ છે. ૩ બનતરમાં તેણે વર્ષસ્વ (જેના જન્મક્ષરમાં મંગળ સારો હોય છે તે તેણે મંદી બનેમાં વેપાર કરી કમાઈ લાય છે.) તે જેના પક્ષે જાય છે તેને છત્ત અપાવે છે. કેહા પ્રમાણે તે તેણે મંદીનું વક્ષણ પકડે છે. દષ્ટિથી તે દષ્ટિ કરનાર શનિ કે ગુરુની તેણે કે મંદી પકડે છે. છતાં ઘણીવાર બળવાન મંગળ (સ્વગૃહી, ઉચ્ચનો, મૂળત્રિકોણનો, વક્રી) પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે જ ચાલે છે.

આમી મંગળ ત્યારે રાશિ બદલે છે ત્યારે બનતરમાં મેટ્રી ઉચ્ચપાથલ ૨૬, ૩૦, ૭ અંશમાં ધાય છે. આ ઉચ્ચપાથલ તેણે દ્રષ્ટિ કરેલી કે તે જે રાશિમાં હોય તેમાં ધાય છે. ઘણીવાર આ વખતે બનતર પલટો લે છે. અને તે આગળની રાશિના ૨ અંશ વખતે બનતરને સ્થિર બનાવે છે. સમતે કે કુંડલી નં. ૧૭ માં

મંગળ કન્યાના છે. તેનું ધન, મીન, મેષ અને કન્યા રાશિમાં વર્ચસ્વ છે તે બધી રાશિમાં તેજકારક છે. હવે તે જ્યારે કન્યામાં રહે અંશના થશે ત્યારે અંદ્ર જ્યારે ધન, મીન (મેષને છોડી દેવી) કે કન્યામાંથી પસાર થાય ત્યારે બળતર એકદમ બેગ્રી જવાનું અને ફરી તે નુકાના થતા પોતાની રીત પ્રમાણે બળતરને પલટાવવાનો. પણ વચ્ચેના ગાળામાં આ ઉદ્વેગપાત્ર અવશ્ય થાય છે.

આવું જ મંગળ વક્રી બની રાશિ બદલે તો પણ બને છે તે આદર રાખવું.

૧૦. મંગળ, શનિ ને શુક્ર સામે લડી શકતા નથી. કારણકે તેને ઘણી વખત શુક્રનો તો ઘણી વખત શનિનો સેનાપતિ બનવું પડે છે. આથી તે બીજા ઝોલા પર જે પોતાનું વર્ચસ્વ જમાવી શકે છે તેવું શુક્ર શનિ પર જમાવી શકતો નથી.

૧૧. જ્યારે દશમા સ્થાનમાં અમુક અંશ પર દષ્ટિ કરતો થકુ હોય અને મંગળ તે સ્થાનમાં દષ્ટિ કરતો હોય કે તેમાંથી પસાર થતો હોય તો તે અંશમાંથી પસાર થતાં મંગળ તરત જ બળતર પલટાવી નાખે છે આવો એક હાખલો કુંડલી નંબર ૧૬ માં આવે છે તે જોવાથી સમજશે.

૧૨. ૩ બળતરમાં તેજ મંદીના પલટામાં મંગળ ઘણું જ અગત્યનું કામ કરે છે તે ખાસ કરીને બળતરને પલટાવે છે.

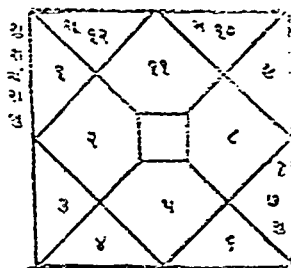
અધ્યાય સત્તરમો.

૩ બજારના ટુંકા ગાળાની વધઘટના યોગો

હવે અધ્યાય તેર, ચૌદ અને પંદરમાં આપેલા ટાંકાઓ અને ચાવીઓ પ્રમાણે ડેવી રીતે ૩ બજાર આવે છે તેના ભૂતકાળના ટાંકાપણુ ૧૨ માસના આવેલા ૩ બજારના ભાવો દાખલા સાથે આપવામાં આવે છે તેનો ધ્યાનપૂર્વક અભ્યાસ કરવો.

૩ બજારની નીચે મુજબની કુંડલી છે. તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૧ નીચે મુજબની રાશિમાં બધા ગ્રહો છે અને નેમ નેમ આગળ આવેા અને ગ્રહ બદલાય તેમ તેમ તે ગ્રહો કુંડલીમાં બદલતા જવા.

જગતના ૩ બજારની કુંડલી (સપ્ત કુંભ રાશી)

ક્રમ	વાર	અંક	ગ્રામ રાશિ વગેરે	લઘુ ગુરુ માર્ગ	પરિણામ હો તેજ-મંદી	અલયોગ
૧	શનિ	મેષ	મેષમાં જીમ	૩૪૭ ૩૪૬ ૩૪૬ ૩૪૬	મંદી	દેવગાળાની ચાવી નં. ૬ મુજબ ગુરુ મંગળની દ્રષ્ટિ
૨	રવિ	૪-૩૨				
૩	સોમ	જ્યેષ્ઠ		૩૪૩ ૩૪૧ ૩૪૩ ૩૪૨	મંદી	દેવગાળાની ચાવી નં. ૪, ૬ મુજબ ૪ના સ્વામી શુક્ર પર ગુરુ-મં. દ્રષ્ટિ આખર અંશેનો ચંદ્ર થતાં ના. તેજ ગુરુની મિ અને તેના સ્વામી જી. પર દ્રષ્ટિ દેવગાળાની ચાવી નં. ૬
૪	મંગળ	મિ.-૩૮		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	
૫	બુધ	મિથુન		૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦	મંદી	
૬	ગુરુ	કર્ક-૪૫		૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪	મંદી	
૭	શુક્ર	કર્ક				
૮	શનિ	સિં.-૫૫		૩૩૮ ૩૩૬ ૩૩૮ ૩૩૭	તેજ	મંગળની દ્રષ્ટિ મં. ના કાઠા પ્ર. તેજ
૧૦	સોમ	સિંહ		૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" " " "
૧૧	મંગળ	કન્યા-૧૦		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	સૂર્યની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૨	બુધ	કન્યા	કમલોતો શુક્ર	૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" " " "
૧૩	ગુરુ	તુલા-૩૧		૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪	તેજ	" " " "
૧૪	શુક્ર	તુલા	મેષમાં સૂર્ય કુંભોતો મંગળ	૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪	તેજ	વાયુ
૧૫	શનિ	વૃશ્ચિક-૫૧	શનિ અસ્ત			

અલગરિચિતિ X સૌત્ર સંદ ૧૫ ગુરુવાર: સૂર્ય મીન ૨૮ મંગળ મકર ૨૮ જીમ મેષ ૧૮ ગુરુ તુલા ૧૮ વક્રી શુક્ર જ્યેષ્ઠ ૨ શનિ મેષ ૧૦ રાહુ મેષ ૧૮ કેતુ તુલા ૧૮ ન નવો માર્ગ વાયુ.

નોંધ—૩ બજાર સામાન્ય રીતે ૧૧ થી ૫ વાગ્યા સુધી ચાલે છે. ચંદ્ર બે કલાકે એક અંશ બેટલો સામાન્ય સ્થૂળ ગતિથી ચાલે છે. આ રીતે ૩ બજારની તેજ મંદીનો અભ્યાસ કરતી વખતે આપેલા સમયે ચંદ્ર કયાં હતો, કેટલા અંશનો હતો તે વાચકે પંચાંગ દ્વારા જોઈ લેવું.

આ દાખલામાં ચંદ્રની રાશિ બદલતી વખતનો સમય ઘડી પળમાં આપેલો છે તે તેનું કોષ્ટક નીચે પ્રમાણે છે તે બરાબર ધ્યાન રાખવું. આ સમય મુંબઈ સૂર્યોદયથી ગણવો.

દિવસની ઘડી ૬૦

ઘડીની પળ ૬૦

કલાકની ઘડી ૨૫

ઘડીની મિનિટ ૨૪

મિનિટની પળ ૨૫

ક્ર.સં.	વાર	અંક	અક્ષરો	વસ્તુ	ગોપાલ	પરિણામ	અક્ષરો
ક્ર.સં.	વાર	અંક	અક્ષરો	વસ્તુ	ગોપાલ	પરિણામ	અક્ષરો
૧	શનિ	૧૫	૩૪૭	૩૪૬	૩૪૬	૩૪૬	૩૪૬
૨	રવિ	૫-૩૨					
૩	સોમ	૫-૩૨					
૪	ગંગા	૫-૩૨					
૫	બુધ	૫-૩૨					
૬	ગુરુ	૫-૩૨					
૭	શુક્ર	૫-૩૨					
૮	શનિ	૫-૩૨					
૯	સોમ	૫-૩૨					
૧૦	ગંગા	૫-૩૨					
૧૧	બુધ	૫-૩૨					
૧૨	ગુરુ	૫-૩૨					
૧૩	શુક્ર	૫-૩૨					
૧૪	શનિ	૫-૩૨					

અક્ષરો-૧૫ ગુરુવાર: સર્વો ગીન રદ ગંગા મકર રદ બુધ મેષ ૧૮ ગુરુ પુલા ૧૮ વક્રી શુક્ર વૃષભ ૨
 શનિ મેષ ૧૦ રાહુ મેષ ૧૮ કેલુ પુલા ૧૮
 + નવો માર્ગ વાપરો.

ક્રમ	નામ	અંક	અક્ષરો	વર્ગ	અંક	અક્ષરો	અક્ષરો	અક્ષરો
૧૬	રત્ન	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬
૧૭	ગોમ	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૧૮	મંગળ	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮
૧૯	કૃષ્ણ	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯
૨૦	ગુરુ	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૨૧	શુક્ર	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧
૨૨	શનિ	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨
૨૩	રવિ	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩
૨૪	સુગ	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪
૨૫	મંગળ	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫
૨૬	કૃષ્ણ	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬
૨૭	ગુરુ	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭
૨૮	શુક્ર	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮
૨૯	શનિ	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯
૩૦	રવિ	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦

ક્ર. નં.	પ્રશ્ન	પ્રશ્નકર્તા	જવાબ	જાણકાર	પ્રશ્નકર્તા
૧	સોમ	૧૦-૧૮	૩૧૨	૩૦૮	૩૧૨
૨	મંગળ	૧૧-૧૯	૩૧૨	૩૦૮	૩૧૨
૩	બુધ	૧૨-૨૦	૩૧૧	૩૦૮	૩૧૧
૪	ગુરુ	૧૩-૨૧	૩૧૧	૩૦૮	૩૧૧
૫	શુક્ર	૧૪-૨૨	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૬	શનિ	૧૫-૨૩	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૭	રાશિ	૧૬-૨૪	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૮	સોમ	૧૭-૨૫	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૯	મંગળ	૧૮-૨૬	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૦	બુધ	૧૯-૨૭	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૧	ગુરુ	૨૦-૨૮	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૨	શુક્ર	૨૧-૨૯	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૩	શનિ	૨૨-૩૦	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૪	રાશિ	૨૩-૩૧	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮
૧૫	સોમ	૨૪-૩૨	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮

ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਨੇ 'ਤੇ

अक्षयनिशितः-मौ. सुह १५ श. सूर्य गोप २८ मं. कुं. २२ यु. गोप १७ व. गुरु पु. १५ व. शक्र मि. ७ श. गोप १८ रा. गो. १८

ક્ર. નં.	વાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ	ભરુચ ગુડ માર્ચ	સરેરાસ	મુ.મ-હુ.પુ.પુ.	અણયોગ
૧૬ મંગળ	મન		૩૦૭	૩૦૫	૩૦૭	૩૦૬	મંદી મંદીકા. સ્થાન, શુ. દ્રષ્ટિ, શુ. પર શનિની દ્ર. તેના પર ગુ. દ્ર. સાં. ગા. ચાવી ૨૫ મુ.
૧૭ સુમ	"		૩૦૮	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૮	તેજ શનિ ૧૮ ચંચ તેજ દ્રેગા. ચાવી નાં. ૧૮
૧૮ ગુરુ	મકર-૧૪		૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮	તે. રામ મંદીકારક સ્થાન શ. દ્રષ્ટિ જેના ઉપર વ. ગુરુની દ્રષ્ટિ તેજ-સમ
૧૯ શક્ર	મકર	ભુમ માર્ગો	૩૦૮	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૭	મંદી
૨૦ શની	કુંભ-૩૨		૩૦૭	૩૦૫	૩૦૭	૩૦૬	" "
૨૧ રવી	કુંભ	શની ઉદય				"	" "
૨૨ સોમ	મીન-૫૫		૩૦૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૫	મંદી
૨૩ મંગળ	મીન		૩૦૫	૩૦૩	૩૦૫	૩૦૪	મંદીકારક સ્થાન
૨૪ સુમ	"	મી. મંગળ	૩૦૪	૩૦૩	૩૦૩	૩૦૩	" "
૨૫ ગુરુ	મેષ-૭		૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	મંદીકારક સ્થાન ગુ. ની દ્રષ્ટિ
૨૬ શુક્ર	મેષ		૩૦૧	૩૦૦	૩૦૧	૩૦૦	" "
૨૭ શની	મૃગશિર-૧૫		૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	તેજકારક સ્થાન, તેમાં સર્ગ દ્રાક્ષ ગ્ર. તેજ
૨૮ સોમ	મિ. -૨૧		૩૦૧	૩૦૧	૩૦૧	૩૦૧	મિ. શુ. તેના પર મંગળ, શ. દ્ર. શુ. શ. પર ગુ. ની દ્રષ્ટિ સમ
૩૦ મંગળ	મિથુન		૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	મિ. માં શુ. તેના પર મં. શ. ની દ્ર. શુ. શ. પર ગુ. ની દ્રષ્ટિ તેના પર મં. ની દ્ર. સા. તેજ
૧૧ મુ.૧	૧૬-૨૭		૩૦૩	૩૦૨	૩૦૩	૩૦૨	" "

નં.	નાર	ગંધ	ગ્રહ રાશિ	ભરંગ ગડ	ગાગી	સરેરાસ	પ્રકર	અલયોગ
૧	ગંધ	કર્ક	૩૦૫	૩૦૪	૩૦૫	૩૦૪	તેજ	લાંબાગાળાની ચાવી નં. ૩૫ મુજબ તેજ
૨	શંક	સિંહ-૩૬	કર્ક	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૫	કર્ક	શ. તેજ
૩	શની	સિંહ	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૪	સોમ	કન્યા	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૫	ગંગા	૩	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૬	જીમ	મલા-૧૦	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૭	ગંધ	ગંધ	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૮	શંક	૪-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૯	શની	૫-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૦	શની	૬-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૧	સોમ	૭-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૨	શંક	૮-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૩	શની	૯-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૪	જીમ	૧૦-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ
૧૫	ગંધ	૧૧-૨૬	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૬	૩૦૫	તેજ	ગંગાળતી દ્રષ્ટિ ક્રાંતિ અચાળે તેજ

પર ગુ. ની દ્રષ્ટિ, સાધારણ ગંધી.
 ગ્રહપરિચયનક્રમ સહ ૧૫ રીતીનાર સર્વ લાભ ૨૬, ગંગાળતી ૧૩, જીમ ૧૫૫ ૬, ગુ. લુલા ૧૨ [વક્રી],
 શ. કર્ક ૧૦, શની ગેપ ૨૨, રાહ ગેપ ૧૫

ક્ર.સં.	વાર	ગાંધ	મહા રાશિ	ભરુચ ગુરુ માર્ચ	સરેરાસ	મોહન	અલ્પયોગ
			વગેરે	જાંચા	નીચા	બાંધ	
૧	શની	સિંહ	સિં.ગો શુક્ર	૩૧૭	૩૧૬	૩૧૭	તેજ સિંહનો શુક્ર તેજ
૩	સોમ	કન્યા	ગુરુ માર્ગી	૩૧૬	૩૧૩	૩૧૩	મંદી મંદીકારક રાશિ, યુ. આને કન્યા ગ.
૪	મંગળ	તુલા-૨૯		૩૧૩	૩૧૨	૩૧૨	પર મં.ની દ્રષ્ટિ, યુ.ની યુ. પર દ્રષ્ટિ
૫	બુધ	તુલા		૩૧૬	૩૧૪	૩૧૫	" " " "
૬	ગુરુ	વૃશિ-૫૪	ગે.નો મં.	૩૧૬	૩૧૬	૩૧૬	તેજકારક રા. શ. મંગળની દ્ર. તેજ
૭	શુક્ર	વૃશ્ચિક		૩૧૬	૩૧૪	૩૧૫	" " " "
૮	શની	"		૩૧૪	૩૧૨	૩૧૩	તેજકાર. ગોગની પાછળ લા. ના. મં.
૧૧-૧	મંગળ	મકર-૫૧		૩૧૩	૩૧૨	૩૧૩	" " " "
૧૨	બુધ	મકર		૩૧૫	૩૧૪	૩૧૪	મં. કા. રા. તેમાં મૂર્તિ. દ્ર. તેના પર
૧૩	ગુરુ	મકર		૩૧૫	૩૧૪	૩૧૪	ગુ. દ્ર. તેના પર શ. મં. દ્ર. ના. મં.
૧૪	શુક્ર	કુંભ-૧૬		૩૧૬	૩૧૪	૩૧૫	મંદીકાર. રાશિ, તેના પર શરૂઆતના
૧૫	શની	કુંભ		૩૧૮	૩૧૬	૩૧૭	અંશવાળા યુધની દ્રષ્ટિ તેજ
	શરૂપરિવિગતિનસુદ	૧૫ મં. મૂર્તિ	ગિ. ૨૫, મં. ગે. ૪, બુધ કર્ક ૪, ગુરુ તુ. ૧૨, શુક્ર સિં ૧૧, શ. ગે. ૨૫, રા. ગે. ૧૩				મંદીકારક રાશિ, તેના પર શનીની
							દ્રષ્ટિ તેના પર ગુરુની દ્રષ્ટિ મંદી
							તેજકારક રાશિ, ગુરુની દ્ર. તેના પર
							શની મંગળની દ્ર. શુક્રની દ્રષ્ટિ તેજ
							" " " "

જીલ્લાઈ ૧૮૧૧ (ગાંધી)

ક્ર. નં.	નામ	વંદ	ગાંધી	વરિય	ગુડ માર્ચ	સરેરાસ	અલ્લોગ
૧૭	સોમ	મીન	કકનો સર્વો	૩૨૧	૩૨૦	૩૨૧	૩૨૦
૧૮	મંગળ	મો	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૧૯	બુધ	મો	૩૨૦	૩૨૦	૩૨૦	૩૨૦	૩૨૦
૨૦	ગુરુ	મંગળ-૫૫	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૧	શુક્ર	"	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૨	શનિ	"	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૩	સોમ	મિથુન	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૪	મંગળ	કર્ક-૭	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૫	બુધ	કર્ક	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૬	ગુરુ	મિથુન-૧૬	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૭	શુક્ર	મિથુન	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૮	શનિ	મિથુન-૨૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૨૯	સોમ	મિથુન-૨૯	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮
૩૦	મંગળ	મિથુન-૩૦	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮	૩૧૮

ક્રમ	નાર	ગંદ્ર	અલ્પ શાશિ વગેરે	અલ્પ શાશિ વગેરે	જોડા	નીચા	ગંધ	સરેશશ	પ્રાંતીક	અલ્પયોગ
૧૬	મંગળા	પુડા-૧૦	૭૩૮	૭૨૩	૭૨૯	૭૩૦	૭૩૦	૭૩૦	મંદી	ગુ.ની શરૂતા અં.માં દ્ર. તે.કા. સ્થાન
૧૭	ભુવ	પુડા	કર્કનો સર્ગ	૭૨૩	૭૨૭	૭૨૮	૭૨૮	૭૩૫	તેજ	તેજકારક સ્થાન શુ. કેન્દ્રમાં તેજ
૧૮	ગુરુ	તુલ્કિ-૩૭	૭૩૮	૭૩૩	૭૩૫	૭૩૫	૭૩૫	૭૩૫	"	"
૧૯	શુક્ર	તુલ્કિ	મિ.નો શુક્ર						"	"
૨૦	શની	ધન-૫૯	૭૪૮	૭૪૦	૭૪૮	૭૪૮	૭૪૮	૭૪૮	તેજકારક સ્થાન તેજ	
૨૨	સોમ	ધન	સિદ્ધનો ભુધ	૭૫૬	૭૪૯	૭૫૬	૭૫૬	૭૫૨	તેજ	મં.અનેયુ.ની દં.કું.ચા. ૧૫ મુ તેજ
૨૩+	મંગળ	મકર-૧૪								
૨૪	ભુવ	મકર	૭૫૫	૭૪૯	૭૫૨	૭૫૨	૭૫૨	૭૫૨	મંદી	નામની મંદી સ. ભુ. શ.ગો.તે. દ્રાવ
૨૫	ગુરુ	કુંભ-૨૫	રા. અસ્ત	સાટેમ્બાર વાયદો						
૨૬	શુક્ર	કુંભ			૭૫૬					
૨૭	શની	મીન-૩૨	૮૧૭	૮૦૦	૮૧૭	૮૦૮	૮૦૮	૮૦૮	તેજ	મંગળની દ્રષ્ટિ, કોડા પ્રમાણે તેજ
૨૮	સોમ	મેષ-૩૮	૮૭૭	૮૩૭	૮૬૫	૮૬૫	૮૬૫	૮૬૫	તેજ	"
૩૦	મંગળ	મેષ	૮૨૫	૮૨૫	૮૪૦	૮૩૫	૮૩૫	૮૩૫	મંદી	શ. મં.ની દં.કું.ગા.ની ચા ૧૫ મુ.
૩૧	ભુવ	વૃ. -૪૫	૮૫૩	૮૨૫	૮૫૩	૮૪૯	૮૪૯	૮૪૯	તેજ	"

પદ્યપતિ: જોતન-અ. ન. ૧૫ મં. અર્ધ કર્ક ૬, મં. કેન્દ્રાન્દર, ભુજિ ૧, ગુરુ મિ ૬, શુક્ર મિ. ૬, શ. કર્ક ૨૩, રા. ૫. ૨૭

ક્ર. નં.	નામ	ગાંધી	અલ શાંશિ	વરદાસ કાષ્ઠિન સપ્ટેમ્બર	સરેશ મોહન	અલયોગ
૧	શુભ	૮૬૮	૮૬૩	૮૬૩	૮૬૫	તેજ તેજકારક સ્થાન તેજ
૨	શુભ	૮૭૫	૮૬૮	૮૭૫	૮૭૫	"
૩	શની ગિયુન	૮૭૭	૮૭૪	૮૭૭	૮૮૦	ગિ. માં ગોગકારક શુક સાથે શુભ છતાં તેજ
૪	સોમ કર્ક-૧૦	૮૮૮	૮૮૮	૮૮૮	૮૮૮	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૫	મંગળ	૮૯૬	૮૯૮	૮૯૬	૮૯૮	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૬	શુભ સિંહ-૩૧	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૭	શુભ સિંહ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૮	શુભ કન્યા-૧૮	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૯	શની કન્યા	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૦	સોમ પુલા-૨૮	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૧	મંગળ પુલા	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૨	શુભ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૩	શુભ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૪	શુભ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૫	શુભ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી
૧૬	શુભ	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	૯૦૬	શાંશિ સંધીમાં અંદ્ર મંદી

ક્ર. નં.	ગાંધી	અમલ	ગાંધી	અમલ	અમલ	અમલ
ક્ર. નં.	ગાંધી	અમલ	ગાંધી	અમલ	અમલ	અમલ
૨ સોમ	કર્ક	ગાંધી દીવસના બાંધબાંધમાં કાપે ભાગ વાંધા તે કાપી શકાય નહીં.
૩ ગાંધી	સિં-૧૦	૬૨૩	૬૨૨	૬૨૩	૬૨૨	
૪ ગાંધી	સિં-૧૦	૬૨૩	૬૨૦	૬૨૦	૬૨૧	જોતે સ્વચ્છતા સારું, તેજાકારક રથાન, તેજ
૫ ગાંધી	સિં-૧૦	
૬ ગાંધી	કન્યા-૧૬	
૭ ગાંધી	કન્યા	૬૨૦	૬૧૪	૬૨૦	૬૧૭	ગાંધીકારક રથાન, શનિની આગરના બાંધમાં દ્રષ્ટિ, તેજ ન થઈ
૮ સોમ	તુલા-					
૧૧ ગાંધી	તુલા					
૧૧ ગાંધી	૧૦-૧૩					
૧૨ ગાંધી	ગાંધી	૬૭૫	૬૭૫	ગાંધી
૧૩ ગાંધી	૧૦-૩૬					
૧૪ ગાંધી	૧૦	૬૭૫	૬૭૫	સમ
૧૬ સોમ	ગાંધી					

દશમા સ્થાનના ગાંધીક મં. ૫૨ ગાંધી ક. ગાંધી, હુકમગાળાની ચાતી નં. ૬

ક્ર. નં.	પાટ	ગંદ	અસ રાશિ પગેરે	ભરુય ગુડ ગો.-ગો	સરેરાશ	મો. મે. જી. રૂ.	અલ્પયોગ
૧૭	ગંગા	ગકર	કન્યાગો અર્ધ	...	૭૭૮	૭૭૮	મંદી મંદીકારક સ્થાન તેના પર શ. મં. ની દ્રષ્ટિ, દે. ગા. ની આવી નાં. ૧૫ મુજબ મંદી
૧૮	કુમ્ભ	કુંભ-૪	૭૭૦	૭૭૦	મંદી તેજકારક રાશિ, ગુરુની દ્રષ્ટિ, મંદી
૧૯	ગરુ	કુંભ
૨૦	શક	મીન-૧૨	૮૨૦	૮૨૦	સૂર્યની દ્રષ્ટિ, તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ, તેજ
૨૧	શનિ	મીન	અશ્વિ મં. સિદ્ધનો શ.	૮૪૬	૮૪૬	૮૩૨	મંદી મંદીકારક રાશિ " "
૨૨	ગંગા	મેષ	૮૨૪	૮૨૪	તેજકારક રાશિ, શની મંગળ શક્યાતના
૨૩	ગંગા	મૃગશિર-૨૪	૮૬૦	૮૬૦	અંશમાં દુઃકાળાની આવી નાં. ૭
૨૪	કુમ્ભ	મૃગશિર	૮૬૫	૮૬૫	તેજ
૨૫	ગરુ	મિ-૩૪	૮૭૦	૮૭૦	" "
૨૬	શક	મિથુન	૮૮૭	૮૮૭	૮૮૭	૮૮૭	ગાં. ની દ્ર. તેજ દુઃ. આ. નાં. ૧૫ મુજબ
૨૭	શનિ	કર્ક-૪૮	૮૮૮	૮૮૮	૮૮૨	૮૮૨	" "
૨૮	ગંગા	કર્ક	૮૦૨	૮૮૫	૮૦૨	૮૮૮	શાંતિગાળાની આવી ૩૪, ૩૫ મુજબ તેજ

અલ્પયોગી ગાળાનાં નામ ૧૫ મ. મ. કન્યા ૩, ગાં. મ. ૨૮, અ. સિ. ૧૩, ગા. મિ. ૨૦, અ. સિ. ૧૫, શ. કર્ક ૨૮, રા. ૫. ૨૪

ક્ર. સં. નં.	પાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ	વરુચ ચુડ ગ્રાહક	ગંગા નીચા	બંધ	પરિણામ	અલગોગ
ક્ર. સં. નં.	પાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ	વરુચ ચુડ ગ્રાહક	ગંગા નીચા	બંધ	પરિણામ	અલગોગ
૧	ગંગા	શિ.-૮	કન્યાનો શુક્ર	૮૯૦	૮૭૫	૮૮૨	મંદી	તેજકારક રાશિ, શની સિંહમાં તેના માલીક આહરો મંદી
૨	બુધ	સિંહ		૮૭૦	૮૫૫	૮૬૨	"	"
૩	ગુરુ	કન્યા-૩૪		૮૪૭	૮૪૭	૮૪૭	મંદી	"
૪	શુક્ર	કન્યા		૮૪૨	૮૨૨	૮૩૧	"	મં. કા. રાશિ, બુધ સ્વચ્છંદી મંદી
૫	શનિ	"	બુધ આસત	૮૩૨	૮૨૨	૮૨૬	"	"
૬	સોમ	તુલા		૮૪૦	૮૨૧	૮૩૮	તેજ	તો. કા. સ્થાન તેજ, લગ્ન પર ગુરુ, શ. મં.ની દ્ર. ગુ. પર મં.ની દ્ર. લાં. ગાનો નં. ૨૫ સુખ્ય તેજ
૮	ગંગા	વૃશ્ચિક-૩૧		૮૪૩	૮૩૬	૮૪૦	તેજ	સ્વચ્છંદી મંગળ તેજ
૯	બુધ	વૃશ્ચિક		૮૪૩	૮૩૬	૮૪૦	તેજ	મંદીકારક સ્થાન, ગુરુની દષ્ટિ, મંદી
૧૦	ગુરુ	મન-૫૫		૮૧૫	૮૦૯	૮૧૨	મંદી	"
૧૧	શુક્ર	મન		૮૦૧	૭૯૧	૭૯૬	"	"
૧૨	શનિ	મન		૭૯૬	૭૮૬	૭૮૬	"	"
૧૩	સોમ	મકર		૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	"	"
૧૪	ગંગા	કુંભ-૨૪		૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	"	મકરનો ચંદ્ર મંદીકારક, શ સિંહમાં શેડી તેજ અગર સમ કું. તો. કા. સ્થાન શ. મં.ની દ્ર. દે. ગા. ૧૫ સુખ્ય મંદી
૧૫	બુધ	કુંભ	તુલાનો બુધ	૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	"	"

નવેમ્બર-૧૯૧૮ (ચાતુ)

ક્રમ	વાર	ચંદ્ર	ગ્રહ, રાશિ ગણેરે	ભરુચ ગુપ્ત અંશીક	જોગ્યા નીચા અંધ	જોગ્યા નીચા અંધ	અહયોગ
૧૮+	સોમ	૪-૩	વૃશ્ચિકનો ગુહ	...	૧૨૩	૧૨૩	તે.કા.રાશિ તેના પરતેના માલીક સૂર્યનીદ્રણિ
૧૯	મંગળ	૪-૫		૧૩૮	૧૩૭	૧૩૭	તેજ
૨૦	બુધ	મિ.-૧૨		૧૧૪	૧૦૮	૧૧૧	મંદી મિ.માં ગુરુ, તેના પર મં.ની દ્રષ્ટિ મં.પર ગુ.ની દ્ર. તેથી મંદી
૨૧	ગુરુ	મિથુન		૫૮૫	૫૭૬	૫૮૭	મંદી
૨૨	શુક્ર	કર્ક-૨૫					...
૨૩	રાનિ	કર્ક					...
૨૫	સોમ	સિંહ	ધનનો બુધ	૫૮૭	૫૭૨	૫૮૭	૫૭૬
૨૬	મંગળ	સિંહ					કર્કની રાશિમાં અગ્નિચંદ્રેચાથી આમંદી તેમનીદ્રે કે તેજ તેની ગણની થઈ શકેની નથી તેજકારક રાશિ: તેજ
૨૭	બુધ	કર્ક		૫૮૭	૫૮૦	૫૮૨	તેજ
૨૮	ગુરુ	કર્ક		૫૮૫	૫૮૦	૫૮૨	મંદી
૨૯	શુક્ર	ગુરુ-૩૮		૫૬૦	૫૪૫	૫૫૫	મંદીકારક રાશિ, મંદી
૩૦	રાનિ	ગુરુ		૫૬૦	૫૫૦	૫૬૦	તે.કા. રાશિ શ.ને ગુ.ની દ્રષ્ટિ ગ્રહેન્દ્રતેજ

૧૫મ દિવસનાં ગુરુ ૧૫ સોમવાર અર્ધ વૃત્તિક ૩, મંગળા ધન ૧૨, બુધ વૃત્તિક ૨૧, ગુરુ મિથુન ૨૨ [ગાંધી]
 ગુરુ વૃત્તિક ૧, રાનિ ક્રિડ ૫, રાહુ વૃત્તિક ૨૧.

ગોપાલકોષ ૧૯૪૬

ક્રમ	નામ	ગાંધી	અક્ષર	સાથિ	જાન્યુઆરી	માર્ચ	સપ્ટેમ્બર	ડિસેમ્બર	અલગ
૧	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા
૨	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ
૩	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર
૪	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક
૫	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ
૬	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ
૭	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા	ગંગા
૮	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ	ભુવ
૯	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર	સુર
૧૦	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક	શુક
૧૧	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ	શનિ
૧૨	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ	સોમ

× અત્રીથી ગાંધી સાથિ અવેશ કથાક, ગિનિટમાં (સ્વા. ટા.) ખતાવેલો છે.

અભ્યરિશિતિઅપાસો સુદ ૧૫, ૨૦૦૨ સુદ કન્યા ૨૩, ગંગા તુલા ૧૭, ભુવ તુલા ૧૦, શુર તુલા ૧૦, શુક ત્રિશક ૩, શનિ કર્ક ૧૪, સોમ તુલા ૨૧.

ગ્રામપંચાયત ૧૯૪૬

ક્ર. નં.	નામ	ગાંધી	અક્ષર	સાથિ	જનન-પ્રવાસી	નામ	સરેરાશ	કુલ	અલગ
૧	ગાંધી	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૨	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૩	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૪	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૫	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૬	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૭	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૮	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૯	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૧૦	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૧૧	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૧૨	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭
૧૩	જીવ	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭	૪૩૭

૪ ગાંધીજી ગાંધી સાથે પ્રવેશ કરાવક, વિનિયમો (સ્ટા. ટા.) અત્યંત છે.

અલગપરિસ્થિતિમાંથી સુદ ૧૫, ૨૦૦૨ સુધી કર્યા ૨૩, ગાંધીજી પુલા ૧૭, જીવ પુલા ૧૦, જીવ પુલા ૧૦, જીવ પુલા ૧૦, જીવ પુલા ૨૧.

વિરોધબદ્ધ ૧૯૪૬

ક્ર. નં.	વંદ	અદ્ય રાશિ તરિક્ક	વન-ચુઆરી વાવેડો જાંગા નીચા ગાંધ	સરેરાશ મોજી, મોજી, મોજી	અદ્યોગ
૨	સોમ કુળ	જુથ માર્ગો	૪૭૦ ૪૬૫ ૪૬૮ ૪૬૭	તેજ	ચુ. મં.ની દ. ડું. ગા. ની ચા. ૧૫ ચુ. તેજ
૩	મંગળા મીન-૫-૦		૪૭૦ ૪૬૪ ૪૬૫ ૪૬૭	સમ	મંદીકારક રાશિ ચુ. ચુ. સાથે, તે. ટકી રહી
૪	જુથ મીન		૪૬૭ ૪૬૪ ૪૬૫ ૪૬૭	તેજ	" "
૫	મેષ ૮-૩૬				
૬	મેષ	વૃથિકર્મા જુ.	૪૬૮ ૪૬૧ ૪૬૮ ૪૬૭	મંદી	ચુ. શ. ચુ. ની દિવિનામની મંદી મં. કા. રાશિ
૭	શનિ ૧ ૧૦-૫૧				
૮	કર્ક ૧૧-૫૧	મનનો મં.			નિં. ૧૫ મુ. તેજ
૯	સોમ	ગિ. ૧૦-૨૦	શુક્ર માર્ગો ૪૬૮ ૪૬૭ ૪૬૮ ૪૬૭	તેજ	તે. કા. રાશિ, મં. ચુ. ની દ્રષ્ટિ, ડું. ચા. ની
૧૦	મંગળા મિથુન		૪૬૭ ૪૬૫ ૪૬૬ ૪૬૬	મંદી	" " પછળનાઅંશમાં નામની તેજ
૧૧	જુથ કર્ક ૮-૫૮		૪૬૮ ૪૬૬ ૪૬૭ ૪૬૭	તેજ	શનિ કર્કમાં, મંગળાની દ્રષ્ટિ, તેજ
૧૨	ચરુ કર્ક		૪૬૮ ૪૬૭ ૪૬૮ ૪૬૭	સમ	" "
૧૩	શુક્ર રિશ્મ ૧૧-૩૭		૪૬૮ ૪૬૬ ૪૬૮ ૪૬૭	સમ	તેજકારક રાશિ, સર્વ દશમે તેજ.
૧૪	શનિ રિશ્મ				
૧૫	રવિ મન્યા ૧૬-૪૪	ધનનો માર્ગ			
અભ્યાસિશિલ્પિ X માગસર સદ્ ૧૫ ૨૦૦૩, સર્વ વૃથિક ૨૨, મંગળ વૃથિક ૨૮, જુથ વૃથિક ૧, ચુરુ તુલા ૨૪, શુક્ર તુલા ૨૪, શનિ કર્ક ૧૫ વાકી, રાહુ તુલા ૧૮					

ક્ર. નં.	પાટ	ચંદ્ર	અત્ર, રાશિ વગેરે	દુરુઆરી પાલદો કાંચા નીચા બંધ	સરેરાશ સાંજે-હો	અલ્પગણ
૧૬ ગુરુ	કુંભ		કન્યામાં ચર્મ			ગુરુ આખર અંશમાં, સર્પની દહિ, તેજ
૧૭ શુક્ર	કુંભ			૫૮૪ ૫૮૦ ૫૮૩ ૫૮૨		" " "
૧૮ શનિ	મી. ૧૦-૩૨			૫૮૬ ૫૮૩ ૫૮૬ ૫૮૪	તેજ	યુધ મં.ની દ્રષ્ટિ તેમના પર શની દ્ર. તેજ
૨૦ સોમ	મેષ ૨૨-૩૩		તુ.માં બુધ	૫૮૭ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	"	" " નાગની મંદી
૨૧ મંગળ	મેષ			૫૮૫ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	મંદી	ગુરુ, શ. મં.ની ત્રાણમાં દ્ર., શ.ની મંગળ
૨૨ બુધ	"			૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	"	પર દ્રષ્ટિ છતાં તેજના બહલે મંદી કેમકે
૨૩ ગુરુ	મ. ૮-૫૮			૫૮૩ ૫૮૦ ૫૮૨ ૫૮૧	"	ગુરુની શુભ પર દ્રષ્ટિ જુઓ, મંદી
૨૪ શુક્ર	તૃણ			૫૮૪ ૫૮૨ ૫૮૪ ૫૮૩	તેજ	એકદર ગેપ કરતાં મંદી છે
૨૫ શનિ	મિ. ૧૬-૪૬			૫૮૬ ૫૮૩ ૫૮૬ ૫૮૪	તેજ	તેજ " માલિક નિકાલમાં તેના પર શ.ની દ્ર.
૨૭ સોમ	કર્ક ૨૧-૨૧			૫૮૭ ૫૮૪ ૫૮૫ ૫૮૫	"	તેજપ્રરક મિથુન રાશિ, તેના માલીક
૨૮ મંગળ	કર્ક					નિકાલમાં તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ.
૨૯ બુધ	સિં. ૨૨-૫૮			૫૮૬ ૫૮૪ ૫૮૬ ૫૮૫	મંદી	મં.કા.રાશિ, શુ. આખર અંશમાં ગુ.ની દ્ર.
૩૦ ગુરુ	સિંધ		સિં.માં શુક્ર	૫૮૭ ૫૮૭ ૫૮૦ ૫૮૨	"	તેજપ્રરક રાશિ, સર્પ ૮ મે, નાગની મંદી.

વિ. નં.	વાર	અંક	અહ રાશિ સહેબખર્ચ ૧૮૪૮ વાસણ	સરેરાશ	કુલ નાણાં	અહયોગ
૧	સુધ	૬૬	૬૬ માં ગુલ ૫૦૬	૫૦૫	૫૦૩૧	મંદીકારક રાશિ, શુક્ર શન્ય અંશમાં મંદી, તા. ૩૧ મીએ ૫૦૬ અંધ હતું તેજકારક રાશિ, શનિ સૂર્ય સિંહમાં તેજ
૨	ગુરુ	સિંહ	૫૧૩	૫૧૦	૫૦૪૧	સિંહમાં શ. સૂર્ય સખત તેજ અહીં આપનિંગ પરપતું છે. ક. માં સુ. એ પાપઅહ વચ્ચે લાં. ગા.ની ચાવી નં. ૩૬ મુજબ તેજ. ગુ. નો મં. કા. પછુ શ.ની દ્રષ્ટિથી તેજ
૩	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	દશમું તે. કા. સ્થાન તેના માલિક નવમે, શ.ની તેના પર દ્રષ્ટિ દે. ગા.ની ચા. નં. ૩૬ મુજબ
૪	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	લાંચા ગાળાની ચાવી નં. ૨૪ મુજબ તેજ શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૫	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૬	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૭	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૮	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૯	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૦	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૧	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૨	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૩	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૪	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૫	શનિ	કન્યા	૫૦૬	૫૦૬	૫૦૬	શુ. અતે મં. ની દ્ર. ગંગળપર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ

અધ્યાય અઢારમો

૩ ખજરના લાંબા ગાળાની

વધઘટના યોગો

આ અધ્યાયમાં લાંબા ગાળાની વધઘટના યોગો કેવી કેવી રીતે થાય છે તે આવીની મદદથી દાખલા આપી સમજાવ્યું છે. અહીં આપેલા દાખલા પાસે પાસેના માસના વધુમાં વધુ અને ઓછામાં ઓછા થયેલા ભૂતકાળના ભાગના છે. જેથી નિજાસુએ આ દાખલાઓને ખરાબર સમજી તેનું દઢીકરણ કરવું.

કેટલીક જગ્યાએ એક સામટા ચાર પાંચ વરસના એક ધારા જિંદગીમાં જિંદગી અને નીચામાંનીચા ગયેલા ભાવોના દાખલા પણ આપ્યા છે કે જેથી શંકાને સ્થાન રહે નહિ.

આ અધ્યાય શરૂ કરતી વખતે લાંબા ગાળાની આવીઓનો સારો અભ્યાસ થઈ ગયો હશે તો વાચકને તરત ચારીસની માફક સમજાશે.

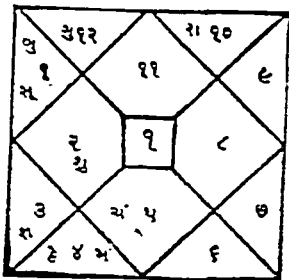
રૂ બજારના ભાવ

ક્રમ નં.	ફેબ્રુ. માર્ચ અગ્રિય	મે. જૂન	જુલાઈ	ઓગસ્ટ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટો.	નોવે.	ડિસે.
૧૮૧૬	-	-	૨૧૧૭(૧૫)	-	-	-	-	૪૫૦(૨૫) -
૧૮૧૭	-	૩૭૫(૨)	-	૪૩૫(૧૮)	૩૫૩(૨)	-	૫૬૮(૧૪)	-
૧૮૧૮	-	-	-	-	-	-	૪૧૧(૧૮)	-
૧૮૧૯	૬૬૫(૪)	-	-	૪૨૮(૫)	-	૫૭૬(૨)	૬૬૪(૨૧)	-
૧૮૨૦	૫૮૧(૨૧)	-	-	-	૪૦૩(૨૫)	-	-	-
૧૮૨૧	-	-	-	૨૪૪(૧૪)	-	-	-	-

પ્રીસની અંદરના આંકડા તારીખ બતાવે છે.

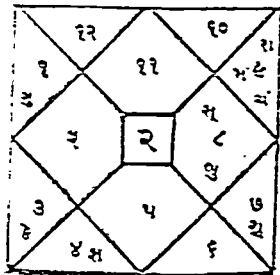
૧૫ એપ્રિલ ૧૯૧૬

૨૫૭ રૂપિયા

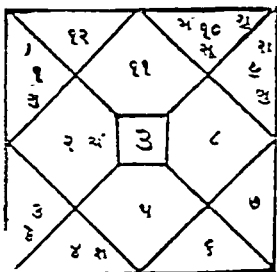
૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૬

૪૫૦ રૂપિયા

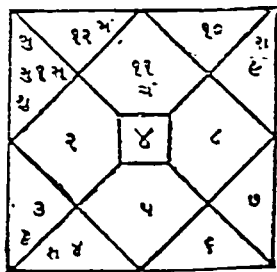
૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૭

૩૭૫ રૂપિયા

૧૮ એપ્રિલ ૧૯૧૭

૪૩૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૧ શુક્ર મંદીકારક સ્થાનમાં, મંદીકારક સ્થાન પર દષ્ટિ, મંગળ પર તેની દષ્ટિ. લાંબા ગાળાની આવી નં. ૫,૭,૯,૨૯ મુજબ સારી મંદી.

કુંડલી નં. ૨ અહીં શુક્ર મંગળને જુએ છે એટલે તેનો તે સેનાપતિ છે એમ માનવાની રજો ભૂલ કરતા ! કારણકે શુક્ર પર શનિની દષ્ટિ છે. એટલે લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૫ મુજબ તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે.

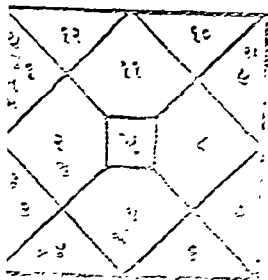
શનિનો મંદીકારક સ્થાનમાં (કર્ક, કન્યા, મકર અને મેષમાં) કાળુ છે. સૂર્ય દશમે, પસાર થાય છે. લાંબા ગાળાની આવી નં ૧૮ અને ૨૩ મુજબ તેણ.

કુંડલી નં. ૩ આ કુંડલીમાં શનિ, મંગળ પ્રતિ-યુતિમાં છે. તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે પણ સાથે સાથે મંગળ શનિને જુએ છે એટલે તેનો સ્વતંત્ર સ્વભાવ શનિને દબાવે છે. તેથી અહીં નામની મંદી થાય છે.

કુંડલી નં. ૪ સ્વતંત્ર મંગળ મીન રાશિમાં, કન્યા રાશિમાં કોહા પ્રસાદે તેણ કરે છે. શનિની શુક્ર, સૂર્ય, શુક્ર, બુધ પર દષ્ટિ, તેણને ટેકા આપે છે.

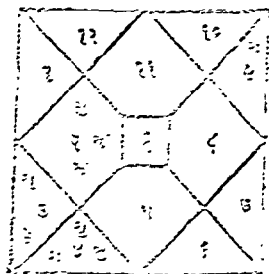
૨ મે ૧૯૧૭

૩૫૩ રૂપિયા

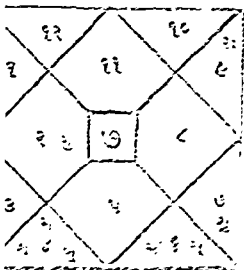
૧૪ જુલાઈ ૧૯૧૭

૫૬૮ રૂપિયા

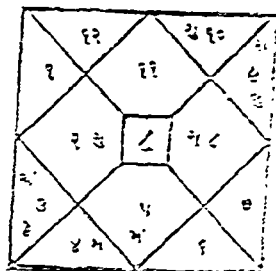
૧૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૭

૪૧૧ રૂપિયા

૩૦ નવેમ્બર ૧૯૧૭

૫૩૮ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૫ શનિની મંગળ, ગુરુ પર દષ્ટિ એકદમ તેજ કરે એમ ઝડીં રખે માનતાં! કારણ કે મંગળ શનિને દષ્ટિમાં લઈ શનિની વિરૂધ્ધતા સ્વભાવ પ્રમાણે વર્તી મંદી કરે છે.

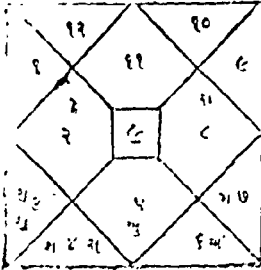
કુંડલી નં. ૬ ઝડીં મંગળ ગુરુ સાથે છે. શનિ શુક સાથે છે. મંદીકારક ગુરુ દશમ સ્થાનને દષ્ટિમાં લઈ મંદી કરી શકેતા નથી. કારણ કે મંગળ પોતાના ઘરને સંપૂર્ણ દષ્ટિથી ઝુએ છે એટલે પ્રબળ તેજનું કારણ બતાવે છે.

શનિ મંદીકારક સ્થાનો પર સારો કાબુ ધરાવે છે. સૂર્ય ધન રાશિમાં તેજ બતાવે છે. શનિ, શુક, મકર, કર્કમાં સારી તેજ બતાવે છે. આ બધા કારણો તેજના સ્વરૂપને મજબુત બતાવે છે.

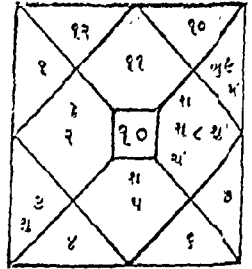
કુંડલી નં. ૭ ઝડીં દશમ સ્થાનમાં ગુરુની સંપૂર્ણ દષ્ટિ સારી મંદી ઉપજાવે છે.

કુંડલી નં. ૮ દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થતો સૂર્ય ગુરુની દષ્ટિમાં લઈ તેજ કરે છે. મંગળ પોતાના ઘરને ઝુએ છે. સારી તેજ ધઈ. એક જ દષ્ટિવાળા ગ્રહો કેટલી સારી તેજ કરી આપે છે તે આ કુંડલીના ગુરુ પર સૂર્યની અને શનિ પર શુકની દષ્ટિથી પૂરા પડે છે.

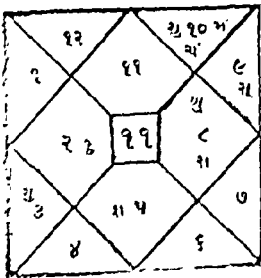
૧૦ ઓમર ૧૯૧૮
૯૬૦ રૂપિયા

૩ હિંગેમ્બર ૧૯૧૮
૫૨૧ રૂપિયા

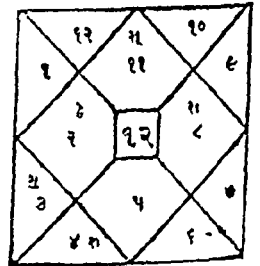

૪ જાન્યુઆરી ૧૯૧૯
૬૬૫ રૂપિયા

૫ માર્ચ ૧૯૧૯
૪૨૮ રૂપિયા

૩૦ માર્ચ ૧૯૧૯

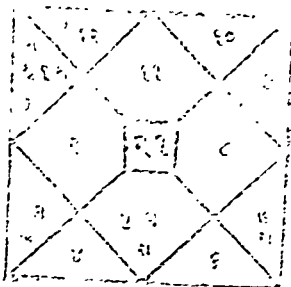
કુંડલી નં. ૯ આજ સુધીના વધુમાં વધુ લાવની છે. મંગળ તુલાના ત્રણ અંશનો છે. કન્યાના મંગળ પર કર્કના શનિની દષ્ટિ મંદીના ૬ એ ખાનામાં તેણ કરે છે. લા. ગા. ની આવી રહ મુજબ મંગળ, કન્યા ધન, મીન અને કુંભમાં અને શનિ, કર્ક, મકરમાં તેણ કરે છે. આથી ટોચના લાવો થયા. પરંતુ શુરુ અહીં સ્વતંત્ર છે. ને શનિના કબજામાં આવેલો નથી. આથી મંગળ તુલાનો થતાં—શુરુની દષ્ટિમાં આવતાં—અને ચંદ્રનો મેળ થતાં એકદમ લાવ ગગડવા માંડ્યા. ચાર માસમાં તેા ૯૬૦માંથી પર ૧ પર પહોંચ્યા.

કુંડલી નં. ૧૦ નાં કર્કનો શનિ સિંહનો થતાં તેના કબજામાંથી કર્ક, કન્યા, મકર અને મેષ રાશિવાળાં મંદી સ્થાનો આપ્યાં ગયાં. શુરુની મંગળ પરની દષ્ટિ આવી નં-૨૯ મુજબ મંદી ધાય છે. દશમાં સ્થાનમાંથી પસાર થતા સૂર્ય, શુક્ર તેણ કરી શકતાં નથી. તેણકારક સ્થાનોના માલિક મંદીકારક સ્થાનોમાં જમણ કે દષ્ટિ કરતા નથી. આથી તેઓ મંદીને અટકાવી શકતા નથી. જ્યારે શુરુ મંગળ ને મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિને કબજામાં લીધી છે. શનિ તુલા અને કુંભમાં દષ્ટિ કરે છે એટલે બળતર તદ્દન ગબડી જતો નથી.

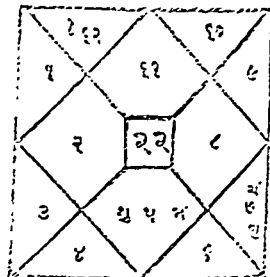
કુંડલી નં. ૧૧ મંગળ શુરુની દષ્ટિમાંથી મુક્ત થતાં અને સૂર્યની શુરુ પર દષ્ટિ થતાં તેણનું મોજું આલું થયું. અહીં મંગળ કોહા પ્રમાણે અસર કરે છે. શુરુ ન્યાં ન્યાં જુએ છે ત્યાં ત્યાં શનિ અને સૂર્ય તેની અસર દષ્ટિ કે સ્થાનમાં બેસવાથી દુર કરે છે. આથી તેણ ઘટ્ટ.

કુંડલી નં. ૧૨માં દુકાગાગાની આવી નં-૭ આખાદ લાગુ પડે છે. શનિ આ વખતે શૂન્ય અંશમાં છે.

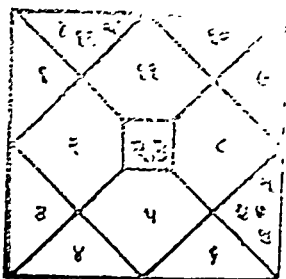
૧૪ એપ્રિલ ૧૯૨૧
૨૪૪ રૂપિયા

૩ ઓક્ટોબર ૧૯૨૧
૬૨૭ રૂપિયા

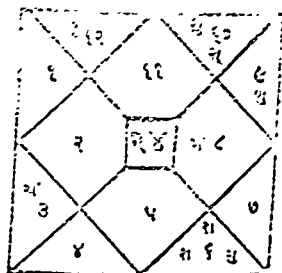

૧૨ નવેમ્બર ૧૯૨૧
૪૦૫ રૂપિયા

સાંચુ ખાસ

૮ ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૨
૩૮૩ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૧માં શુકની મંગળ પર દિષ્ટિ થવાથી
અને શુકની દિષ્ટિમાં સૂર્ય શુક આવી જવાથી સખન મંદી
થઈ. આથી સાથે જનિને માટે ફરીને ટૂંકા ગાળાની વાલી
નં. ૭ એસાહવી જ પડશે.

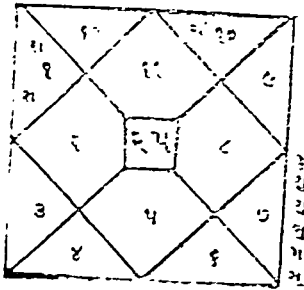
કુંડલી નં. ૨૨માં જનિ શુક અસ્તતા બન્યા અને
મંગળ કેન્દ્રમાં રહી પોતાના દશમ સ્થાનને જુએ છે અને
યોગકારક શુક સાથે છે તેથી સારી તેજ થઈ.

કુંડલી નં. ૨૩માં મંગળ છઠ્ઠે આવવાથી અને
પોતાના દશમ સ્થાનને દેખાતો બંધ થવાથી મંદી થઈ. ત્યાર
પછી રિસેમ્બર ૨૬મીએ પત્રપ રૂપિયા થાય છે. સૂર્ય અને
શુક વૈશ્વિક રાશિમાંથી પસાર થતાં આ તેજ થાય છે અને
તે બંધ થતાં બનતર તૂટી જાય છે.

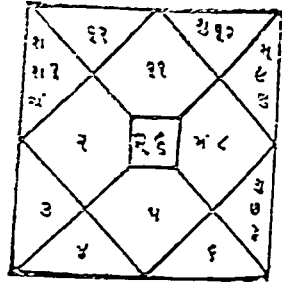
કુંડલી નં. ૨૪માં મંગળ દશમ સ્થાનમાં હમણાં જ
દાખલ થયો છે એટલે તે બનતરને એસી જતું હવે અટકાય
છે. તેજકારક ગ્રહો સૂર્ય અને શુક પસાર થઈ ગયા પછી
આવેલું મંદીનું મોણુ સ્વગૃહી મંગળ અટકાય છે.

શુક્રએ સૂર્ય અને શુક્રને દિષ્ટિમાં લીધા છે તે
પણ જુઓ.

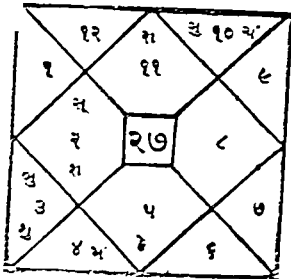
૬ નવેમ્બર ૧૯૧૦
૨૯૧ રૂપિયા

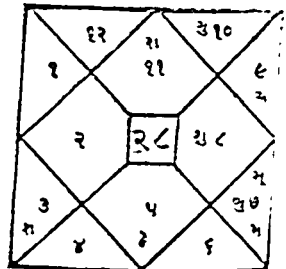
૭ નવ્યુઆરી ૧૯૧૧
૩૭૬ રૂપિયા

૧૨ જૂન ૧૯૧૪
૩૦૨ રૂપિયા

૨૪ ઓક્ટોબર ૧૯૧૪
૧૬૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૫માં શુભ ત્રિકોણમાં ગ્રહી નેત્રમાં
સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરી મંદી કરે છે. ત્યારે શનિ મંદી કારક સ્થાનોમાં
દષ્ટિ કરતો નથી તેથી ત્યાં તેણે કરી શકતો નથી. લાંબાગાળાની
આવી નં. ૧૪ પ્રમાણે અહીં મંદી થાય છે.

શનિ મકર રાશિને લુએ છે. આ મંદી કારક રાશિમાં ને
તેણે કરી શકે પરંતુ ત્યાં મંગળ લુએ છે. તેથી દ્વંદ્વાગાળાની
આવી ૧૫ સુખ મકરમાં પણ મંદી થાય છે.

શનિ શુભની સામસામી દષ્ટિ તેણે મંદીની સુખગુણ બતાવે
છે. બળરને સુસ્ત બતાવે છે. અહીં લાંબા ગાળાની આવી નં. ૧૪
પ્રમાણે શુભ બળવાન બનીને મંદી તરફ પ્રયાણ કરી શકે છે.

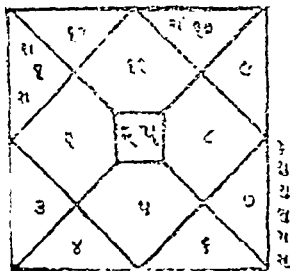
કુંડલી નં. ૨૬માં મંગળ શુભની દષ્ટિવાળા સ્થાનમાં નેત્ર
કરે છે. મંગળ દશમે સ્વગૃહી લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૩
પ્રમાણે બળરને ઊંચકે છે. મંગળ કુંભ અને મિથુનમાં દ્વંદ્વા ગાળાની
૧૫ મી આવી પ્રમાણે તેણે કરે છે.

કુંડલી નં. ૨૭માં મંગળ શનિનો સેનાપતિ છે. અને શુભને
દષ્ટિમાં લઈ બળરને વધારે છે. લાંબાગાળાની આવી નં. ૨૮ સ્થાનોમાં

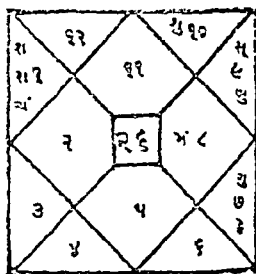
કુંડલી નં. ૨૭, ૨૮ને સરખાવવા માટે દ્વંદ્વા ગાળાની
આવી નં. ૭ને, શનિ મિથુનનો યત્તાં કામે લગાડે.

ચિંહનો મંગળ શનિની દષ્ટિ નીચે હતો ત્યાં સુધી બળર
ટકયું અને કન્યાનો મંગળ યત્તાં શુભની દષ્ટિમાં આવતાં બળર
એકદમ ઝેસી થયું.

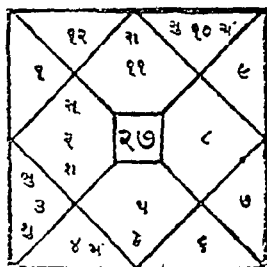
૯ નવેમ્બર ૧૯૧૦
૨૯૧ રૂપિયા

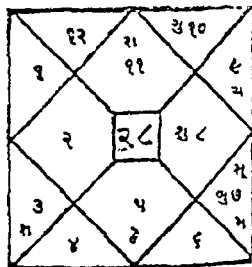
૭ જાન્યુઆરી ૧૯૧૧
૩૭૬ રૂપિયા

૧૨ જૂન ૧૯૧૪
૩૦૨ રૂપિયા

૨૪ ઓક્ટોબર ૧૯૧૪
૧૬૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૫માં ગુરુ ત્રિકોણમાં બેસી તેજકારક સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરી મંદી કરે છે. ત્યારે શનિ મંદી કારક સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરતો નથી તેથી ત્યાં તેજ કરી શકતો નથી. લાંબાગાળાની ચાવી નં. ૧૪ પ્રમાણે અહીં મંદી થાય છે.

શનિ મકર રાશિને જુએ છે. આ મંદી કારક રાશિમાં તે તેજ કરી શકે પરંતુ ત્યાં મંગળ જુએ છે. તેથી ટૂંકાગાળાની ચાવી ૧૫ મુજબ મકરમાં પણ મંદી થાય છે.

શનિ ગુરુની સામસામી દષ્ટિ તેજ મંદીની સમતુલા બતાવે છે. બળરને સુસ્ત બનાવે છે. અહીં લાંબા ગાળાની ચાવી નં ૧૪ પ્રમાણે ગુરુ બળવાન બનીને મંદી તરફ પ્રયાણ કરી શકે છે.

કુંડલી નં. ૨૬માં મંગળ ગુરુની દૃષ્ટિવાળા સ્થાનમાં તેજ કરે છે. મંગળ દશમે સ્વગૃહી લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ પ્રમાણે બળરને ઊંચકે છે. મંગળ કુંલ અને મિથુનમાં ટૂંકા ગાળાની ૧૫ મી ચાવી પ્રમાણે તેજ કરે છે.

કુંડલી નં ૨૭માં મંગળ શનિનો સેનાપતિ છે. અને ગુરુને દૃષ્ટિમાં લઈ બળરને વધારે છે. લાંબાગાળાની ચાવી નં. ૨૮ જુએ.

કુંડલી નં. ૨૭, ૨૮ને સરખાવવા માટે ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૭ને, શનિ મિથુનનો થતાં કામે લગાડો.

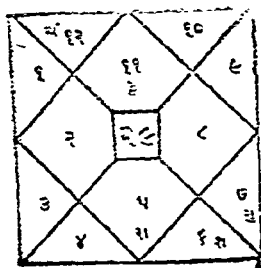
સિંહનો મંગળ શનિની દષ્ટિ નીચે હતો ત્યાં સુધી બળર ટકયું અને કન્યાનો મંગળ થતાં ગુરુની દષ્ટિમાં આવતાં બળર એકદમ બેસી ચયું.

શુકે દશમા સ્થાનમાંથી પસાર થાય છે. છતાં મંદી કેમ રહી?

મંગળ શુકે એક બીજાના કટ્ટા શત્રુ છે એમ ગ્રામ્યમાં કહ્યું છે. નુસામાંથી મંગળ પસાર થાય છે ત્યારે કોઈ પ્રમાણે મંદી કરે છે તેમ શુકે વૃશ્ચિક રાશિમાંથી પસાર થતી વખતે—મંગળના ઘરમાંથી પસાર થતી વખતે—પાતાનું જોર બતાવી શકતો નથી—બરાબર નેહ કરી શકતો નથી.

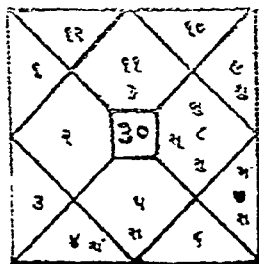
શુકના બંને ઘરને મંગળ અને શુરુની દ્રષ્ટિ કરી કાબુમાં લઈ લીધા છે. શુરુ શનિના ઘરમાં છે તે ખણી લાંબાગાખાની મંદી મુચ્યે છે.

૩૧ જુલાઈ ૧૯૨૩
૪૨૧ રૂપિયા

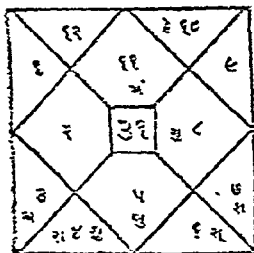

શુભમ

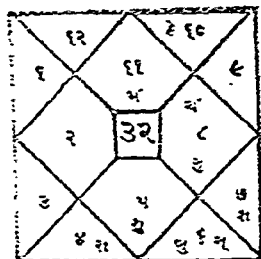
૨૮ નવેમ્બર ૧૯૨૩
૭૧૫ રૂપિયા

૨૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૪
૪૩૪ રૂપિયા

૩ ઓક્ટોબર ૧૯૨૪
૫૦૬ રૂપિયા

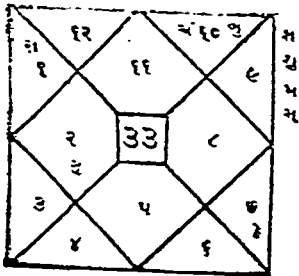

કુંડલી નં. ૨૯,૩૦માં ગુરુની સ્થિતિ બુધો. લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૩ મુજબ તે મંદી મુખ્ય છે છતાં તેજ કેમ થઈ ?

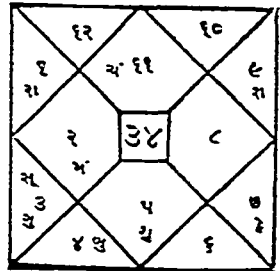
ગુરુ અસ્તનો અને શનિ તથા શુક્રની સ્થિતિ ઘણી સારી છે. મંગળ કન્યાનો થતા લાંબા ગાળાની આવી નં. ૪૦ મુજબ અહીં સારી તેજ થાય છે. અને તુલામાં દાખલ થતાં બળતર ઘટવા માંડે છે.

કુંડલી નં. ૩૧ અને ૩૨ વચ્ચે થોડા દિવસનું અંતર છે. અહીં બધા મંદીકારક ઘર સર્વે તેજકારક ગ્રહોએ પકડી લીધા છે. મંગળ પણ સ્વતંત્ર સિંહ કુંભમાં તેજકારક થઈને બેઠો છે. અહીં કર્કમાં શુક્ર, સિંહમાં બુધ, કન્યામાં સુર્ય અને તુલામાં અનૈશ્વર્ય શનિ સારી તેજ કરી બળતરને એકદમ ઊંચકે છે.

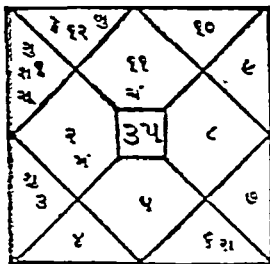
૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૦
૩૦૮ રૂપિયા

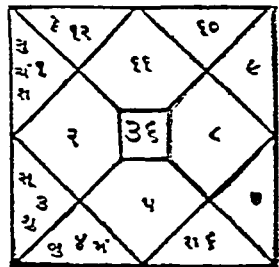
૧૫ જુલાઈ ૧૯૩૦
૧૮૫ રૂપિયા

૧ મે ૧૯૪૦
૨૭૦ રૂપિયા

૨૯ જૂન ૧૯૪૦
૧૫૨ રૂપિયા

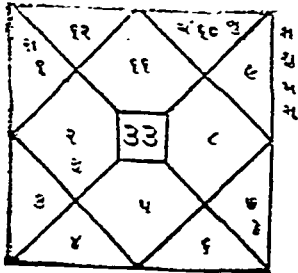

કુંડેલી નં. ૨૬,૩૦માં શુકની સ્થિતિ જુઓ. લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ મુજબ તે મંદી ગયે છે છતાં તેણે કેમ શ્રદ્ધ ?

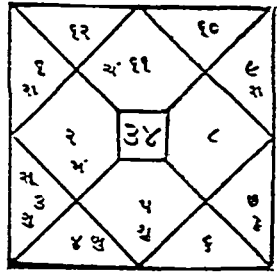
શુક અસ્તનો અને શનિ તથા શુકની સ્થિતિ ઘણી સારી છે. મંગળ કન્યાનો થતા લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ અડીં સારી તેણે થાય છે. અને તુલામાં દાખલ થતાં બળતર ઘટવા માંડે છે.

કુંડેલી નં. ૩૧ અને ૩૨ વચ્ચે થોડા દિવસનું અંતર છે. અડીં બધા મંદીકારક ઘર સર્વે તેણકારક ગ્રહોએ પકડી લીધા છે. મંગળ પણ સ્વતંત્ર સિંહ કુંભમાં તેણકારક થઈને બેઠો છે. અડીં કર્કમાં શુક, સિંહમાં બુધ, કન્યામાં સુર્ય અને તુલામાં ઉચ્ચનો શનિ સારી તેણ કરી બળતરને એકદમ ડાંગે છે.

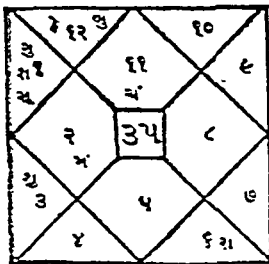
૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૦
૩૦૮ રૂપિયા

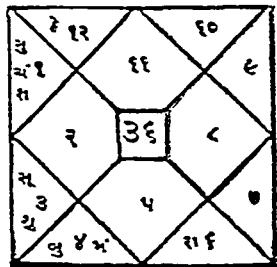
૧૫ જુલાઈ ૧૯૩૦
૧૮૫ રૂપિયા

૧ મે ૧૯૪૦
૨૭૦ રૂપિયા

૨૯ જૂન ૧૯૪૦
૧૫૨ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૩૩ માં ગુરુ શનિ પરસ્પરથી સ્પર્શિત છે. જ્યારે ૩૮ માં આગ્રામા છે. ગુરુ શનિ અને તેના ઘરને દ્રષ્ટિમાં લે છે અને જાને ત્રિકોણ પર તેના કાળુ આવશે છે આથી ગતર બેગ્રી ગયું. આદી વૃષભના મંગળ કોઠા પ્રમાણે મંદીકારક છે. શુકે પર તેની દ્રષ્ટિ છે. શનિ પરની દ્રષ્ટિની અસર આમાન્ય છે.

કુંડલી નં. ૩૫ ૩૬ અને ૩૭ માં ગુરુ શુક્રઆતના ૧ અંશના છે. આદી દ્રોકા ગાળાની આવી નં ૭ સુદગળ તેજી થાય છે અને પછી ગુરુ શીઘ્ર ગતિથી (અતિઆદી ગતિને) ઉદયના થઈને શનિને મળવા જાય છે એટલે ગતર બેગ્રી જાય છે

અધ્યાય આગાશીસમા

તેજી મંદીની કુંડલીનો વધુ અભ્યાસ

કુવે ૪૦૦ ની આગ્રપાતના અને ઉપરના ભાવની તેજી કારક કુંડલીઓના અને ૪૦૦ ની અંદરના ભાવની મંદીકારક કુંડલીઓના આપેલી છત્રીસ કુંડલીઓના અભ્યાસ કરે અને તે ગાળામાં આકરક દ્રષ્ટિ મેળવે.

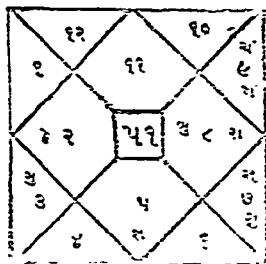
ટુંક સમયના મોટી તેજ મંદીના-

૩ બજારના યોગો.

ટુંક સમયના મોટી મંદીના યોગો

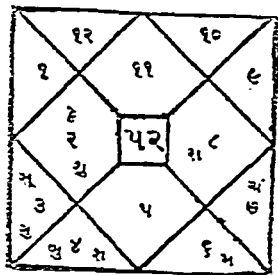
૭ મી નવેમ્બર ૧૯૧૮

૭૩૪ માંથી ૭૦૮

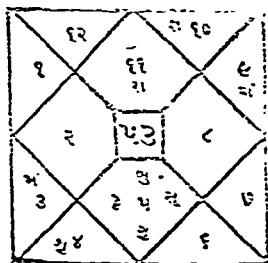
૧૬ જુલાઈ ૧૯૧૮

૭૪૩ માંથી ૭૨૯

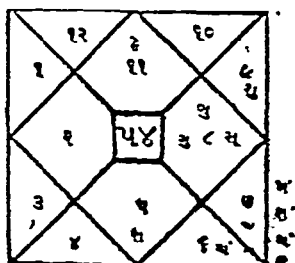
૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૨

૨૬૮ માંથી ૨૩૩

૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૩

૬૭૫ માંથી ૬૨૫

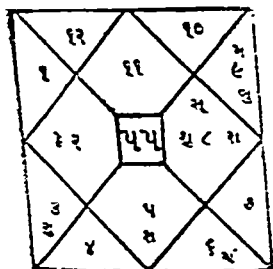
કુંડલી નં. ૫૧માં મંદી કારક સ્થાનમાં ગુરુની ચંદ્ર મંગળ પર દ્રષ્ટિ સારી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૨માં શુક્ર આખર અંશમાં નિર્ભંગ છે, અને ચંદ્ર પર ગુરુની દ્રષ્ટિ છે તેથી મંદી થઈ છે.

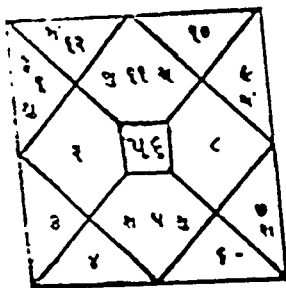
કુંડલી નં. ૫૩માં મંગળ મિથુનના આખર અંશમાં છે. તેથી તે ધન રાશિમાં ટુંકા ગાળાની ચાવી મુજબ તેણે ટકાવી શકતો નથી. ગુરુ પોતાની રાશિને જુએ છે તેથી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૪માં લાંબા ગાળાની ચાવી નં ૪૦ મુજબ અહીં કન્યાના મંગળ તુલાનો થતાં એકાએક કન્યા રાશિમાં ચંદ્ર આવતાં મોટી મંદી થાય છે.

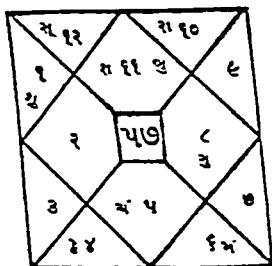
૨૯ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૫૮૦ માંથી ૫૫૫

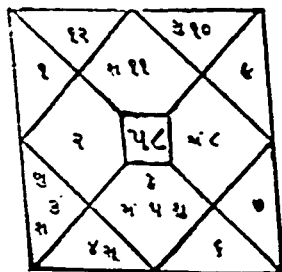
૨ માર્ચ ૧૯૨૧
૨૮૨ માંથી ૨૬૯

૧૯ માર્ચ ૧૯૩૫
૨૨૨ માંથી ૨૧૩

૩૧ જુલાઈ/૧ ઓગસ્ટ ૧૯૧૪
૨૬૧ માંથી ૨૪૪

અર્થ:—ચોથાભાવનો સ્વામી ચોથાસ્થાનમાં નવમાભાવના સ્વામી સાથે મુખગ્રહથી યુક્ત હોય તો તે પુરુષ માંદગીક નાબ થાય છે આ પ્રમાણે ગર્જાચાર્ય કહે છે. ચોથાભાવનો સ્વામી શુક્રને કરીને સંપૂર્ણ લેવાયેલો હકમાં રહેલો હોય તો તે પુરુષ માણસોમાં રાજમાન્ય થાય છે. ૧૦

જીવદષ્ટ: સુગ્વેશો વદા લાભગો

વાહનાનામરં સમ્પ્રદત્તે સુગ્વમ્ ॥

યત્ર કુત્ર સ્થિતો જીવદષ્ટ: સ્વમં

પદ્યતીત્યં સુગ્વેશસ્તદા તત્સુગ્વમ્ ॥૧૧॥

અન્ય:—યદા સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: લાભગ: (ચેત્ તદા) વાહના-
નામ ચરમ સુગ્વમ્ સમ્પ્રદત્તે. સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: યત્ર કુત્રસ્થિત:
સ્વમમ પદ્યતિ તદા જ્ઞયમ્ તત્ સુગ્વમ્ (સમ્પ્રદત્તે). ૧૧

અર્થ:—ત્યારે ચોથાભાવનો સ્વામી શુક્રથી સંપૂર્ણ લેવા-
યેલો લાભસ્થાનને વિષે રહેલો હોય ત્યારે વાહનોનું જલદીથી
મુખ આપે છે. અથવા ચોથાભાવનો સ્વામી શુક્રથી સંપૂર્ણ
લેવાયેલો ગમે તે સ્થાનમાં રહીને પોતાના ઘરને લેનો હોય
ત્યારે આ પ્રમાણે તે વાહનોનું મુખ આપે છે. ૧૧

સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે તનુપતિયુતો જન્મસમયે

સુદહ્નિ: સૌહાર્દ ભવતિ ભવનાર્તિર્ન પરમે ॥

ત્રિકલ્યા યાવન્ત: સુગ્વદશમવિત્તજ્યયમપૈ-

યુતા: પાપા જન્તોરનલવશગા: ક્લેશમયદા: ॥૧૨॥

અન્ય:—(યસ્ય) જન્મસમયે તનુપતિયુત: સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે
(ચેત્ તદા) સુદહ્નિ: સૌહાર્દમ્ (વા) ભવનાર્તિ: ભવતિ. (તનુપતિ-

અર્થ:—ચોથાભાવનો સ્વામી ચોથાધ્યાનમાં નવમાભાવના સ્વામી સાથે યુગ્મચતુર્થી સુદ્ધ હોય તો તે પુરૂષ માંદગીક શબ્દ થાય છે આ પ્રમાણે ગર્જાચાર્ય કહે છે. ચોથાભાવનો સ્વામી શુદ્ધો કરીને સંપૂર્ણ દેવાથેદો લગ્નમાં રહેદો હોય તો તે પુરૂષ માણુઓમાં રાજમાન્ય થાય છે. ૧૦

જીવદષ્ટ: સુગ્વેશો યદા લાભગો

વાહનાનામરં સમ્પ્રદત્તે સુગ્વમ્ ॥

યત્ર કુત્ર સ્થિતો જીવદષ્ટ: સ્વમં

પદ્યતીત્યં સુગ્વેશસ્તદા તત્સુગ્વમ્ ॥૧૧॥

અન્યથા:—યદા સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: લાભગ: (એત્ નદા) વાહના-
નામ લગ્ન સુગ્વમ સમ્પ્રદત્તે. સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: યત્ર કુત્રસ્થિત:
સ્વમં પદ્યતિ તદા દન્યમ્ તત્ સુગ્વમ્ (સમ્પ્રદત્તે). ૧૧

અર્થ:—ત્યારે ચોથાભાવનો સ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ દેવા-
થેદો લાભધ્યાનને વિષે રહેદો હોય ત્યારે વાહનોનું જલદીથી
યુગ્મ આપે છે. અથવા ચોથાભાવનો સ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ
દેવાથેદો ગમે તે ધ્યાનમાં રહીને પોતાના ઘરને દેનો હોય
ત્યારે આ પ્રમાણે તે વાહનોનું યુગ્મ આપે છે. ૧૧

સુગ્વેશ: સ્વદેષ્ટે તનુપતિયુતો જન્મસમયે

સુદૃઢિ: સૌહાર્દ ભવતિ ભવનાર્મિર્ન પરમે ॥

ત્રિકલ્પા યાવન્ત: સુગ્વદશમવિત્તલ્પયમ્પૈ-

યુતા: પાપા જન્તોરનલ્પગા: ક્લેશભયદા: ॥૧૨॥

અન્યથા:—(યસ્ય) જન્મસમયે તનુપતિયુત: સુગ્વેશ: સ્વદેષ્ટે
(એત્ નદા) સુદૃઢિ: સૌહાર્દમ્ (વા) ભવનાર્મિ: ભવતિ. (તનુપતિ-

અન્યથા:—યદા શુભગ્રહયુતેઢિતો તનુપનિક્ષપાનાયકો તુર્ગ્ય-
મયનસ્થિતો મુચ્યતિ: તદ્ગત: તદા एव તનુવ્રતામ્ સુખાવિપદ-
શાગમે શ્રતાયાન્ત: તદમન્દિરક્રિતિતિગ્વાતવિજ્ઞાનમ: (ભવતિ). ૧૪

અર્થ:—ન્યારે શુભગ્રહથી યુક્ત અથવા ૬૪ યદ્દને લક્ષને
સ્વામી અને વંદ્યમાં ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને ચોથા-
ભાવને સ્વામી લક્ષમાં રહેલો હોય ત્યારે જ પુરુષોને ચોથા-
ભાવના સ્વામીની દશાને વિષે વિતા મહેનતે તદા ઘટે. પૃથ્વી
અને દાંડેલા ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૪

પञ्चमभावविचारः

यदा जनुपि जन्मिनां भवति पञ्चमस्थानपः

गुणज्ञसहितोऽथवा त्रिकगतो न विद्या भवेत् ॥

न एव यदि कण्टके तपसि वा निजज्ञं वली

तदा भवति देहिनां न यदि वेदविद्यामला ॥૧૫॥

અન્યથા:—યદા જન્મિનામ્ જનુપિ પઞ્ચમસ્થાનપઃ(કેવલ:)/અથવા
ગુણજ્ઞસહિત: ત્રિકગત: ભવતિ (તદા) વિદ્યા ન ભવેત્. ન: एव
यदि कण्टके तपसि वा निजज्ञं वली तदा देहिनाम नयदि
समला वेदविद्या भवति. ૧૫

અર્થ:—ન્યારે પુરુષોનાં જન્મકાળને વિષે પાંચમાસ્થા-
નને સ્વામી એકલો અથવા શુદ્ધ અને સુખ સહિત વિદ
૧-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે તે પુરુષ વિદ્યા વિતાને
શાય છે. પાંચમાસ્થાનને સ્વામી એકલો અથવા શુદ્ધ અને સુખ
સહિત જે કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાન, તદ્વામાં અથવા પાંચમા-
સ્થાનમાં જળવાન યદ્દને રહેલો હોય ત્યારે પુરુષોને જલદીથી
નિર્ગળ વેદવિદ્યા પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૫

दिवाकरकराकान्ता जीवज्ञमुतराशिषाः ॥

प्रज्ञाल्पता प्रवक्तव्या निजर्क्षे नान्यता भवेत् ॥१३॥

अन्वयः—जीवज्ञमुतराशिषाः दिवाकरकराकान्ताः भवन्ति
तदा प्रज्ञाल्पता प्रवक्तव्या निजर्क्षे (प्रज्ञा) अल्पता न भवेत् ॥

अर्थः—गुरुः श्रुतः अने पांगमाभावने श्याभी सूर्येन
वेगा शोभता इत्येव अथात् अल्पता मयेका दिवाकरादि श्रुति
मंदयः इत्येतत् ॥ १३ ॥ तेनैव श्यातनी राशिमा शोभता इत्ये
ता श्रुतिवृत्त मंदयः इत्येता नवी ॥ १३ ॥

पञ्चमेशो गुम्ब्यापि त्रिके नृकत्वमङ्गिनाम् ॥

नातादिभ्यान्नापि युक्तास्ताभ्यां तेषां न भक्तता ॥१४॥

अन्वयः—पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः वा नृकत्वमङ्गिनाम्
(नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्) भवन्ति एवम् ॥ नातादिभ्यान्नापि
नाभ्याम् युक्ताः नन्तु तदा तेषां भक्तता न भक्तता ॥ १४ ॥

अर्थः—ते पञ्चमः पञ्चमः पञ्चमः वा नृकत्वमङ्गिनाम्
स्वर्गः नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्
ते नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम् तेषां नृकत्वमङ्गिनाम्

गुणगण्यनावयो विपुलमाश्रयो नृणां

तनुत्रिकाभ्यामिदं गुणस्य नव गंजका ॥

गुताद्गुणमनावयो गुम्बजगुणमवृता -

नृनां विलम्बतो जनस्य जायते गुतागमः ॥१५॥

अन्वय—गुणः अपन्मयायः रिपुव्ययाष्टः तनुत्रिकोणपात्रिके (चित्रं तदा) नृणाम् मुनस्य संभवः नैव (भवेत्), मुताङ्गधर्ममाययाः गुणमगुणमनुताः (त्रिके चित्रं) तदा जनस्य विलम्बतः मुतागमः जायते. १८

अर्थः—गुडधी पांचमाभावनो द्वाभी छद्म, आरमा अथवा आहमा स्थानमां द्वादशा द्वाय अने छद्म, पांचमा अने नवमा-
भावनो द्वाभीयो त्रिष्ट ६-८-१२ स्थानमां द्वादशा द्वाय तो
पुष्ट्याने पुष्टनी प्राप्ति नष्ट द्वाय. पांचमा, छद्म अने नवमाना
द्वाभीयो गुड, शुभ अने गुडधी शुद्ध त्रिष्ट ६-८-१२ स्था-
नमां द्वादशा द्वाय त्वादि ते पुष्ट्याने विद्वज्जधी पुष्टनी प्राप्ति
याय छे. १८

न्यसे चन्द्रे पुत्रे भवति भविनां जन्मसमये

तदा कन्याधिक्यं प्रमिततनयांजपि ध्रुवमगम् ॥

गुणः पुत्रे धृग्गुणतुल्ये पुत्रे मुग्गुण-

स्तदा पुत्राभावः प्रवर्गमतिमद्भिनिगदितः ॥१९॥

अन्वयः—भविनाम् जन्मसमये पुत्रे न्यसे चन्द्रे (चित्रं) तदा
जन्म कन्याधिक्यम् प्रमिततनयं अपि ध्रुवम् भवति. गुणः पुत्रे
मृगः (चित्रं) मुग्गुणः तनुतः पुत्रे (चित्रं) तदा प्रवर्गमतिमद्भिः
पुत्राभावः निगदितः १९

अर्थः—पुष्ट्यानां जन्मसमये विषे 'पांचमास्थानमां
पातानी (छद्म) मजिमां मद्रमा द्वादशा द्वाय त्वादि वलद्री द्वाया
प्रवर्गमो वपानो अने द्वाय पुत्रो पण निश्चय याय छे. गुडधी
पांचमास्थानमां पाचत्रय द्वाय अने गुड द्वायधी पांचमास्था-
नमां द्वादशा द्वाय त्वादि द्वाय पुष्ट्यानां पंडितोको पुष्ट्या
अभाव द्वादशा छे. १९

આહમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પગને વિષે તથા શહુ અથવા કેતુ છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી થઈને લગ્ન અથવા આહમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો બન્ને હોઠને વિષે ત્રણ (ધા)ને ઉત્પન્ન કરે છે. ૫૪

લગ્નાષ્ટમપત્ની પષ્ટે નેત્રરોગી ભૃગાવરૌ ॥

નરો દક્ષાક્ષિરોગી ચ પાદરોગી શનાવરૌ ॥૫૪॥

અન્યથા—લગ્નાષ્ટમપત્ની પષ્ટે (ચેત્ તદા) નેત્રરોગી (સ્યાત્), નૃગો અર્થે (સતિ) નરઃ દક્ષાક્ષિરોગી (સ્યાન્). ચ શનો અર્થે (સતિ) પાદરોગી (સ્યાન્). ૫૪

અર્થઃ—લગ્ન અને આહમાભાવનો સ્વામી છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો ગળા નેત્રને વિષે રોગી થાય, શુક્ર છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો પુરુષ વચ્ચે નેત્રને વિષે રોગી થાય, અને શનિ છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો પગને વિષે રોગી છે, ૫૪

દન્ત ચોષ્ટે તમઃ પષ્ટે કેતુર્વા રોગદાયકઃ ॥

કુજજમેઽક્ષયો દૃષ્ટઃ શત્રુણાઽર્ધાસને રજઃ ॥૫૫॥

અન્યથા—તમઃ વા કેતુ પષ્ટે (સંસ્થિત ચેત તદા) દન્તે ચ ચોષ્ટે રોગદાયકઃ (સ્યાન્). અક્ષયઃ કુજજમે શત્રુણા દૃષ્ટઃ (ચેત્ તદા) અર્ધાસને રજઃ (ભવતિ). ૫૫

અર્થઃ—શહુ અથવા કેતુ છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો દાંત અને હોઠને વિષે રોગી થાય છે. લગ્નનો સ્વામી મંગળ અથવા બુધની રાશિમાં પાતાના શત્રુથી પૂર્ણ લેવાયેલા હોય તો સુદાના સમીપમાં રોગવાળો થાય છે. ૫૫

સ્વલગ્નગયુક્તે ચન્દ્ર લગ્ને વાપિ મિતુમ્યે રંગવિલાસી ॥

શુભલગ્નદૃષ્ટિવિહીને પાપે કેન્દ્રમ્યાને રંગમરીતઃ ॥૫૬॥

सप्तमभावविचारः

विहङ्गा यावन्तो मदनभवने पुष्टकिरणा

यदा दृष्टा दागभवनविभुना जन्मममये ॥

विवाहास्तावन्तः तनुभृत उनेत्यं कृतिवर्गः

कुटुम्बेऽपि ज्ञेया बलवृत्तत्वगानां युतिवजात् ॥५९॥

अन्वयः—यदा (यस्य) जन्मममये यावन्तः पुष्टकिरणाः विकलाः दागभवनविभुना दृष्टा मदनभवने । स्थिताः चेत्) तावन्तः तनुभृतः विवाहाः (ज्ञेयाः) कृतिवर्गैः बलवृत्तत्वगानाम् युतिवजात् कुटुम्बे अपि इत्थम् (विवाहाः) ज्ञेयाः ५९.

अर्थः—ज्यादे ते पुष्टपत्तः जन्मममये विपे तेदता गणवान् प्रदे। सातभावान्ताः स्वाभीनी इष्टिणी जेवायेता सातभावान्तामां शदेता देय ते। तेदता पुष्टपत्ता विवाद तावुवा. श्रेष्ठपुष्टिवाता ज्ञेयानिगीतेत्ये अष्टि गणवाणा प्रदेना येजथी इष्टपत्ते विपे पाव आ प्रनाणि विवाता तावुवा. ५९

रव्या यदि विलम्बे मदनगे दिनेजात्मजे

सतामिह नितमिर्ना कथमपि प्रमते भृशम् ॥

दिवाकरशर्मा मदे दशमगाः क्षपानायको

निलिम्पगुणोक्षिता न च कथं प्रमतेदुना ॥६०॥

अन्वयः. यदि रव्या विलम्बे दिनेजामजे प्रमते । मति) इह सताम् नितमिर्ना भृशम् कथमपि प्रमते. दिवाकरशर्मा मदे दशमगाः क्षपानायकः च निलिम्पगुणोक्षिता न च कथं प्रमते (चेत् यथा) कथम् प्रमते ? (अर्थात् नो प्रमते). ६०

ધર્મપત્રમમદાલયે યદા

દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ તદા ॥

કામિની મુખવિનોદમદ્ગદૌ

જન્મિનાં યદિ ન સૌમ્યવીક્ષિતૌ ॥૭૨॥

અન્વય — યદા દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ ધર્મપત્રમમદાલયે યદિ સૌમ્યવીક્ષિતૌ ન (સ્થાતામ) તદા જન્મિનામ્ કામિનીમુખવિનોદ-મદ્ગદૌ (મિત્તેનામ). ૭૨

અર્થ:—જ્યારે શુક્ર અને સૂર્ય નવમા, પાંચમા અથવા સાતમાસ્થનમાં રહેલા હોય અને તે ગુલશદશી જોવાગેલા ન હોય ત્યારે પુરુષાને સ્ત્રી મુખવિનોદનો ભગ થાય છે. ૭૨

કન્યાલગ્ને દિવાનાથો મૌને મન્દઃ સ્થિતો યદા ॥

ન જીવતિ તદા માર્યા જીવન્નાપિ મદાતુર ॥૭૩॥

અન્વય:—યદા દિવાનાથ કન્યાલગ્ને (મતિ) મન્દઃ મૌને સ્થિતઃ (ચેત) તદા માર્યા ન જીવતિ. (યદિ) જીવતિ અપિ મદાતુર (મતિ)

અર્થ — જ્યારે સૂર્ય કન્યાલગ્નમાં રહેલા હોય અને શનિ શીતલગ્નમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરુષની સ્ત્રી જીવતી નથી. અને તે દિવાનાથ જીવે છે તે નિસ્તર નેમણી પીડિત એ છે. ૭૩

પષ્ટે મૌમેષ્ટમે મન્દઃ મતમં મિત્તિકામુતે ॥

ન જીવતિ તદા નાર્યા વિધિના રક્ષિતા ાપિ ચેત ॥૭૪॥

અન્વય:—(યદા) પષ્ટે મૌમે, અષ્ટમે મન્દઃ, મતમં મિત્તિકામુતે (મતિ) વિધિના રક્ષિતા અપિ ચેત તદા નાર્યા ન જીવતિ. ૭૪

અર્થ — જ્યારે શુક્ર-જ્યારના નવમા, સાતમા અથવા ચાલ્કાશ્વિની રહેલા હોય ત્યારે તે પુરુષની સ્ત્રી જીવતી નથી એટલે જીવતી હોય તે પુરુષ જીવતી નથી. ૭૪

ધર્મપત્રમમદાલયે યદા

દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ તદા ॥

કામિની સુખવિનોદમદ્ભદ્રા

જન્મિનાં યદિ ન સૌમ્યવીક્ષિતૌ ॥૭૨॥

અન્વય — યદા દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ ધર્મપત્રમમદાલયે યદિ સૌમ્યવીક્ષિતૌ ન (જ્યાતામ) તદા જન્મિનામ્ કામિનીસુખવિનોદ-મદ્ભદ્રા (ભવેતામ) . ૭૨

અર્થ — ત્યારે શુક્ર અને સૂર્ય નવમા, પાંચમા અથવા સાતમાસ્થાનમાં રહેલા હોય અને જો શુભગ્રહથી જોવાયેલા ન હોય ત્યારે પુરૂષને સ્ત્રી સુખવિનોદનો ભંગ થાય છે. ૭૨

કન્યાલગ્ને દિવાનાથો મીને મન્દઃ સ્થિતો યદા ॥

ન જીવતિ તદા માર્યા જીવત્પિ ગદાતુરા ॥૭૩॥

અન્વય:—યદા દિવાનાથઃ કન્યાલગ્ને (સતિ) મન્દઃ મીને સ્થિતઃ (ચેત્) તદા માર્યા ન જીવતિ. (યદિ) જીવતિ અપિ ગદાતુરા (ભવતિ).

અર્થ:—ત્યારે સૂર્ય કન્યાલગ્નમાં રહેલો હોય અને શનિ મીનલગ્નમાં રહેલો હોય ત્યારે તે પુરૂષની સ્ત્રી જીવતી નથી. અને જો કદાચિત્ જીવે છે તો નિરંતર રોગથી પીડિત રહે છે. ૭૩

પષ્ટે મૌમેઽષ્ટમે મન્દે સત્તમે સિંહિકાસુતે ॥

ન જીવતિ તદા નારી વિધિના રક્ષિતાઽપિ ચેત્ ॥૭૪॥

અન્વય:—(યદા) પષ્ટે મૌમે, ષષ્ટમે મન્દે, સત્તમે સિંહિકાસુતે (સતિ) વિધિના રક્ષિતા અપિ ચેત્ તદા નારી ન જીવતિ. ૭૪

અર્થ:—ત્યારે છઠ્ઠાસ્થાનમાં મંગળ, આઠમાસ્થાનમાં શનિ અને સાતમાસ્થાનમાં રાહુ હોય તો તે પુરૂષની સ્ત્રી અઘાથી રક્ષાયેલી હોય તો પણ જીવતી નથી. ૭૪

અપ્રમભાવવિચાર:

સ્થિરશ્ચેન્ન ગન્ધે વા ગુન્નકચિવુદ્યાઃ યમ્પ સ જનઃ

સદા સ્તન્ધ્યો દીનઃ કટિનકુદ્યાઃ ત્યામભવને ॥

મૃત્તાંગો દુઃશ્વાતો ભવતિ નિયતં પૂર્વચયમિ

સ્વયં પશ્ચાદેવાનવગતમુર્ગ્યા ધર્મનિરતઃ ॥૭૮॥

અન્યથા:—ચન્ન્ય (જનને) ગુન્નકચિવુદ્યાઃ સ્થિરશ્ચ વા ગન્ધે (ચેન્ન તદા) સઃ જનઃ સદા સ્તન્ધ્ય, દીનઃ, કટિનકુન્ (ભવતિ). અય મૃત્તાંગો ત્યામભવને (ચેન્ન તદા) પૂર્વચયમિ સ્વયમ નિયતમ્ દુઃશ્વાતઃ ભવતિ. પશ્ચાન્ન ણચ અનવગતમુર્ગ્યા ધર્મનિરતઃ (ભવતિ). ૭૮

અર્થઃ—જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે શુદ્ધ, શુદ્ધ અને શુદ્ધ પદ્ધિસ્થિતિમા અથવા આત્માસ્થાનમાં સંકેશ હોય નો તે પુરૂષ નિયત ૭૮ સ્વભાવવાળો, દીન અને કટિનકુદ્યોમાં કરનારો થાય છે. ત્યાર પછી આત્માભાવનો સ્વામી લાભસ્થાનમાં સંકેશ હોય નો આસ્વાદસ્થામાં પોને નિશ્ચય દુઃખની પીડાથી શુદ્ધ થાય છે અને પછીથી નિશ્ચય તાતાપ્રકારતા સુખથી શુદ્ધ તથા ધર્મને વિષે પ્રીતિવાળો થાય છે. ૭૮

ભવતિ નિયતમર્તા પાપ આયેન્પમાયુઃ

શુભવિહગયુતશ્ચેન્પૂર્ણમાયુઃ સઃ ણચ ॥

વ્યયરિપુલ્લવનસ્યઃ પાપયુક્તોન્પમાયુઃ

તનુપતિસાહિતશ્ચેત્તત્ર તદ્વત્તરાણામ્ ॥૭૯॥

અન્યથા:—તરાણામ્ (જન્મકાલે) નિયતમર્તા પાપઃ આયે ભવતિ (તદા) અલ્પમ્ આયુઃ (સ્યાન્). સઃ શુભવિહગયુતઃ (આયે) ચેન્ (તદા) પૂર્ણમ્ આયુઃ ણચ (સ્યાન્). (સઃ) પાપયુક્તઃ વ્યયરિપુલ્લવ-

દીપઃ—૧ વૃષભ, સિંહ, વૃશ્ચિક, અને કુમ્બ આ સ્થિરરાશિ છે.

अर्थः—यथा इतान् प्रदोषां ते ब्रह्म ऋषी युक्त होय
 ते ब्रह्मती इत्यादि यथा चतुर्विंशतीनां ते पुष्टोने यथायुं दृष्ट होय.
 गुरुकर्त्री सुखेन समन्वितौ नवमपञ्चमकण्डकलाभमे ॥
 भवत एव नरो नरपालतां व्रजति मन्दिरवाहनभूयुतः ॥

अन्वयः—गुरुकर्त्री सुखेन समन्वितौ नवमपञ्चमकण्डकलाभमे
 भवतः चेत् तदा नर मन्दिरवाहनभूयुतः नरपालताम् एव व्रजति.

अर्थः—गुड अने शुद्ध यथाभावेता स्वामी साधे तस्मा,
 पात्रमात्रेण १-४-७-१० अथवा द्वापन्थानमां रडेडा होयते!
 ते पुष्ट मन्दिर, वाहन अने, पृथ्वी संहित राजपक्षाने पात्रे छे. ८६

भवति भाग्यपतिः स्वगृहे सुखे

यदि युतो गुरुणा भृगुणापि चेत् ॥

नरपतिः कनकाम्बरभूषणः

परियुतो नवमन्दिरवाहनैः ॥८७॥

अन्वयः—यदि गुरुणा भृगुणा अपि युतः भाग्यपतिः स्वगृहे
 सुखे चेत् (तदा) कनकाम्बरभूषणः नवमन्दिरवाहनैः परियुतः
 नरपतिः भवति. ८७

अर्थः—जे गुड अने शुद्धी युक्त थईते नवमालापने
 स्वामी पाताता घरमां अथवा यथास्थानमां रडेडा होय तो
 ते पुष्ट भूषण, पत्र, आभूषण, तवीन घर अने वाहनधी
 युक्त राजा थाय छे. ८७

त्रिचिकोणभवने निजालये

देवतापतिगुरौ नरो भवेत् ॥

श्रीमदच्युतपदच्युतामृत-

स्नानदानकुशलोऽनलोपमः ॥८८॥

અન્વય—દેવતાપતિગુરો નિજાલયે ત્રિત્રિકોણમવને (ચેત્ તદા)
નરઃ શ્રીમદ્ચુતામૃતસ્નાનદાનકુશલઃ અનલોપમઃ ભવેત્. ૮૮

અર્થઃ—દેવતાપતિ ગુરુ પોતાની (ધન-મીન) રાશિનો
થઈને નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ શ્રીમાન
વિષ્ણુભગવાનના ચરણકમળથી નીકળેલી ગંગાજીમાં સ્નાન
તથા નાના પ્રકારના દાન કરવામાં દુશળ અને અગ્નિ બરાબર
તેજવાળો થાય છે. ૮૮

ભોગં વિધાય સહસા સદ્ કામિનીનાં—

વૃન્દેન વન્ધુનિવહેન ચ નાકલોકમ્ ॥

યોગં સમેત્ય મનુજો વ્રજતિ સ્વતુક્કે

જીવે તપોભવનગે તનુભાવગેઽપિ ॥૮૯॥

અન્વયઃ—જીવે સ્વતુક્કે તપોભવનગે વા તનુભાવગે અપિ (સતિ)
મનુજઃ કામિનીનાંવૃન્દેન ચ વન્ધુનિવહેન સદ્ ભોગમ્ વિધાય
યોગમ્ સમેત્ય સહસા નાકલોકમ્ વ્રજતિ. ૮૯

અર્થઃ—ગુરુ પોતાની ઉચ્ચ (કર્ક) રાશિનો થઈને નવમા-
સ્થાનમાં અથવા લગ્નસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ સ્ત્રીઓના
સમૂહ સાથે અને બંધુવર્ગ સાથે નાના પ્રકારના ભોગો ભોગવીને
તથા યોગનું સાધન કરીને ત્વરાથી સ્વર્ગલોકમાં જાય છે. ૮૯

પરીતે પાપેન પ્રભવતિ તપોમન્દિરગતે

સિતે વા શીતાંશૌ જગતિ ગુરુનારીરતિરતઃ ।

નરો ધર્માધીશે ભવતિ યદિ નીચે કવિચુતે—

ડસતા વા નીચાંશે સ્વજનવનિતાભોગનિરતઃ ॥૯૦॥

અન્વય:—વિતે વા રીતિમાં પાપેન પરીતે તપોમન્દિરગતે પ્રભવતિ (અતિ) જગતિ (ય:) નર: ગુમ્નારીરનિરત: (ભવતિ). યદિ કવિયુતે ધર્માંધીએ નીચે અસતા વા નીચાંશે (સતિ સ: નર:) સ્વજનવગિનાભોગનિરત: ભવતિ. ૧૦

અર્થ:—શુક અથવા ચંદ્રમા પાપગ્રહથી યુક્ત થઈને નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ જગત્માં શુદ્ધી સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. જો શુકથી યુક્ત નવમાભાવનો સ્વામી પોતાની નીચરાશિમાં અથવા પાપગ્રહથી યુક્ત અથવા નીચરાશિના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષ પોતાના માણુઓની સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. ૬૦

વૃહાદ્જનારતાસક્તો ધર્મગે ક્ષણદાપતૌ

અસતા યદિ સંસક્તો વિશેષેણ નરો ભવેત્ ॥૧૧॥

અન્વય:—યદિ અસતા સંસક્ત: ક્ષણદાપતૌ ધર્મગે (સતિ) નર: વિશેષેણ વૃહાદ્જનારતાસક્ત: ભવેત્. ૧૧

અર્થ:—જો પાપગ્રહથી યુક્ત ચંદ્રમા નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ વિશેષ કરીને વૃદ્ધ સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. ૬૧

શતકતોઃપુરૌ ભૃગૌ નિજોદ્ધમન્દિરે સ્વમે ॥

સુહૃદ્ભવે તપ:પતૌ નયધ્વજો જનો ભવેત્ ॥૧૨॥

અન્વય:—શતકતોઃપુરૌ, ભૃગૌ નિજોદ્ધમન્દિરે સ્વમે, તપ: પતૌ સુહૃદ્ભવે (સતિ) જન: નયધ્વજ: ભવેત્. ૧૨

અર્થ:—શુક અને શુક પોતાની ઉચ્ચતી રાશિમાં અથવા પોતાની રાશિમાં રહેલા હોય તથા નવમાભાવનો સ્વામી મિત્રની રાશિના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષ નીતિવાન થાય છે.

લગ્નેશાદ્ગનાધિપેઽધિકચલે સૌમ્યૈર્યુતે કારકે

જાતસ્તાતવશાનુગઃ પિતૃજનેશ્ચેદષ્ટમે સંભવઃ ॥

યસ્યાયં પિતૃકાર્યમેવકુરુતેઽશેષં નરો વા પિતુઃ

કર્મર્ક્ષે જનકેનતુલ્ય ઉત વાતાતાર્યમોક્તાઽનુજે ॥૧૩॥

અન્વયઃ—લગ્નેશાત્ ગનાધિપે અધિકચલે, કારકે સૌમ્યૈઃ યુતે (સતિ) જાતઃ તાતવશાનુગઃ (ભવતિ). યસ્ય પિતૃજનેઃ અષ્ટમે સંભવઃ ચેત્ અયમ્ નરઃ અશેષમ્ પિતૃકાર્યમ્ एव કુરુતે. પિતુઃ કર્મર્ક્ષે (સંભવઃ ચેત્ તદા) જનકેનતુલ્યઃ (ભવતિ), વા અનુજે (સંભવઃ ચેત્ તદા) તાતાર્યમોક્તા (ભવેત્). ૧૩

અર્થઃ—લગ્નના સ્વામીથી દશમાભાવનો સ્વામી અધિક ભળવાન્ હોય અને પિતાકારક ગ્રહ શુભગ્રહથી યુક્ત હોય તો તે પુરૂષ પિતાના વશમાં રહી આજ્ઞાકારી થાય છે. જે પુરૂષનો પિતાના જન્મલગ્નથી આઠમા લગ્નને વિષે જન્મ થયો હોય તો તે પુરૂષ નિઃસંદેહ પિતાનું જ કાર્ય કરે છે. પિતાની રાશિથી દશમી રાશિમાં જન્મ થયો હોય તો તે પુરૂષ પિતાના શુભો ભરાબર શુભવાળો થાય છે તથા પિતાની રાશિથી ત્રીજી રાશિમાં જન્મ હોય તો તે પુરૂષ પિતાનું ધન ભોગવનાર થાય છે. ૯૩

પિતુઃ પષ્ટેઽષ્ટમે જાતઃ શત્રુરેવ ન સંશયઃ ॥

ધનધર્માયમે જાતઃ સદા તાતવશાનુગઃ ॥૧૪॥

અન્વયઃ—પિતુઃ પષ્ટેઽષ્ટમે જાતઃ શત્રુઃ एव સંશયઃ ન. ધન-ધર્માયમે જાતઃ (સઃ) સદા તાતવશાનુગઃ (ભવતિ). ૧૪

અર્થઃ—પિતાની રાશિથી છઠ્ઠી અથવા આઠમી રાશિમાં જે પુરૂષનો જન્મ થયો હોય તે પુરૂષ નિઃસંદેહ પિતાનો શત્રુ થાય છે. તથા પિતાની રાશિથી બીજી, નવમી અથવા અગીઆરમી

અર્થ:—ધનસ્થાનનો સ્વામી લાલસ્થાનમાં હોય, લાલ-સ્થાનનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં હોય અને દશમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત નવમાસ્થાનનો સ્વામી ધનસ્થાનમાં રહેલો હોય તો જન્મેલો પુરૂષ નિરંતર ધનનો સમૂહ, ગુણ અને સુખના સમૂહથી યુક્ત રાત્રને માનનીય તથા નિશ્ચય શ્રેષ્ઠ ધર્મરૂપી ધનને ફરકાવનાર થાય છે. ૯૭

સહજસ્વામિના યુક્તે ધર્મેશે વીક્ષિતે શુભૈઃ ॥

શોભનાંશગતે આતુર્યનાદ્ભાગ્યોદયો ભવેત્ ॥૯૮॥

અન્વય:—સહજસ્વામિનાયુક્તે ધર્મેશે શુભૈઃ યુક્તે (વા) વીક્ષિતે શોભનાંશગતે (સતિ) તદા આતુઃ ધનાત્ ભાગ્યોદયઃ ભવેત્. ૯૮

અર્થ:—ત્રીજાભાવના સ્વામીથી યુક્ત નવમાભાવનો સ્વામી શુભગ્રહથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ થઈને શુભગ્રહના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષનો લાભના ધનથી ભાગ્યોદય થાય છે. ૯૮

પુત્રેશે ભાગ્યગે ભાગ્યસ્વામિના સંયુતેક્ષિતે ॥

પુત્રતો ભાગ્યવૃદ્ધિશ્ચ પુત્રસ્યે ભાગ્યકારકે ॥૯૯॥

અન્વય:—ભાગ્યસ્વામિના સંયુતેક્ષિતે પુત્રેશે ભાગ્યગે (સતિ) ચ ભાગ્યકારકે પુત્રસ્યે (સતિ) પુત્રતઃ ભાગ્યવૃદ્ધિઃ (ભવેત્). ૯૯

અર્થ:—નવમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ પાંચમાભાવનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને ભાગ્યભાવ-કારક ગ્રહ પાંચમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષનો પુત્રથી ભાગ્યોદય થાય છે. ૯૯

કુદૃશ્વાધિપતૌ ભાગ્યે ભાગ્યેશેઽપિ કુદૃશ્ચ ॥

કુદૃશ્વંકારકાક્રાન્તે કુદૃશ્વાદ્ભાગ્યવર્ધનમ્ ॥૧૦૦॥

अन्वयः—कुटुम्बाविपत्तौ भाग्ये, भाग्येशे अपि कुटुम्बमे, व
मन्त्रागमनान्ते (सति) कुटुम्बात् भाग्यवर्द्धनम् भवेत्. १००

अर्थ—शीलभावनेो स्वाभी नवमास्थानमां होय :
नवमाभावनेो स्वाभी शीलस्थानमां होय तथा शीलभा
वनेो यत्त होय तो ते पुश्पनेो कुटुम्बवर्गशी लाभ
वनेो पाय छे. १००

कलत्रकारकादेवं कलत्रेणात्तथा वदेत् ॥

अरीशे नवमे वापि कारके शत्रुतः सुखम् ॥१०

अन्वय मन्त्रम् कलत्रकारकात् कलत्रेशात् (कलत्रात् सु
वदेत्) तथा अरीशे नवमे (नवमेशे अरीसे) वा कारके (
सति) शत्रुतः सुखम् वदेत्. १०१

अर्थः—आ प्रमाणे सातमाभावनेो स्वाभी नवमास्था
होय अने नवमाभावनेो स्वाभी सातमास्थानमां होय
सातमाभावना कारकग्रहशी युक्त होय तो ते पुश्पनेो श्री
लाग्योदय थाय छे. तथा छट्ठाभावनेो स्वाभी नवमास्था
होय अने नवमाभावनेो स्वाभी छट्ठास्थानमां होय ते
छट्ठाभावना कारकग्रहशी युक्त होय तो ते पुश्पनेो श
लाग्योदयनुं सुख कहेवुं. १०१

दशमभावविचारः

यदा माने मीने गुरुकविमहीजेन मिलिते

शरीरान्ते मुक्तिः सुरपतिगुरौ चन्द्रसहिते ॥

जलर्क्षे लीनर्क्षे भवति हरिपद्या जनिवतां

सदा चञ्चलमुक्तिर्दुरितदालिनी मुक्तिजननी ॥१०

અન્વય:—યદા ગુરુકવિમહીજેન મિલિતે માને મીને (સત્તિ તદા) શરીરાન્તે મુક્તિઃ (ભવેત્). ચન્દ્રસહિતે સુરપતિગુરૌ જલર્ક્ષે (વા) મીનર્ક્ષે (ચેત્ તદા) જનિવતામ્ દુરિતદલિની મુક્તિજનની હરિપદ્યા ચન્નત્ મક્તિઃ (ભવેત્). ૧૦૨

અર્થ:—બ્યારે ગુરૂ, શુક્ર અને મંગળથી યુક્ત દશમા-સ્થાનને વિષે મીનરાશિ હોય તો તે પુરૂષ મૃત્યુ પછી મોક્ષ પામે છે. તથા ચંદ્રમા સહિત ગુરૂ કર્કરાશિમાં અથવા મીન-રાશિમાં હોય તો તે પુરૂષોને સર્વદા પાપને નાશ કરનારી અને મોક્ષને આપનારી શ્રીવિષ્ણુભગવાનના ચરણ કમળમાંથી નીકળેલી ગંગાને વિષે શુદ્ધ ભક્તિ થાય છે. ૧૦૨

કુજે કર્મગે ક્ષેત્રચિન્તા ત્રિકસ્યે

ઘરાનન્દને સૌખ્યચિન્તા જનાનામ્ ॥

ત્રિકે વાદપતૌ યજ્ઞયાનાદિચિન્તા

ત્રિકસ્યે કવૌ છત્રચિન્તા વિધૌ વા ॥૧૦૩॥

અન્વય:—કુજે કર્મગે (ચેત્ તદા) જનાનામ્ ક્ષેત્રચિન્તા (સ્યાત્) ઘરાનન્દને ત્રિકસ્યે (ચેત્ તદા) સૌખ્યચિન્તા (સ્યાત્). વાદપતૌ ત્રિકે (ચેત્ તદા) યજ્ઞયાનાદિચિન્તા (સ્યાત્). કવૌ વા વિધૌ ત્રિકસ્યે (ચેત્ તદા) છત્રચિન્તા (સ્યાત્). ૧૦૩

અર્થ:—મંગળ દશમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને ખેતર સંબંધી ચિંતા થાય છે. મંગળ ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને યુખની ચિંતા થાય છે. ગુરૂ ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો યજ્ઞ અને વાહન આદિની ચિંતા થાય છે તથા શુક્ર અથવા ચંદ્રમા ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો છત્ર સંબંધી ચિંતા થાય છે. ૧૦૩

ગુરો કામમે પુત્રચિન્તા મુતસ્થે

બુધે વૃદ્ધિજા તાતજાર્કે ત્રિકોણે ॥

પ્રયાણાદિચિન્તા મુતઘનધર્મે

કર્વો પુત્રચિન્તા ગુરો વૈ ત્રિકોણે ॥૧૦૪॥

અન્યથા:—ગુરો કામમે (ચેન્ તદા) પુત્રચિન્તા (સ્યાન્). બુધે મુતસ્થે (ચેન્ તદા) વૃદ્ધિજા (ચિન્તા સ્યાન્). ઈર્કે ત્રિકોણે (ચેન્ તદા) તાતજા (ચિન્તા સ્યાન્). કર્વો મુતઘનધર્મે (ચેન્ તદા) પ્રયાણાદિચિન્તા (સ્યાન્). ગુરો ત્રિકોણે (ચેન્ તદા) પુત્રચિન્તા વૈ સ્યાન્. ૧૦૪

અર્થ:—શુક્ર આત્માસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુત્ર સંબંધી ચિન્તા થાય છે. બુધ પાંચમાસ્થાનમાં હોય તો બુદ્ધિ સંબંધી ચિન્તા થાય છે. અર્થ ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં હોય તો પિતા સંબંધી ચિન્તા થાય છે. શુક્ર પાંચમા આત્મા અથવા નવમા સ્થાનમાં હોય તો પ્રયાણ યાત્રાદિ ચિન્તા થાય છે તથા શુક્ર ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં હોય તો પુત્ર સંબંધી ચિન્તા થાય છે.

નિર્વલો યદિ જનસ્ય કર્મપો નૈવ સિદ્ધયતિ તદા મનોરથઃ॥
તુલ્લમે નિજગૃહે શુભૈર્યુતઃ સત્વરં દિ સફલો મનોરથઃ॥

અન્યથા:—યદિ કર્મપઃ નિર્વલઃ (ચેન્) તદા જનસ્ય મનોરથઃ નૈવ સિદ્ધયતિ. (અર્થો) તુલ્લમે, નિજગૃહે, શુભૈ: યુતઃ (ચેન્ તદા) મનોરથઃ સત્વરમ્ સફલઃ (ભવતિ). ૧૦૫

અર્થ:—જે દશમાભાવનો સ્વામી બળથી હીન હોય ત્યારે શુક્રપનો મનોરથ સિદ્ધ થાય નહિ. તથા દશમાભાવનો સ્વામી ઉચ્ચની રાશિનો, પાતાની રાશિનો અને શુભગ્રહથી શુદ્ધ હોય ત્યારે શુક્રપનો મનોરથ જલદીથી સિદ્ધ થાય છે. ૧૦૫

યદા લામે કેન્દ્રે તપસિ તનયે લગ્નનિઘન-
નમેશા દીર્ઘાયુઃ પળ્લવતૃતીયામ્બુનિ ગતાઃ ॥

સ્વલાઞ્ચેન્મધ્યાયુઃ પ્રભવતિ યદાપોક્લિમગતા
ઉતામી હીનાયુઃ શુકમુનિમતેનૈવ મનુજઃ ॥૧૦૬॥

અન્વયઃ—યદા લગ્નનિઘનનમેશાઃ લામે કેન્દ્રે તપસિ તનયે
(સ્થિતાઃ ચેત્ તદા) દીર્ઘાયુઃ (સ્યાત્). સ્વલાઃ પળ્લવતૃતીયામ્બુનિ
ગતાઃ ચેત્ (તદા) મધ્યાયુઃ (સ્યાત્). યદા અમી આપોક્લિમગતાઃ
(ચેત્ તદા) શુકમુનિમતેન ઇવ મનુજઃ હીનાયુઃ સ્યાત્). ૧૦૬

અર્થઃ—જ્યારે પહેલા, આઠમા અને દશમાભાવના સ્વા-
મીઓ અંગીઆરમાસ્થાનમાં, કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં,
નવમાસ્થાનમાં અથવા પાંચમાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે
પુરૂષ દીર્ઘાયુષી થાય છે. પાપગ્રહો પછુકર ૨-૫-૮-૧૧ સ્થાનમાં,
ત્રીજાસ્થાનમાં અથવા ચોથાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે
પુરૂષનું મધ્યમ આયુષ્ય થાય છે. તથા તેજ પાપગ્રહો આપો-
ક્લિમ ૩-૬-૯-૧૨ સ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે શુદ્ધેવમુનિના
મતથી તે પુરૂષનું અલ્પ આયુષ્ય થાય છે. ૧૦૬

લગ્નેશકર્મેશશનૈશ્ચરાણાં

રન્ધ્રસ્થિતાનામિહ યોઽલ્પવીર્યઃ ॥

આયુર્નરાણામપિ તદ્દશાન્તં

વદન્તિ સન્તઃ સ્વલુ શાસ્ત્રવર્યાઃ ॥૧૦૭॥

અન્વયઃ—ઇહ રન્ધ્રસ્થિતાનામ્ લગ્નેશકર્મેશશનૈશ્ચરાણામ્ યઃ
અલ્પવીર્યઃ (ચેત્) તદ્દશાન્તમ્ નરાણામ્ આયુઃ શાસ્ત્રવર્યાઃ સન્તઃ
વદન્તિ સ્વલુ. ૧૦૭

અર્થઃ—આઠમાસ્થાનમાં રહેલા લગ્નનો સ્વામી, દશમાનો
સ્વામી અને શનિ આ ત્રણ ગ્રહોમાંથી જે હીનબળવાળો ગ્રહ હોય
તેની દશા પર્યંત પુરૂષોનું આયુષ્ય શાસ્ત્રવેત્તા પુરૂષો નિશ્ચય કહે છે.

કવો કેન્દ્રે તુલ્લે પ્રભવતિ વિસારે સુરગુરૌ

તદા ગદ્ગમભક્તિર્નવમભવનેશે જલભગે ॥

ગુભૈર્દષ્ટે કેન્દ્રે વલવતિ જનાનાં સુરધુની-

જલસ્નાનં શશ્વત્પ્રભવતિ વિમુક્તિશ્ચ ભવિતા ॥૧૦૮॥

અન્વય:—(યદા) કવો તુલ્લે કેન્દ્રે પ્રભવતિ, સુરગુરૌ વિસારે તદા ગદ્ગમભક્તિઃ (ભવેત્). વલવતિ નવમભવનેશે જલભગે ગુભૈઃ દષ્ટે કેન્દ્રે (સતિ) જનાનામ્ શશ્વત્ સુરધુનીજલસ્નાનમ્ પ્રભવતિ ચ વિમુક્તિઃ ભવિતા. ૧૦૮

અર્થ:—ત્યારે શુક ઉચ્ચ (મીન) રાશિનો થઈને કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલો હોય અને ગુરુ બળવાન હોય ત્યારે ગંગાજી ઉપર ભક્તિ થાય છે. બળવાન નવમાભાવનો સ્વામી જળાગર (મીન, કર્ક અને મકરના ઉત્તરાર્ધ) રાશિનો થઈને શુભવ્રહ્મથી દષ્ટ કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને વારંવાર ગંગાજળમાં સ્નાન થાય છે અને મોક્ષ પણ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૦૮

બુધે મજીવે યદિ કર્મગેહે કર્મેશ્વરેણાપિ યુતે મનુષ્યઃ ॥
તટાગકૃપાદિ કરોતિ ભૂમૌ શિવાલયં શૈલશિલામયં વા ॥

અન્વય:—યદિ સજીવે બુધે કર્મગેહે કર્મેશ્વરેણ અપિ યુતે (ચેત્ તદા) મનુષ્યઃ ભૂમૌ તટાગકૃપાદિ વા શૈલશિલામયમ્ શિવાલયમ્ કરોતિ. ૧૦૯

અર્થ:—જો ગુરુ સહિત બુધ દશમાસ્થાનમાં દશમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત હોય ત્યારે પુરુષ પૃથ્વી ઉપર તળાવ, કૂવા આદિ જળાશય અથવા પર્વતના શિખરોના મોટા પથ્થરોથી યુક્ત શિવમંદિર કરે છે. ૧૦૯

યદિ કર્મણિ ભાનુનન્દને મિલિતેઽહઃપતિના ચલાંશકે ॥
વિત્તારિકૃતાઽસતાસતામપકીર્તિઃ સતતં ધરાતલે ॥૧૧૦॥

અન્વયઃ—યદિ કર્મણિ અહઃપતિના મિલિતે ભાનુનન્દને ચલાં-
શકે (સતિ તદા) ધરાતલે સતામ્ સતતમ્ અરિકૃતા અસતા વિતતા
અપકીર્તિઃ (ભવેત્). ૧૧૦

અર્થઃ—જે દશમાસ્થાનમાં સૂર્ય સહિત શનિ પાપગ્રહના
નવમાંશમાં હોય ત્યારે પૃથ્વી ઉપર અત્યુચ્છોમાં નિરંતર શત્રુથી
કરાયેલી અને દુષ્ટપુરુષોથી વિસ્તારાયેલી અપકીર્તિ થાય છે.
યદિ કર્મણિ દેવતાગુરૌ નિજ તુલ્લે કવિના સમન્વિતે ॥
હરિદન્તગતા તતાલતેવ વિતતા કીર્તિવરા ધરાતલે ॥૧૧૧॥

અન્વયઃ—યદિ કર્મણિ કવિના સમન્વિતે દેવતાગુરૌ નિજતુલ્લે
(સતિ તદા) ધરાતલે વરા કીર્તિઃ હરિદન્તગતા તતાલતા इव વિતતા
(ભવતિ). ૧૧૧

અર્થઃ—જે દશમાસ્થાનમાં શુક્ર સહિત ગુરૂ પોતાની
ઉચ્ચ (૬૬)ની રાશિમાં રહેલો હોય તો પૃથ્વીમંડળમાં તે પુરુષની
શ્રેષ્ઠ કીર્તિ સર્વ દિશાઓમાં વિસ્તાર પામેલી લાગતી બરાબર
ફેલાયેલી હોય છે. ૧૧૧

લગ્નાચન્દ્રાદક્ષિનામર્થલઘ્વિઃ

માનેઽર્કાદ્યૈઃ સ્વેચરૈઃ પાકકાલે ॥

તાતાન્માતુઃ શત્રુતો મિત્રવર્ગાદ્

બ્રાતુઃ સ્ત્રીતઃ મૃત્યતઃ સ્યાત્ક્રમેણ ॥૧૧૨॥

અન્વયઃ—લગ્નાત્ ચન્દ્રાત્ માને અર્કાદ્યૈઃ સ્વેચરૈઃ પાકકાલે
અક્ષિનામ્ ક્રમેણ તાતાત્, માતુઃ, શત્રુતઃ, મિત્રવર્ગાત્, બ્રાતુઃ,
સ્ત્રીતઃ, મૃત્યતઃ, અર્થલઘ્વિઃ સ્યાત્. ૧૧૨

અર્થ:—લગ્નથી અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનમાં સૂર્યાદિ જે પ્રાંત રહેલા હોય તે પ્રદેશની દશાને વિષે પુરુષોને અનુક્રમે પિતાઆદિથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. અર્થાત્ * લગ્નથી અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનમાં સૂર્ય હોય તે પિતાથી, ચંદ્રમા હોય તે માતાથી, મંગળ હોય તે શત્રુથી, બુધ હોય તે મિત્રવર્ગથી, શુક્ર હોય તે ભાઈથી, શુક્ર હોય તે સ્ત્રીથી તથા શનિ હોય તે નોકરથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૧૨

તન્વર્કચન્દ્રદશમેશનવાંશનાથ-

વૃત્યા ધનામિરથવા પરિકલ્પનીયા ॥

કર્માધિપો ભવતિ यस્ય નવાંશમધ્યે

તત્તુલ્ય કર્મકરણાદપિ કર્મસિદ્ધિઃ ॥૧૧૩॥

અન્યથા:—તન્વર્કચન્દ્રદશમેશનવાંશનાથવૃત્યા ધનામિ: પરિકલ્પનીયા. અથવા કર્માધિપ: યસ્ય નવાંશમધ્યે ભવતિ તત્તુલ્ય કર્મકરણાન્ અપિ કર્મસિદ્ધિઃ (ભવતિ). ૧૧૩

અર્થ:—લગ્ન, સૂર્ય અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનના સ્વામીના નવમાંશના અધિપતિની વૃત્તિથી ધનપ્રાપ્તિની કલ્પના કરવી. અથવા દશમાસ્થાનનો સ્વામી જેના નવમાંશમાં બેઠો હોય તેની વૃત્તિ તુલ્ય ઉદ્યોગ કરવાથી પણ આશુવિકા થાય છે. ૧૧૩

ટીપ:—*લગ્ન અને ચંદ્રમા બન્નેથી દશમાસ્થાનમાં ગ્રહ રહેલા તો આ બન્ને ગ્રહસૂચક પુરુષ તથા વૃત્તિથી મનુષ્યને તે બન્નેની દશા અંતર્દશાને વિષે ધન મળે છે. અથવા દશમાસ્થાનમાં એકથી વધારે ગ્રહો રહેલા હોય તો જેટલા ગ્રહો હોય તેટલા ગ્રહો સૂચક પુરુષોથી તથા વૃત્તિથી તેઓની દશા અંતર્દશાને વિષે ધન મળે છે.

કમ્બલકનકતૃણૌષધવર્ગૈર્કલ્લવે ચ્વલુ જીવનવૃત્તિઃ ॥
ચન્દ્રલવે કૃષિતાવનિજલજૈર્ભૌમલવેઽનલસાહસશસ્ત્રૈઃ॥

અન્વયઃ—અર્કલવે કમ્બલકનકતૃણૌષધવર્ગૈઃ, ચન્દ્રલવે કૃષિ-
તાવનિજલજૈઃ, ભૌમલવે અનલસાહસશસ્ત્રૈઃ ચ્વલુ જીવનવૃત્તિઃ
(ભવતિ). ૧૧૪

અર્થઃ—સૂર્યનો નવમાંશ હોય તો ઊન, સોનું, ઘાસ અને ઔષધ
વિગેરેથી. ચંદ્રમાનો નવમાંશ હોય તો ખેતીવાડી, જમીન તથા
જળમાંથી ઉત્પન્ન વસ્તુ વિગેરેથી. મંગળનો નવમાંશ હોય તો
૨અગ્નિ, સાહસકર્મ તથા હથિયાર વિગેરેથી આશુવિકા થાય છે.

બુધાંશે કાવ્યશિલ્પાદિ ગણિતૈરેવ જીવિકા ॥

ગુર્વેશે દ્વિજદેવાદિધર્મૈરાજીવિકા મતા ॥૧૧૫॥

અન્વયઃ—બુધાંશે કાવ્યશિલ્પાદિગણિતૈઃ એવ જીવિકા, ગુર્વેશે
દ્વિજદેવાદિધર્મૈઃ આજીવિકા મતા. ૧૧૫

અર્થઃ—બુધનો નવમાંશ હોય તો કાવ્ય, શિલ્પાદિ
કારીગરી તથા ગણિતથી આશુવિકા થાય છે. ગુરુનો નવમાંશ
હોય તો બ્રાહ્મણ, દેવ તથા ધર્મકાર્ય વિગેરેથી આશુવિકા થાય છે.

ટીપ્પણી—૧ મોતી, છીપ, શંખ, મગરના હાડકા વિગેરે વેપારથી, ૨ મોકનિ-
કલ એન્જનીયર, હલેક્ટ્રીકલ એન્જનીયર, ફાયરમેન, એન્જનડ્રાઇવર,
મોટરડ્રાઇવર, દીવાસળી, ફટાકા વિગેરેના વેપારથી. ૩ ધર, મકાન, બંગલા,
તંથા મીલ બાંધવાના કોન્ટ્રાક્ટ રાખવાથી તથા સોનું, રૂપું વિગેરે ધાતુ ઉપર
ચિત્રકામ, સાધારણ મીઝી અથવા સલાટ કડીઆ તરીકે કામ કરવાથી.
૪ વડીલોની સેવા, યત્ન કરવા તથા કરાવવા, દાનાધ્યક્ષપણું, યાત્રા કરવી
તથા કરાવવાથી.

શુક્રાંશે મહિર્પ્રાગ્નરૌપ્યગોમિશ્ચ કીર્તિતા ॥

જન્યંશે નીચવૃત્ત્યાદિ ભાગ્યશ્ચમવધૈઃ સ્મૃતા ॥૧૧૬॥

અન્વય — શુક્રાંશે મહિર્પ્રાગ્નરૌપ્યગોમિઃ (જીવિકા) કીર્તિતા,
જન્યંશે નીચવૃત્ત્યાદિ ભાગ્યશ્ચમવધૈઃ (જીવિકા) સ્મૃતા. ૧૧૬

અર્થ — શુક્રેના નવમાંશ હોય તો બેશ, ૫૨ન્ન, ૩૫ તથા
ગાયત્રી આશ્વિદા કહેલી છે. તથા શનિનો નવમાંશ હોય
તો નીચકર્મ કરવાથી, ભાર ઉચકવાથી, નાના પ્રકારની મહેનત
કરવાથી તથા ૧૧૬ વિગેરેથી આશ્વિદા કહેલી છે. ૧૧૬

લાભભાવવિચાર:

દશમતનયધર્મસ્થાનનાથાઃ સ્વર્ગોહે

ય હૃદ્ મવલચ્છેત્તસ્ય પાકે વિશેષાન્ ॥

પ્રભવતિ મનુજાનાં તીર્થયાત્રાઽન્યર્ગોહે

ન ભવતિ રિપુમસ્યો દુર્બલોઽસ્તંગતો વા ॥૧૧૭॥

અન્વય:—દશમતનયધર્મસ્થાનનાથાઃ સ્વર્ગોહે ચેત્ હૃદ્ ય
સવલઃ તસ્ય પાકે વિશેષાન્ મનુજાનામ્ તીર્થયાત્રા પ્રભવતિ. (યદિ)
અન્યર્ગોહે રિપુમસ્યઃ દુર્બલઃ વા અસ્તંગતઃ (ચેત્ તદા તીર્થયાત્રા)
ન ભવતિ. ૧૧૭

અર્થ:—દશમા, પાંચમા અને નવમાભાવના રવામીઓ
પોતાપોતાના સ્થાનમાં રહેલા હોય અને તેઓમાંથી જે વિશેષ
મળવાન હોય તેની દશમામાં વિશેષ કરીને પુરૂષોને તીર્થયાત્રા
થાય છે. પરંતુ તેઓ પોતાના ઘર સિવાય બીજા સ્થાનમાં
શત્રુની રાશિમાં રહેલા હોય, નિર્મળ હોય અથવા અન્તને
પામેલા હોય તો તીર્થયાત્રા થતી નથી. ૧૧૭

ટીપ:—૫ દીરા, માણેક, મણિ, શનિ, પોખરાજ વિગેરેના વેપારથી.
૬ દ્રાંસી, શુભી વિગેરે કાર્ય કરવાથી.

લાભેશે સવલે સૌમ્યે પાપે વા તુઙ્ગમે નીજે ॥

તદા સમસ્ત વિક્તાનાં લાભો ભવતિ દેહિનામ્ ॥૧૧૮॥

અન્વય:—લામેશે સવલે સૌમ્યે વા પાપે નીજે તુઙ્ગમે (ચેત્) તદા દેહિનામ્ સમસ્ત વિક્તાનામ્ લાભ: ભવતિ. ૧૧૮

અર્થ:—લાલભાવનો સ્વામી બળવાન હોય તથા શુભગ્રહ હોય અથવા લાલભાવનો સ્વામી પાપગ્રહ હોય અને પોતાની ઉચ્ચની રાશિમાં રહેલો હોય ત્યારે પુરૂષોને સર્વ પ્રકારના ધનનો લાભ થાય છે. ૧૧૮

તદીશે દુર્વલે નીચે દિવાકરકરસ્થિતે ॥

ત્રિકસ્થે નહિ લાભ: સ્યાત્કેન્દ્રે કોણે પ્રયાસતઃ ॥૧૧૯॥

અન્વય:—તદીશે દુર્વલે નીચે દિવાકરકરસ્થિતે ત્રિકસ્થે (ચેત્ તદા) લાભ: નહિ સ્યાત્. (યદિ) કેન્દ્રે કોણે (સતિ) પ્રયાસતઃ (લાભ: સ્યાત્). ૧૧૯

અર્થ:—લાલભાવનો સ્વામી દુર્બળ, નીચની રાશિનો અથવા અસ્તનો થઈને ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો લાભ થાય નહિ. પરંતુ તે કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં અથવા ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં રહેલો હોય મહેનત કરવાથી લાભ થાય છે. ૧૧૯

લાભાલયં જન્મનિ ભાનુના ચે-

યુક્તં પ્રદૃષ્ટં ધનલઙ્ગિરેવ ॥

ભૂપાલતસ્તસ્કરવર્ગતશ્ચ

ચતુષ્પદાદેઃ કથિતા નરાણામ્ ॥૧૨૦॥

અન્વય:—જન્મનિ લાભાલયમ્ ભાનુના યુક્તમ્ પ્રદૃષ્ટમ્ ચેત્ (તદા) નરાણામ્ ભૂપાલતઃ, તસ્કરવર્ગતઃ, ચ ચતુષ્પદાદેઃ સ્વ ધનલઙ્ગિઃ કથિતા. ૧૨૦

અર્થ:—જન્મકાળને વિષે લાલભાવ સૂર્યથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને રાજાથી, ચોરવર્ગથી અને ચોપગાં પશુઓ વિગેરેથી નિશ્ચય ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૦

ચન્દ્રેણ કાન્તાગજવાજિવારિ-

પ્રજાત્તતો વિત્તવિવર્દનં ચ ॥

ભૌમેન ભૂપામણિહેમતામ્ર-

પ્રવાલયાત્રોદયમતો ધનાસિઃ ॥૧૨૧॥

અન્વય:—ચન્દ્રેણ (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) કાન્તાગજવાજિવારિપ્રજાત્ તતઃ વિત્તવિવર્દનમ્ (સ્યાત્). ભૌમેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) ભૂપામણિહેમતામ્રપ્રવાલયાત્રોદયમતઃ ધનાસિઃ સ્યાત્. ૧૨૧

અર્થ:—લાલભાવ ચંદ્રમાથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને સ્ત્રી, હાથી, ઘોડો તથા પાણીથી ઉત્પન્ન વસ્તુથી ધનનો વધારો થાય છે. લાલભાવ મંગળથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને આભૂષણ, મણિ, સુવર્ણ, તાંબુ, પરવાળા, યાત્રા તથા ઉદ્યોગથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે.

બુધેન લિપ્યા કવિતાકલાપ-

પ્રવોધશિલ્પવ્યવહારતોઽર્થાઃ ॥

જીવેન યજ્ઞક્ષિતિપાલસાધુ-

પ્રજ્ઞાબલાદર્થવિવૃદ્ધિરુક્તા ॥૧૨૨॥

અન્વય:—બુધેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) લિપ્યા કવિતાકલાપપ્રવોધશિલ્પવ્યવહારતઃ અર્થાઃ (પ્રાપ્યાઃ) જીવેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) યજ્ઞક્ષિતિપાલસાધુપ્રજ્ઞાબલાત્ અર્થવિવૃદ્ધિઃ ઉક્તા. ૧૨૨

અર્થ:—લાલલાવ બુધથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને લાભવાના કામથી, કાવ્યકળાના સમૂહથી, જ્ઞાન, શિક્ષણ (કારીગરી), તથા વ્યવહારથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. લાલલાવ શુક્રથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને યજ્ઞ, રાજ, સત્પુરુષ તથા બુદ્ધિના બળથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૨

લાભાલયં મૃગુજવર્ગગતં પ્રદૃષ્ટં

યુક્તં સિતેન જનને કિલ યસ્ય જન્તોઃ ॥

વારાહનારજતશુભ્રદુક્કલમુક્તા-

વ્યાપારતો ધનમતીવ ગમાગમૈર્વા ॥૧૨૩॥

અન્વય:—યસ્ય જનને લાભાલયમ્ મૃગુજવર્ગગતમ્ સિતેન યુક્તમ્ પ્રદૃષ્ટમ્ (ચેત્ તદા) જન્તોઃ વારાહનારજતશુભ્રદુક્કલમુક્તા-વ્યાપારતઃ વા ગમાગમૈઃ અતીવ ધનમ્ (લભેત) ૧૨૩

અર્થ:—જે પુરુષના જન્મકાળને વિષે લાલલાવ શુક્રના વર્ગનો હોય તથા શુક્રથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરુષોને વેશ્યા, ચાંદી, શ્વેતવસ્ત્ર, મોતીના વેપારથી તથા પરદેશ જવા આવવાથી અત્યંત ધનનો લાભ થાય છે. ૧૨૩

મન્દવર્ગસહિતં યુતેક્ષિતં

માનુજેન યદિ લાભમન્દિરમ્ ॥

નીલલૌહમહિષીગજશ્રમ-

ગ્રામતો ધનસમાગમો નૃણામ્ ॥૧૨૪॥

અન્વય:—યદિ લાભમન્દિરમ્ મન્દવર્ગસહિતમ્ માનુજેન યુતેક્ષિતમ્ (ચેત્ તદા) નૃણામ્ નીલલૌહમહિષીગજશ્રમગ્રામતઃ ધન-સમાગમઃ (ભવેત્). ૧૨૪

અર્થ:—જે લાભભાવ શનિનાવર્ગથી યુક્ત હોય તથા શનિથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તેા પુરુષોને ગણી, લોહું, બેશ, માંથી, ચાંદન તથા આગથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૪

લાભાલયે શુભેદ્રેષ્ટે યુક્તે વા શુભવર્ગમે ॥

વધુથા ધનલાભઃ સ્યાદથવા સ્વકલગ્રહૈઃ ॥૧૨૫॥

અન્વયઃ—લાભાલયે શુભેઃ દ્રેષ્ટે યુક્તે વા શુભવર્ગમે (સતિ) વધુથા સ્વકલગ્રહૈઃ (દ્રેષ્ટે યુક્ત સતિ) વધુથા ધનલાભઃ સ્યાત્. ૧૨૫

અર્થ:—લાભભાવ શુભગ્રહથી દૃષ્ટ અથવા યુક્ત હોય તેમજ શુભગ્રહના વર્ગને પામેલ હોય અથવા સર્વ ગ્રહોથી દૃષ્ટ અથવા યુક્ત હોય તેા નાના પ્રકારના ધનનો લાભ થાય છે.

વ્યથાભાવવિચારઃ

લગ્નાષ્ટમપતી પષ્ટે યુતો મન્દેન રાહુણા ॥

કેતુના વા તદા પુંસાં તદ્દશાયાં વ્રણં દિશેત્ ॥૧૨૬॥

અન્વયઃ—લગ્નાષ્ટમપતી મન્દેન, રાહુણા વા કેતુના યુતો પષ્ટે (સ્ત્રીનામ) તદા પુંસામ તદ્દશાયામ્ વ્રણમ્ દિશેત્. ૧૨૬

અર્થ:—લગ્નનો સ્વામી અને આઠમાભાવનો સ્વામી જે શનિ અથવા રાહુ અથવા કેતુ અદિત છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય ત્યારે તેઓમાં જે ગળવાન હોય તેની દશામાં વ્રણ(ઘા)થાય છે. ૧૨૬

ચતુર્થેગો યદા પષ્ટે મન્દાચરચલોક્તિઃ ॥

વાહનાઘોરતો વાપિ ગજ્ઞાદા મૃત્યુમાદિશેત્ ॥૧૨૭॥

અન્વયઃ—યદા ચતુર્થગઃ મન્દાચરઃ અચલોક્તિઃ (વા યુતઃ) પષ્ટે (સ્વંરથઃ) ચત્ત તદા વાહનાન્ ઘોરતઃ વા ગજાન્ અપિ મૃત્યુમ્ આદિશેન્. ૧૨૭

અર્થ:—જ્યારે ચોથાભાવનો સ્વામી શનિ, રાહુ અને કેતુથી દષ્ટ અથવા યુક્ત થઈને છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો અનુક્રમથી પાહુનથી, ચોરથી અને શસ્ત્રથી મૃત્યુ કહેવું. ૧૨૭

તપઃસ્થાનાચિન્તા જનનસમયે ભાગ્યજનિતા

પ્રવક્તવ્યા નિત્યં દશમભવનાદ્રાજ્યજનિતા ॥

પૃથિવ્યાદેશ્ચિન્તા પ્રવરગણકૈર્લાભભવના-

દવાસેઃ સર્વેષાં વ્યયનિધનતઃ કલ્મષવિધેઃ ॥૧૨૮॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञविरचिते

भावप्रकाशे तन्वादि द्वांदशभावविचार

કથનાધ્યાયઃ પન્નમઃ ॥ ૫ ॥

પ્રાન્ત્યેશે લગ્નયાતે ભવતિ સુવચનો માનવો રૂપવાન્વા

સ્વર્ક્ષે કાર્પણ્યબુદ્ધિર્વહુતરપશુમાન્ ગ્રામનાથઃ સદા સ્યાત્ ॥

ધર્મસ્યે તીર્થયાયો દૃઢતરમતિમાન્ ક્રૂરલેટાન્વિતે ચેત્

પાપી વિત્તાન્તકૃત્સ્યાન્નિયતમિદમિતિ જ્ઞેયમિત્યં સુધીભિઃ ॥

અન્વય:—પ્રાન્ત્યેશે લગ્નયાતે (ચેત્ તદા) માનવઃ સુવચનઃ વા રૂપવાન્ મવતિ. સ્વર્ક્ષે (ચેત્ તદા) સદા કાર્પણ્યબુદ્ધિઃ વહુતરપશુમાન્ ગ્રામનાથઃ સ્યાત્. ધર્મસ્યે (ચેત્ તદા) તીર્થયાયો દૃઢતરમતિમાન્ (સ્યાત્). ક્રૂરલેટાન્વિતે ચેત્ (તદા) પાપી વિત્તાન્તકૃત્ સ્યાત્, इत्यम् સુધીભિઃ इदम् इति નિયતમ્ જ્ઞેયમ્ ૧૨૯

અર્થ:—બારમાભાવનો સ્વામી લગ્નમાં રહેલો હોય તો પુરૂષ મધુર-વચન બોલનારો અથવા રૂપવાળો થાય છે. બારમાભાવનો સ્વામી પોતાની રાશિમાં રહેલો હોય તો નિરંતર કૃપણ બુદ્ધિવાળો, ઘણાં પશુઓ વાળો અને ગામનો સ્વામી થાય છે. બારમાભાવનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તીર્થગમન કરનારો અને નિશ્ચય બુદ્ધિવાળો થાય છે તથા

યોગાધ્યાય ૬ ક્રો.

ગ્રહાધીનો ભવેદ્યોગો યોગાધીનં ફલં યતઃ ॥

અતો યોગમહં વક્ષ્યે ગણકાનન્દકારકમ્ ॥૧॥

અન્વયઃ—(જનિવતામ્) યોગઃ ગ્રહાધીનઃ ભવેત્, યતઃ ફલમ્ યોગાધીનમ્ (ભવેત્)અતઃ ગણકાનન્દકારકમ્ યોગમ્ અહમ્ વક્ષ્યે.

અર્થઃ—ગ્રાહીઓના શુભાશુભ યોગ સૂર્યાદિ ગ્રહોને આધીન છે. જેથી કરીને તેનું શુભાશુભ ફળ યોગને આધીન છે. એટલા માટે જ્યોતિષીઓને આનંદ આપનારા યોગને હું જણનાથ-દેવર કહીશ. ૧

જારનિરતાસ્ત્રીયોગઃ

ધર્મશત્રુનિધનાધિપા યદા

યસ્ય પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ ॥

ચેદ્ભવન્તિ સહસ્રા વિલોકિતા-

સ્તસ્ય જારનિરતા સદાઙ્ગના ॥૨॥

અન્વયઃ—યદા યસ્ય (જરુપિ) ધર્મશત્રુનિધનાધિપાઃ પાપસ્વ-ચરૈઃ સમન્વિતાઃ (વા) વિલોકિતાઃ ચેત્ ભવન્તિ (તદા) તસ્ય અઙ્ગના સહસ્રા સદા જારનિરતા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—જ્યારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે નવમા, છઠ્ઠા અને આઠમાલાવના સ્વામીઓ પાપગ્રહોથી યુક્ત અથવા દુષ્ટ હોય તો તે પુરૂષની આસહજે સર્વદા પરપુરૂષ સાથે પ્રીતિ કરનારી વ્યભિચારિણી થાય છે. ૨

અન્યય:—જનનગમયે તપઃસ્થાનાત ભાગ્યજનિતા ચિન્તા. દશમ-
ભવનાત નિત્યમ ગજજનિતા (ચિન્તા). લાભભવનાત પૃથિવ્યાદેઃ
નર્થેયમ અવાપ્તેઃ ચિન્તા. વ્યયનિધનતઃ કલ્મષવિદ્ધેઃ (ચિન્તા)
પ્રવચ્ચગણકેઃ પ્રવચ્ચત્યા. ૧૨૮

અર્થ:—જનમકાળને વિષે નવમાભાવથી ભાગ્ય સંબંધી
ચિન્તા. દશમાભાવથી નિત્ય રાજ્ય સંબંધી ચિન્તા, લાભભાવથી
પૃથ્વી આદિ સર્વ પ્રકારની પ્રાપ્તિની ચિન્તા તથા ગારમા અને
આરમાભાવથી પાપકર્મસંબંધી ચિન્તા શ્રેષ્ઠ તથોતિવિદોષે કહેલી.
ઈતિ શ્રીગુર્જરમણ્ડલોત્તર્વતિ શ્રમદાવાદનિવાસિ મટ્ટોપાહ માણેક-
લાલતનુજનુપા દેવજપ્રભાકર જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવનશર્મણા
પ્રણીતાયાં ભાવપ્રકાશસ્ય સ્માન્યય ગુર્જરદીકાયાં તત્ત્વાદિ
દ્વાદશભાવચિચારકથનાધ્યાયઃપञ्चમઃ ॥૫॥

આરમાભાવનો સ્વામી પાપકર્મથી યુક્ત હોય તો પાપકર્મે કરનારો અને
ધનનો નાશ કરનારો થાય છે. એ પ્રમાણે પંડિતોએ આ આખતમાં
નિશ્ચય જાણવું. ૧૨૯

ક્ષોણેન્દુગ્ન્યગો यस્ય રવિણા સદ્વિત્તો યદિ ॥

તસ્ય વિત્તં હરેદ્રાજા કુજેનાઽપિ યુતેક્ષિતઃ ॥૧૩૦॥

અન્યય:—યસ્ય યદિ રવિણા સદ્વિત્તઃ ક્ષોણેન્દુઃ અન્યગઃ (વેત્) તસ્ય વિત્તમ્
રાજા હરેત. કુજેન ધપિ યુતેક્ષિતઃ (પૃથ્વમ્, ફલમ્, સ્થાન). ૧૩૦

અર્થ:—જે પુરુષના જનમકાળને વિષે જે સૂર્યસદિત ક્ષીણ ચંદ્રમા
આરમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરુષનું ધન રાજા લઈ લે છે. તથા
આરમુસ્થાન મેગળથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તોપણ આ ક્ષણ છે. ૧૩૦

યોગાધ્યાય ૬ કો.

ગ્રહાધીનો ભવેયોગો યોગાધીનં ફલં યતઃ ॥

અતો યોગમહં વક્ષ્યે ગણકાનન્દકારકમ્ ॥૧॥

અન્વયઃ—(જનિવતામ્) યોગઃ ગ્રહાધીનઃ ભવેત્, યતઃ ફલમ્ યોગાધીનમ્ (ભવેત્)અતઃ ગણકાનન્દકારકમ્ યોગમ્ અહમ્ વક્ષ્યે.

અર્થઃ—પ્રાણીઓના શુભાશુભ યોગ સૂર્યાદિ ગ્રહોને આધીન છે. જેથી કરીને તેનું શુભાશુભ ફળ યોગને આધીન છે. એટલા માટે જ્યોતિષીઓને આનંદ આપનારા યોગને હું જીવનાથ-દેવરા કહીશ. ૧

જારનિરતાસ્ત્રીયોગઃ

ધર્મશત્રુનિધનાધિપા યદા

યસ્ય પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ ॥

ચેદ્ભવન્તિ સહસ્રા વિલોકિતા-

સ્તસ્ય જારનિરતા સદાઙ્ગના ॥૨॥

અન્વયઃ—યદા યસ્ય (જનુર્પિ) ધર્મશત્રુનિધનાધિપાઃ પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ (વા) વિલોકિતાઃ ચેત્ ભવન્તિ (તદા) તસ્ય અઙ્ગના સહસ્રા સદા જારનિરતા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—જ્યારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે નવમા, છઠ્ઠા અને આઠમા ભાવના સ્વામીઓ પાપગ્રહોથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો તે પુરૂષની આસહજે માં સર્વદા પરપુરૂષ સાથે પ્રીતિ કરનારી વ્યભિચારિણી થાય છે. ૨

संभोगसामर्थ्यदीनयोगः

वक्रचन्द्रक्षेमसुरेन्द्रगुरौ प्रयाने

सामान्तिर्नासुगन्ततोपकरः स न स्यात्

जायागतं भृगुमुतं ननुपः प्रपद्येन

स्यक्षे च नो सुगन्तद्वयदुः प्रियायाः ॥३॥

अन्वयः—असुरेन्द्रगुरौ वक्रचन्द्रक्षेप प्रयाने (सति) सः संभोग-
सामान्तिर्नासुगन्ततोपकरः न स्यात् च स्यक्षे ननुपः जायागतस्य भृगु-
मुतस्य प्रपद्येन नदा प्रियायाः सुगन्तद्वयदुः नो (सति) ॥ ३ ॥

विविधरोगयोगः

असङ्गिराप संयुते दिनयतावगतिप्रसा-

चलं मुचमुपागते हृदि नदा यद्वाक्यना

रमानलमुपागते जनुपि नादो मित्रजे

गुरावापि तथाङ्गिनां भवति कृष्णापिचव्यथा ॥४॥

अन्वयः—दिनयता अगतिप्रसा असङ्गिः अपि संयुते मुचमु-
पागते नदा हृदि अलप यद्वाक्यना (सति) नदा जनुपि
मित्रजे गुरो अपि नादो (सति) रमानलप उपागते (नदा
अङ्गिनाप कृष्णापिचव्यथा सति) ॥ ४ ॥

અર્થ:—સૂર્ય છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી થઈને પાપગ્રહથી યુક્ત ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે હૃદયમાં અત્યંત મહાન કંપ થાય છે. તથા જન્મકાળને વિષે શનિ અથવા ગુરુ છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી થઈને પાપગ્રહથી યુક્ત ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે પુરુષોને કૃષ્ણપિત્તની પીડા થાય છે. ૪

જ્ઞાનવુદ્ધિહીનયોગા:

બુધે લગ્નગે મન્દસૂર્યાવરિસ્થૌ

યદેકાંશગૌ જ્ઞાનહીનો નરઃ સ્યાત્ ॥

ક્ષપેશં કુજં લગ્નગં પૂર્ણદૃષ્ટ્યા

પ્રપદ્યેદ્બુધો વુદ્ધિહીનો નરઃ સ્યાત્ ॥૫॥

અન્વય:—યદા બુધે લગ્નગે (સત્તિ) મન્દસૂર્યૌ એકાંશગૌ અરિસ્થૌ (ચિત્ તદા) નરઃ જ્ઞાનહીનઃ સ્યાત્. લગ્નગમ્ ક્ષપેશમ્ કુજમ્ બુધઃ પૂર્ણદૃષ્ટ્યા પ્રપદ્યેત્ (ચિત્ તદા) નરઃ વુદ્ધિહીનઃ સ્યાત્. ૫

અર્થ:—ત્યારે બુધ લગ્નમાં રહેલો હોય અને શનિ તથા સૂર્ય એક રાશિમાં પૂર્વાર્ધ અથવા પરાર્ધમાં છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરુષ જ્ઞાનથી હીન થાય છે. તથા લગ્નમાં રહેલા ચંદ્રમા અને મંગળને બુધ સંપૂર્ણ દૃષ્ટિથી જોતો હોય ત્યારે તે પુરુષ બુદ્ધિ વિનાનો થાય છે. ૫

વ્યભિચારયોગા:

ગગનવિલયદારામન્દિરે શુક્રસૌમ્યૌ

જનુપિ યદિ ભવેતાં માનવો લમ્પટઃ સ્યાત્ ॥

કુજદનુજકુલેજ્યૌ માનકામાલયસ્થૌ

દશમસુખગતૌ વા વારવામાનુરાગી ॥૬॥

અન્વય:—વિત્તગતે વિધૌં જલચરે (ચેત્) (વા) રવિસુતેન પુત્રે (ભવતિ) રવૌ તનુગે (સતિ) પ્રચરદદ્રુગણેન નિપીડિતઃ (ભવતિ ઇતિ) ચ્યવ્રનાદિભિઃ મુનીવરૈઃ ઉદિતઃ ૮

અર્થ:—જો ધનસ્થાનમાં રહેલો ચંદ્રમા જળચર (કર્ક, મકરના ઉત્તરાર્ધ તથા મીન) રાશિમાં હોય અથવા ચંદ્રમા શનિથી યુક્ત હોય અને સૂર્ય લગ્નમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ મહાન દાદરના રોગના સમૂહથી પીડિત થાય છે. એ પ્રમાણે વ્યવનાદિ મુનીશ્વરો કહે છે. ૮

હ્રીહરુજાર્દિતયોગા:

રોગેશ્વરે રાત્રિપતૌ સ્વલેન યુતેક્ષિતે હ્રીહયુતો ન સૌમ્યૈઃ॥
કામાદ્ગપે પાપસ્વગેન દૃષ્ટે ચન્દ્રે તદા હ્રીહરુજાર્દિતઃ સ્યાત્ ॥

અન્વય:—રોગેશ્વરે રાત્રિપતૌ સ્વલેન યુતેક્ષિતે સૌમ્યૈઃ ન (યુતેક્ષિતે) તદા હ્રીહયુતઃ (ભવેત્). કામાદ્ગપે ચન્દ્રે પાપસ્વગેન દૃષ્ટે (ચેત્) તદા હ્રીહરુજાર્દિતઃ સ્યાત્. ૯

અર્થ:—છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી ચંદ્રમા પાપગ્રહોથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય અને શુભગ્રહોથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ ન હોય તો તે પુરૂષ બરેલથી યુક્ત થાય છે. તથા સાતમાસ્થાનનો સ્વામી અથવા લગ્નનો સ્વામી ચંદ્રમા પાપગ્રહોથી દૃષ્ટ હોય તો પણ બરેલના રોગથી પીડિત થાય છે. ૯

પાપેન દૃષ્ટે યદિ લગ્નનાથે શનૌ તદા હ્રીહનિપીડિતઃ ॥
પાપાર્દિતે લગ્નગતે શનૌ વા સુખેન હીનોઽનિલગોલરોગી ॥

અન્વય:—યદિ લગ્નનાથે શનૌ પાપેન દૃષ્ટે (ચેત્) તદા (નરઃ) હ્રીહનિપીડિતઃ (ભવતિ). વા લગ્નગતે શનૌ પાપાર્દિતે (સતિ) સુખેન હીનઃ ચ અનિલગોલરોગી (ભવેત્). ૧૦

અર્થ:—જે લગ્નનો સ્વામી શનિ પાપગ્રહથી દષ્ટ હોય ત્યારે તે પુરુષ ગરોલના રોગથી પીડિત થાય છે. અથવા લગ્નમાં રહેલા શનિ પાપગ્રહથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો તે પુરુષ મુગધી રહિત અને વાયુના ગોળાનો રોગી થાય છે. ૧૦

વિકલાઙ્ગયોગા:

કેન્દ્રેષુ પાપા વિકલો નરઃ સ્યાદેકત્ર કેન્દ્રે યદિ સૂર્યચન્દ્રો॥ તથાપિ પઠ્યેવાદિ સૂર્યપુત્રં કવિસ્તનુસ્થાનગતોઽપિ સ્વઙ્ગઃ॥

અન્વય:—કેન્દ્રેષુ પાપા: (ચેત્ તદા) નરઃ વિકલઃ સ્યાત્. યદિ સૂર્યચન્દ્રો ઇકત્ર કેન્દ્રે (સ્યાતામ્ ચેત્ તદા) તથાપિ (વિકલઃ સ્યાત્). યદિ તનુસ્થાનગતઃ કવિઃ સૂર્યપુત્રમ્ પઠ્યેત્ (ચેત્ તદા) સ્વઙ્ગઃ (સ્યાત્). ૧૧

અર્થ: - કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનને વિષે પાપગ્રહો રહેલા હોય તો તે પુરુષ શરીરને વિષે વિકળ (વિલ્વળ) થાય છે. જે સૂર્ય અને ચંદ્રમા એકજ રાશિમાં કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલા હોય તો તેજ પ્રમાણે વિલ્વળ થાય છે. જે લગ્નમાં રહેલા શુક્રને શનિ જેતો હોય ત્યારે તે પુરુષ લંગડો થાય છે. ૧૧

ભાર્ગવસ્તૂર્યંગો યત્ર કુત્રસ્થિતો

મઙ્ગલો વા શનિશ્ચન્દ્રપુત્રો યદા ॥

દેવપૂજ્યેન યુક્તઃ કરે કટ્યધો

રોગવાધાકરઃ પાદમૂલેઽથવા ॥૧૨॥

અન્વય:—યદા ભાર્ગવઃ તૂર્યંગઃ (ચેત્) દેવપૂજ્યેન યુક્તઃ મઙ્ગલઃ વા શનિઃ વા ચન્દ્રપુત્રઃ યત્ર કુત્રસ્થિતઃ (ચેત્ તદા) કરે કટ્યધઃ અથવા પાદમૂલે રોગવાધાકરઃ (ભવતિ). ૧૨

અર્થ:—જ્યારે શુક્ર ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને ગુરૂથી યુક્ત મંગળ અથવા શનિ અથવા બુધ ગમે તે સ્થાનમાં રહેલો હોય તો હાથમાં, કમરના નીચેના ભાગમાં અથવા પગમાં રોગની બાધા થાય છે. ૧૨

જંઘાવિકલયોગ:

ધર્માષ્ટમેશૌ યદિ પાપચ્છેદાચ્ચતુર્થગૌ પાપયુતૌ ભવેતામ્ ॥

જહ્વાપ્રદેશે વહુવાતવાયાં વદન્તિ સન્તઃ સતતં જનાનામ્ ॥

અન્વય:—પાપયુતૌ ધર્માષ્ટમેશૌ યદિ પાપચ્છેદાત્ ચતુર્થગૌ ભવેતામ્ (તદા) જનાનામ્ જહ્વાપ્રદેશે સતતમ્ વહુવાતવાધામ્ (કુરુતે) ઇવમ્ સન્તઃ વદન્તિ. ૧૩

અર્થ:—પાપચ્છેદથી યુક્ત નવમાસ્થાનનો સ્વામી અને આઠમાસ્થાનનો સ્વામી જો પાપચ્છેદથી ચોથાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે પુરૂષોને બંગના ભાગમાં નિરંતર વાયુની પીડા કરે છે. એ પ્રમાણે સંત પુરૂષો કહે છે. ૧૩

પદ્મન્યોગ:

કુજમન્દયુતે રાહૌ રવૌ રોગે ચ પદ્મતા ॥

વ્યયગૌ મન્દપષ્ટેશૌ પાપદૃષ્ટૌ ચ પદ્મતા ॥૧૪॥

અન્વય:—કુજમન્દયુતે રાહૌ ચ રવૌ રોગે (ચેત્ તદા) પદ્મતા (સ્યાત્). પાપદૃષ્ટૌ મન્દપષ્ટેશૌ વ્યયગૌ (ચેત્ તદા) પદ્મતા (સ્યાત્).

અર્થ:—મંગળ અને શનિથી યુક્ત રાહુ હોય અને સૂર્ય છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ લૂલો થાય છે. તથા પાપચ્છેદથી ભેવાયેલા શનિ અને છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી બારમાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરૂષ લૂલો થાય છે. ૧૪

હસ્તરોગીકાણયોગશ્ર

ચન્દ્રાર્કજનયઃ પષ્ટે ચાષ્ટમે કર્મ્યોચ્ચથા ॥

મિદ્દે ચન્દ્રઃ કુજઃ કુંભે કાળો ભવતિ માનવઃ ॥૧૬॥

અન્યયઃ—ચન્દ્રાર્કજનયઃ પષ્ટે ચ અષ્ટમે (ચેન્ તદા) કર્મ્યોઃ
અથા (સ્યાન્). મિદ્દે ચન્દ્રઃ, કુંભે કુજઃ (ચેન્ તદા) માનવઃ
કાળઃ ભવતિ. ૧૫

અર્થઃ—ચન્દ્રમા, અર્ચ અને શનિ છટ્ટાસ્થાનમાં અથવા આઠ-
માસ્થાનમાં હોય તો હોયમાં પીય થાય છે, સિંહરાશિમાં
અદ્રમા અને કુંભરાશિમાં મંગળ હોય તો તે પુરૂષ કાળો થાય છે. ૧૫

કર્કે રવિઃ કુજો નક્રે કાળયોગઃ પ્રકીર્તિતઃ ॥

મેપમિદ્દાલ્લિમકરે યદિ ધર્મપતૌ તદા ॥૧૬॥

અન્યયઃ—કર્કે રવિઃ, નક્ર કુજઃ (ચેન્ તદા) કાળયોગઃ પ્રકી-
ર્તિતઃ, યદિ ધર્મપતૌ મેપમિદ્દાલ્લિમકરે (ચેન્) તદા (સઃ યોગઃ
પ્રકીર્તિતઃ). ૧૬

અર્થઃ—કર્કરાશિમાં સૂર્ય હોય અને મકરરાશિમાં મંગળ
હોય તો કાળો થવાનો યોગ ઠહેલો છે. જે નવમાભાવનો
સ્વામી મેપ, સિંહ, વૃશ્ચિક અથવા મકરરાશિમાં રહેલો હોય
તો પાણુ કાળો થવાનો યોગ ઠહેલો છે. ૧૬

વૃષણવૃદ્ધિયોગઃ

અષ્ટમે સમિતે મૌમે મુષ્કવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે ॥

માર્ગવે કુજમે યુક્તેઽમૃજામુષ્કવિવર્દનમ્ ॥૧૭॥

અન્યયઃ—સમિતે મૌમે અષ્ટમે (સતિ) મુષ્કવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે.
માર્ગવે કુજમે યુક્તે (સતિ) અમૃજા મુષ્કવિવર્દનમ્ (સ્યાન્). ૧૭

અર્થ:—શુક સહિત મંગળ આઠમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો અંકવૃદ્ધિ અર્થાત્ વધરાવળ થાય છે. તથા શુક મંગળની રાશિમાં મંગળથી યુક્ત હોય તો પૃથ્વીથી ઉત્પન્ન અર્થાત્ માંસવૃદ્ધિથી વધરાવળ થાય છે. ૧૭

ષટ્નપુંસકયોગા:

સમાસમર્ક્ષગૌ યદા ક્ષપાકરપ્રભાકરૌ

પ્રપચ્યતો મિથસ્તદા નપુંસકો નરો ભવેત્ ॥

તયોઃ સુતાવપિ ધ્રુવં યદોજગો ઘરાસુતઃ

સમર્ક્ષગં દિવાકરં વિલોકયેન્નપુંસકઃ ॥૧૮॥

અન્વય:—યદા ક્ષપાકરપ્રભાકરૌ સમાસમર્ક્ષગૌ મિથઃ પ્રપચ્યતઃ તદા નરઃ નપુંસકઃ ભવેત્. તયોઃ સુતૌ અપિ (સમાસમર્ક્ષગૌ મિથઃ પ્રપચ્યતઃ તદા નરઃ નપુંસકઃ ભવેત્). યદા ઘરાસુતઃ ઓજગઃ દિવાકરમ્ સમર્ક્ષગમ્ (મિથઃ) વિલોકયેત્ (તદા) ધ્રુવમ્ (નરઃ) નપુંસકઃ (ભવેત્). ૧૮

અર્થ:—ત્યારે ચંદ્રમા અને સૂર્ય સમરાશિમાં અને વિષમરાશિમાં રહીને એક ખીલને ભેટા હોય ત્યારે તે પુરુષ નપુંસક થાય છે. બુધ અને શનિ સમરાશિમાં અને વિષમરાશિમાં રહીને એક ખીલને ભેટા હોય ત્યારે તે પુરુષ નપુંસક થાય છે. બ્યારે મંગળ વિષમરાશિમાં હોય અને સૂર્ય સમરાશિમાં રહીને એક ખીલને ભેટા હોય તે પુરુષ નિશ્ચય નપુંસક થાય છે. ૧૮

યદોજગૌ કુજેક્ષિતૌ વિલગ્નરાત્રિપાવપિ

ક્ષપેશચન્દ્રજૌ સમાસમર્ક્ષગૌ કુજેક્ષિતૌ ॥

અથેન્દુલગ્નમાર્ગવાઃ પુમર્ક્ષમાગગામિન-

સ્તદા નપુંસકો નરઃ પ્રકીર્તિતઃ પુરાતનૈઃ ॥૧૯॥

અન્વય:—યદા ઓજગૌ વિલગ્નરાત્રિપૌ (સમરાશિમેન) કુજે-
ક્ષિતૌ (ચેત્). ક્ષપેશચન્દ્રજૌ સમાસમર્ધગૌ કુજેક્ષિતૌ (ચેત્).
અથ કન્દુલગ્નભર્ગવા: પુમર્ધભાગગામિન: (ચેત્) તદા નર: નપુંસક:
પુગતનૈ: પ્રકીર્તિત: ૧૯

અર્થ:—જ્યારે વિષમરાશિમાં રહેલા લગ્ન અને ચંદ્રમાને
સમરાશિમાં રહેલો મંગળ જોતો હોય તો નપુંસક થાય છે.
ચંદ્રમા અને બુધ સમરાશિ અને વિષમરાશિમાં રહેલા હોય
અને તેમને મંગળ જોતો હોય તો નપુંસક થાય છે. તથા ચંદ્રમા,
લગ્ન અને શુક પુરુષત્રહની રાશિમાં અથવા નવમાંશમાં હોય તો
તે પુરુષ નપુંસક થાય છે, આ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યોએ કહ્યું છે. ૧૯

નિર્વીજયોગ:

કન્યારાશિગતે લગ્ને બુધમન્દવિલોકિતે ॥

શનિક્ષેત્રગતે શુક્રે નિર્વીજ: પુરુષો ભવેત્ ॥૨૦॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञविरचिते

भावप्रकाशे योगाध्याय: षष्ठ: ॥६॥

અન્વય:—કન્યારાશિગતે લગ્ને બુધમન્દવિલોકિતે શુક્ર શનિ-
ક્ષેત્રગતે (સતિ) પુરુષ: નિર્વીજ: ભવેત્. ૨૦

અર્થ:—કન્યારાશિનું લગ્ન હોય અને તેને બુધ અને
શનિ જોતા હોય તથા શુક્ર શનિની રાશિમાં રહેલો હોય તો
તે પુરુષ નપુંસક થાય છે. ૨૦

इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति अमदावादनवासि भट्टोपाह्व माणेक-

लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावन-

शर्मणा प्रणीतायां भावप्रकाशस्य सान्ध्य

गुर्जरटीकायां योगाध्याय: षष्ठ: ॥६॥

શ્રીમતકાધ્યાય ૭ મો.

ઘવેષુ પરિવક્તવ્યં નારીણામક્ષમં ફલમ્ ॥

યત્તદેવ વિશેષેણ ક્ષમં તાસ્વપિ ધીમતા ॥૧॥

અન્વય:—નારીણામ્ યત્ ફલમ્ અક્ષમમ્ (સ્યાત્) તત્ (તાસામ્) ઘવેષુ પરિવક્તવ્યમ્. તાસુ અપિ (યત્) વિશેષેણ ક્ષમમ્ (સ્યાત્) તત્ એવ ધીમતા પરિવક્તવ્યમ્. ૧

અર્થ:—શ્રીઓને જે ક્ષણ ઘટતું ન આવે તે ક્ષણ તેઓનાં સ્વામીને વિષે કહેવું. અને શ્રીઓમાં પણ જે ક્ષણ વિશેષ પ્રકારથી ઘટતું હોય તેજ ક્ષણ બુદ્ધિમાન પંડિતોએ કહેવું. ૧

પ્રસવ: પञ્ચમે નાર્યા: શરીરં લગ્નચન્દ્રયો: ॥

સૌભાગ્યં સસમસ્થાને વૈધવ્યં ચાષ્ટમાલયે ॥૨॥

અન્વય:—નાર્યા: પञ્ચમે પ્રસવ:, લગ્નચન્દ્રયો: શરીરમ્, સસ-
મસ્થાને સૌભાગ્યમ્, ચ અષ્ટમાલયે વૈધવ્યમ્ (પરિવક્તવ્યમ્). ૨

અર્થ:—શ્રીઓના જન્મકાળને વિષે પાંચમાસ્થાનથી પુત્રના સુખાસુખનો, લગ્ન અને ચંદ્રમાથી શરીરના સુખાસુખનો, સાતમા-
સ્થાનથી યૌભાગ્યનો તથા આઠમાસ્થાનથી વૈધવ્યનો વિચાર
કહેવો જોઈએ. ૨

સુભગાયોગ:

भवन्ति मदमन्दिरे सुरगुरुजशुक्रा वलै-

र्युता: सुकुलसुन्दरी परमसुन्दरीभिर्वृता ॥

अनङ्गरतिवर्द्धिनी सुखतरङ्गिणी कामिनी

सदा पतिविलासिनी मधुरभाषिणी सा भवेत् ॥૩॥

અન્વય:—મદમન્દિરે ચલે: યુતા: સુરગુરુદ્વયુકા: ભવન્તિ (નાદિ)સુકુલસુન્દરી, પદ્મસુન્દરીમિ: વૃતા, અનક્કરતિવર્દિની, સુમ્મ-
તગ્નિની. સદા પતિવિલાસિની, મધુરભાષિણી સા કામિની ભવેત્. ૩

અર્થ:—સીંગોના સાતમાસ્થાનને વિષે બળવાન થઈને
ગુરુ. બુદ્ધ અને ગુરુ રહેલા હોય તો ઉત્તમ કુળમાં ઉત્પન્ન
ચયેથી. શ્રેષ્ઠ બુદ્ધ સીંગોથી વીંટાયેલી, કામક્રિડા પ્રસંગે પ્રીતિનો
વધાને. કરનારી, નાના પ્રકારના સુખોથી યુક્ત, સર્વદા પતિ
સાથે નાના પ્રકારના વિલાસ કરનારી અને મધુર ભાષણ કર-
નારી તે સ્ત્રી થાય છે. ૩

દુર્ભગાયોગ:

एकेन पापविहगेन मदस्थितेन

प्रायः परेण रमते निभृतं मृगाक्षी ॥

पापद्वयेन तस्मा मदविहलाङ्गी

पापत्रयेण कुलटा विपटा प्रमत्ता ॥४॥

અન્વય:—મદસ્થિતેન એકેન પાપવિહગેન મૃગાક્ષી પ્રાય: નિભૃ-
ત્તમ પરેણ રમતે. (મદસ્થિતેન) પાપદ્વયેન તરસા મદવિહલાઙ્ગી
(સ્મૃતિ પરેણ રમતે). (મદસ્થિતેન) પાપત્રયેણ પ્રમત્તા વિપટા કુલટા
(ભવતિ). ૪

અર્થ:—સાતમાસ્થાનમાં એક પાપગ્રહ હોય તો મૃગ
સમાન નેત્રવાળી સ્ત્રી ઘણું ભાગે અત્યંત પરપુરુષ સાથે રમણ
કરનારી થાય છે. સાતમાસ્થાનમાં બે પાપગ્રહો હોય તો જલ-
દીથી કામદેવથી વિબહુળ શરીરવાળી પરપુરુષ સાથે રમણ કર-
નારી થાય છે તથા સાતમાસ્થાનમાં ત્રણ પાપગ્રહો હોય તો
મદોન્મત્ત, વિપરીત આચરણવાળી અને કુળમર્યાદાને ઉલ્લંઘન
કરનારી દુરાચારિણી થાય છે. ૪

અશુભયોગાઃ

વૈધવ્યં લભતે ચાલા મઙ્ગલે મદને દ્રુતમ્ ॥

પતિત્યક્તાઽનપત્યા ચ રવૌ મદનગે વલાત્ ॥૬॥

અન્વયઃ—મદને મઙ્ગલે (સતિ) ચાલા દ્રુતમ્ વૈધવ્યમ્ લભતે
ચ રવૌ મદનગે (સતિ) વલાત્ પ્રતિત્યક્તા (વા) અનપત્યા (ભવતિ).

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં મંગળ રહેલો હોય તો તે શ્રી
જલદીથી વિધવા થાય છે. અને સૂર્ય સાતમાસ્થાનમાં રહેલો હોય
તો બળાત્કારથી પતિથી તળાયેલી અથવા સંતાનથી રહિત થાય છે.

નારી વિલમ્બતો મન્દે સસમે સધવા ભવેત્ ॥

રાહુણા કેતુના વાપિ ત્રિપુત્રા દુર્ભગા સદા ॥૭॥

અન્વયઃ—સસમે મન્દે (સતિ) નારી વિલમ્બતઃ સધવા ભવેત્.
(સસમે) રાહુણા વા કેતુના અપિ સદા ત્રિપુત્રા દુર્ભગા (ભવેત્).

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં શનિ રહેલો હોય તો શ્રી વિલં-
બથી પતિવાળી થાય છે. તથા સાતમાસ્થાનમાં રાહુ અથવા
કેતુ રહેલો હોય તો પુત્રથી રહિત અને દુર્ભાગિણી થાય છે. ૬

શોકાકુલાયોગઃ

મન્દાગુમઙ્ગલદિવાકરચન્દ્રયુક્તં

કામાલયં વિમલપદ્મદશોઽવલાયાઃ ॥

સત્યઃ પ્રકમ્પહૃદયાઃ પરિમાર્જયન્તિ

વાલાવિલોચનમલ્લાનિ નિજાશ્ચલેન ॥૭॥

અન્વયઃ—(ચતુર્થાઃ) વિમલપદ્મદશઃ અવલાયાઃ કામાલયમ્
મન્દાગુમઙ્ગલદિવાકરચન્દ્રયુક્તમ્ (ચિત્ તદા) અવલાયાઃ વિલોચન-
મલ્લાનિ પ્રકમ્પહૃદયાઃ વાલાઃ સત્યઃ નિજાશ્ચલેન પરિમાર્જયન્તિ.

અન્વય:—યસ્યા: જનુ: લગ્ને હિમકરયુતે, કુલીરે વાસવગુરૌ, પાતાલે અસુરપતિગુરૌ, માનભવને ઘરાજે (સતિ) ઇયમ્ વાલા સદા ચન્નચામીકરનિકરમુક્તા પરિવૃતા નિયતમ્ અવનીભર્તુઃ અવલા (ભવતિ). ૧

અર્થ:—જે સ્ત્રીના જન્મકાળના લગ્નને વિષે ચંદ્રમા હોય, કર્કરાશિને વિષે શુક્ર હોય, ચૌથાસ્થાનને વિષે શુક્ર હોય તથા દશમાસ્થાનને વિષે મંગળ હોય તો આ સ્ત્રી નિરંતર ચળકતા સુવર્ણના ઘરેણાં તથા મોતીઓના હારોથી યુક્ત પૃથ્વીપતિ રાબની સ્ત્રી થાય છે. ૬

મેષાદિલગ્નજાતફલમ્

ક્રોધાક્તુલા નિષ્ઠુરવાગપીયં

ભવેદ્વિરક્તા સ્વજનેઽજજાતા ॥

વૃષાઙ્ગજા સર્વકલાસુદક્ષા

સત્યાન્વિતા સા પતિવલ્લભા સ્યાત્ ॥૧૦॥

અન્વય:—અજજાતા ઇયમ્ ક્રોધાક્તુલા, નિષ્ઠુરવાક્, સ્વજને વિરક્તા ભવેત્. વૃષાઙ્ગજા સા સર્વકલાસુદક્ષા, સત્યાન્વિતા, પતિ-વલ્લભા સ્યાત્. ૧૦

અર્થ:—મેષ લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી ક્રોધવાળી, કઠોર વચન બોલનારી તથા પોતાના માણસોથી તનયેલી હોય છે. વૃષલ લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી સર્વ પ્રકારની કળામાં હુશિયાર, સત્ય વચન બોલનારી તથા પતિને પ્રિય હોય છે. ૧૦

કામપ્રસક્તા ગુણવર્જિતા ચ

કફાક્તુલા યુગ્મભવાઙ્ગના સ્યાત્ ॥

કુલીરજા શીલયુતા ગુણજ્ઞા

પ્રજાવતી સર્વસુઘ્નૈઃ સમેતા ॥૧૧॥

અન્વયઃ—યુગ્મભવા અઙ્ગના કામપ્રસક્તા, ગુણવર્જિતા ચ કષ્ટા-
કલ્યા સ્યાત્. કુલીરજા શીલયુતા, ગુણજ્ઞા, પ્રજાવતી, સર્વસુઘ્નૈઃ
સમેતા (સ્યાત્). ૧૧

અર્થઃ મિથુનલગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી કામદેવથી આશક્ત,
ગુણોથી રહિત તથા કંઈથી વ્યાકુળ હોય છે. કર્કલગ્નમાં ઉત્પન્ન
થયેલી સ્ત્રી આચરણવાળી, ગુણને જાણનારી, પ્રજાવાળી તથા
સર્વ પ્રકારના સુખોથી યુક્ત હોય છે. ૧૧

મિહોદ્ધવા રોગપરીતગાત્રા

કલિપ્રિયા તીક્ષ્ણતરા સુવેપા ॥

કન્યાઙ્ગજા ચારુગુણૈરુપેતા

મહોદયાઃ સર્વસુઘ્નૈઃ સમેતા ॥૧૨॥

અન્વયઃ—મિહોદ્ધવા રોગપરીતગાત્રા, કલિપ્રિયા, તીક્ષ્ણતરા,
સુવેપા સ્યાત્. કન્યાઙ્ગજા ચારુગુણૈઃ ઉપેતા, મહોદયા, અનેકસુઘ્નૈઃ
સમેતા (સ્યાત્). ૧૨

અર્થઃ—મિહોદ્ધવામાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી રોગથી યુક્ત
શરીરવાળી, ક્લેશ કરવામાં પ્રિય, તીક્ષ્ણ સ્વભાવવાળી તથા
સુંદર વેશવાળી હોય છે. કન્યા લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી
સુંદર ગુણોથી યુક્ત, મહાત્મ ઉદયવાળી તથા નાના પ્રકારના
સુખોથી યુક્ત હોય છે. ૧૨

તુલાઙ્ગજા સ્ત્રી વિનયેનહીના

ગદાતુરા કાન્તિકલાવિહીના ॥

અલિપ્રસૂતાઽમલપદ્મનેત્રા

પતિવ્રતા સત્યરતા સુશીલા ॥૧૩॥

અન્વય:-તુલાદ્વજા સ્ત્રી વિનયેનહીના, ગદાતુરા, કાન્તિકલા-
વિહીના (સ્યાત્). અલિપ્રસૂતા અમલપદ્મનેત્રા, પતિવ્રતા, સત્યરતા,
સુશીલા સ્યાત્. ૧૩

અર્થ:-તુળાલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી વિનયથી રહિત,
રોમથી વ્યાકુળ, તથા કાન્તિ અને કળાથી રહિત હોય છે.
વૃશ્ચિકલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી નિર્મળ કમળસરખા નેત્રવાળી,
પતિવ્રતા, સત્યમાં પ્રીતિવાળી તથા શ્રેષ્ઠ આચરણવાળી હોય છે.

ચાપોદ્ભવા તીક્ષ્ણતરાઽતિગર્વા

કલિપ્રિયા સ્વામિસુખેન હીના ॥

મૃગપ્રસૂતા સુભગા ગુણજ્ઞા

તીર્થાનુરક્તા પ્રથિતા સુકેશા ॥૧૪॥

અન્વય:-ચાપોદ્ભવા તીક્ષ્ણતરા, અતિગર્વા, કલિપ્રિયા, સ્વામિ-
સુખેનહીના સ્યાત્. મૃગપ્રસૂતા સુભગા, ગુણજ્ઞા, તીર્થાનુરક્તા,
પ્રથિતા, સુકેશા (સ્યાત્). ૧૪

અર્થ:-ધનલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી તીખા સ્વભાવવાળી,
અત્યંત અહંકારવાળી, ક્લેશ કરવામાં પ્રીતિવાળી, તથા સ્વામીના
સુખથી રહિત હોય છે. મકરલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ
ભાગ્યવાળી, શુભોથી યુક્ત, તીર્થયાત્રામાં પ્રીતિવાળી, પ્રખ્યાત
તથા સુંદર વાળોથી યુક્ત હોય છે. ૧૪

કુંભપ્રસૂતા પતિવલ્લભેયં

ગુણાર્થયુક્તા નિજવન્ધુમાન્યા ॥

મીનાક્ષજા વાન્ધવમૃત્યૂપૂજ્યા

પતિપ્રિયા ચારુગુણેરુપેતા ॥૧૫॥

અન્યથા :—કુંભપ્રસૂતા ઇયમ્ પતિવહ્નિભા, ગુણાર્થયુક્તા, નિજ-
નન્ધુમાન્યા (સ્યાત્). મીનાક્ષજા વાન્ધવમૃત્યૂપૂજ્યા, પતિપ્રિયા,
ચારુગુણેઃ ઉપેતા (સ્યાત્). ૧૫

અર્થ :—કુંભવ્રજમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી પતિને ખ્યારી, ગુણ
અને ધનથી યુક્તા, તથા પોતાના બંધુવર્ગથી માનનીય હોય
છે. મીનાક્ષજા ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી બાંધવ અને નોકરવર્ગથી
પૂજનીય, પતિને ખ્યારી, તથા મુંદર ગુણથી યુક્ત હોય છે. ૧૫

અન્યદુષ્કર્મયોગઃ

મિથો વીક્ષિતૌ શુક્રમન્દૌ ભવેતાં

મિથો ભાગૌ શુક્રમેદ્ધે ઘટાંશે ॥

સ્વકન્દર્પશાન્તિ કરોતીહ નારી

નરાચારઘૃક્ષામિનીભિઃ સદૈવ ॥૧૬॥

અન્યથા :—શુક્રમન્દૌ મિથઃ વીક્ષિતૌ (ચ) મિથઃ ભાગૌ ભવે-
તામ. શુક્રમેદ્ધે ઘટાંશે (તદા) इह नारी नराचारघृक्षामिनीभिः
सदैव स्वकन्दर्पशान्तिम् करोति. ૧૬

અર્થ :—જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે શુક્ર અને શનિ પરસ્પર
ઐકળીબ્દને બેતા હોય અને પરસ્પર ઐકળીબ્દના નવમાંશમાં
રહેલા હોય. અથવા શુક્રની રાશિ (વૃષભ-તુલા) લગ્નમાં હોય
અને કુંભરાશિનો નવમાંશ હોય તો આ સ્ત્રી પુરુષરૂપ ધારણ
કરનારી સ્ત્રીથી નિરંતર પોતાના કામદેવની શાન્તિ કરે છે. ૧૬

પુંશ્વલીયોગ:

પરસ્પરાંશોપગતૌ ભવેતાં માહેયશુક્રૌ જનનેઽઙ્ગનાયાઃ ॥

પરેણ નિત્યં રમતે નિતાન્તં કામાકુલા સૈવ વિલોલનેત્રા ॥

અન્વય:—(યસ્યા:) અઙ્ગનાયા: જનને માહેયશુક્રૌ પરસ્પરાં-
શોપગતૌ ભવેતામ્ (તદા) વિલોલનેત્રા સૈવ કામાકુલા નિતાન્તમ્
પરેણ નિત્યમ્ રમતે. ૧૭

અર્થ:— જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે મંગળ અને શુક્ર
પરસ્પર એકબીજાના નવમાંશમાં રહેલા હોય અર્થાત્ મંગળના
નવમાંશમાં શુક્ર હોય અને શુક્રના નવમાંશમાં મંગળ હોય
ત્યારે ચંચળ નેત્રવાળી તે સ્ત્રી પોતે જ કામદેવથી વ્યાકુળ થઈને
અત્યંત પરપુરૂષ સાથે નિત્ય રમણુ કરે છે. ૧૭

પ્રત્યાજ્ઞાવ્યભિચારિણીયોગ:

શુક્રવક્ત્રજનીકરા મદે કામિની પતિનિદેશતઃ સદા ॥

લમ્પટેન નિરતા સુલક્ષણા ચન્ચલા વિક્ષપદ્મજેક્ષણા ॥

અન્વય:—શુક્રવક્ત્રજનીકરા: મદે (સ્થિતા: તદા) સુલક્ષણા,
ચન્ચલા, વિક્ષપદ્મજેક્ષણા, કામિની પતિનિદેશતઃ સદા લમ્પટેન
નિરતા (સ્યાત્). ૧૮

અર્થ:— જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે શુક્ર, મંગળ અને
ચંદ્રમા સાતમાસ્થાનમાં રહેલા હોય તો સુંદર લક્ષણવાળી,
ચંચળ મનવાળી, પ્રપુલ્ક કમળ ધરાધર નેત્રવાળી સ્ત્રી પતિની
આજ્ઞાથી નિરંતર વ્યભિચારી પુરૂષ સાથે ક્રિડા કરે છે. ૧૮

માત્રાસહવ્યભિચારિણીયોગ:

મન્દભૌમભવને ક્ષપાકરે લગ્નગે ભૃગુસુતેન સંયુતે ॥

વીક્ષિતે સ્વલક્ષણે ચન્ચલા માતૃભિ:સહ પરેણ મોદતે ॥

अन्वयः—मन्दबोमभवने भृगुमुनेन संयुते क्षपाकरे मन्दबोम
नीक्षिते लग्नगे (मति) चञ्चला मानुमिःसह परेण मोदते. १९.

अर्थः—ते श्रीना नन्मदागने विषे शनि अने भंगणी
/ मदन, इव, मेप, वृद्धि) शशिमां शुद्धी युद्धे चंद्रमा पाप-
प्रदशी १४ दधमां दाय तो चञ्चल मनवाणी ने श्री पानाती
माना मदिन भीत शुद्धनी आथे रतिविदार डरे छे. १६

योनिमूर्जादिनायोगः

चन्द्रवताकमुनेन चिन्तोकिने

कुजलवे यदि मन्मथमन्दिरे ॥

शशिमुर्खा निजयोनिमूर्जादिना

परकुलं कुलटा व्रजति क्षणान् ॥२०॥

अन्वयः—यदि मन्मथमन्दिरे कुजलवे चन्द्रवता अकमुनेन
चिन्तोकिने (मति) शशिमुर्खा निजयोनिमूर्जादिना कुलटा परकुलम्
क्षणान् व्रजति. २०

अर्थः—ते ज्ञानमास्थानमां भंगणी नवमांश दाय अने
नेने भंगणी शनि देभने दाय तो चंद्रनी अरागर भुववाणी
ने श्री योनिमूर्जा भीति अर्धने दुग्भयोदाने उद्धन डरीने
भीत दुग्मां जय छे. २०

विधवायोगः

पानाले मदेने लग्ने व्यये निघनमन्दिरे ॥

मङ्गले विधवानार्गं गुरुर्योगेक्षणं विना ॥२१॥

अन्वयः—पानाले मदेने लग्ने व्यये निघनमन्दिरे मङ्गले (मति)
गुरुर्योगेक्षणम् विना नार्गं विधवा (भवेत्). २१

અર્થ:—શ્રીઓના જન્મકાળને વિષે ચોથા, સાતમા, પહેલા, બારમા અથવા આઠમાસ્થાનમાં મંગળ રહેલો હોય અને શુક્રથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ ન હોય તો તે શ્રી વિધવા થાય છે. ૨૧

સત્તમસ્થરાશિનવાંશફલમ્.

મન્દાંશે મન્દરાશૌ ભવતિ જડમતિશ્ચાપિ વૃદ્ધઃ કુજાંશે સ્ત્રીલોલઃ ક્રોધપૂર્ણઃ પ્રથમસુરગુરોરંશકેઽતીવકાન્તઃ ॥
સૌમ્યાંશે સૌમ્યરાશૌ સકલબુધગુરુઃ કાવ્યવિદ્યાનવદ્ય—
અન્દ્રાંશે કામલીલાનિપુણ ઉત ગુરોર્યજ્ઞકૃત્તત્પતિઃ સ્યાત્ ॥

અન્વય:—મન્દાંશે મન્દરાશૌ ભવતિ તત્પતિઃ જડમતિઃ ચ વૃદ્ધઃ અપિ (સ્યાત્), કુજાંશે (સતિ) સ્ત્રીલોલઃ ક્રોધપૂર્ણઃ (સ્યાત્), પ્રથમસુરગુરોઃ અંશકે (સતિ) અતીવકાન્તઃ (સ્યાત્), સૌમ્યાંશે સૌમ્યરાશૌ (ભવતિ) સકલબુધગુરુઃ કાવ્યવિદ્યાનવદ્યઃ (સ્યાત્), અન્દ્રાંશે (સતિ) કામલીલાનિપુણઃ (સ્યાત્), ગુરોઃ (અંશે સતિ) (તત્પતિઃ) ચક્ષુઃ સ્યાત્. ૨૨

અર્થ:—શ્રીના જન્મ વખતે સાતમાસ્થાનમાં શનિનો નવમાંશ અથવા શનિની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી જડબુદ્ધિવાળો અને વૃદ્ધ હોય છે, મંગળનો નવમાંશ અથવા મંગળની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી શ્રીઓ ઉપર અત્યંત પ્રીતિરાખનાર અને ક્રોધી હોય છે, શુક્રનો નવમાંશ અથવા શુક્રની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી અત્યંત સ્વરૂપવાળો હોય છે, બુધનો નવમાંશ અથવા બુધની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી સર્વ વિદ્યાનોનો શુર અને કાવ્યવિદ્યામાં ચતુર હોય છે, ચંદ્રનો નવમાંશ અથવા ચંદ્રની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી કામક્રીડામાં નિપુણ હોય છે, શુક્રનો નવમાંશ અથવા શુક્રની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી ચક્ષુ કરનાર હોય છે. ૨૨

સિંહે માહમિકો લગ્ને સસમે વા તદંશકે ॥

નતભ્રુવાં વસિષ્ઠાગ્નૈઃ ફલં રાશ્યંશજં સ્મૃતમ્ ॥૨૩॥

અન્વયઃ—સસમે લગ્ને સિંહે તદંશકે (સતિ) તત્પતિઃ સાહસિકઃ (સ્યાત્) ણ્વમ્ વસિષ્ઠાગ્નૈઃ નતભ્રુવામ્ રાશ્યંશજં ફલમ્ સ્મૃતમ્. ૨૩

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં સિંહનો નવમાંશ અથવા સિંહ-રાશિ હોય તો તે સ્ત્રીનો સ્વામી અત્યંત સાહસકર્મ કરનારો હોય છે. આ પ્રમાણે વસિષ્ઠાદિ ઋષિઓએ સ્ત્રીઓનાં સાતમાસ્થાનમાં રહેલી રાશિ અને નવમાંશથી ઉત્પન્ન થયેલું સ્વામીનું સુખ કહ્યું છે.

વિધવાયોગઃ

કૂરગ્રહેઽપ્રમગતે સતિ મૃત્યુનાથો

યસ્યાંશગો ભવતિ તસ્ય દશાગમે સા ॥

વૈધવ્યમેતિ નિયતં યદિ વિત્તરાશૌ

સૌમ્યેષ્ટમે સ્વલક્ષ્મણે સ્વયમેવમૃત્યુમ્ ॥૨૪॥

અન્વયઃ—કૂરગ્રહે અપ્રમગતે (સતિ) મૃત્યુનાથઃ યસ્ય અંશગઃ ભવતિ તસ્ય દશાગમે સા વૈધવ્યમ્ ણ્વતિ. યદિ વિત્તરાશૌ સૌમ્યે, અષ્ટમે સ્વલક્ષ્મણે (સતિ સા) સ્વયમ્ ણ્વ મૃત્યુમ્ (ણ્વતિ). ૨૪

અર્થઃ—પાપગ્રહ આઠમાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને આઠમાસ્થાનનો સ્વામી જે રાશિના નવમાંશમાં હોય તેના સ્વામીની દશામાં સ્ત્રી અવશ્ય વિધવા થાય છે. પરંતુ જો ધનસ્થાનમાં શુભગ્રહ હોય અને આઠમાસ્થાનમાં પાપગ્રહ હોય તો તે સ્ત્રી પોતાના સ્વામીના પહેલા પોતેજ મૃત્યુ પામે છે. ૨૪

પુરુષવત્પ્રગલ્ભાયોગઃ

ચન્દ્રજ્ઞશુક્રા યદિ નિર્બલાઃ સ્યુઃ

શેષા બલાહ્યા રવિજઃ સમશ્ચ ॥

ઓજર્ક્ષલગ્નં ચલુ જન્મકાલે

તદૈવ નારી નરવત્પ્રગલ્ભા ॥૨૫॥

અન્વય:—(યદા) જન્મકાલે ચન્દ્રજ્ઞશુક્રાઃ યદિ નિર્વલાઃ સ્યુઃ, શેષાઃ વંલાદયાઃ (સ્યુઃ) ચ રવિજઃ સમઃ (સ્યાત) ઓજર્ક્ષલગ્નમ્ (ભવતિ) તદા ઇવ નારી નરવત્ પ્રગલ્ભા સ્યાત્. ૨૫

અર્થ:—ત્યારે જન્મકાળને વિષે ચંદ્ર, બુધ અને શુક્ર જો નિર્બળ હોય, સૂર્ય મંગળ અને શુક્ર બળવાન હોય, શનિ મધ્યમ બળવાન હોય તથા વિષમરાશિનું લક્ષ હોય તો તે સ્ત્રી પુરુષની ખરાબર ખોલનારી હોય છે. ૨૫

બ્રહ્મવાદિનીયોગઃ

પ્રાણિનો ગુરુકુજજ્ઞભાર્ગવા લગ્નમન્ત્ર સમરાશિગં તદા ॥

અર્થનીતિચતુરા પરા સતી બ્રહ્મવાદકુશલા કલાવતી ॥

અન્વય:—યદા ગુરુકુજજ્ઞભાર્ગવાઃ પ્રાણિનઃ ચ સમરાશિગમ્ લગ્નમમ્ તદા (સા સ્ત્રી) અર્થનીતિચતુરા, પરા સતી, બ્રહ્મવાદ-કુશલા, કલાવતી (ભવતિ) ૨૬

અર્થ:—ત્યારે શુક્ર, મંગળ, બુધ અને શુક્ર બળવાન હોય અને સમરાશિનું લક્ષ હોય ત્યારે તે સ્ત્રી ધનના વ્યવહારમાં ચતુર, શ્રેષ્ઠ પતિવ્રતા, બ્રહ્મવાદમાં કુશળ તથા હુન્નરકળાને બહુનારી હોય છે. ૨૬

સ્ત્રીગુણાદિયોગઃ

યદા શુક્રે લગ્ને વિમલકિરણેનાપિ વિદ્યુના

યુતે નારી ભદ્રાકૃતિરમલભૂષાપરિવૃતા ॥

ગુણજ્ઞા ચન્દ્રજ્ઞૌ બહુવિધકલાઽતીવચતુરા

કવિજ્ઞૌ ધર્મજ્ઞા શશિકવિબુધારાજમંદિષી ॥૨૭॥

અન્વય:—યદા ત્યગે વિમલકિરણેન ચિત્તુના અપિ ચુતે શુક્રે (મતિ) તદા નારી મટ્ટાકૃતિઃ અમલધૂરાપરિચ્છિન્ના (મયતિ), ચન્દ્રકો (મયતઃ) તદા ગુણકા વદ્વિચ્છિન્ના અતીવચ્છિન્ના (મયતિ), કવિશ્ચી (મયતઃ તદા) ધર્મકા (મયતિ). શશિકવિચ્છિન્નાઃ (મયતિ તદા) રાજમહિષી (મયતિ). ૨૭

અર્થ:—જ્યારે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે લગ્નસ્થાનમાં પૃષ્ઠે ચંદ્રમાથી યુક્ત શુક્ર રહેલા ન્યારે તે સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ આકૃતિવાળી, અને સ્વ-છ આભૂષણોથી યુક્ત હોય છે. ચંદ્ર અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી ગુણોને લાભુનારી, નાના પ્રકારના હુલ્લ અને લાભુનારી અને અન્યેત ચતુર હોય છે, શુક્ર અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી ધર્મને લાભુનારી હોય છે તથા ચંદ્ર, શુક્ર, અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી શક્તિની સ્ત્રી હોય છે. ૨૭

સ્ત્રીણાંસામુદ્રિકલક્ષણાનિ.

પરુપલોમકુલાકુલચિગ્રહા

પૃથુકરા મુશ્વરાપિ ચ દન્તુરા ॥

ભવન્તિ ઈર્ષપદા સ્વરકુન્તલા-

અનિયતશુક્ર ગૃહિણી ન મુશ્વાવહા ॥૨૮॥

અન્વય:—(યા) પરુપલોમકુલાકુલચિગ્રહા, પૃથુકરા, મુશ્વરા અપિ ચ દન્તુરા, ઈર્ષપદા, સ્વરકુન્તલા, અનિયતશુક્ર ભવન્તિ (સા) ગૃહિણી મુશ્વાવહા ન. ૨૮

અર્થ:—જે સ્ત્રીના શરીર ઉપર અધિક અને બરડટ રૂંધાટા હોય, મોટા હાથ હોય, અધિક આલકાળી હોય, અને લાંબા એટલે સુખથી બહાર નીકળેલા હાંત હોય, સુપડાના જેવા

પગવાળી હોય તથા અનિયમિત ભોજન કરનારી હોય તે સ્ત્રી પુરૂષને સુખ આપનારી હોતી નથી, ૨૮

લમ્બનાસા સ્વકાન્તાઽનુજં સર્વથા

કાન્તતાતં ચ લમ્બોદરી સુન્દરી ॥

દીર્ઘગુલ્ફા દ્રુતં હન્તિ કાન્તં યદા

ચેત્ત્રિભિર્લક્ષણૈર્લક્ષિતાઽનર્થકૃત્ ॥૨૯॥

અન્વય:—(યા)સુન્દરી લમ્બનાસા સ્વકાન્તાનુજમ્ સર્વથા હન્તિ, લમ્બોદરી કાન્તતાતમ્ (હન્તિ), દીર્ઘગુલ્ફા કાન્તમ્ દ્રુતમ્ (હન્તિ), યદા ત્રિભિઃ લક્ષણૈઃ લક્ષિતા ચેત્ (તદા સા) અનર્થકૃત્ (ભવતિ).૨૯

અર્થ:—જે સ્ત્રી લાંબા નાકવાળી હોય તે પોતાના દીકરોનો નાશ કરે છે, લાંબા પેટવાળી હોય તે પોતાના સગરનો નાશ કરે છે, મોટા ધુંટણવાળી હોય તે પોતાના પતિનો નાશ કરે છે. આ પ્રમાણેના જ્યારે ત્રણે લક્ષણોથી યુક્ત હોય ત્યારે તે સ્ત્રી અનર્થ કરનારી થાય છે. ૨૯

અલ્પનિતમ્વા યુવતી લઘુયોનિઃ સર્વથા કૃતિભિઃ ॥

લમ્બગલાઽપિ કૃતગ્ની નો પરિણેયા કપોતપોતાક્ષી ॥૩૦॥

અન્વય:—(યા) યુવતી અલ્પનિતમ્વા, લઘુયોનિઃ, લમ્બગલાઽપિ કૃતગ્ની અપિ (ચ) કપોતપોતાક્ષી (ભવતિ સા) કૃતિભિઃ સર્વથા નો પરિણેયા. ૩૦

અર્થ:—જે સ્ત્રી નાના નિતંબવાળી હોય, નાની યોનીવાળી હોય, લાંબા ગળાવાળી હોય, કરેલા ઉપકારને ભૂલી જનારી હોય, તથા કબૂતરના અગ્નિના જેવા નેત્રવાળી હોય તે તે સ્ત્રી સર્વ પ્રકારથી કુશળ પુરૂષોએ પરણવી નહિ. ૩૦

અન્વયઃ—યદા લગ્ન ચિમલકિરણેન ચિધુના અપિ યુતે શુકે (સન્તિ) તદા નારી મદ્રાક્રતિઃ અમલભૂપાપરિવૃતા (ભવતિ), ચન્દ્રગ્નો (ભવતઃ) તદા ગુણજ્ઞા ચતુચ્ચિત્રકલ્યા અતીવચતુરા (ભવતિ), કચિલ્લો (ભવતઃ તદા) ધર્મજ્ઞા (ભવતિ), શાશ્વિકચિત્રુધાઃ (ભવન્તિ તદા) રાજમહિષી (ભવન્તિ). ૨૭

અર્થઃ— જ્યારે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે લગ્નસ્થાનમાં પૂરું ચંદ્રગાથી સુક્ત શુક રહેલા ત્યારે તે સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ આદૃતિવાળી, અને સ્વન્ન આભૂષણોથી સુક્ત હોય છે. ચંદ્ર અને શુક લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી શુભોને લાગુનારી, નાના પ્રકારના હુન્નરને લાગુનારી અને અત્યંત ચતુર હોય છે, શુક અને શુક લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી ધર્મને લાગુનારી હોય છે તથા ચંદ્ર, શુક, અને શુક લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી સભાની સ્ત્રી હોય છે. ૨૭

સ્ત્રીણાંસામુદ્રિકલક્ષણાનિ.

પરુપલોમકુલાકુલાચિગ્રહા

પૃથુકરા મુચ્ચગર્ગપિ ચ દન્તુરા ॥

ભવતિ ગર્ભપદા સ્વરકુન્તલા-

અનિયતભુક્ ગૃહિણી ન મુચ્ચાવહા ॥૨૮॥

અન્વયઃ—(યા) પરુપલોમકુલાકુલાચિગ્રહા, પૃથુકરા, મુચ્ચગર્ગપિ ચ દન્તુરા, ગર્ભપદા, સ્વરકુન્તલા, અનિયતભુક્ ભવતિ (સા) ગૃહિણી મુચ્ચાવહા ન. ૨૮

અર્થઃ—જે સ્ત્રીના શરીર ઉપર અધિક અને બરહટ ફેવાટા હોય, ચોટા હાથ હોય, અધિક બોલકળી હોય, અને લાંબા એટલે સુખથી બહાર નીકળેલા હાંત હોય, મુપડાના જેવા

પગવાળી હોય તથા અનિયમિત સોજન કરનારી હોય તે સ્ત્રી પુરૂષને સુખ આપનારી હોતી નથી, ૨૮

લમ્બનાસા સ્વકાન્તાઽનુજં સર્વથા

કાન્તતાતં ચ લમ્બોદરી સુન્દરી ॥

દીર્ઘગુલ્ફા દ્રુતં હન્તિ કાન્તં યદા

ચેત્રિભિર્લક્ષણૈર્લક્ષિતાઽનર્થકૃત્ ॥૨૯॥

અન્વય:—(યા)સુન્દરી લમ્બનાસા સ્વકાન્તાનુજમ્ સર્વથા હન્તિ, લમ્બોદરી કાન્તતાતમ્ (હન્તિ), દીર્ઘગુલ્ફા કાન્તમ્ દ્રુતમ્ (હન્તિ), યદા ત્રિભિઃ લક્ષણૈઃ લક્ષિતા ચેત્ (તદા સા) અનર્થકૃત્ (ભવતિ).૨૯

અર્થ:—જે સ્ત્રી લાંબા નાકવાળી હોય તે પોતાના હીય-રનો નાશ કરે છે, લાંબા પેટવાળી હોય તે પોતાના સમ્રસનો નાશ કરે છે, મોટા ધુંટણવાળી હોય તે પોતાના પતિનો નાશ કરે છે. આ પ્રમાણેના બધાં ત્રણે લક્ષણોથી યુક્ત હોય ત્યારે તે સ્ત્રી અનર્થ કરનારી થાય છે. ૨૯

અલ્પનિતમ્બા યુવતી લઘુયોનિઃ સર્વથા કૃતિભિઃ ॥

લમ્બગલાઽપિ કૃતઘ્ની નો પરિણેયા કપોતપોતાક્ષી ॥૩૦॥

અન્વય:—(યા) યુવતી અલ્પનિતમ્બા, લઘુયોનિઃ, લમ્બગલાઽપિ કૃતઘ્ની અપિ (ચ) કપોતપોતાક્ષી (ભવતિ સા) કૃતિભિઃ સર્વથા નો પરિણેયા. ૩૦

અર્થ:—જે સ્ત્રી નાના નિતંબવાળી હોય, નાની યોની-વાળી હોય, લાંબા ગળાવાળી હોય, કરેલા ઉપકારને ભૂલી જનારી હોય, તથા કબૂતરના અચ્ચાના જેવા નેત્રવાળી હોય તો તે સ્ત્રી સર્વ પ્રકારથી કુશળ પુરૂષોએ પરણવી નહિ. ૩૦

કૂર્મોદરી દુઃખકરી પુરન્ધી

કપોલકૃપા હસિતેપ્યભવ્યા ॥

ઘતાદશી તુઙ્ગકુલોદ્ભવાઽપિ

ત્યાજ્યાઽકૃતિજૈરચલા હિ દૂરાત્ ॥૩૧॥

અન્વયઃ—(યા) પુરન્ધી કૂર્મોદરી, દુઃખકરી, હસિતે (સતિ) કપોલકૃપા, અભવ્યા, ઘતાદશી અવલા તુઙ્ગકુલોદ્ભવા અપિ આકૃતિજૈઃ હિ દૂરાત્ ત્યાજ્યા. ૩૧

અર્થઃ—જે સ્ત્રી કાચળાના જેવા પેટવાળી હોય, દુઃખ કરનારી હોય, હસતી વળતે જેના ગાલમાં ખાડા પડતા હોય, દેખવામાં ભયંકર હોય, આ પ્રમાણેની સ્ત્રી ઉચ્ચકૃણને વિષે ઉત્પન્ન થયેલી હોય તોપણ આકૃતિને બાણનારા પુરુષોએ તેને દૂરથીજ નિશ્ચય ત્યાગ કરવો. ૩૧

સંયાતિ તર્જનીમેકા તિર્યગ્રેચ્છાયુષો મતા ॥

અદ્વુષ્ટતર્જનીમધ્યે તિર્યગૈશ્વર્યસંજ્ઞિકા ॥૩૨॥

અન્વયઃ—(યા) ણકા તિર્યક્ રેખા તર્જનીમ્ સંયાતિ (સા) આયુષઃ મતા. (યા) અદ્વુષ્ટતર્જનીમધ્યે તિર્યક્ (રેખા) સા મૈશ્વર્ય સંજ્ઞિકા (મતા). ૩૨

અર્થઃ—જે એક તિરછી રેખા તર્જની આંગળી તરફ બાય છે તે આયુષ્યની રેખા માનેલી છે. તથા જે અંગુઠા અને તર્જની આંગળીના વચલા ભાગમાં તિરછી રેખા છે તે મૈશ્વર્યની રેખા માનેલી છે. ૩૨

ઘતયોરપિ પુષ્ટત્વે તયોરપિ ચ પુષ્ટતા ॥

અદ્વુષ્ટમૂલે નારીણાં કન્યા રેખા કૃશા ભવેત્ ॥૩૩॥

અન્વય:—ઈત્યો: અપિ પુષ્ટત્વે (સતિ) ત્યો: અપિ પુષ્ટતા (ભવેત્). નારીણામ્ અહ્ણમૂલે (યા) કુશા રેસ્યા (સા) કન્યા (રેસ્યા) ભવેત્. ૩૩

અર્થ:—આયુધ્યરેખા અને ઐશ્વર્યરેખા આ બન્ને રેખાઓ પુષ્ટ (ભરાવવાળી) હોય તો તે બન્નેનો વધારો કરે છે, શ્રીઓના અંશુઠાના મૂળમાં જે કૃશ (ઝીણી) રેખા છે તે કન્યારેખા છે. ૩૩

પુત્રરેસ્યા ભવેત્પુષ્ટા ક્ષીણા ચેન્મૃત્યુરેત્યો: ॥

અપસવ્યે કરે સ્ત્રીણાં નરાણાં દક્ષિણે કરે ॥૩૪॥

અન્વય:—(તત્ર) પુષ્ટા (રેસ્યા) પુત્રરેસ્યા ભવેત્. ક્ષીણા ચેત્ (તદા) ઇત્યો: મૃત્યુ: (ભવેત્). સ્ત્રીણામ્ અપસવ્યે કરે (ચ) નરાણામ્ દક્ષિણે કરે (વિચાર્યમ્). ૩૪

અર્થ:—શ્રીઓના અંશુઠાના મૂળમાં જે પુષ્ટરેખા હોય તો તે પુત્રરેખા હોય છે. કન્યારેખા અને પુત્રરેખા આ બન્ને રેખાઓ તૂટેલી હોય તો કન્યા અને પુત્રનો નાશ કરે છે. શ્રીઓના ડાબા હાથમાં અને પુરૂષોના જમણા હાથમાં રેખાનો વિચાર કરવો. ૩૪

યુનક્તિ રેસ્યા યદિ પાણિમૂલા-

દૈશ્વર્યરેસ્યાશિખરેણસાર્દ્દમ્ ॥

યા સાપિ તસ્યા: પિતૃવંશરેસ્યા

કરોતિ પુષ્ટા વહુવંશવૃદ્ધિમ્ ॥૩૫॥

અન્વય:—યદિ (યસ્યા:) પાણિમૂલાત્ (યા રેસ્યા) દૈશ્વર્યરેસ્યા-શિખરેણ સાર્દ્દમ્ યુનક્તિ સાપિ પિતૃવંશરેસ્યા. તસ્યા: પુષ્ટા વહુ-વંશવૃદ્ધિમ્ કરોતિ. ૩૫

અર્થ:—જે જે સ્ત્રીના હાથના મૂળમાંથી નીકળેલી જે રેખા છે તે ઔર્ધ્વરેખાના અથવા આથે જોડાયેલી હોય તો તે પિતૃરેખા જાણવી. અને જે તે પુષ્ટા (ભરાવવાળી) હોય તો તે પિતાના વશની અન્યંત વૃદ્ધિ કરે છે. ૩૫

પાણિમૃત્યાદનામાન્તં યા ગતા મોર્ધ્વરેખિકા ॥

રાજ્યં દદાતિ પુણ્યાભ્યાર્જીવિતાનામિકાન્તરે ॥૩૬॥

અન્યથા:—પાણિમૃત્યાન્ અનામાન્તમ યા (રેખા) ગતા સા ઊર્ધ્વ-રેખિકા રાજ્યમ દદાતિ. ર્જીવિતાનામિકાન્તરે (યા રેખા સા) પુણ્યાભ્યા (રેખા મ્વનિ સાપિ રાજ્યમ્ દદાતિ). ૩૬

અર્થ:—હાથના મૂળથી અનામિકા સુધી જે રેખા ચયેલી છે તે ઊર્ધ્વરેખા રાજ્યને આપે છે. જીવિતરેખા અને અનામિકાના મધ્યમાં જે રેખા છે તે પુણ્યરેખા છે ને પાપ રાજ્યને આપે છે.

ગજધ્વજાદર્શમરોજમત્સ્ય-

શ્રીવૃક્ષવજ્રવ્યજનાતપત્રૈઃ ॥

શ્રીચન્દ્રમાલ્યાશ્વઘટાકુશાદિ-

સ્તંભૈશ્ચ રાજ્યં કરપાદસંસ્થૈઃ ॥૩૭॥

અન્યથા:—ગજધ્વજાદર્શમરોજમત્સ્યશ્રીવૃક્ષવજ્રવ્યજનાતપત્રૈઃ શ્રીચન્દ્રમાલ્યાશ્વઘટાકુશાદિસ્તંભૈઃ કરપાદસંસ્થૈઃ રાજ્યમ્(દદાતિ).

અર્થ:—હાથી, ધ્વજ, દર્પણ, ઠમળ, મત્સ્ય, શ્રીવૃક્ષવજ્ર, વ્યજન, છત્ર, શ્રીવત્સ, માળા, અશ્વ, ઘટો, અંકુશ, પવન અને સ્તંભ આ પ્રમાણેના ચિન્હો શ્રી અથવા પુરૂષના હાથ અથવા પગમાં હોય તો તે રાજ્યને આપે છે. ૩૭

યસ્યા અદ્ભુષ્ઠમધ્યસ્થો યવો યદિ વિરાજતે ॥

યશસ્વિની સા વિજ્ઞેયા વિત્તાલક્ષ્મરમણિતા ॥૩૮॥

અન્વય:—યદિ યસ્યા: અદ્ભુષ્ઠમધ્યસ્થ: યવ: વિરાજતે સા વિત્તાલક્ષ્મરમણિતા યશસ્વિની વિજ્ઞેયા. ૩૮

અર્થ:—જે જે સ્ત્રીના અંગુઠાના મધ્યમાં થવું ચિન્હ હોય તો તે સ્ત્રી ધન અને આભૂષણોથી યુક્ત યશસ્વિની જાણવી. ૩૮

આવર્ત: કણ્ઠદેશે પ્રભવતિ કુલટા પૃષ્ઠભાગે પતિઘ્ની
યસ્યા:સા વારવામાસ્વપતિમપિ વલાદ્વન્તિ જારોપદેશાત્॥
સીમન્તે ભાલદેશે સપદિ મૃગદશો નાભિદેશે ચ સત્ર્યો
લોન્નામાવર્તકચ્ચેત્કૃતિન ઇહ યદા દૂરતસ્તાં ત્વજન્તિ॥૩૯॥

અન્વય:—યસ્યા: કણ્ઠદેશે લોન્નામ્ આવર્ત: (ચેત્ તદા) સા કુલટા પ્રભવતિ. (યસ્યા:) પૃષ્ઠભાગે (લોન્નામ્ આવર્ત: ચેત્ તદા સા) પતિઘ્ની વારવામા (ભવતિ) જારોપદેશાત્ સ્વપતિમ્ અપિ વલાત્ હન્તિ. યદા (યસ્યા:) મૃગદશ: સીમન્તે ભાલદેશે ચ નાભિદેશે લોન્નામ્ સત્ર્ય: આવર્તક: ચેત્ (તદા) ઇહ કૃતિન: સપદિં તામ્ દૂરત: ત્વજન્તિ. ૩૯

અર્થ:—જે સ્ત્રીના કંઠપ્રદેશમાં ડંવાટાનો ભમરો હોય તો તે સ્ત્રી કુલટા થાય છે, જે સ્ત્રીના પીઠના ભાગમાં ડંવાટાનો ભમરો હોય તો તે સ્ત્રી પતિને મારનારી વેશ્યા થાય છે અને તે સ્ત્રી પોતાના ચારની આજ્ઞાથી પોતાના પતિને બળાત્કારથી મારે છે. જ્યારે જે સ્ત્રીના સીમંતના ભાગમાં, કપાળના ભાગમાં તથા નાભિના ભાગમાં જે દક્ષિણ તરફ ફરેલો ભમરો હોય તો બુદ્ધિમાન પુરુષો જલદીથી તે સ્ત્રીનો હારથી ત્યાગ કરે છે. ૩૯

પુરા હરાર્ચનં નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરં

નિમજ્જનં સિતામિતાતિમદ્ભમે યયા કૃતમ્ ॥

ધનં ધરામરે ંપિતં પ્રતર્પિતં ગુરોઃ કુલં

મદૈવ માઽત્ર કામિની અવેનૃપેન્દ્રભામિની ૪૦

હાંત શ્રીજીંશુનાથદેવજાત્મજ શ્રીજીવનાથદેવજીવિગચિતે

ભાવપ્રકાશે સ્ત્રીજાતકાધ્યાયઃ સમપ્તઃ ॥૭॥

અન્યથા—પુરા યયા નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરમ્ હરાર્ચનમ્
કૃતમ્, (યયા) સિતામિતાતિમદ્ભમે નિમજ્જનમ્ કૃતમ્, (યયા) ધરા-
મરે ધનમ્ ંપિતમ્, (યયા) ગુરોઃ કુલમ્ પ્રતર્પિતમ્. મા કામિની
અત્ર મદા એવ નૃપેન્દ્રભામિની મહેન. ૪૦

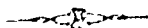
અર્થઃ - પૂર્વજન્મમાં જે સ્ત્રીએ દેવનદી એવી ગંગાજીના
વળથી અત્યંત શિવપૂજન કરેલું હોય, જે સ્ત્રીએ ગંગા અને
યમુનાના નગરમાં સ્નાન કરેલું હોય, જે સ્ત્રીએ પ્રાદ્યોત્તરે
ધનનું દાન આપેલું હોય તથા જે સ્ત્રીએ પોતાના ગુરૂના કૃપાને
નેવાનુશ્રુતિપાઠારા તૃપ્ત કરેલું હોય તેજ સ્ત્રી આ સંસારમાં સર્વદા
નિશ્ચય મહાન સમ્પત્તી સ્ત્રી (રાણી) થાય છે. ૪૦

હાંત શ્રીગુર્જરમણ્ડલ્યાન્તર્વર્તિ અમદાવાદનિવાસિ મટ્ટોપાહ માણેક-

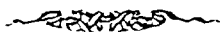
લાલતનુજનુપા દૈવજીપ્રભાકર જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવનશર્મણ

પ્રણીતાયાં ભાવપ્રકાશસ્ય માન્યય ગુર્જરટીકાયાં

સ્ત્રીજાતકાધ્યાયઃ સમપ્તઃ ॥૭॥

દશાક્ષણાધ્યાય ૮ મો.

શુભાશુભં દશાકાલે ગ્રહાણાં જાયતે ફલમ્ ॥

અતો ગ્રહદશા ગૌરીજાતકોક્તા નિરૂપ્યતે ॥૧॥

અન્વય:—(જન્તો:) ગ્રહાણામ શુભાશુભમ્ ફલમ્ દશાકાલે જાયતે, અતઃ ગૌરીજાતકોક્તા ગ્રહદશા નિરૂપ્યતે. ૧

અર્થ:—પુરૂષોને ગ્રહોનું શુભાશુભ ફળ દશાના સમયે પ્રાપ્ત થાય છે, એટલા માટે ગૌરીજાતકમાં કહેલી ગ્રહદશા નિરૂપણ કરાય છે. ૧

વિંશોત્તરીયદશાભેદા:

દશા ચાન્તર્દશા તસ્માત્પ્રત્યન્તરદશા તતઃ ॥

વિદશા સૂક્ષ્મભુક્તિશ્ચ પञ્ચધા કીર્તિતા બુધૈઃ ॥૨॥

અન્વય:—દશા, અન્તર્દશા, તસ્માત્ પ્રત્યન્તરદશા, તતઃ વિદશા, ચ સૂક્ષ્મભુક્તિઃ (એવમ્) પञ્ચધા (દશાઃ) બુધૈઃ કીર્તિતા ૨

અર્થ:—મહાદશા, અન્તર્દશા, તેનાથી પ્રત્યન્તર્દશા, ત્યાર-પછી વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા આ પ્રમાણે પાંચ પ્રકારની દશાઓ પંક્તિઓ કહેલી છે. ૨

વિંશોત્તરીદશાગણનાક્રમ:

માનુચન્દ્રકુજરાહવાઃ ક્રમાત્

જીવમન્દબુધકેતુમાર્ગવાઃ ॥

કૃત્તિકાદિત ઉદીરિતા ઇમે

શંસુના જાનિવતાં દશાધિપાઃ ॥૩॥

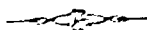
પુગ દ્વગર્ચનં નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરં
 નિમજ્જનં સિતામિતાનિમદ્ભૂમં યયા કૃતમ્ ॥
 ઘનં ધગમરે ંપિતં પ્રતપિતં ગુરોઃ કુલં
 મદૈવ માઽઽથ કામિનીં અવેદ્યપેન્દ્રભામિનીં ૪૦

હાંત શ્રીઙ્ગમુનાથદૈવજાન્મજ શ્રીર્જીવનાથદૈવજગિર્ચિતે
 ભાવપ્રકાશે સ્ત્રીજાનકાધ્યાયઃ સમપઃ ॥૭॥

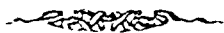
અન્યથા:—પુગ યયા નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરમ દ્વગર્ચનમ
 કૃતમ, (યયા) સિતામિતાનિમદ્ભૂમે નિમજ્જનમ કૃતમ, (યયા) ધગ-
 મરે ઘનમ શ્રપિતમ, (યયા) ગુરોઃ કુલમ પ્રતપિતમ મા કામિની
 અથ મદા ણથ નૃપેન્દ્રભામિનીં અવેન. ૪૦

અર્થ:—પૂરંવર-અર્ચના જે શ્રીઙ્ગ દેવનદી જેવી ગંગાજીવા
 વરગથી અન્યેન શિવપૂજન કરેલું હોય, જે શ્રીઙ્ગ ગંગા અદે-
 યમુનાના યગનમાં સ્નાન કરેલું હોય, જે શ્રીઙ્ગ શ્રાવણેને
 ધનનુ દાન આપેલું હોય તથા જે શ્રીઙ્ગ પોતાના ગુફના દુષ્ટને
 એવામુશ્વપાદાચ નૃમ કરેલું હોય તેજ શ્રી આ એસારમાં મહેશ
 નિશ્ચય મદાન રાગતની શ્રી (રામી) થાય છે. ૪૦

હાંત શ્રીગુર્જરમણ્ડ્યાન્તર્ધાનિં અમદાવાદનિવાસિ મદ્રાપાદ માણક-
 ન્દાનનનુજનુપા દૈવજપ્રમાકર જ્યોતિર્ચિદ્ વૃન્દાવનશર્મણ
 પ્રણીતાયાં ભાવપ્રકાશન્ય માન્યય ગુર્જરદાકાયાં
 સ્ત્રીજાનકાધ્યાયઃ સમપઃ ॥૭॥

દશાક્ષણાધ્યાય ૮ મો.

શુભાશુભં દશાકાલે ગ્રહાણાં જાયતે ફલમ્ ॥

અતો ગ્રહદશા ગૌરીજાતકોક્તા નિરૂપ્યતે ॥૧॥

અન્વય:—(જન્તો:) ગ્રહાણામ્ શુભાશુભમ્ ફલમ્ દશાકાલે જાયતે, અતઃ ગૌરીજાતકોક્તા ગ્રહદશા નિરૂપ્યતે. ૧

અર્થ:—પુરૂષોને ગ્રહોનું શુભાશુભ ફળ દશાના સમયે પ્રાપ્ત થાય છે, એટલા માટે ગૌરીજાતકમાં કહેલી ગ્રહદશા નિરૂપણ કરાય છે. ૧

વિંશોત્તરીયદશાભેદા:

દશા ચાન્તર્દશા તસ્માત્પ્રત્યન્તરદશા તતઃ ॥

વિદશા સૂક્ષ્મશુક્તિશ્ચ પञ્ચથા કીર્તિતા બુધૈઃ ॥૨॥

અન્વય:—દશા, અન્તર્દશા, તસ્માત્ પ્રત્યન્તરદશા, તતઃ વિદશા, ચ સૂક્ષ્મશુક્તિઃ (એવમ્) પञ્ચથા (દશાઃ) બુધૈઃ કીર્તિતા ૨

અર્થ:—મહાદશા, અન્તર્દશા, તેનાથી પ્રત્યન્તર્દશા, ત્યાર-પછી વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા આ પ્રમાણે પાંચ પ્રકારની દશાઓ પંડિતોએ કહેલી છે. ૨

વિંશોત્તરીદશાગણનાક્રમઃ

માનુચન્દ્રકુજરાહવઃ ક્રમાત્

જીવમન્દબુધકેતુમાર્ગવાઃ ॥

કૃત્તિકાદિત ઉદીરિતા ઇમે

શંભુના જનિવતાં દશાધિપાઃ ॥૩॥

દશામુક્તભોગ્યાનયનમ્

દશાપ્રમાણેન હતં ભયાતં

ભભોગનાહયા વિહૃતં ફલં યત્ ॥

અઘ્દાદિકં મુક્તમુશન્તિ ધીરા

ભોગ્યં દશાઘ્દાન્તરિતં દશાયાઃ ॥૬॥

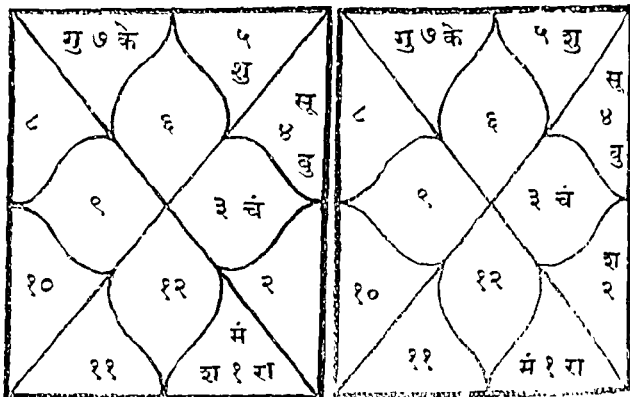
અન્વયઃ—ભયાતમ્ દશાપ્રમાણેન હતમ્, ભભોગનાહયા વિહૃતમ્ યત્ ફલમ્ (તત્) મુક્તમ્ અઘ્દાદિકમ્ (સ્યાત્ તત્) દશાઘ્દાન્તરિતમ્ ધીરાઃ દશાયાઃ ભોગ્યમ્ મુશન્તિ. ૫

અર્થઃ—પળાત્મક ભયાતને દશાના વર્ષપ્રમાણથી ગણી પળાત્મક ભભોગથી ભાગ આપવાથી જે ફળ આવે તે વર્ષાદિ ભુક્ત કહેવાય છે. આ ભુક્તના વર્ષાદિને દશાના વર્ષપ્રમાણમાંથી બાદ કરવાથી જે આવે તેને પંડિતો દશાનું ભોગ્ય કહે છે. ૫

॥શ્રીગણેશાય નમઃ॥ શ્રીમહાલક્ષ્મ્યૈ નમઃ ॥ સ જયતિ સિન્ધુરવદનો દેવો યત્પાદપદ્મજ સ્મરણમ્ ॥ વાસરમણિરિવતમસાં રાશીત્રાશયતિ વિગ્નાનામ્ ॥ ૧ ॥ સ્વસ્તિશ્રી મનુષ્યવિક્રમાર્કરાજ્યસમયાતીત સંવત્ ૧૯૬૭ કર્કાદિ સંવત્ ૧૯૬૮ વર્ષે શ્રીમદ્ભૂપતી શાલિવાહન શકે ૧૮૩૩ પ્રવર્તમાને ॥ નર્મદાયાઃ ઉત્તર ભાગે ॥ રક્ષાક્ષિનામ સંવત્સરે ॥ ચામ્યાયનેભાસ્કરે ॥ વર્ષાઋતૌ ॥ શુભકારિક આપાદમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૧૨ ઘટિકાઃ ૭ પલ્લાનિ ૯ પરં ૧૩ જન્મતિથૌ ॥ માનુવાસરે ॥ સૂગશીર્ષ ઘટિકાઃ ૩૩ પલ્લાનિ ૩૬ જન્મનક્ષત્રે ॥ ધ્રુવ ઘટિકાઃ ૧૯ પલ્લાનિ ૩૫ જન્મયોગે ॥ તાત્કાલિકે ગર કરણે ॥ મિથુન રાશિસ્થિતે ચન્દ્રે ॥ એવં પચ્ચાઙ્ગ શુદ્ધાવત્રદિને શ્રીમન્માર્તેન્ડમન્ડલોદયાદ્રતઘટિકાઃ ૧૧ પલ્લાનિ ૫૫ સમયે દૈવજ્ઞપ્રભાકર જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવનાત્મજકાન્તિલાલસ્ય જન્મસમયઃ ॥ સૂર્યઃ ૩૬।૨૩।૫૪ ચન્દ્રઃ ૨।૧।૨૯।૫૨ લગ્નમ્ ૫।૧૦।૩૪।૩૮ ભયાત ૩૪।૧૫ મભોગ ૫૫।૫૬ પલાત્મક ભયાત ૨૦૫૫ પલાત્મક મભોગ ૩૩૫૬.

જન્મલયમ્.

ભાવલયમ્.

ઉદાહરણ:—ઉદાહરણ માટે ઉપર લખેલા જન્મભક્ષરમાં જન્મનક્ષત્ર મૃગશીર્ષ છે, તેથી કરીને ૫૪ ૧૭૬માં લખેલા વિંશોત્તરી મહાદશાના ક્રાષ્ટકમાં જ્ઞેતાં મગળની મહાદશામાં જન્મ થયો છે. તેના પળાત્મક ભયાત ૨૦૫૫ ને મગળની દશાપ્રમાણ વર્ષ ૭ થી ગણ્યા તો ૧૪૩૮૫ આવ્યા. તેને પળાત્મક ભભોગ ૩૩૫૬થી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૪ વર્ષ આવ્યા, શેષ ૯૬૧ને ૧૨થી ગણ્યા તો ૧૧૫૩૨ આવ્યા તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૩ માસ આવ્યા, શેષ ૧૪૬૪ને ૩૦થી ગણ્યા તો ૪૩૯૨૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૧૩ દિવસ આવ્યા, શેષ ૨૯૨ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૧૭૫૨૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૫ ઘડીઓ આવી તથા તેની વધેલી શેષ ૭૪૦ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૪૪૪૦૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૧૩ પળો આવી. આ પ્રમાણે મગળની

દશાનું ૪-૨-૧૩-૫-૧૩ વર્ષાદિ ભુક્ત આવ્યું. તેને મંગળની દશાપ્રમાણુ વર્ષ ૭ માંથી આદ કયું તો ૨-૮-૧૬-૫૪-૪૭ વર્ષાદિ ભોગ્ય આવ્યું. આ પ્રમાણે દશાનું ભુક્ત અને ભોગ્ય લાગ્યા પછી દશાના ભોગ્ય વર્ષાદિમાં જન્મના સંવત્ અને શકને વર્ષ માનીને ઉમેરવા તથા જન્મના રાશ્યાદિ સૂચને માસાદિ માનીને ઉમેરવાથી દશાનું ઉત્તિર્ણુ આવે છે. તેનું ઉદાહરણ નીચે છે તે વિચારી જોવું.

[illegible]

અન્તર્દશાધ્યાનયનમ.

દશા દશાહતા કાર્યા વિહતા પરમાયુષા ॥

અન્તર્દશા ભવેદેવં પ્રત્યન્તરદશાર્ગવ ચ ॥૬॥

અન્વયઃ—દશા દશાહતા કાર્યા, પરમાયુષા વિહતા (મર્તિ) અન્તર્દશા ભવેત. ચ પચમ પ્રત્યન્તરદશા અપિ (ભવેત). ૬

અર્થઃ—જે ગ્રહની મહાદશામાં જે ગ્રહની અંતર્દશા કરવી હોય તે તે મહાદશાવાળા ગ્રહના વર્ષોને અંતર્દશાવાળા ગ્રહોનાં વર્ષોથી ગણી પરમાયુષ્ય વર્ષ ૧૨૦થી ભાગ લેવાથી અંતર્દશાઓ આવે છે. આ પ્રમાણે પ્રત્યંતર્દશાઓ, વિદશાઓ અને સુકમ-દશાઓ પણ આવે છે. ૬

ઉદાહરણઃ—સૂર્યની મહાદશાના વર્ષ ૬ને અંતર્દશા સૂર્યના વર્ષ ૬થી ગણ્યા તે ૩૬ આવ્યા તેને ૧૨૦થી ભાગ લીધો તે લઘ્વ ૦ થયે આવ્યા, એ ૩૬ને ૧૨થી ગણ્યા તે ૪૩૨ આવ્યા, તેને ૧૨૦થી ભાગ લેતાં લઘ્વ ૩ માસ આવ્યા, અને એ ૪૩૨ને ૩૦થી ગણ્યા તે ૧૨૯૬ આવ્યા તેને ૧૨૦થી ભાગ લેતાં લઘ્વ ૧૮ દિવસ આવ્યા, આ પ્રમાણે સૂર્યની મહાદશામાં સૂર્યની અંતર્દશા વર્ષોદિ ૦-૩-૧૮-૦-૦ આવી. આ પ્રમાણે ચંદ્રાદિ ગ્રહોની અંતર્દશાઓ કરવી. સૂર્યાદિ મહાદશાઓમાં સર્વ ગ્રહોની અંતર્દશાઓના કોટિકા ૪૪ ૧૮૫થી નવાર કરેલા છે તે નવાસી નંબર.

સ્ફુટાયુઃ પ્રકારઃ

નક્ષત્રમ્ય ગતનાહયઃ વેદગ્ના ગમભાજિતાઃ ॥

નચ્ચં પરાયુપિ ન્યાજ્યં સ્ફુટાયુઃ પરિકીર્તિતમ્ ॥૭॥

અન્વયઃ—નક્ષત્રમ્ય ગતનાહયઃ વેદગ્નાઃ ગમભાજિતાઃ નચ્ચં પરાયુપિ ન્યાજ્યમ સ્ફુટાયુઃ પરિકીર્તિતમ્. ૭

અર્થઃ—નક્ષત્રની ગતધરી અર્થાત બયાનની ઘટીને ૪થી ગણી ઠેનો ભાગ આપવાથી જે લઘ્વ કળા આવે તેને પરમાયુ વર્ષ ૧૨૦માંથી બાદ કરવાથી જે શેષ રહે તેને સ્ફુટાયુ કહેલા છે. ૭

ઉદાહરણ:—લયાત ૩૪ ઘડી અને ૧૫ પળ છે. તેમાં ઘડી ૩૪ને ૪થી ગણ્યા તો ૧૩૬ આવ્યા તેને ૩થી લાગ લીધો તો લબ્ધ ૪૫ વર્ષ આવ્યા, અને શેષ ૧ને ૧૨થી ગણ્યા તો ૧૨ આવ્યા તેને ૩થી લાગ લીધો તો લબ્ધ ૪ માસ આવ્યા. ત્યાર પછીથી લયાતની પળ ૧૫ છે તો ત્રિરાશિ કરવાથી ૧૨૦ દિવસ અર્થાત્ ૪ માસ આવ્યા. તેને ઉપર આવેલા ૪૫ વર્ષ અને ૪ માસમાં ઉમેર્યા તો ૪૫ વર્ષ અને ૮ માસ ગતાયુ આવ્યો તેને પરમાયુ ૧૨૦માંથી બાદ કરવાથી ૭૪ વર્ષ, ૪ માસ, ૦ દિવસ, ૦ ઘડી, ૦ પળ સ્પષ્ટાયુ આવ્યો.

સ્ફુટાયુઃ પષ્ટાંશઃ કવિરિહ કવેર્વિંશતિલવ-

પ્રમાણોનઃ શુક્રઃ શનિરપિ તદૂનઃ શનિરગુઃ ॥

તદૂનોઽગુઃ સૌમ્યો બુધ ઉતતદૂનો ગુરુરગો-

ત્રિભાગોઽર્કચન્દ્રઃ કવિદલસમઃ સદ્ગિરુદિતઃ ॥૮॥

અન્વય—સ્ફુટાયુઃ પષ્ટાંશઃ કવિઃ, રિહ કવેઃ વિંશતિલવપ્રમાણોનઃ શુક્રઃ શનિઃ, તદૂનઃ શનિઃ અગુઃ, તદૂનઃ અગુઃ સૌમ્યઃ, તદૂનઃ બુધઃ ગુરુઃ, અગોઃ ત્રિભાગઃ અર્કઃ, કવિદલસમઃ ચન્દ્રઃ સદ્ગિરુદિતઃ ૮

અર્થ:—સ્પષ્ટાયુનો છઠ્ઠો અંશ કરવાથી શુક્રની દશા આવે છે, શુક્રની દશાનો વીસમો અંશ કરીને શુક્રની દશામાંથી બાદ કરવાથી શનિની દશા આવે છે, શનિની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી રાહુની દશા આવે છે, રાહુની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી બુધની દશા આવે છે, બુધની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી શુક્રની દશા આવે છે, રાહુની દશાનો ત્રીજો ભાગ કરવાથી સૂર્યની દશા આવે છે તથા શુક્રની દશાનો અડધો ભાગ કરવાથી ચંદ્રની દશા આવે છે. આ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યો કહે છે. ૮

બુધચન્દ્રાન્તરં કેતુઃ કુજોઽપિ શિશિનાસમઃ ॥

ગૃહમન્તર્દશા જ્ઞેયા તતોઽપ્યન્યાઽનુપાતતઃ ॥૧॥

અન્વયઃ—બુધચન્દ્રાન્તરમ્ કેતુઃ, શિશિનાસમઃ કુજઃ અપિ (ભવતિ), ગૃહમ્ અન્તર્દશા જ્ઞેયા, તતઃ અનુપાતતઃ અન્યા અપિ (દશા) જ્ઞેયા. ૧.

અર્થઃ—બુધની દશા અને ચંદ્રની દશાનું અંતર કરવાથી કેતુની દશા આવે છે. કેતુની દશા બરાબર મંગળની દશા આવે છે. આ પ્રમાણે અંતર્દશા જાણવી, ત્યાર પછીથી પ્રત્યન્તર્દશા, વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા* વિગેરે દશાઓ ગણિતથી જાણવી. ૯

ઉદાહરણઃ—૨૫ષ્ટાધુ ૭૪ વર્ષ અને ૪ માસનો આગ્યો છે. તે તેટલાજ વર્ષની મહાદશા પણ વિંશોત્તરી દશાના ક્રમ પ્રમાણે આવે છે. મૃગશીર્ષ નક્ષત્રમાં જન્મ હોવાથી મંગળની દશાથી મહાદશાનો આરંભ થાય છે. ૨૫ષ્ટાધુ ૭૪-૪-૦-૦-૦ છે તેનો ૭૪ો અંશ કરવાથી ૧૨-૪-૨૦-૦-૦ શુક્રની દશા આવી, આ શુક્રની દશાનો વીસમો અંશ કરવાથી ૦-૭-૧૩-૦-૦ આવ્યા તેને શુક્રની દશા ૧૨-૪-૨૦-૦-૦માંથી બાદ કરવાથી ૧૧-૯-૭-૦-૦ શનિની દશા આવી, આ શનિની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૧૧-૧-૨૪-૦-૦ રાહુની દશા આવી, આ રાહુની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૧૦-૬-૧૧-૦-૦ બુધની દશા આવી, આ બુધની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૯-૧૦-૨૮-૦-૦ સુરની દશા આવી, રાહુની દશા ૧૧-૧-૨૪-૦-૦નો ત્રીજો ભાગ કરવાથી ૩-૮-૧૮-૦-૦ સૂર્યની દશા આવી, શુક્રની દશા ૧૨-૪-૨૦-૦-૦નો અડધો ભાગ કરવાથી ૬-૨-૧૦-૦-૦ ચંદ્રની દશા આવી, બુધની દશા ૧૦-
* આ પ્રમાણે વિંશોત્તરી મહાદશામાં અંતર્દશા, પ્રત્યન્તર્દશા, વિદશા તથા સૂક્ષ્મદશા પણ આવે છે.

૬-૧૧-૦-૦ અને ચંદ્રની દશા ૬-૨-૧૦-૦-૦નું અંતર કરવાથી
૪-૪-૧-૦-૦ કેતુની દશા આવી તથા કેતુની દશા બરાબર ૪-૪-૧-
૦-૦ મંગળની દશા પણ આવી. આ પ્રમાણે મહાદશાઓમાં અંતર્દશાઓ
પણ બતાવવી.

મહાદશાચક્રમિદમ્.								
મં	રા	ગુ	શ	વુ	કે	શુ	સુ	ચં
૪	૧૧	૯	૧૧	૧૦	૪	૧૨	૩	૬
૪	૧	૧૦	૯	૬	૪	૪	૮	૨
૧	૨૪	૨૮	૭	૧૧	૧	૨૦	૧૮	૧૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯૭૨	૧૯૮૩	૧૯૯૩	૨૦૦૫	૨૦૧૫	૨૦૨૦	૨૦૩૨	૨૦૩૬	૨૦૪૨
૧૮૩૭	૧૮૪૮	૧૮૫૮	૧૮૭૦	૧૮૮૦	૧૮૮૫	૧૮૯૭	૧૯૦૧	૧૯૦૭
૭	૯	૭	૫	૧૧	૩	૮	૪	૭
૭	૧	૨૯	૬	૧૭	૧૮	૮	૨૬	૬
૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩
૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪
૪	૧૫	૨૫	૩૭	૪૭	૫૨	૬૪	૬૮	૭૪
૪	૫	૪	૨	૮	૦	૫	૧	૪
૧	૨૫	૨૩	૦	૧૧	૧૨	૨	૨૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મહાદશાઓમાં અંતર્દશા કાઢવાનું ઉદાહરણુ:—સ્પષ્ટાય પ્રમાણે
આવેલી મહાદશામાં પ્રથમ મંગળની મહા દશા ૪ વર્ષ, ૪ માસ, અને ૧
દિવસની આવે છે. તેમાં અંતર્દશાઓ કાઢવી છે તો મંગળની દશા ૪-૪-
૧-૦-૦ છે તેનો છઠ્ઠો અંશ કરવાથી ૦-૮-૨૦-૧૦-૦ શુક્રની અંતર્દશા

આવી, આ શુદ્ધી અંનંદશાનો વીસમો અંશ કરવાથી ૦-૦-૧૩-૦-૩૦
 આઆ તેને શુદ્ધી અંનંદશા ૦-૮-૨૦-૧૦-૦ માંથી બાદ કરવાથી
 ૦-૮-૭-૬-૩૦ શાન્તિની અંનંદશા આવી, આ શાન્તિની અંનંદશામાંથી
 વીસમો અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦ બાદ કરવાથી ૦-૭-૨૪-૬-૦ શુદ્ધી
 અંનંદશા આવી, આ શુદ્ધી અંનંદશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦
 બાદ કરવાથી ૦-૭-૧૧-૮-૩૦ શુદ્ધી અંનંદશા આવી, આ શુદ્ધી
 અંનંદશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦ બાદ કરવાથી ૦-૬-૨૮-૮-૦
 શુદ્ધી અંનંદશા આવી, શુદ્ધી અંનંદશા ૦-૭-૨૪-૬-૦નો વીસમો અંશ
 કરવાથી ૦-૨-૧૮-૩-૦ શુદ્ધી અંનંદશા આવી, શુદ્ધી અંનંદશા

ધૌમમહાદગામધ્યેન્નર્દગાચક્રપિદમ્.								
મં	રા	ગુ	શ	વુ	કે	શુ	સુ	ચં
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	૩	૬	૮	૩	૩	૮	૨	૪
૧	૨૪	૨૮	૩	૧૧	૧	૨૦	૧૮	૧૦
૩	૦	૮	૦	૮	૩	૧૦	૩	૫
૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦
૧૨૮૮	૧૨૮૮	૧૦૮૦	૧૨૩૦	૧૨૩૦	૧૨૩૦	૧૨૩૦	૧૨૩૦	૧૨૩૦
૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩
૬	૨	૮	૫	૦	૩	૦	૨	૩
૩	૧	૨૦	૬	૧૮	૧૦	૦	૨૩	૩
૨૩	૩૬	૪૪	૫૩	૨	૫	૧૫	૧૮	૨૩
૨૪	૨૪	૨૪	૫૪	૨૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪
૦	૦	૧	૨	૨	૩	૩	૩	૪
૩	૧૦	૫	૨	૦	૦	૦	૧૧	૪
૧	૨૫	૨૩	૦	૧૧	૧૨	૨	૨૦	૧
૩	૧૨	૨૦	૩૦	૩૮	૪૨	૫૨	૫૫	૦
૩૦	૨૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૦

વિશેષાન્તરી મહાદશાઓમાં અંતરદશાઓના કોષ્ટકો.

શુક્રની મહાદશામાં અંતરદશાઓ										કેતુની મહાદશામાં અંતરદશાઓ									
શુ	ક	મુ	મુ	અ	અ	મુ	મુ	ક	ક	કે	કે	મુ	મુ	અ	અ	કે	કે	મુ	મુ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૧૧૧૦૧૦	૧૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦૦૦૦૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રની મહાદશામાં અંતરદશાઓ									
શુ	ક	અ	અ	ક	કે	કે	મુ	મુ	કે
૩	૧	૧	૧	૩	૨	૩	૦	૧	૦
૧	૦	૧	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રે સ્વપાકે કેન્દ્રેશસ્ત્રિકોણેશાન્તરે દિશેન ॥

તથા ત્રિકોણભાવેશઃ કેન્દ્રાર્ધેશાન્તરે શુભમ ॥૧૦॥

અર્થઃ—(અથા) ત્રિકોણેશાન્તરે કેન્દ્રેશઃ સ્વપાકે શુભમ દિશેન, તથા કેન્દ્રાર્ધેશાન્તરે ત્રિકોણભાવેશઃ શુભમ (દિશેન).

અર્થઃ—જેવું રીતે ત્રિકોણ ૬-૫ રચાવતા સ્વામીની દશાને વિષે કેન્દ્ર ૧-૮-૩-૧૦ રચાવતા સ્વામી ચિન્તાની દશાને વિષે શુભકેશ આપે છે, તેવી જ રીતે કેન્દ્ર ૬-૮-૩-૧૦ રચાવતા સ્વામીની દશાને વિષે ત્રિકોણ ૬-૫ રચાવતા સ્વામી પણ શુભકેશ આપે છે. ૧૦

કાપીદશા કરવાની રીત:—જે ગ્રહની મહાદશામાં જન્મ થયો હોય તેજ ગ્રહની મહાદશામાં અંતર્દશાઓ સાંકળવી હોય તેને કાપીદશા કહે છે. પ્રથમ જે ગ્રહની મહાદશામાં જન્મ થયો હોય તે ગ્રહની અંતર્દશાને અંતર્દશાના ક્રાષ્ટકમાંથી કોડે દોરવો. ત્યાર પછીથી મહાદશાના જેટલા ભુક્તવર્ષાદિ હોય તેમાંથી અનુક્રમે અંતર્દશાઓનાં વર્ષાદિ આદ કરતા જવા. આદ કરતાં કરતાં જે અંતર્દશાનાં વર્ષો ન જાય તે અંતર્દશામાંથી આદ કરતાં રહેલા ભુક્તવર્ષાદિ આદ કરવા. આદ કરતાં જે શેષ રહે તે તે અંતર્દશાના ભોગ્યવર્ષાદિ જાણવા. અને તેને તે ગ્રહની અંતર્દશાના ક્રાષ્ટકમાં મૂકવા. પછી તેમાં જન્મનો સંવત્ શક અને સૂર્યાદિ યુક્ત કરી આગળની અંતર્દશાઓ સાંકળતા છેવટે જન્મની દશા ઉતરવાનો સંવત્ શક સૂર્યાદિ અને વયોવર્ષાદિ આવશે.

ઉદાહરણ:—મંગળની મહાદશામાં જન્મ થયો છે અને તેનીજ અંતર્દશાઓ સાંકળવી છે તો કાપીદશા કરવી પડશે. માટે મંગળની મહાદશાનું ભુક્તવર્ષાદિ ૪-૩-૧૩-૫-૧૩ છે. તેમાંથી મંગળદશામાં મંગળની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૪-૨૭-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૩-૧૦-૧૬-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી રાહુની અંતર્દશાના વર્ષાદિ ૧-૦-૧૮-૦-૦ આદ કરતાં શેષ ૨-૯-૨૮-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી ગુરુની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૧૧-૬-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૧-૧૦-૧૨-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી શનિની અંતર્દશાના વર્ષાદિ ૧-૧-૯-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૦-૯-૧૩-૫-૧૩ રહ્યા, તેમાંથી બુધની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૧૧-૨૭-૦-૦ આદ થતાં નથી માટે તેમાંથી શેષ રહેલા વર્ષાદિ ૦-૯-૧૩-૫-૧૩ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૦-૨-૧૩-૫૪-૪૭ બુધની અંતર્દશાનું ભોગ્ય આગ્યું. તેને બુધની અંતર્દશાના ક્રાશમાં મૂકી તેમાં જન્મનો સંવત્ ૧૯૬૮ શકે ૧૮૩૩ સૂર્ય રાશ્યાદિ ૩-૬-૨૩-૫૪ ઉમેરતાં સંવત્ ૧૯૬૮ શકે ૧૮૩૩ સૂર્ય રાશ્યાદિ ૫-૨૦-૧૮-૪૧ વયોવર્ષાદિ ૦-૨-૧૩-૫૪-૪૭ સમયે બુધની અંતર્દશા ઉતરી જશે. આ પ્રમાણે આગળ કેતુ, શુક્ર અને સૂર્યની અંતર્દશાનાં વર્ષો સાંકળતા છેવટે સંવત્ ૧૯૭૦ શકે

૧૮૪૫ સુધી ગણ્યાદિ ૧૧-૨૩-૧૮-૪૧ વધાર્યાદિ ૨-૮-૧૬-૫૮-૪૩
અમયે યગળની મદદશાનું કનિષ્ઠ આચ્યુ. આ પ્રમાણે આગળ કોઈ
મદદશાની અંતરંશાઓ આંકવાયો.

વિંશોત્તરી ધૌપમધ્યે કાપીદશા:								
મે	ગ	ગુ	જ	ચુ	કે	શુ	મ્	ચં
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૨	૪	૨	૪	૩
૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૩	૦	૬	૦
૦	૦	૦	૦	૧૪	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૪૩	૦	૦	૦	૦
૦૦૦૦	૦૦૦૦	૦૦૦૦	૧૨૬૮	૧૨૬૮	૧૨૬૮	૧૨૬૨	૧૨૩૦	૧૨૩૦
૦૦૦૦	૦૦૦૦	૦૦૦૦	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૩	૧૮૩૫	૧૮૩૫	૧૮૩૫
૦	૦	૦	૩	૫	૧૦	૦	૪	૧૧
૦	૦	૦	૬	૨૦	૧૩	૧૩	૨૩	૨૩
૦	૦	૦	૨૩	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮
૦	૦	૦	૫૪	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨
૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	૧	૮
૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૦	૧૦	૧૬	૧૬
૦	૦	૦	૦	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪
૦	૦	૦	૦	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩

પ્રત્યન્તરંશાઓ કરવાની રીત:—જે અદની અંતરંશામાં પ્રત્ય-
ન્તરંશા કર્યો હોય તે અદની અંતરંશાનાં વર્ષાદિનાં દિવસાદિ કરી તેને
જે અદની પ્રત્યન્તરંશા કર્યો હોય તે અદના મદદશાના વર્ષાથી રૂળીને
૧૨૦થી ભાગતાં સ્થિતિ દિવસ આવશે. તેનો વધેલી રેખને ૬૦થી રૂળી
૧૨૦થી ભાગ લેતાં સ્થિતિ ઘડીઓ આવશે તથા તેનો વધેલી રેખને ૬૦

થી ગણી ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ પજો આવશે. આ પ્રમાણે જે દિવસાદિ આવે તેનું વર્ષાદિ કરવું. આ પ્રમાણે કરવાથી વર્ષાદિ પ્રત્યન્ત-દર્શાઓનાં કોષ્ટકો તૈયાર થાય છે.

પ્રત્યન્તર્દશા કરવાનું ઉદાહરણ:—સૂર્યની મહાદશામાં સૂર્યની અંત-ર્દશા ૦ વર્ષ. ૩ માસ. ૧૮ દિવસ ૦ ઘડી અને ૦ પળ છે. તેના દિવસાદિ કરતાં ૧૦૮-૦-૦ થયા. તેમાં સૂર્યની પ્રત્યન્તર્દશા કરવી છે માટે ઉપરના દિવસોને સૂર્યની મહાદશાના વર્ષ ૬થી ગણ્યા તો ૬૪૮-૦-૦ આવ્યા. તેને ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ ૫ દિવસ આવ્યા, વધેલી શેષ ૪૮ને ૬૦ થી ગણ્યા તો ૨૮૮૦ આવ્યા. તેને ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ ૨૪ ઘડીઓ આવી. તેનું વર્ષાદિ કરતાં ૦-૦-૫-૨૪-૦ સૂર્યની મહાદશા મધ્યે સૂર્યની અંતર્દશામાં સૂર્યની પ્રત્યન્તર્દશા આવી. આ પ્રમાણે તૈયાર કરેલા પ્રત્યન્તર્દશાના કોષ્ટકો નીચે મુકેલા છે.

તૈયાર છે. જ્યોતિષના આરંભનો પ્રથમ અંથ તૈયાર છે.

જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવન વિરચિત.

વાલ્મીકીજ્યોતિષસારસંગ્રહ:

ગ્રહગોચરેણ સમલંકૃત:

મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા સહિત.

આ ગ્રંથમાં સંહારત્ન, યોગરત્ન, મુહૂર્તરત્ન, સંસ્કારરત્ન તથા મિશ્રરત્ન નામક પાંચ લાગ આપવામાં આવ્યા છે. તેમજ આ ગ્રંથની છેવટમાં ગ્રહગોચર નામક ગ્રંથ પણ શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા સહિત આપવામાં આવ્યો છે. તેથી કરીને જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં પ્રવેશ કરવાની હઝારવાળા દરેક ભૂદેવોને આ ગ્રંથ અવશ્ય સંગ્રહ કરવા યોગ્ય છે. એવું કાળજી, પાકું પુનું.

હીન્મત આર આના

કાશીપૂર નવાદરવાન

અમદાવાદ.

વી. પી. ખર્ચ જુદું.

ગ્રંથ મળવાનું દેકાણું

જોશી વૃન્દાવન માણેકસાત.

विंशोत्तरी अंतर्दशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्यां डोष्टो.

विंशोत्तरी सूर्य महादशा मध्ये सूर्यनी अंतर्दशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.	सूर्य मध्ये चंद्रदशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.
<p>सू य म रा गु श लु के शु यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ३</p> <p>५ ६ ११ १४ १७ १५ १८ १८</p> <p>२४ ० १८ १२ २४ १८ १८ ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>	<p>य म रा गु श लु के शु सू यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० १ ० ०</p> <p>१५ १० २७ २४ २८ २५ १० ० ६ ०</p> <p>० ३ ० ० ० ३ ० ३ ० ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>
सूर्य मध्ये मंगलदशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.	सूर्य मध्ये राहुदशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.
<p>म रा गु श लु के शु सू यं यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ४</p> <p>७ १८ १६ १६ १७ ७ २१ १० १८ १८ २१ १५ १८ २४ १६ २७ १८ २४</p> <p>२१ ५४ ४८ ५७ ५१ २१ ० १८ ३० ० ३६ १२ १८ ५४ ५ ० १२ ० ५४ ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>	<p>रा गु श लु के शु सू यं म यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>१ १ १ १ ० १ ० ० ० १ ०</p> <p>१८ १८ २१ १५ १८ २४ १६ २७ १८ २४</p> <p>३६ १२ १८ ५४ ५ ० १२ ० ५४ ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>
सूर्य मध्ये शुक्रदशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.	सूर्य मध्ये शनिदशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्या.
<p>गु श लु के शु सू य म रा यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>१ १ १ ० १ ० ० ० १ ६</p> <p>८ १५ १० १६ १८ १४ २४ १६ १३ १८</p> <p>२४ ३६ ४८ ४८ ० २४ ० ४८ १२ ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>	<p>श लु के शु सू य म रा गु यो</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>१ १ ० १ ० ० ० १ १ १ १</p> <p>२४ १८ १६ २७ १७ २८ १६ २१ १५ १२</p> <p>६ २७ ५७ ० ६ ३० ५७ १८ ३६ ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>

વિંશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

અંક મધ્યે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	અંક મધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગ શુ કે ગુ મ્ મ ના ગુ યો</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૨ ૮</p> <p>૮૧૬ ૮૦૮૦૦૨૮૧૦૨૮૧૨ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ગુ ગુ કે ગુ મ્ મ ના ગુ યો</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૮ ૨ ૧ ૩ ૦ ૧ ૧ ૨ ૨ ૭</p> <p>૦૦૦ ૩ ૫૨૮ ૧૭ ૩૨૫૧૬ ૦</p> <p>૧૫/૫૧૫ ૦૩૦૩૦૧૫૩૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
અંક મધ્યે બુધ દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	અંક મધ્યે કેતુ દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ કે ગુ મ્ મ ના ગુ યો</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૨ ૨ ૨ ૫</p> <p>૧૨ ૦૬૨૫૦૫૧૨૨૬૧૬ ૮૨૦ ૦</p> <p>૧૫૮૫ ૦૩૦૩૦૮૫૩૦ ૦૮૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>કે ગુ મ્ મ ના ગુ યો ગુ ગુ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૧ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૭</p> <p>૧૨ ૫૧૦૧૭૧૨ ૧૨૮ ૩૨૬ ૦</p> <p>૧૫ ૦૩૦૩૦૧૫૩૦ ૦૧૫૮૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
અંક મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	અંક મધ્યે મુર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ મ્ મ ના ગુ યો ગુ કે</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૮ ૧ ૧ ૧ ૩ ૦ ૩ ૦ ૧ ૮</p> <p>૧૦ ૦૨૦ ૫ ૦૨૦ ૫૨૫ ૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>મ્ મ ના ગુ યો ગુ કે ગુ ય</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૬</p> <p>૬૧૫૧૦૨૭૨૮૨૮૨૫૧૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦૩૦ ૦ ૦૩૦૩૦૩૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

મંગળમધ્યે ગુહ્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	મંગળમધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>શુ સુ ચ મ ન ગુ શ બુ કે યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૦ ૦</p> <p>૧૦૨૧ ૫૦૪ ૩૦૦ ૬૨૬૨૪ ૦ ૬૧૦ ૭૧૮ ૧૬૧૬ ૧૭ ૭૨૧ ૬</p> <p>૦ ૦ ૦૩૦ ૦ ૦૩૦૩૦૩૦ ૦ ૮૩૦૨૧ ૫૪૪૪ ૫૭ ૫૧૨૧ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સુ ચ મ ન ગુ શ બુ કે શુ ચ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬૧૦ ૭૧૮ ૧૬૧૬ ૧૭ ૭૨૧ ૬</p> <p>૮૩૦૨૧ ૫૪૪૪ ૫૭ ૫૧૨૧ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
મંગળમધ્યે અંડદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	વિશેષાત્તરી રાહુ મહાદશામધ્યે રાહુની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>ચ મ ન ગુ શ બુ કે શુ સુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૦ ૦ ૭</p> <p>૧૭૧૨ ૧૨૮ ૩૦૬૧૨ ૫૧૦ ૦૨૫ ૬ ૩૧૭૨૬ ૧૨૧૮૨૧૨૧૨૧૨</p> <p>૩૦૧૫૩૦ ૦૧૫૪૫૧૫ ૦૩૦ ૦૮૩૦૫૪૪૨ ૪૨ ૦૩૦ ૦૪૨ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ન ગુ શ બુ કે શુ ચ મ ન ચ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૭ ૪ ૮ ૫ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૮</p> <p>૦૨૫ ૬ ૩૧૭૨૬ ૧૨૧૮૨૧૨૧૨૧૨૧૨</p> <p>૦૮૩૦૫૪૪૨ ૪૨ ૦૩૦ ૦૪૨ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
રાહુ મધ્યે ગુહ્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	રાહુ મધ્યે રાત્રિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>ગુ શ બુ કે શુ સુ ચ મ ન યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૪ ૪ ૧ ૪ ૧ ૨ ૧ ૪ ૪ ૪</p> <p>૪૨ ૪૨ ૫૪૪૨ ૧૨૧૨૫૪ ૩૧૧ ૬</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>શ બુ કે શુ સુ ચ મ ન ગુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૪ ૧ ૫ ૧ ૦ ૧ ૧ ૪ ૧ ૦</p> <p>૧૨૨૫૪૪૨ ૧૨૧૨૫૪ ૩૧૧ ૬</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશેષત્તરી મહાદશાએમાં અત્યન્તર્દશાએનાં કોષ્ટકો.

[illegible]

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશેષાત્તરી ગુરુ મહાદશામધ્યે ગુરુની અંતર્દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ ન જુ કે ગુ જ અ મ રા યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૪ ૩ ૧ ૪ ૧ ૨ ૧ ૩ ૧</p> <p>૧૦ ૧ ૧ ૪ ૧ ૪ ૪ ૪ ૧ ૪ ૨ ૫ ૧ ૪</p> <p>૪ ૩ ૬ ૪ ૪ ૪ ૪ ૪ ૪ ૧ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>શ જુ કે ગુ જ અ મ રા યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૪ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૪ ૪ ૬</p> <p>૨ ૪ ૬ ૩ ૨ ૧ ૫ ૧ ૬ ૨ ૩ ૧ ૬ ૧ ૧ ૨</p> <p>૨ ૪ ૧ ૦ ૧ ૨ ૦ ૩ ૬ ૦ ૧ ૨ ૪ ૩ ૬ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
ગુરુમધ્યે બુધદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ કે ગુ જ અ મ રા યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૧ ૪ ૧ ૪ ૧ ૪ ૩ ૪ ૩</p> <p>૧ ૧ ૩ ૧ ૬ ૧ ૪ ૧ ૫ ૪ ૬ ૧ ૩ ૬ ૧ ૫</p> <p>૩ ૬ ૩ ૦ ૪ ૦ ૩ ૪ ૪ ૪ ૧ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>કે ગુ જ અ મ રા યા જુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૧ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧</p> <p>૧ ૬ ૧ ૬ ૧ ૬ ૨ ૪ ૧ ૬ ૦ ૧ ૪ ૨ ૩ ૧ ૫</p> <p>૩ ૬ ૦ ૪ ૦ ૩ ૬ ૨ ૪ ૪ ૪ ૧ ૦ ૩ ૬ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
ગુરુમધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે સુર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ જુ અ નં ના ગુ ના ગુ કે યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૧ ૦ ૧ ૪ ૪ ૫ ૪ ૧ ૪</p> <p>૧ ૦ ૧ ૪ ૨ ૦ ૦ ૨ ૪ ૪ ૦ ૧ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સુ અ મ રા ગુ શ જુ કે ગુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૧ ૬</p> <p>૧ ૪ ૪ ૧ ૬ ૧ ૩ ૪ ૧ ૫ ૧ ૦ ૧ ૬ ૧ ૬</p> <p>૦ ૪ ૦ ૪ ૧ ૦ ૨ ૪ ૩ ૬ ૪ ૪ ૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિંશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓના કોષ્ટકો.

ગુરુમંથ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										ગુરુમંથ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ચં	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચો	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૪	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧૧
૧૦	૨૮	૧૨	૪૧	૬	૮	૨૮	૨૦	૨૪	૦	૧૬	૨૦	૧૪	૨૩	૧૭	૧૯	૨૬	૧૬	૨૮	૬
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૬	૨૪	૪૮	૧૨	૩૬	૩૬	૦	૪૮	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ગુરુમંથ્યે રાહુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										વિંશોત્તરી શનિ મહાદશામંથ્યે શનિની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	ચો	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	ગુ	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩
૪	૩	૪	૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૫	૫	૨	૬	૧	૩	૨	૫	૪	૦
૯	૨૫	૧૬	૨	૨૦	૨૪	૧૩	૧૨	૨૦	૨૪	૨૧	૩	૩	૦	૨૪	૦	૩	૧૨	૨૪	૩
૩૬	૧૨	૪૮	૨૪	૨૪	૦	૧૨	૦	૨૪	૦	૨૮	૨૫	૧૦	૩૦	૯	૧૫	૧૦	૨૭	૨૪	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦

શનિમંથ્યે કુંબદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										શનિમંથ્યે મેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	ચો	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૪	૧	૫	૧	૨	૧	૪	૪	૫	૮	૦	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૨	૧	૧
૧૭	૨૬	૧૧	૧૮	૨૦	૨૬	૨૫	૯	૩	૯	૨૩	૬	૧૯	૩	૨૩	૨૯	૨૩	૩	૨૬	૯
૧૬	૩૧	૩૦	૨૭	૪૫	૩૧	૨૧	૧૨	૨૫	૦	૧૬	૩૦	૫૭	૧૫	૧૬	૫૧	૧૨	૧૦	૩૧	૦
૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦

८८

विशोत्तरी अंतर्दशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्यानां डोष्टो.

शनि मध्ये शुद्धशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या	शनि मध्ये सूर्यदशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या
<p>शु स्र यं म रा गु श भु के ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ३</p> <p>६ १ ३ २ ५ ५ ६ ५ २ २</p> <p>१०२७ ५ ६२१ २ ० ११ ६ ० १७२८ १६२१ १५२४ १८ १६२७ १२</p> <p>० ० ० ३० ० ० ३० ३० ३० ० ६ ३० ५७ १८ ३६ ६२७ ५७ ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>	<p>स्र यं म रा गु श भु के शु ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p> <p>० ० ० १ १ १ १ ० १ १ १</p> <p>१७२८ १६२१ १५२४ १८ १६२७ १२</p> <p>० ६ ३० ५७ १८ ३६ ६२७ ५७ ० ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>
शनि मध्ये चंद्रदशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या	शनि मध्ये मंगलदशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या
<p>यं म रा गु श भु के शु स्र ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १</p> <p>१ १ २ २ ३ २ १ ३ ० ७</p> <p>१७ ३२५ १६ ०२० ३ ५२८ ०२३ २६२३ ३२६ २३ ६१६ ३ ६</p> <p>३० १५३० ० १५४५ १५ ० ३० ० १६ ५१ १२ १० ३१ १६ ३० ५७ १५ ०</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ३० ० ० ३० ३० ३० ० ० ० ०</p>	<p>म रा गु श भु के शु स्र ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १</p> <p>० १ १ २ १ ० २ १ १ १</p> <p>०२३ २६२३ ३२६ २३ ६१६ ३ ६</p> <p>० १६ ५१ १२ १० ३१ १६ ३० ५७ १५ ०</p> <p>३० ० ० ३० ३० ३० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>
शनि मध्ये राहुदशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या	शनि मध्ये गुरुदशाभां प्रत्यन्तर्दशाभ्या
<p>रा गु श भु के शु स्र यं म ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० २</p> <p>५ ४ ५ ४ १ ५ १ २ १ १०</p> <p>३१६ १२ २५२६ २१२१ २५२६ ६ १ २४ ६२३ २१५ १६ २३ १६ १२</p> <p>५४४८ २७२१ ५१ ० १८ ३० ५१ ० ३६ २४ १२ १२ ० ३६ ० १२ १८ १</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>	<p>गु श भु के शु स्र यं म न ये।</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० २</p> <p>४ ४ ४ १ ५ १ २ १ ४ ६</p> <p>१ २४ ६२३ २१५ १६ २३ १६ १२</p> <p>० ३६ ० १२ १८ १ ० ३६ ० १२ १८ १ ० ३६ ० १२ १८ १</p> <p>० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०</p>

વિશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશોત્તરી બુધ મહાદશા મધ્યે બુધની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ											બુધ મધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	યો	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૩	૪	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	
૨૨	૨૨	૨૪	૧૩	૧૨	૨૦	૧૦	૨૫	૧૭	૨૭	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૦	૨૭	૨૭	
૪૯	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૩૪	૩	૩૬	૧૬	૦	૪૯	૩૦	૫૧	૪૫	૪૯	૩૩	૩૬	૩૧	૩૪	૦	૦	
૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦	

બુધ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ											બુધ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	યો		સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૪	૧	૦		૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	
૨૦	૨૧	૨૫	૨૬	૩	૧૬	૧૧	૨૪	૨૬	૦		૧૫	૨૫	૧૭	૧૫	૧૦	૧૮	૧૩	૧૭	૨૧	૬	
૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦		૧૮	૩૦	૫૧	૫૪	૪૮	૨૭	૨૧	૫૧	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

બુધ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.											બુધ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	સૂ	યો		મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૫		૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧	
૧૨	૨૬	૧૬	૮	૨૦	૧૨	૨૬	૨૫	૨૫	૦		૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૦	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૭	
૩૦	૪૫	૩૦	૦	૪૫	૧૫	૪૫	૦	૩૦	૦		૪૯	૩૩	૩૬	૩૧	૩૪	૪૯	૩૦	૫૧	૪૫	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

શાનિ મધ્યે ગુહદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગુ એ એ ના ગુ ગુ જુ કે એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સૂ સૂ મ મ ના સૂ સૂ જુ કે એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
શાનિ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે મંગલદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ચ ચ ના ગુ ગુ જુ કે ગુ જુ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>મ મ ના ગુ ગુ જુ કે ગુ જુ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
શાનિ મધ્યે ગુહદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગુ જુ કે એ ગુ જુ એ એ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સૂ સૂ જુ કે એ સૂ જુ એ એ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશેષત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશેષત્તરી બુધ મહાદશા મધ્યે બુધની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										બુધ મધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
કુ	કે	શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	યો	કે	શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૩	૪	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૨	૨	૧	૩	૧	૨	૦	૨	૧	૨	૨	૧	૩	૨	૨	૧	૨	૨	૨
૪	૩	૩	૦	૨	૧	૧	૩	૪	૩	૪	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૩	૦
૩	૩	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૦	૩	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૩	૦
બુધ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										બુધ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	કે	યો	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	કે	શુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૪	૧	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૧
૨	૨	૧	૨	૨	૩	૧	૧	૨	૨	૦	૧	૨	૫	૧	૧	૧	૧	૨	૧
૦	૦	૦	૩	૦	૦	૦	૩	૩	૦	૧	૩	૦	૫	૫	૪	૪	૨	૧	૫
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
બુધ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										બુધ મધ્યે મંગલદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	કે	શુ	સુ	યો	મે	રા	ગુ	શ	કુ	કે	શુ	સુ	ચં	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૫	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧
૧	૨	૨	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૨	૧	૨	૨	૨	૧	૨	૨
૩	૪	૩	૦	૪	૧	૫	૪	૦	૩	૦	૪	૩	૩	૩	૩	૪	૩	૫	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૩	૩	૦	૦	૦	૦

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં ક્રોડકા.

પ્રથમ મધ્યે શબ્દદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	પ્રથમ મધ્યે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગ શ જી કુ કે શુ સ્ત્ર ચ મ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮ ૮ ૮ ૮ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૬</p> <p>૧૭ ૨૨૫૧૦૨૩ ૩૧૫૧૬૨૩૧૮</p> <p>૮૨૨૪૨૧ ૩૩૩ ૦૫૪૩૦૩૩ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ગ શ જી કુ કે શુ સ્ત્ર ચ મ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮ ૮ ૮ ૧ ૮ ૧ ૦ ૧ ૮ ૬</p> <p>૧૮ ૬૨૫૧૭૧૬૧૦ ૬૧૭ ૦</p> <p>૮૮૧૨૩૬૩૬ ૦૮૮ ૦૩૬૨૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
પ્રથમ મધ્યે શાન્તિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	વિશેષાત્તરી કેતુ મદ્યાદશામધ્યે કેતુની અંતર્દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>શ જી કુ શુ સ્ત્ર ચ મ ના ગુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૮ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૮ ૮ ૮</p> <p>૩૧૭૨૬૧૧૧૧૮૨૦૦૬૦૫ ૬ ૬</p> <p>૨૫૧૬ ૩૧૩૦૨૭૮૫૩૧૧૧૧૦</p> <p>૩૦૩૦૩૦ ૦ ૦ ૦૩૦ ૦ ૦</p>	<p>કે શુ સ્ત્ર ચ મ ના ગુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮૨૪ ૭૧૦ ૮૨૦ ૧૬૩૩૦૦૦</p> <p>૩૮૩૦૨૧૧૫૩૮ ૩૩૬૧૬૮૬ ૦</p> <p>૩૦ ૦ ૦ ૩૩૦ ૦ ૦૩૦૩૦</p>
કેતુ મધ્યે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	કેતુ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>શુ સ્ત્ર ચ મ ના ગુ શ જી કુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૨ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૨ ૧ ૦ ૦</p> <p>૧૦૨૧ ૫૨૮ ૩૨૬ ૬૨૬૨૮ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦૩૦ ૦ ૦૩૦૩૦૩૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સ્ત્ર ચ મ ના ગુ શ જી કુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬૧૦ ૭૧૮૧૬૧૬૧૩ ૭૦૦</p> <p>૧૮૩૦૨૧૫૮૮૮ ૭૧૧૧૧ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

કેતુ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ											કેતુ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										
ચં	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	યો	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૧	૦	૭		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	
૧૭	૧૨	૧૨	૩	૨૬	૧૨	૫	૧૦	૦			૮૨૨	૧૬	૨૩	૨૦	૮૨૪	૭	૧૨	૨૭			
૩૦	૧૫	૩૦	૦	૧૫	૪૫	૧૫	૦	૩૦	૦		૩૪	૩૩	૧૬	૪૬	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૦		
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦		૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	

કેતુ મધ્યે રાહુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ											કેતુ મધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										
રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	યો		ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧	૧	૧	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૦		૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	
૨૬	૨૦	૨૬	૨૩	૨૨	૩	૧૮	૧૨	૧૮	૧૪		૧૪	૨૩	૧૭	૧૬	૨૬	૧૬	૨૮	૧૬	૨૦	૬	
૪૨	૨૪	૫૧	૩૩	૩	૦	૫૪	૩૦	૩	૦		૪૮	૧૨	૩૬	૩૬	૦	૪૮	૦	૩૬	૨૪	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	

કેતુ મધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ											કેતુ મધ્યે બુધદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										
શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	યો		ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૨	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૧		૧	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	
૩૨	૬	૨૩	૬	૧૬	૩	૨૩	૨૬	૨૩	૬		૬	૨૦	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	
૧૦	૩૧	૧૬	૩૦	૫૭	૧૫	૧૬	૫૧	૧૨	૦		૩૪	૪૬	૩૦	૫૧	૪૫	૪૬	૩૩	૩૬	૩૧	૦	
૨૦	૨૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦		૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	

વિંશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
શુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	યો		શુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨
૬	૫	૨	૬	૧	૩	૨	૫	૫	૨	૪	૧	૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૧૦
૦૧૧	૬	૧૦	૨૭	૫	૬	૨૧	૨	૦		૨૪	૨૯	૨૦	૨૧	૨૫	૨૯	૩૧	૬	૧૧	૦
૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	શુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૦	૨	૦	૧	૦	૨	૧	૨	૧	૨
૨૪	૧૦	૨૧	૫	૨૪	૩૨	૬	૬	૨૯	૦
૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

વિદશાઓ કરવાની રીત:—જે ગ્રહની પ્રત્યન્તર્દશામાં જે ગ્રહની વિદશાઓ કરવી હોય તે ગ્રહની પ્રત્યન્તર્દશાના વર્ષોદિનાં ઘટ્યાદિ કરી તેને જે ગ્રહની વિદશા કરવી હોય તે ગ્રહના મહાદશાના વર્ષોદી ગણીને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખિય કરીઓ આવશે. તેની વધેલી રેખને ૬૦ થી ગણી ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખિય પડેલા આવશે. આ પ્રમાણે જે ઘટ્યાદિ આવે તેનું વર્ષોદિ કરવાથી વિદશાઓનાં કોષ્ટકો તૈયાર થાય છે.

વિદશાઓ કરવાનું ઉદાહરણ:—સૂર્યની મહાદશા મધ્યે, સૂર્યની અંતર્દશામાં, સૂર્યની પ્રત્યંતર્દશા ૦ વર્ષ, ૦ માસ, ૫ દિવસ, ૨૪ ઘડી અને ૦ પળ છે. તેનું ઘટચાદિ કરતાં ૩૨૪-૦ થયા. તેમાં સૂર્યની વિદશા કરવી છે માટે ઉપરના ઘટચાદિને સૂર્યની મહાદશાના વર્ષ ૬ થી ગણ્યા તો ૧૯૪૪-૦ આવ્યા, તેને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખ્ધિ ૧૬ ઘડીઓ આવી. તેની વધેલી શેષ ૨૪ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૧૪૪૦ આવ્યા તેને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખ્ધિ ૧૨ પળો આવી. તેનું વર્ષાદિ કરતાં ૦-૦-૦-૧૬-૧૨ સૂર્યની મહાદશામાં, સૂર્યની અંતર્દશામાં, સૂર્યની પ્રત્યંતર્દશામાં સૂર્યની વિદશા આવી. આ પ્રમાણે ચંદ્રાદિની વિદશા નીચેના ડાહ્યામાં કરેલી છે તે તપાસી લેવી.

સૂર્યની મહાદશામાં સૂર્યની અંતર્દશામાં સૂર્યનો પ્રત્યંતર્દશામાં વિદશાઓ									
સૂ	ચં	મં	ગ	ગુ	શ	ધુ	કે	શુ	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	
૧૬	૨૭	૧૮	૪૮	૪૩	૫૧	૪૫	૧૮	૫૪	
૧૨	૦	૫૪	૩૬	૧૨	૧૮	૫૪	૫૪	૦	

દશાફલાનિ

તત્રાદૌરવિદશાફલમ્

વિવાદો દાયદૈર્ભવતિ ચપલા બુદ્ધિરમિતો

ધનાનામલ્પત્ત્વં દિનપતિદશાયામરિમયાત્ ॥

મદાદ્ધે પિત્તાત્તિઃ સ્વલકુલભયં વા વ્રણભયં

નિપાતઃ કાન્તીનામવનિપતિકોપેન ભવિનામ્??

અન્વય:—દિનપતિદશાયામ્ ભવિનામ્ દાયાદૈ:વિવાદ:; અભિત: ચપલા બુદ્ધિ:; અરિભયાત્ ધનાનામ્ અલ્પત્વમ્, અઙ્ગે સદા પિત્તાર્તિ:; સ્વલકુલભયમ્ વા વ્રણભયમ્, અવનિપત્તિકોપેન કાન્તીનામ્ નિપાત: ભવતિ. ૧૧

અર્થ:—સૂર્યની દશાને વિષે પુરૂષોને બ્રાતૃઆદિ લાગી-દારોથી વિવાદ, આરે તરફથી બુદ્ધિની ચંચળતા, શત્રુના ભયથી ધનનું અલ્પપણું, શરીરે નિરંતર પિત્તની પીડા, દુષ્ટ માણસોથી ભય અથવા વ્રણ (ઘા) નો ભય તથા રાજાના ક્રોધથી કાંતિનો નાશ થાય છે. ૧૧

ચન્દ્રદશાફલમ્

દશા ચાન્દ્રીભૂયાત્કલયતિ વિભૂતિં જનિવતાં

દુઃકલાર્થવ્રાતૈ: પ્રવરવનિતાર્ગીતજનિતમ્ ॥

સુખં યોષા ભૂષા સુગ્રમતુલમદ્વાઽમરગણૈ-

મંગ્લોત્સાહાનન્દં કનકવરસુક્તાફલસુગ્રમ્ ॥૧૨॥

અન્વય:—(યદા) ચાન્દ્રીદશા ભૂયાત્ (તદા) જનિવતામ્ દુઃકલાર્થવ્રાતૈ: વિભૂતિમ્, પ્રવરવનિતાર્ગીતજનિતમ્ યોષા સુખમ્, અતુલમ્ ભૂષા સુગ્રમ્, અમરગણૈ: મંગ્લોત્સાહાનન્દમ્, કનકવરસુક્તાફલસુગ્રમ્ અદ્વા કલયતિ. ૧૨

અર્થ:—આરે ચંદ્રમાની હોય ત્યારે પુરૂષોને રેશમી વસ્ત્ર અને ધનના સમૂહથી ઐશ્વર્ય, શ્રેષ્ઠ સ્ત્રીઓના ગીતથી ઉત્પન્ન થયેલું સ્ત્રીનું સુખ, અત્યંત આમૃતપણું સુખ, દેવતાઓના સમૂહથી યજ્ઞના ઉત્સાહનો આનંદ તથા સુવર્ણ અને શ્રેષ્ઠ મોતીનું સુખ નિશ્ચય પ્રાપ્ત કરાવે છે. ૧૨

ભૌમદશાફલમ્

દશા ભૌમી ચૌરાનલરિપુમયં ભૂપતિમયં
મહાતઙ્કં ચિત્તે જનયતિ ધનાનામપચયમ્ ॥

વ્રણવ્રાતૈઃ પીડામનિશ્મુતરક્તામયમયં

તથા દુષ્ટાતઙ્કૈર્મતિચપલતાં વૈ જનિવતામ્ ॥૧૩॥

અન્વયઃ—(યદા) ભૌમી દશા (ભૂયાત્ તદા) જનિવતામ્ ચૌરા-
નલરિપુમયમ્, ભૂપતિમયમ્, ચિત્તે મહાતઙ્કમ્, ધનાનામ્ અપચયમ્,
વ્રણવ્રાતૈઃ અનિશમ્ પીડામ્, રક્તામયમયમ્ તથા દુષ્ટાતઙ્કૈઃ મતિચ-
પલતામ્ જનયતિ. ૧૩

અર્થઃ—જ્યારે મંગળની દશા હોય ત્યારે પુરુષોને ચોર,
અગ્નિ અને શત્રુનો ભય, રાજાનો ભય, મનને વિષે મહાન પીડા,
ધનનો નાશ, વ્રણ (ઘા) ના સમૂહથી નિરંતર પીડા, રક્તવિષારનો
ભય તથા દુષ્ટપીડાથી બુદ્ધિની અચળતા ઉત્પન્ન કરે છે. ૧૩

રાહુદશાફલમ્

ધનાનામલ્પત્વં રિપુજનવિવાદેન ભવિનાં

પિતુઃ કટ્ટં દ્રવ્યક્ષતિરપિ ગુરુણામપચયઃ ॥

તથા કટ્ટં મૃત્યોઃ સમમુત્ત ચલત્વં નિજમતે-

રગોઃપાકે લોકે જટરકુહરે વાતવિકૃતિઃ ॥૧૪॥

અન્વયઃ—અગોઃ પાકે ભવિનામ્ લોકે રિપુજનવિવાદેન ધના-
નામ્ અલ્પત્વમ્, પિતુઃ કટ્ટમ્, દ્રવ્યક્ષતિઃ, અપિ ગુરુણામ્ અપચયઃ,
તથા મૃત્યોઃ સમમ્ કટ્ટમ્, નિજમતેઃ ચલત્વમ્, જટરકુહરે વાત-

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરુષોને સંસારને વિષે શત્રુ-
ઓના વિવાદથી ધનનું અધિકપણું, પિતાને કષ્ટ, ધનનો નાશ, શુક્ર
આદિ વડીલ પુરુષોનો નાશ, મૃત્યુ અરામર કષ્ટ, પોતાની બુદ્ધિથી
મનનું અચળપણું તથા પેટના ભાગમાં વાયુનો વિકાર થાય છે.

ગુરુદશાફલમ્

ગુરોઃ પાકે લોકે પરમવિશુતા મૂપતિકૃતા
ધનાનામાધિક્યં ભવતિ ચિરલા ચૈરિપટલી ॥

સુગ્રં કાન્તાપત્યપ્રચુરગુણમાનાર્થનિવહૈઃ

પ્રતિષ્ઠા કાષ્ટાન્તં વ્રજતિ ભવિનામેવસતનમ્ ૧૬.

અન્વય:—ગુરોઃ પાકે ભવિનામ્ લોકે મૂપતિકૃતા પરમવિશુતા,
ધનાનામ્ આધિક્યમ્, ચિરલા ચૈરિપટલી, કાન્તાપત્યપ્રચુરગુણ-
માનાર્થનિવહૈઃ સુગ્રમ્ ભવતિ, સતતમ્ એવ પ્રતિષ્ઠા કાષ્ટાન્તમ્
વ્રજતિ. ૧૬.

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરુષોને સંસારને વિષે શત્રુથી
કરાયેલી અધિક પ્રતિષ્ઠા, ધનનું અધિકપણું, શત્રુ કોઈ નિરહો
થાય છે, તથા સ્ત્રી, સંતાન, વિશેષ ગુણ, માન અને ધનના
સમૃદ્ધિથી સુખ થાય છે તથા નિરંતર દિશાઓના અંતર્પર્યત
પ્રતિષ્ઠાને પામે છે. ૧૫

શનિદશાફલમ્

ગદ્ગ્રાતાતઙ્ગા વપુષિ રિપુઙ્ગા જનિવનાં

વિવાદો વન્ધૂનામપચય ઉતાતઙ્ગનિવહઃ ॥

વિરામો વિત્તાનામનિલજનિતા રોગપટલી

શનેઃ પાકે માર્યાતનયતનયાજ્ઞે ગદ્મયમ્ ૧૬

અન્વય:—શને: પાકે જનિવતામ્ વપુષિ ગદ્વાતાતદ્વા, સ્પિ-
શદ્વા, વંધૂતામ વિવાદઃ, અપચયઃ, ઉત આતદ્જનિવહઃ, વિન્નાતામ
વિગમઃ, અનિલજનિતા રોગપટલી, ભાર્યાતનયનનયાદ્ગે ગદ્ભયમ
(ભવતિ). ૧૬

અર્થ:—શનિની દશાને વિષે પુરૂષોના શરીરને વિષે રોગના
અમૂલની ખીણ, શત્રુ અણધી શંકા, બ્રાતૃવર્ગમાં વાદવિવાદ,
મહાન હાનિ, ખીણનો અમૂલ, અનેક પ્રકારના ધનનો નાશ,
વાયુથી ઉત્પન્ન રોગનો અમૂલ તથા શ્રી, પુત્ર અને કન્યાના
શરીરે રોગનો ભય થાય છે. ૧૬

બુધદશાફલમ્

ચિદ્: પાકે લોકે પરમવિમુતા મૃપકુલ્લતઃ

પશૂનામાધિક્યં વસનવસ્તુધાયજપટલી ॥

નવાગારં કાન્તાપ્રવરકવિતાર્ગીતજનિતં

સુગ્ધં પૃથ્વીભર્તુઃ મતનમભિતઃ કીર્તિસ્તુભા ॥૧૭॥

અન્વય:—ચિદ્: પાકે (જનિવતામ) લોકે મૃપકુલ્લતઃ પરમ-
વિમુતા, પશૂનામ આધિક્યમ, વસનવસ્તુધાયજપટલી, નવાગારન-
કાન્તાપ્રવરકવિતાર્ગીતજનિતમ સુગ્ધમ, પૃથ્વીભર્તુઃ મતનમ અભિતઃ
અતુભા કીર્તિઃ (ભવતિ). ૧૭

અર્થ:—બુધની દશાને વિષે પુરૂષોને સંસારનાં સંજ્ઞાના
કુળથી અત્યંત પ્રતિષ્ઠા, પશુઓનો વધારો, વસ્ત્ર પૃથ્વી અને
યજનો અમૂલ, નવીન મહાન, શ્રી, શ્રેષ્ઠ કવિતા, અને ગાનથી
સુખ, તથા રાજ્યથી નિરંતર ચારે બાજુએ અન્યન કીર્તિના
વધારો થાય છે. ૧૭

કેતુદશાફલમ્

મનસ્તાપં તાપં કલયતિ કલિં મૃસુરજનૈ-

દશા ચન્દ્રારાતેરુદરભવપીડામપિ નૃણામ્ ॥

ચલત્વં વિત્તાનાં ચલજનવશેન ધ્રુવમલં

તથા કાન્તાકપ્ટં દ્રુતમપિ વિનષ્ટં કૃતમપિ ॥૧૮॥

અન્વય:—ચન્દ્રારાતે: દશા (સ્યાત્ તદા) નૃણામ્ મનસ્તાપમ્, તાપમ્, મૃસુરજનૈ: કલિમ્, ઉદરભવપીડામ્ અપિ ચલજનવશેન વિત્તાનામ્ ધ્રુવમ્ અલમ્ ચલત્વમ્, તથા કાન્તાકપ્ટમ્, કૃતમ્ અપિ દ્રુતમ્ વિનષ્ટમ્ કલયતિ. ૧૮

અર્થ:—કેતુની દશા હોય તો પુરુષોને મનને વિષે સંતાપ, તાપ, ગ્રાહણોથી ક્રોધેશ, પેટમાં પીડા, દુષ્ટ પુરુષોના વશથી ધનનો નિશ્ચય અત્યંત નાશ તથા સ્ત્રીને કપ્ટ અને કચેલા કાર્યનો પણ જલદી નાશ થાય છે. ૧૮

શુક્રદશાફલમ્

મૃગો: પાકે પુંસાં ભવતિ વિગતારાતિપટલી

તુરંગ્ગાલીકાન્તાતનયતનયાર્થવ્રજસુખમ્ ॥

મૃદઙ્ગવ્યાસઙ્ગ: પુરવનિતયાગીતજસુખં

મસ્તારંભો વેદધ્વનિરમિત આનન્દનિવહ:॥૧૯॥

અન્વય:—મૃગો: પાકે પુંસામ્ વિગતારાતિપટલી, તુરંગ્ગાલી, કાન્તાતનયતનયાર્થવ્રજસુખમ્, મૃદઙ્ગવ્યાસઙ્ગ:, પુરવનિતયાગીતજસુખમ્, મસ્તારંભ:, અમિત: વેદધ્વનિ:, આનન્દનિવહ: ભવતિ. ૧૯

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરુષોને શત્રુઓના સમૂહનો નાશ, ઘોડાઓની પંક્તિ, સ્ત્રી, પુત્ર, કન્યા અને ધનના સમૂહનું

સુખ, મૃદંગ વગાડવામાં શોષિત, નગરની સ્ત્રીઓના ગીતથી
સુખ, યજ્ઞનો આરંભ, આરે બાન્ધુએથી વેદની ધ્વનિ તથા
આનંદનો સમૂહ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૬

ઉચ્ચગતપ્રહદશાફલમ્

ઉચ્ચસ્થિતસ્યાપિ દશામ્ જન્નો-

વંમુન્ધગગ્રામવિમૃષણાનિ ॥

દાગદુઃકૃલાલયચાદનાનિ

ભવન્તિ કીર્તિઃ પ્રવગ સમન્તાન્ ॥૨૦॥

અન્વયઃ—ઉચ્ચસ્થિતસ્ય અપિ દશામ્ જન્નોઃ વંમુન્ધગગ્રામવિ-
મૃષણાનિ, દાગદુઃકૃલાલયચાદનાનિ ભવન્તિ ચ સમન્તાન્ પ્રવગ
કીર્તિઃ (ભવતિ) ૨૦

અર્થઃ—ઉચ્ચની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે
પુરોષને પૃથ્વી, ગામ, આનુપલ્લ, સ્ત્રી, દેશની વચ્ચે, મકાન,
અને વાહન તથા આરે બાન્ધુએથી શ્રેષ્ઠ કીર્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. ૨૦

સ્વગૃહગતપ્રહદશાફલમ્

દશા નિજાગારગતસ્ય નિન્યં નવામ્બગગારવિદ્વાર્ગમૌલ્યમ્
નર્વાનયોપા વહુભૂમિભૂપા યજોવિશેષાદર્ગિવર્ગદ્વાનિઃ ૨૧

અન્વયઃ—નિજાગારગતસ્ય દશા નિન્યમ નવામ્બગગારવિદ્વાર્ગ-
મૌલ્યમ્, નર્વાનયોપા, વહુભૂમિભૂપા, યજોવિશેષાન્ અર્ગિવર્ગદ્વાનિઃ
(ભવતિ). ૨૧

અર્થઃ—પોતાની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશામાં નિન્ય નવાં
વચ્ચે, મકાન અને વિદ્યાર્નું સુખ, નદીન સ્ત્રી, ધણી પૃથ્વી અને
આનુપલ્લ તથા યજ્ઞના વિશેષપણથી ગ્રામ્યજાતીનાં થાય છે. ૨૧

મિત્રક્ષેત્રગતગ્રહદશાફલમ્.

કલત્રપુત્રૈરપિ મિત્રવર્ગૈરતીવસૌખ્યં હિતરાશિગસ્ય ॥

દશાવિપાકે વસનં નૃપાલાદિશેષતો માનવિવર્દનં સ્યાત્ ॥

અન્વય:—હિતરાશિગસ્ય દશાવિપાકે કલત્રપુત્રૈઃ મિત્રવર્ગૈઃ અપિ તીવ સૌખ્યમ્, વિશેષતઃ નૃપાલાત્ વસનમ્ ચ માનવિવર્દનમ્ સ્યાત્. ૨૨

અર્થ:—મિત્રની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે સ્ત્રી, પુત્ર અને મિત્રવર્ગથી પણ અત્યંત સુખ તથા વિશેષ હરીને રાજથી વસ્ત્ર અને માનનો વધારો થાય છે. ૨૨

શત્રુક્ષેત્રગતગ્રહદશાફલમ્.

મનોજવેગો રિપુવર્ગભીતિઃ કૃશત્વમર્થક્ષતિરાસિવાયા ॥

દશા યદાઽરાતિગૃહસ્થિતસ્ય તદા નરસ્ય પ્રકૃતિશ્ચલા સ્યાત્

અન્વય:—યદા ઝરાતિગૃહસ્થિતસ્ય દશા (સ્યાત્) તદા નરસ્ય મનોજવેગઃ, રિપુવર્ગભીતિઃ, કૃશત્વમ્, અર્થક્ષતિઃ, આસિવાયા, ચલા પ્રકૃતિઃ સ્યાત્. ૨૩

અર્થ:—આરે શત્રુની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશા હોય ત્યારે પુરૂષને ધનદેવનો વેગ, શત્રુવર્ગથી ભય, દુર્બળતા, ધનનો નાશ, આવકમાં અંતરાય અને ચક્રિત પ્રકૃતિ થાય છે. ૨૩

ષષ્ઠેશદશાફલમ્.

રોગાધીશદશાઽવલા જનકલિં રોગાગમં જન્મિના—

માધિવ્યાધિમરિત્રજવ્રણગણાતઙ્કું કલઙ્કું ચલાત્ ॥

માનધ્વંસમતિશ્ચયં કલયતિ જ્ઞાનાર્થનાશં તથા

વિત્તવ્યાકુલતામપાયવશતઃ કોશક્ષયં પ્રાયશઃ ॥૨૪॥

અન્વય:—અવલા રોગાધીશદશા (સ્યાન્ તદા) જન્મિતામ્
જનકલિમ્, રોગાગમમ્, આધિવ્યાધિમ્, અરિવ્રજવ્રણગણાતઙ્કમ્,
સ્થલાન્ કલઙ્કમ્, માનધ્વંસમતિક્ષયમ્, જ્ઞાનાર્થનાશમ્, તથા ચિત્ત-
વ્યાકુલતામ્, પ્રાયશઃ અપાયવશતઃ કોશક્ષયમ્ કલયતિ. ૨૪

અર્થ:—અળથી રહિત છઠ્ઠાભાવના સ્વામીની દશા હોય
તો પુરુષોને બીજા માણસોથી ક્ષેષ, રોગની ઉત્પત્તિ, માનથી
ચિંતા, શરીરમાં વ્યાધિ, શત્રુઓના સમૂહથી વ્રણ (ઘા)નો
ઉપદ્રવ, દુષ્ટ માણસોથી મિથ્યા અપવાદ, માનની હાનિ, બુદ્ધિનો
નાશ, જ્ઞાન અને ધનનો નાશ, ચિત્તમાં વ્યાકુળતા, તથા વ્રણ
પ્રકારે અર્થ કરવાથી ધનના ભંગરનો નાશ થાય છે. ૨૪

અષ્ટમેશદશાફલમ્.

નિધનભાવપતેરચ્ચર્નાપતે—

ગતિભયં ગદસંવ્રમયં દશા ॥

કલયતિ સ્વજનસ્ય વિનાશનં

નિધનતામપિ વાતભયં નૃણામ્ ॥૨૫॥

અન્વય:—નિધનભાવપતેઃ દશા (સ્યાન્ તદા) નૃણામ્ અચ-
નીપતેઃ અતિભયમ્. ગદસંવ્રમયમ્, સ્વજનસ્ય વિનાશનમ્, નિધનતામ્
અપિ વાતભયમ્ કલયતિ. ૨૫

અર્થ:—આક્રાંતાવતા સ્વામીની દશા હોય તો પુરુષોને
રાતથી અત્યંત ભય, રોગના સમૂહનો ભય, પાતાના માણ-
સોનો વિનાશ, નિર્ધનપણું અને વાયુનો ભય કરે છે. ૨૫

દ્વયેશદશાફલમ્.

વિત્તક્ષતિચ્ચર્નાશાદાધિવ્યાધિવ્યયેશપરિપાકે ॥

કષ્ટં મૃત્યુસમાનં ઋણિ કુપાનં કુસદ્ગતો ભીતિઃ ॥૨૬॥

અન્વયઃ—અયેશપરિપાકે અવનીશાત્ વિક્ષતિઃ, આધિવ્યાધિઃ, મૃત્યુસમાનમ્ કષ્ટમ્, કુચાનમ્, કુસંગ્ગતઃ ભીતિઃ ભવતિ. ૨૬

અર્થઃ—ખારમાલાવના સ્વામીની દશાને વિષે રાજાથી ધનનો નાશ, માનસીક ચિંતા અને શરીરની પીડા, મૃત્યુ ખરાખર કષ્ટ, ખરાખ વાહન તથા દુષ્ટ માણસના સંગથી લય થાય છે. ૨૬

સત્તમેશદશાફલમ્.

જાયાપતિપરિપાકે રોગજ્વાલા હૃદિ સ્થિતા ભવતિ ॥

રિપુગણજનિતાવાધા વિક્ષવિનાશો નરેશતો ભીતિઃ ॥૨૭॥

અન્વયઃ—જાયાપતિપરિપાકે હૃદિ સ્થિતા રોગજ્વાલા, રિપુ-ગણજનિતાવાધા, વિક્ષવિનાશઃ, નરેશતઃ ભીતિઃ ભવતિ. ૨૭

અર્થઃ—સાતમાલાવના સ્વામીની દશાને વિષે હૃદયને વિષે રોગની જ્વાળા, શત્રુના સમૂહથી ઉત્પન્ન બાધા, ધનનો નાશ અને રાજાથી લય થાય છે. ૨૭

અસ્તગતગ્રહદશાફલમ્.

દશાધીશે ત્વસ્તં ગતવતિ વિરોધો ચલવતા

સદા રોગાગારં હૃદયકુહરે વાઙ્મય જઠરે ॥

અરેરાધિવ્યાધિવ્યસનમુત માનક્ષતિરથો

વિરામો વિક્ષાનામવનિપતિકોપાઙ્ગનિવતામ્ ॥ ૨૮॥

અન્વયઃ—દશાધીશે અસ્તમ્ ગતવતિ (સતિ) જનિવતામ્ ચલવતા વિરોધઃ, સદા હૃદયકુહરે વા જઠરે રોગાગારમ્, અરેઃ આધિવ્યાધિવ્યસનમ્, માનક્ષતિઃ, અથ અવનિપતિકોપાત્ વિક્ષાનામ્ વિરામઃ (ભવતિ.) ૨૮

અર્થ:—અસ્તગત ગ્રહની દશાને વિષે પુરુષોને બળવાન માણસોની સાથે વિરોધ, નિરંતર હૃદયને વિષે અથવા પેટને વિષે રોગનું સ્થાપિયું, શત્રુથી માનચીક ચિંતા, શરીરની ખીણ અને વ્યસન, માનની હાનિ તથા રાજતા ડોપથી ધનનો નાશ થાય છે.

નીચગતગ્રહદશાફલમ્.

નીચાશ્રિતસ્ય ચેતસ્ય દશાકાલે મહદ્વ્યમ્ ॥

સચ્ચિતાર્થક્ષતિઃ પુંસાં વન્ધનં માનગ્વણ્ડનમ્ ॥૨૭॥

અન્વય:—નીચાશ્રિતસ્ય ચેતસ્ય દશાકાલે પુંસામ્ મહદ્વ્યમ્, સચ્ચિતાર્થક્ષતિઃ વન્ધનમ્, માનગ્વણ્ડનમ્ (ભવતિ). ૨૭.

અર્થ:—નીચની રાશિને વિષે રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે પુરુષોને મહાન ભય, સંગ્રહ કરેલા ધનનો નાશ, અંધન અને માનની હાનિ થાય છે. ૨૬

ચન્દ્રવલાનુસારદશાફલમ્.

દશાપ્રવેશે સવલઃ શશાઙ્ગો

દશાફલં શસ્તમર્તાવ જન્તોઃ ॥

અતોઽન્યથા ચેદ્વિપરીતમાયે-

ર્કદીગ્નિં ચન્દ્રવશાત્ફલં તત્ ॥૨૮॥

અન્વય:—દશાપ્રવેશે સવલઃ શશાઙ્ગઃ (ચેન્ તદા) જન્તોઃ દશા-ફલમ્ અર્તાવ શસ્તમ્, અન્યથા (ચેન્ તદા) વિપરીતમ્, અતઃ તત્ ફલમ્ ચન્દ્રવશાન્ આયેઃ ઉદીગ્નિમ્. ૨૭

અર્થ:—દશાપ્રવેશના સમયે ચંદ્રમા બળવાન હોય તે પુરુષોને દશાનું ફળ અન્યથા શ્રેષ્ઠ મળે છે, અને ચંદ્રમા નિર્બળ

હોય તો દશાનું ફળ અશુભ મળે છે. એટલા માટે દશાનું ફળ ચંદ્રમાના બળાબળના અનુસાર પૂર્વાચાર્યોએ કહ્યું છે. ૩૦

વલાનુસારેણદશાફલમ્.

વલવન્તો દશાધીશા દિશન્તિ સકલં ફલમ્ ॥

નિર્વલા નૈવ કુર્વન્તિ મધ્યં મધ્યવલા નૃણામ્ ॥૩૧॥

અન્વય:—દશાધીશા: વલવન્ત: (ભવન્તિ તદા) નૃણામ્ સકલમ્ ફલમ્ દિશન્તિ, નિર્વલા: (ભવન્તિ તદા) નૈવ (ફલમ્) કુર્વન્તિ, મધ્યવલા: (ભવન્તિ તદા). મધ્યમ્ (ફલમ્) કુર્વન્તિ. ૩૧

અર્થ:—દશાના સ્વામીઓ બળવાન હોય તો પુરુષોને દશા-ફળ સંપૂર્ણ આપે છે, નિર્બળ હોય તો દશાફળ આપતો નથી તથા મધ્યમ બળવાન હોય તો દશાફળ મધ્યમ આપે છે. ૩૧

તન્વાદિ દ્વાદશભાવેશ દશાફલમ્.

તત્રાદૌલગ્નેશદશાફલમ્.

નાનાભરણભૂગ્રામવાટિકારમણાદિના ॥

સુખં મિત્રવિનોદશ્ચ લગ્નેશ્વરદશા યદા ॥૩૨॥

અન્વય:—યદા લગ્નેશ્વરદશા (સ્યાત્ તદા) નાનાભરણભૂગ્રામ-વાટિકારમણાદિના સુખમ્, ચ મિત્રવિનોદ: (ભવતિ). ૩૨

અર્થ:—જ્યારે લગ્નેશ્વરના સ્વામીની દશા હોય ત્યારે નાના પ્રકારના આભૂષણ, પૃથ્વી, ગામ અને બગીચાના રમણથી સુખ તથા મિત્રની સાથે આનંદવિનોદ થાય છે. ૩૨

ધનશદ્શાફલમ્

ધનધાન્યસુખં પુંસાં દેહકષ્ટં વિશેષતઃ ॥

ધનાર્થીશદ્શાકાલે મિત્રપક્ષાર્થવર્ડનમ્ ॥૩૩॥

અન્વયઃ—ધનાર્થીશદ્શાકાલે પુંસામ્ ધનધાન્યસુખમ્, વિશેષતઃ દેહકષ્ટમ્, મિત્રપક્ષાર્થવર્ડનમ્ (ભવતિ). ૩૩

અર્થઃ—ધનભાવના દ્વાનીની દશા સમયે પુરુષોને ધન અને ધાન્યનું સુખ, વિશેષ કરીને શરીરને વિષે ખીણ તથા મિત્રપક્ષથી ધનનો વધારો થાય છે. ૩૩

તૃતીયેશદ્શાફલમ્.

તૃતીયેશદ્શાકાલે વિક્રમાર્થસત્રયઃ ॥

મૃત્યાદીનાં સુખં પુંસાં દેહકષ્ટં વિશેષતઃ ॥૩૪॥

અન્વયઃ—તૃતીયેશદ્શાકાલે પુંસામ્ વિક્રમાન્ અર્થસત્રયઃ, મૃત્યાદીનામ્ સુખમ્, વિશેષતઃ દેહકષ્ટમ્ (ભવતિ). ૩૪

અર્થઃ—ત્રીજાભાવના દ્વાનીની દશા સમયે પુરુષોને પરાક્રમથી ધનનો સંચય, નાશરચાસર વિગેરેનું સુખ તથા વિશેષ કરીને શરીરને વિષે કષ્ટ થાય છે. ૩૪

ચતુર્થેશદ્શાફલમ્.

નાનાસુખં વાહનાનાં ગૃહગ્રામાભિગદગત્ ॥

ચતુર્થેશદ્શાકાલે મિત્રવર્ગસુખં મદત્ ॥૩૫॥

અન્વયઃ—ચતુર્થેશદ્શાકાલે (પુંસામ્) વાહનાનામ્ નાનાસુખમ્, આદરાન્ ગૃહગ્રામાભિઃ, મદત્ મિત્રવર્ગસુખમ્ (ભવતિ.) ૩૫

અર્થ:—ચોથાભાવના દ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને વાહ-
નોનું નાના પ્રકારનું સુખ, આદરસત્કારથી ઘર અને ગામની
પ્રાપ્તિ તથા મિત્રવર્ગથી અત્યંત સુખ થાય છે. ૩૫

પંચમેશદશાફલમ્.

પંચમેશદશાકાલે જ્ઞાનવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે ॥

પુત્રસૌખ્યં દ્રવ્યલાભો ગૌરવં નરપાલતઃ ॥૩૬॥

અર્થ:—પંચમેશદશાકાલે (પુંસામ્) જ્ઞાનવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે,
પુત્રસૌખ્યમ્, દ્રવ્યલાભઃ, નરપાલતઃ ગૌરવમ્ (પ્રજાયતે). ૩૬

અર્થ:—પાંચમાભાવના દ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને
જ્ઞાનનો વધારો, પુત્રનું સુખ, ધનનો લાભ તથા રાજાથી
પ્રતિષ્ઠાની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૩૬

ષષ્ઠેશદશાફલમ્.

રિપુરોગમયં ઘોરં વિત્તહાનિઃ કલિર્ભવેત્ ॥

રાજમીતિઃ સદા ચિન્તા રોગાધીશદશા યદા ॥૩૭॥

અર્થ:—યદા રોગાધીશદશા (સ્યાત્ તદા પુંસામ્) ઘોરમ્
રિપુરોગમયમ્, વિત્તહાનિઃ, કલિઃ, રાજમીતિઃ, સદા ચિન્તા ભવેત્. ૩૭

અર્થ:—છઠ્ઠાભાવના દ્વામીની દશા હોય ત્યારે
પુરુષોને ભયંકર શત્રુ અને રોગનો ભય, ધનની હાનિ, કલેશ,
રાજાનો ભય અને સર્વદા ચિંતા થાય છે. ૩૭

સપ્તમેશદશાફલમ્.

સપ્તમેશદશાકાલે કાન્તાપુત્રાર્યવર્દનમ્ ॥

કંઠં રોગમયં નિલં કૃશત્વમંબલાકલિઃ ॥૩૮॥

અન્વય:—સપ્તમેશદશાકાલે (પુંસામ્) કાન્તાપુત્રાર્થવર્ધનમ્. કષ્ટમ્, રોગમયમ્, નિત્યમ્ કૃશત્વમ્, અવલાકલિઃ (ભવેત્). ૩૮

અર્થ:—સાતમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને સ્ત્રી, પુત્ર અને ધનનો વધારો, કષ્ટ, રોગનો ભય, સર્વેશ શરીરે દુર્બળતા તથા સ્ત્રીથી કલેશ થાય છે. ૩૮

અષ્ટમેશદશાફલમ્.

અષ્ટમેશદશાકાલે વિવાદઃ સ્વજનૈરપિ ॥

મહાવ્યાધિભયં શસ્ત્રાદરિર્માતિવ્યયો મહાન્ ॥૩૯॥

અન્વય:—અષ્ટમેશદશાકાલે (પુંસામ્) સ્વજનૈઃ અપિ વિવાદઃ, મહાવ્યાધિભયમ્, શસ્ત્રાત્ અરિર્માતિઃ, મહાન્ વ્યયઃ (ભવેત્). ૩૯

અર્થ:—આઠમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને પોતાના માણસોથી પણ વિવાદ, મહાન વ્યાધિનો ભય, શસ્ત્રથી શત્રુનો ભય તથા ધનનો મહાન ખર્ચ થાય છે. ૩૯

ધર્મેશદશાફલમ્.

ધર્મેશ્વરદશાકાલે ભાગ્યવૃદ્ધિર્થોત્તતિઃ ॥

દ્રવ્યલાભો મહત્પુણ્યં તીર્થયાત્રા મહત્યશઃ ॥૪૦॥

અન્વય:—ધર્મેશ્વરદશાકાલે (પુંસામ્) ભાગ્યવૃદ્ધિઃ, અથ ઉત્તતિઃ, દ્રવ્યલાભઃ, મહત્ પુણ્યમ્, તીર્થયાત્રા, મહત્ યશઃ (ભવેત્). ૪૦

અર્થ:—નવમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને ભાગ્યનો વધારો, ઉત્તતિ, ધનનો લાભ, મોટું પુણ્ય, તીર્થયાત્રા તથા મહાન યશ પ્રાપ્ત થાય છે. ૪૦

કર્મેશદશાફલમ્

કર્મેશ્વરદશાકાલે કર્મસિદ્ધિઃ ક્ષિર્તાગતઃ ॥

મદ્ગલં દ્રવ્યલાભશ્ચ પુત્રમિત્રમુગ્ધં મહત્ ॥૪૧॥

અન્વય:—કર્મેશ્વરદશાકાલે (પુંસામ્) ક્ષિતીશતઃ કર્મસિદ્ધિઃ, મદ્ગલમ્, દ્રવ્યલાભઃ ચ મહત્ પુત્રમિત્રસુખમ્ (ભવેત્). ૪૧

અર્થ:—દશમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરૂષોને શત્રુથી કર્મની સિદ્ધિ, મંગળ કાર્ય, ધનનો લાભ, તથા પુત્ર અને મિત્રનું અત્યંત સુખ પ્રાપ્ત થાય છે, ૪૧

લામેશદશાફલમ્.

નાનાસુખં દ્રવ્યલાભો મિત્રપક્ષાજયો નૃણામ્ ॥

વસ્ત્રાભરણજં સૌખ્યં લામેશસ્યદશા યદા ॥૪૨॥

અન્વય:—યદા લામેશસ્યદશા (સ્યાત્ તદા) નૃણામ્ નાનાસુખમ્, દ્રવ્યલાભઃ મિત્રપક્ષાત્ જયઃ, ચ વસ્ત્રાભરણજમ્ સૌખ્યમ્ (ભવેત્). ૪૨

અર્થ:—જ્યારે લાભભાવના સ્વામીની દશા હોય ત્યારે પુરૂષોને નાના પ્રકારનું સુખ, ધનનો લાભ, મિત્રપક્ષથી જય તથા વસ્ત્ર અને આભૂષણથી ઉત્પન્ન સુખ થાય છે. ૪૨

વ્યયેશદશાફલમ્.

વ્યયેશસ્ય દશાકાલે શોકમોહધનક્ષતિઃ ॥

રિપુરાજભયં ઘોરં કષ્ટં મૃત્યુસમં નૃણામ્ ॥૪૩॥

અન્વય:—વ્યયેશસ્ય દશાકાલે નૃણામ્ શોકમોહધનક્ષતિઃ, રિપુરાજભયમ્, મૃત્યુસમમ્ ઘોરમ્ કષ્ટમ્ (ભવેત્). ૪૩

અર્થ:—બારમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરૂષોને શોક, મોહ અને ધનનો નાશ, શત્રુ અને શત્રુનો ભય, તથા મૃત્યુ બરાબર ઘોર કષ્ટ થાય છે. ૪૩

ભાવેશવત્તાનુસારદશાફલમ.

ભાવાધિપો ચલયુતો નિજરોદ્ગામી

નુદ્ધત્રિકોણશુભવર્ગગતોઽપિ પૂર્ણમ્ ॥

જન્તોઃ ફલં સ્વલુ કરોતિ ચદાર્નિચ—

સ્થાનસ્થિતોઽશુભફલં વિચલો વિદોષાત્ ॥૪૪॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञानमज श्रीजीवनाथदैवज्ञविगचिने

भावप्रकाशे दशाफलकथनाध्यायोऽष्टमः ॥८॥

અન્યથા—યદા ભાવાધિપઃ ચલયુતઃ નિજરોદ્ગામી નુદ્ધત્રિકોણ-
શુભવર્ગગતઃ અપિ જન્તોઃ (દશાયાઃ) પૂર્ણમ્ ફલમ્ સ્વલુ કરોતિ.
યદા (ભાવાધિપઃ) વિચલઃ અર્નિચસ્થાનસ્થિતઃ વિદોષાત્ (દશાયાઃ)
અશુભ ફલમ્ (કરોતિ). ૪૪

અર્થઃ—જ્યારે ભાવનો દવામી બળવાન થઈને પોતાના
ધરમાં, પોતાની ઉચ્ચરાશિમાં, મૂળત્રિકોણની રાશિમાં અથવા
શુભત્રિકોણના વર્ગમાં રહેલો હોય ત્યારે પુરૂષોને દશાનું પૂર્ણ
ફળ નિશ્ચય છે છે. તથા જ્યારે ભાવનો દવામી નિર્બળ થઈને
પોતાના શત્રુની રાશિમાં, પોતાની નીચરાશિમાં અથવા પ.પત્ર-
ત્રિકોણના વર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને વિશેષ કષ્ટને દશાનું ફળને
અશુભ છે છે. ૮૪

इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वाति श्रमदावादनित्यामि भट्टोपाह मागेक-

लालननुजनुया दैवप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दायनशर्मणा

प्रणीतायां भावप्रकाशस्य मान्यय गुर्जरशकायां

दशाफलकथनाध्यायोऽष्टमः ॥८॥

અન્તર્દશાધ્યાય ૯ મો.

અન્તર્દશાફલમ્.

દશાસ્વામિનો મિત્રચ્છેદાન્તરેઽપિ

પ્રશસ્તં રિપોરપ્રશસ્તં સમસ્તમ્ ॥

સમાનં સમસ્યાત્ર વર્ગાનુસારાત્

ફલં સંવદેત્પ્રાણીનામાર્યવર્યઃ ॥૧॥

અન્વયઃ—દશાસ્વામિનઃ મિત્રચ્છેદાન્તરે અપિ સમસ્તમ્ પ્રશસ્તમ્ ફલમ્ (દદતિ), રિપોઃ (ચ્છેદાન્તરે સમસ્તમ્) અપ્રશસ્તમ્ ફલમ્ (દદતિ), સમસ્ય (ચ્છેદાન્તરે સમસ્તમ્) સમાનમ્ ફલમ્ (દદતિ) અત્ર વર્ગાનુસારાત્ પ્રાણીનામ્ ફલમ્ આર્યવર્યઃ સંવદેત્. ૧

અર્થઃ—દશાનો સ્વામી મિત્રગ્રહના મધ્યમાં હોય તો પણ સર્વ શુભદ્વેષને આપે છે, શત્રુગ્રહના મધ્યમાં હોય તો સર્વ અશુભ દ્વેષને આપે છે તથા સમગ્રગ્રહના મધ્યમાં હોય તો સર્વ સમ દ્વેષને આપે છે. આ પ્રમાણે વર્ગના અનુસાર પ્રાણીઓના દ્વેષને શ્રેષ્ઠ પુરૂષો કહે છે. ૧

દશાધીશ્વરે સ્વસ્યવર્ગેઽયમિત્ર-

ગ્રહસ્યાંશગે તસ્ય ભુક્તિઃ શુભૈવ ॥

તથા પચ્ચમસ્યાંશગે ધર્મભાગે

સુખાંશેઽપિ ભુક્તિઃ જગાનાં પ્રશસ્તા ॥૨॥

અન્વયઃ—દશાધીશ્વરે સ્વસ્યવર્ગે અથ મિત્રગ્રહસ્યાંશગે (ચેત્) તસ્ય ભુક્તિઃ શુભા एव (ભવેત્), તથા પચ્ચમસ્ય અંશગે ધર્મભાગે સુખાંશે અપિ (ચેત્ તદા) જગાનામ્ ભુક્તિઃ પ્રશસ્તા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—દશાને સ્વામી પાતાની રાશિમાં અથવા પાતાના મિત્રચરુતા નવમાંશમાં રહેલો હોય તો તે પુરુષની દશા નિશ્ચય શુભ હોય છે, તથા પાંચમા નવમાંશમાં, નવમા નવ-માંશમાં અને ચોથા નવમાંશમાં પણ રહેલો હોય તો તે ચરુતી દશા પણ શુભ હોય છે. ૨

પષ્ટાષ્ટમવ્યયેશાનાં દશા કષ્ટપ્રદા મના ॥

પષામન્તર્દશા પુંસાં કષ્ટદારિદ્ર્યલોકદા ॥૩॥

અન્વયઃ—પષ્ટાષ્ટમવ્યયેશાનામ્ દશા પુંસામ્ કષ્ટપ્રદા મના. સ્વામ્ય અન્તર્દશા (અપિ) કષ્ટદારિદ્ર્યલોકદા (મના). ૨

અર્થઃ—છઠ્ઠાભાવના સ્વામીની, આઠમાભાવના સ્વામીની તથા આરમાભાવના સ્વામીની દશા પુરુષોને કષ્ટ આપનારી માનેલી છે. અને આ પ્રમાણે ઉપર કહેલા ભાવોની અન્તર્દશા પણ પુરુષોને કષ્ટ, દરિદ્રતા અને શોકને આપનારી માનેલી છે. ૩

પષ્ટેશયુક્તો यदि लग्नपः स्यात्

तस्यापि भुक्तिज्वर्भानिदा स्यात् ॥

गंगेशयुक्तો यदि लग्ननाथो

वर्गे शशाङ्कस्य भवेदर्जीर्णः ॥૪॥

અન્વયઃ—યદિ લગ્નપઃ પષ્ટેશયુક્તઃ સ્યાન્ (તદા) તસ્ય ભુક્તિઃ અપિ જ્વર્ભાનિદા સ્યાન્. યદિ લગ્નનાથઃ ગંગેશયુક્તઃ શશાઙ્કસ્ય વર્ગે (ચેન્ તદા) અર્જીર્ણઃ ભવેન્. ૪

અર્થઃ—જે લક્ષ્મણે સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી પુરુષ હોય તો પુરુષોને તેની દશા પણ તાવ અને ભયને આપનારી થાય છે. જે લક્ષ્મણે સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી પુરુષ થઈને ચંદ્રમાતા પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને અશુભકામ થાય છે.

રોગેશયુક્તો લગ્નેશો બુધપદ્મવર્ગસંસ્થિતઃ ॥

તદ્ગુક્તૌ જાડયમક્ષેષુ કફવાતપ્રકોપતઃ ॥૬॥

અન્વયઃ—(લગ્નેશ રોગેશયુક્તઃ બુધપદ્મવર્ગસંસ્થિતઃ (ચેત્ તદા) તત્ ભુક્તૌ કફવાતપ્રકોપતઃ અક્ષેષુ જાડયમ્ (ભવેત્). ૫

અર્થઃ—લગ્નેશો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને બુધના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો તેની દશાને વિષે કદ્દ અને વાયુના પ્રકોપથી શરીર નબળાઈ જાય છે. ૫

ગુરુવર્ગગતઃ પુંસાં રોગઃ સ્યાત્ દ્વિજદોષતઃ ॥

ચન્દ્રો વા યદિ લગ્નેશઃ શુક્રવર્ગેઽપિ તાદૃશઃ ॥૭॥

અન્વયઃ—(લગ્નેશઃ રોગેશયુક્તઃ) ગુરુવર્ગગતઃ (ચેત્ તદા) પુંસામ્ દ્વિજદોષતઃ રોગઃ સ્યાત્. યદિ ચન્દ્રઃ વા લગ્નેશઃ (રોગેશ-યુક્તઃ) શુક્રવર્ગે (સ્થિતઃ) અપિ તાદૃશઃ (દ્વિજદોષતઃ રોગઃ સ્યાત્) ૬

અર્થઃ—લગ્નેશો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને શુક્રના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને દ્વિજરોગના દોષથી રોગ થાય છે. જો ચંદ્રમા અથવા લગ્નેશો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને શુક્રના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોની બરાબર દ્વિજરોગના દોષથી રોગ થાય છે. ૬

સન્નિપાતભવો રોગઃ પુંસાં વા વાતકોપતઃ ॥

શનિવર્ગે મહાવાતપ્રકોપસ્તાદૃશોઽદ્ભવઃ ॥૮॥

અન્વયઃ—તાદૃશઃ અદ્ભવઃ શનિવર્ગે (સ્થિતઃ તદા) પુંસામ્ વાતકોપતઃ સન્નિપાતભવઃ રોગઃ વા મહાવાતપ્રકોપઃ (સ્યાત્). ૭

અર્થઃ—છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત લગ્નેશો સ્વામી શનિના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને વાયુના દોષથી સન્નિપાતથી ઉત્પન્ન રોગ અથવા મહાન્ વાયુનો પ્રકોપ જુથાય છે. ૭

लघ्वेशगंगेशयुता यदि स्युश्चेन्मन्दर्मिर्हामुनकेनयोऽपि ॥

तदन्तरं जन्मघनां विशेषाद्द्विक्काचिसृचाप्रमचो गदः स्यात्

अन्वयः—यदि लघ्वेशगंगेशयुताः मन्दर्मिर्हामुनकेनयोः अपि स्युः चेत् (तदा) जन्मघनाम् तदन्तरं विशेषान् द्विक्काचिसृचा-
प्रमचः गदः स्यात्. ८

अर्थः—येन ज्ञयता स्वामी अने छद्मभावता स्वामीयो
सुष्ठु शक्ति, शब्द अथवा हेतु संदेहा द्वाय ते पृथगेने तेनी
अन्तर्दशायां विशेषेण दर्शने देष्ट्री, विमृशित्वा द्विद्वेशयोः अन्तर
रोग द्वाय छे. ८

एवं तानादिभाषाणां स्वामी पण्डेशसंयुतः ॥

ग्रहाणां वर्गयोगेन तेषां तत्तत्फलं दिशेत् ॥१॥

इति श्रीजाम्बुनाथदेवजान्मज श्रीजीवनाथदेवज्ञ विगर्चने

भावप्रकाशे अन्तर्दशाफलकथनाव्यायः नवमः ॥१॥

अन्वयः—एवम् तानादिभाषाणाम् स्वामी पण्डेशसंयुतः प्रहा-
णाम् वर्गयोगेन (स्थितः चेत् तदा) तेषाम् तत् तत् फलम् दिशेत्.

अर्थः—आ प्रभावे पितादि व्यापारता स्वामीया छद्म
भावता स्वामीयो सुष्ठु शक्तिने युवादि ग्रहाणां पण्डेशमां संदेह.
द्वाय ते पिताआदिने पृथोक्ता वेदेषां श्री शक्ति इव संदेह.

इति श्रीगुर्जरमण्डनान्तर्धाने श्रमदायादित्यामि भद्रोपाय मागेर-
नान्तनुत्तनुपा देवमप्रभाकर ज्योतिषिद् वृन्दावनग्रामेणा
प्रणीतायां भावप्रकाशस्य सान्ध्य गुर्जरप्रकाश्यां अन्तर्दशा-

फलकथनाव्यायः नवमः ॥१॥

પ્રત્યન્તર્દશાધ્યાય ૧૦ મો.

પ્રત્યન્તર્દશાફલમ્.

રોગાઙ્ગપાવષ્ટમભાવપેન

યુતૌ યદા મારકલેચરેણ ॥

મૃત્યંશગૌ તદ્વિદશા નરાણાં

કષ્ટપ્રદા જીવિતહારિકા વા ॥૧॥

અન્વય:—યદા રોગાઙ્ગપૌ અષ્ટમભાવપેન યુતૌ મારકલેચરેણ યુતૌ, વા (રોગાઙ્ગપૌ) મૃત્યંશગૌ (સ્યાતામ્) તદા નરાણામ્ તત્ વિદશા કષ્ટપ્રદા વા જીવિતહારિકા (ભવતિ). ૧

અર્થ:—અથારે છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી અને લગ્નનો સ્વામી આઠમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને મારકલેચરી યુક્ત હોય અથવા છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી અને લગ્નનો સ્વામી આઠમાભાવના સ્વામીના નવમાંશમાં રહેલા હોય તો પુરુષોને તે પ્રત્યન્તર્દશા કષ્ટ આપનારી અથવા જીવનની હાનિ કરનારી થાય છે. ૧

લગ્નેશ્વરસ્યાંશપતિર્મૃતીશ-

ભાગાધિપશ્ચારિભવેન યુક્તૌ ॥

મેષસ્ય પદ્મવર્ગગતાવિમૌચે-

ત્તદ્ભુક્તિકાલે નિહતઃ શ્રુગાલાત્ ॥૨॥

અન્વય:—(યદા) લગ્નેશ્વરસ્યાંશપતિઃ મૃતીશભાગાધિપઃ અરિ-
ભવેનયુક્તૌ મેષસ્ય પદ્મવર્ગગતૌ ઇમૌ ચેત્ (તદા) તત્ ભુક્તિકાલે
શ્રુગાલાત્ નિહતઃ (ભવતિ). ૨

ઘનુર્વર્ગે ભયં ભૂપાન્મકરે નલ્લિનાં ભયમ્ ॥

કુંભવર્ગે ભયં ગોભિર્મીને ગ્રાહાદ્ભયં દિશેત્ ॥૫॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञ विरचिते
भावप्रकाशे प्रत्यन्तर्दशाफलकथनाध्यायो दशमः ॥१०॥

અન્વય:—ઘનુ: વર્ગે (ચેત્ તદા) ભૂપાત્ ભયમ્, મકરે (વર્ગે
ચેત્ તદા) નલ્લિનામ્ ભયમ્, કુંભવર્ગે (ચેત્ તદા) ગોભિ: ભયમ્,
મીને (વર્ગે ચેત્ તદા) ગ્રાહાત્ ભયમ્ દિશેત્. ૫

અર્થ:—ધનરાશિના પડ્વર્ગમાં રહેલા હોય તો રાત્રીથી
ભય, મકરરાશિના પડ્વર્ગમાં રહેલા હોય તો નખવાળા જના-
વરથી ભય, કુંભરાશિના પડ્વર્ગમાં રહેલા હોય તો ગાયથી ભય
તથા મીનરાશિના પડ્વર્ગમાં રહેલા હોય મગરથી ભય ડહેવો. ૫
इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति यमदावादनिरासि भट्टोपाह्व माणेक-

लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावनरामेणा

प्रणीतायां भावप्रकाशस्य सान्त्वय गुर्जरटीकायां

प्रत्यन्तर्दशाफलकथनाध्यायो दशमः ॥१०॥

તેયાર છે.

શિવભક્તિનું અત્યુત્તમ સ્તોત્ર.

તેયાર છે.

પુષ્પદંતવિરચિત

શિવમહિમ્નઃસ્તોત્ર.

મૂળ શ્લોક, અન્વય, અન્વયાર્થ તથા શુદ્ધ

ગુજરાતી ભાષાન્તર રહિત.

કિંમત ચાર આના

૮પાસ ખર્ચ લુહ.

કાશીપૂર નવાદરાજ

અંચ મળવાનું દેકરું

અમદાવાદ

લેશી વૃંદાવન માણેકલાલ

અહદાનાધ્યાય ૧૧ મો.

યેઽપિ દુષ્ટફલકારકા ગ્રહા-

સ્તેઽપિ દાનજપપૂજનાદિના ॥

સત્ફલં પરિદિશન્તિ હર્ષિતા

વચ્મિ દાનવિધિમાદરાદતઃ ॥૧॥

અન્વયઃ—દુષ્ટફલકારકાઃ યે અપિ ગ્રહાઃ (અસ્તિ) તે અપિ દાનજપપૂજનાદિના હર્ષિતાઃ (સન્તઃ) સત્ફલમ્ પરિદિશન્તિ, અઠઃ આદરાત્ દાનવિધિમ્ વચ્મિ. ૧

અર્થઃ—દુષ્ટ ફળ કરનારા જે ગ્રહો છે તેઓ પણ દાન, જપ અને પૂજનાદિથી પ્રસન્ન થઈને શુભ ફળને આપે છે. એથી કરીને આદર પૂર્વક ગ્રહોના દાનની વિધિને કરું છું. ૧

તત્રાદૌ સૂર્યદાનમ્

ગોધૂમાન્નં ગુહં તામ્રં કાશ્વનં રક્તચન્દનમ્ ॥

માણિક્યં રક્તવસ્ત્રં ચ ગામર્કાય નિવેદયેત્ ॥૨॥

અન્વયઃ—ગોધૂમાન્નમ્, ગુહમ્, તામ્રમ્, કાશ્વનમ્, રક્તચન્દનમ્, માણિક્યમ્, રક્તવસ્ત્રમ્ ચ ગામ્ અર્કાય નિવેદયેત્. ૨

અર્થઃ—ધાત્રું, ગોળ, તાંબુ, સુવર્ણ, રક્તચંદન (રત્નાંજળી), માણેક, રક્તવસ્ત્ર, અને ગાય સૂર્યની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૨

ચન્દ્રદાનમ્

તળ્ડુલં વંશપાત્રસ્થં મુક્તાં રૌપ્યં સિતાંશુકમ્ ॥

ઘૃતકુંભં સર્કપૂરં ઘૃપં ચન્દ્રાય ચાર્પયેત્ ॥૩॥

અન્વય:—વંશપાત્રસ્થમ્ તળુલમ્, મુક્તામ્, રૌપ્યમ્, સિતાં-
શુક્રમ્, ઘૃતકુંભમ્, સકર્પૂરમ્ ચ વૃષમ્ ચન્દ્રાય અર્પયેત્. ૩

અર્થ:—વાંસના પાત્રમાં લરીને ચોખા, મોતી, રૂપું,
ચૈતવત્ર, ઘીથી ભરેલો ઘડો, કપૂર, અને ચૈત વાછરડો આ
સર્વ દાન ચંદ્રની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૩

મૌમદાનમ્

ગોધૂમગુહતામ્રાણિ પ્રવાલં કાચ્ચનં વૃષમ્ ॥

રક્તં મસૂરં વલ્લમ્ ચ ચન્દનં કુજહેતવે ॥૪॥

અન્વય:—ગોધૂમગુહતામ્રાણિ, પ્રવાલમ્, કાચ્ચનમ્, રક્તમ્ વૃષમ્,
મસૂરમ્, વલ્લમ્ ચ ચન્દનમ્ કુજહેતવે (અર્પયેત). ૪

અર્થ:—ઘણું, ગોળ, ત્રાંબુ, પ્રવાળ, સુવર્ણ, લાલ વાછરડો,
મસૂર, રક્તવત્ર, અને રક્તચંદન મંગળની પ્રીતિના અર્થે આપવું.

બુધદાનમ્

નીલાંશુકં સર્વપુષ્પં ગજદન્તં ચ કાચ્ચનમ્ ॥

બુધાય દાસી મુદ્રાજ્યે કાંસ્યં દયાત્પ્રયત્નતઃ ॥૫॥

અન્વય:—નીલાંશુકમ્, સર્વપુષ્પમ્, ગજદન્તમ્, કાચ્ચનમ્, દાસી,
મુદ્રાજ્યે ચ કાંસ્યમ્ પ્રયત્નતઃ બુધાય દયાત્. ૫

અર્થ:—કાળું વત્ર, સર્વ પ્રકારના પુષ્પ, હાથીદાંત, સુવર્ણ,
દાસી, મગ, ઘી અને કાંસાનું પાત્ર પ્રયત્નથી બુધની પ્રીતિના
અર્થે આપવું. ૫

ગુરુદાનમ્

હરિદ્રાં શર્કરાં પીતઘાન્યં કાચ્ચનમમ્બરમ્ ॥

લબણં પુષ્પરાગં ચ તુરગં પ્રીતયે ગુરોઃ ॥૬॥

અન્વય:—હરિદ્રામ્, શર્કરામ્, પીત્તચાન્યમ્, કાઞ્ચનમ્, પીત-
મમ્બરમ્, લવણમ્, પુષ્પરાગમ્ ચ તુરગમ્ ગુરોઃ પ્રીતયે (દદ્યાત્). ૬
અર્થ:—હળદર, સાકર, પીળું ધાન (ચણાની દાળ), યુવરુ.
પીળું વસ્ત્ર, મીઠું, પોખરાજ અને ઘોડો આ સર્વે શુકની
પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૬

શુક્રદાનમ્

સ્વર્ણં ચિત્રામ્બરં રૌપ્યં ઘેનું શ્વેતતુરક્કમમ્ ॥

વજ્રમાઞ્ચ તળ્હુલાંશ્ચ કર્પૂરં પ્રીતયે ભૃગોઃ ॥૭॥

અન્વય:—સ્વર્ણમ્, ચિત્રામ્બરમ્, રૌપ્યમ્, ઘેનુમ્, શ્વેતતુરક્કમમ્,
વજ્રમ્, આઞ્ચમ્, તળ્હુલાન્ ચ કર્પૂરમ્ ભૃગોઃ પ્રીતયે (દદ્યાન્). ૭
અર્થ:—સુવર્ણ, વિચિત્ર વસ્ત્ર, રૂપું, ગાય, શ્વેતઘોડો, હીરા,
શી, ચોખા અને કપૂર આ સર્વે શુકની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૭

શનિદાનમ્

નીલરત્નં તિલાઃ નીલાઃ કુલિત્યાઃ મહિર્પ્યા શનેઃ ॥

તિલનૈલં કૃષ્ણવસ્ત્રં લૌહં ચેતિ વિદુર્બુધાઃ ॥૮॥

અન્વય:—નીલરત્નમ્, નીલાઃ તિલાઃ, કુલિત્યા, મહિર્પ્યા, તિલ-
તૈલમ્, કૃષ્ણવસ્ત્રમ્, ચ લૌહમ્ શનેઃ (દદ્યાન્) इति बुधाः विदुः ૮
અર્થ:—નીલમણિ, ડાળા તલ, કળથી, ભેસ, તલનું તલ,
કાળુવસ્ત્ર, અને લોહું આ સર્વે શનિની પ્રીતિના અર્થે પંડિતોએ
આપવાનું કહેવું છે. ૮

રાહુદાનમ્

ગોમેદમશ્વં તૈલં ચ તિલાનપિ ચ કમ્બલમ્ ॥

નીલવસ્ત્રં ચ લૌહં ચ રાહોર્દાનં બુધાઃ વિદુઃ ॥૯॥

અન્વય:—ગોમેદમ્, અશ્વમ્, તૈલમ્, તિલાન્, અપિ ચ કમ્બ-
લ્મ, નીલવલ્લમ્ ચ લૌહમ્ રાહોઃ દાનમ્ વુઘાઃ વિદુઃ ૯

અર્થ:—ગોમેદ (ગોઝંચંદન), ઘોડો, તેલ, તલ, કાંબળો,
કાળુવલ્લ, અને લોહું આ સર્વ દાન રાહુની પ્રીતિના અર્થે
પડિતોએ કહેવું છે. ૯

કેતુદાનમ્

વૈદૂર્યરક્તં તૈલં ચ તિલં કમ્બલમર્પયેત્ ॥

શસ્ત્રં મૃગમદં નીલપુષ્પં કેતુગ્રહાય તત્ ॥૧૦॥

અન્વય:—વૈદૂર્યરક્તમ્, તૈલમ્, તિલમ્, કમ્બલમ્, શસ્ત્રમ્, મૃગ-
મદમ્, ચ નીલપુષ્પમ્, તત્ કેતુગ્રહાય અર્પયેત્. ૧૦

અર્થ:—વૈદૂર્યમણિ, તેલ, તલ, કાંબળો, હથિયાર, કન્તૂરી,
કાળા પુષ્પ આ સર્વ કેતુગ્રહની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૧૦

દક્ષિણા દ્રવ્યાણિ

ધેનુઃ શંખો વૃષો રક્તઃ સ્વર્ણં પીતામ્બરં ક્રમાત્ ॥

શુભ્રસ્તુરક્નો ગૌઃ કૃષ્ણા સ્વહ્નોઞ્જો દક્ષિણા રવેઃ ॥૧૧॥

અન્વય:—ધેનુઃ, શંખઃ, રક્તઃ વૃષઃ, સ્વર્ણમ્, પીતામ્બરમ્, શુભ્રઃ
તુરક્નો, કૃષ્ણાગૌઃ, સ્વહ્નોઞ્જો, રવેઃ ક્રમાત્ દક્ષિણા (દાતવ્યા). ૧૧

અર્થ:—સૂર્યની શાંતિના અર્થે ગાય, ચંદ્રમાની શાંતિના
અર્થે શંખ, મેંગળની શાંતિના અર્થે લાલ વાઈરડો, બુધની
શાંતિના અર્થે સુવર્ણ, શુક્રની શાંતિને અર્થે પીતાંબર, શુક્રની
શાંતિના અર્થે શ્વેત ઘોડો, શનિની શાંતિના અર્થે કાળી ગાય,
રાહુની શાંતિના અર્થે ખડ્ગ અને કેતુની શાંતિના અર્થે ણકરો
આ પ્રમાણે સૂર્યાદિ નવગ્રહોની શાંતિના અર્થે દક્ષિણા આપવી. ૧૧

સૂર્યાદીનાં જપસંખ્યા.

રવૌ સપ્તસહસ્રાણિ વિધાવેકાદશૈવ તુ ॥

ભૌમે દશસહસ્રાણિ બુધે વેદસહસ્રકમ્ ॥૧૨॥

एकोनविंशतिर्जीवे भार्गवे विंशतिः शनौ ॥

સુરા ધૃતિરગૌ સપ્ત કેતૌ જપમિતિઃ સ્મૃતા ॥૧૩॥

અન્વયઃ—રવૌ સપ્તસહસ્રાણિ, વિધૌ એકાદશ એવ, ભૌમે દશ-
સહસ્રાણિ, બુધે વેદસહસ્રકમ્, જીવે એકોનવિંશતિઃ, ભાર્ગવે વિંશતિઃ,
શનૌ સુરા, અગૌ ધૃતિઃ, કેતૌ સપ્ત (ઇતિ) જપમિતિઃ સ્મૃતા. ૧૨-૧૩

અર્થઃ—સૂર્યના સાત ૭૦૦૦ હજાર, ચંદ્રમાના અગીઆર
૧૧૦૦૦ હજાર, મંગળના દશ ૧૦૦૦૦ હજાર, બુધના ચાર
૪૦૦૦ હજાર, ગુરૂના આગાણીસ ૧૬૦૦૦ હજાર, * શુક્રના
વીસ ૨૦૦૦૦ હજાર, શનિના તેત્રીસ ૩૩૦૦૦ હજાર, રાહુના
અઠાર ૧૮૦૦૦ હજાર તથા કેતુના સાત ૭૦૦૦ હજાર આ
પ્રમાણે સૂર્યાદિ ગ્રહોની જપની સંખ્યા કહેલી છે. ૧૨-૧૩

ગ્રહાણાં શાન્ત્યર્થે રત્નધારણમ્.

दुष्टेऽर्के प्रयतः सुधीभिरङ्गे माणिक्यं परमर्कमंत्रशुद्धम् ॥

दुष्टेऽब्जे वरमौक्तिकं प्रवालं भौમે ज्ञे वरपाचिरत्नमेव ॥૧૪॥

દેવેજ્યે રત્ન પુષ્પકં તુ શુક્રે

વજ્રં ભાનુજહેતવે સુનીલમ્ ॥

ગોમેદં શશિમર્દિની પ્રયત્ના-

दैदूर्यं शिखिनि मुदा सदा सुखार्थम् ॥૧૫॥

* પરતુ ખીજ ગ્રંથોમાં શુક્રના સોળહજાર, શનિના તેત્રીસહજાર
તથા કેતુના સપ્ત હજાર જપસંખ્યા કહેલી છે.

અન્વય:—અર્કે દુષ્ટે (સતિ) પ્રયત: સુધીમિ: અઙ્ગે અર્કમંત્ર-
શુદ્ધમ્ માળિક્યમ્ પ્રધાર્યમ્, અઙ્ગે દુષ્ટે (સતિ) વરમૌક્તિકમ્,
મૌમે પ્રવાલમ્, હ્રે વરપાચિરત્નમ્, દેવેજ્યે પુષ્પકમ્, શુક્રે વજ્રમ્,
માનુજહેતવે સુનીલમ્, શશિમર્દિનિ ગોમેદમ્, શિશ્વિનિ મુદા વૈદૂર્યમ્
સદા પ્રયત્નાત્ શુભાર્યમ્ પ્રધાર્યમ્. ૧૪-૧૫.

અર્થ:—સૂર્ય દુષ્ટસ્થાનમાં રહીને અરિષ્ટકર્તા હોય તો
કાળજીવાળા બુદ્ધિમાન પુરૂષોએ પોતાના શરીરને વિષે સૂર્યના
મંત્રથી પવિત્ર થયેલું માણેક ધારણ કરવું, ચંદ્રમા અરિષ્ટકર્તા
હોય તો શ્રેષ્ઠ મોતી, મંગળ હોય તો પ્રવાળ, બુધ હોય તો
શ્રેષ્ઠ પાનું, શુક્ર હોય તો પોખરાજ, શુક્ર હોય તો હીરો,
શનિ હોય તો નીલમ, રાહુ હોય તો ગોમેદમણિ તથા
કેતુની પ્રીતિના અર્થે વૈદૂર્યમણિ સર્વદા પ્રયત્નપૂર્વક શુભના
માટે ધારણ કરવા પડિતોએ કહેલું છે. ૧૪-૧૫

ગ્રહાણાં શાન્ત્યર્થમૌષધીસ્નાનમ્

લજ્જાવતી કુષ્ટવલા પ્રિયદ્ધુ

ઘનૈશ્ચ સિદ્ધાર્થનિશાઢ્યેન ॥

યુક્તેન તોયેન ચ પુદ્ગલ્યા શુભં

સ્નાનં હિ લોધ્રેણ સ્વગાર્દિતાનામ્ ॥૧૬॥

અન્વય:—લજ્જાવતી, કુષ્ટવલા, પ્રિયદ્ધુ, ઘનૈ: સિદ્ધાર્થનિશા-
ઢ્યેન, પુદ્ગલ્યા ચ લોધ્રેણ યુક્તેન તોયેન સ્વગાર્દિતાનામ્ (નરાણામ્)
સ્નાનમ્ શુભમ્ (ભવતિ). ૧૬

અર્થ:—લાજવંતી (લલમણી), કુટ્ટ, ખરેટી (કાંસકી),
કાંગ, નાગરમોઢા, પીળા સરસવ, હળદર, સરપંખા, અને લોધર
આ સર્વ ઔષધિઓને જળમાં નાંખી ગ્રહોથી પીડિત પુરૂષોએ
સ્નાન કરવાથી શુભ છે. ૧૬

ગ્રન્થકારપરિચય:

ગણ્ડકયા અપિ પશ્ચિમે સુરધુનીતીરોત્તરે સર્વતઃ
 શ્રીમત્સ્વર્ણપુરે પરં હરિહરક્ષેત્રં ચકાસ્તિ ક્ષિતૌ ॥
 વર્તેતે જગતાંપતી હરિહરૌ યત્રૈવ મુક્તિપ્રદૌ
 તૂર્ણં યત્ર મતઙ્ગપુઙ્ગવસમુદ્ધારોઽપિ જાતઃ પુરા ॥૧૭॥

અન્વયઃ—ગણ્ડકયાઃ અપિ પશ્ચિમે સુરધુનીતીરોત્તરે ક્ષિતૌ
 સર્વતઃ શ્રીમત્સ્વર્ણપુરે પરમ્ હરિહરક્ષેત્રમ્ ચકાસ્તિ. યત્ર એવ
 મુક્તિપ્રદૌ જગતાંપતી હરિહરૌ વર્તેતે, યત્ર પુરા તૂર્ણમ્ મતઙ્ગપુઙ્ગવ-
 સમુદ્ધારઃ અપિ જાતઃ ૧૭

અર્થઃ—ગંડકી નદીની પશ્ચિમદિશાએ અને ગંગાજીના
 ઉત્તરતીર ઉપર પૃથ્વીને વિષે સર્વ પ્રકારથી શોભાયમાન સ્વર્ણ-
 પુરને વિષે શ્રેષ્ઠ હરિહરક્ષેત્ર શોભે છે. અહીં મોક્ષને આપનારા
 અને જગતના સ્વામી શ્રીમાન હરિહરનાથજી ગિરાજેલા છે
 કે જ્યાં પ્રથમ ગ્રાહ (મગર)થી ગંગેન્દ્ર (હાથી)નો વિશ્વભગ-
 વાનથી જલદી ઉદ્ધાર થયો હતો. ૧૭

તસ્માત્પાટલિપુત્રનામનગરં ક્રોશત્રયાભ્યન્તરે
 ચશ્વત્સૌધકદમ્યકોવિદધરાધીશાવૃતં સર્વતઃ ॥
 તત્રત્યોઽલવરક્ષિતીશવિવુધો નીલામ્બરો ગોલવિ-
 ત્તજ્જ્યેષ્ઠઃપિતૃલઘ્વબોધનિકરઃશ્રીજીવનાથઃકૃતી ॥૧૮॥

અન્વયઃ—તસ્માત્ ક્રોશત્રયાભ્યન્તરે સર્વતઃ ચશ્વત્સૌધકદમ્ય-
 કોવિદધરાધીશાવૃતમ્ પાટલિપુત્રનામનગરમ્ (વર્તેતે) તત્રત્યઃ શ્વ-
 ચરક્ષિતીશવિવુધઃ ગોલવિત્ નીલામ્બરઃ (ધારીત) તજ્જ્યેષ્ઠઃ પિતૃ-
 લઘ્વબોધનિકરઃ કૃતી જીવનાથઃ ૧૮

અર્થ—તે સ્વર્ણપુરથી ત્રણ કોશની અંદર સર્વ પ્રકારથી પ્રકાશમાન મહેલોના સમુદાય, મહાન પંડિતો અને રાજાથી વીંટાયેલું પાટલીપુત્ર (પટણા) નામનું નગર છે, ત્યાં રહેનાર અને અલ્પરજાના પંડિત ગોળવિદ્યાને બાણનાર નીલાચ્ચર (શંકુનાથ) નામના દેવજ હતા, તેમના મોટા પુત્ર અને પોતાના પિતા પાસેથીજ પ્રાપ્ત કર્યો છે બોધનેા સમૂહ તે જેમણે એવા વિદ્વાન શ્રીશુવનાથદેવજે. ૧૮

કૃત્વા તાજિકદર્પણં પ્રથમતઃ પારાશરીવાસનાં
રમ્યં ભાવકૃત્તૂહલં ચ પરતઃ કીલાલયોગાવલીમ્ ॥
વીજોદાહરણં તતોઽપિ જનુષઃપત્રીવિધાનં તતો
દીક્ષાયાઞ્ચવિધિં મનોરપિ તતઃશ્રીવાસ્તુરત્નાવલીમ્॥૧૯॥

અન્વયઃ—પ્રથમતઃ તાજિકદર્પણમ્, પારાશરીવાસનામ્, રમ્યમ્ ભાવકૃત્તૂહલમ્, ચ પરતઃ કીલાલયોગાવલીમ્. વીજોદાહરણમ્, તતઃ અપિ જનુષઃ પત્રીવિધાનમ્, તતઃ મનોઃ દીક્ષાયાઃ વિધિમ્ ચ તતઃ શ્રીવાસ્તુરત્નાવલીમ્ કૃત્વા. ૧૯

અર્થઃ—પ્રથમ (૧) તાજિકદર્પણ, (૨) પારાશરીવાસના, (૩) રમણીય ભાવકૃત્તૂહલ, (૪) પછી કીલાલયોગાવલી, (૫) પીન્ગણિતનું ઉદાહરણ, (૬) ત્યારપછી નન્મપત્રીવિધાન, (૭) મંત્રદીક્ષાની વિધિ અને પછીથી (૮) શ્રીવાસ્તુરત્નાવલી આ પ્રમાણેના ગ્રંથોની રચના કરીને

શકે તર્કનન્દાગવિશ્વંભરામિ-

ગંતે માઘમાસે વલક્ષે દશમ્યામ્ ॥

વિધોર્વાસરે સોપિ ભાવપ્રકાશં

મુદે કોવિદાનામિમં સજ્જકાર ॥૨૦॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञ विरचिते
भावप्रकाशे ग्रहदानजपादि कथनाध्याय एकादशः ॥१॥

अन्वयः—तर्कनन्दागविश्वंभराभिः गते शके, माघमासे, वल्लभे
दशम्याम्, विधोः वासरे सोपि (जीवनाथः) कोविदानाम् मुदे
इमम् भावप्रकाशम् सञ्चकार. २०

अर्थः—शके १७६६ना भाद्रमासना शुक्लपक्षने विषे दशमी
तिथि अने सोमवारना दिवसे ते एवा जीवनाथदेवज्ञे पंडितोना
आनंदने भाटे आ ' भावप्रकाश ' नामना ग्रंथने जनान्ने छे.
इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति अमदावादनिकासि भट्टोपाध्द माणेक-
लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावनशर्मणा प्रणीतायां
भावप्रकाशस्य सान्वय गुर्जरटीकायां ग्रहदानजपादि
कथनाध्याय एकादशः ॥१॥

टीकाकारपरिचयः

स्वर्गस्थितैरपि सदामृतपानतृप्तैः

सम्प्रार्थ्यते किल जनिर्विवुधैर्हि यत्र ॥

संसेवितः खलु महामुनिसिद्धभक्तैः

श्रीभारतो जगति सुप्रथितात्मकीर्तिः ॥१॥

अन्वयः—यत्र स्वर्गस्थितैः सदा अमृतपानतृप्तैः विबुधैः अपि
जनिः सम्प्रार्थ्यते किल (सः) महामुनिसिद्धभक्तैः संसेवितः जगति
सुप्रथितात्मकीर्तिः श्रीभारतः (अस्ति) खलु. ?

अर्थः—ये देशभां स्वर्गभां रહેनाश अने निरंतर अमृत-
पानधी तृप्त थयेला छद्रादि देवताओ पणु जन्म धारणु करवाणी
छिछा करे छे, ते महामुनिओ, सिद्धो अने भक्तजनोधी
सेवायेलो, संसारभां प्रसिद्ध क्रीतिवाणो भारतदेश छे. १

શ્રીરૈવતપ્રભૃતિપર્વતકાનૈશ્વ

શ્રીદ્વારિકાપ્રભૃતિમિશ્વ પવિત્રતીર્થઃ ॥

સમ્મણ્ડિતશ્ચ કલિકાલસુરસ્રવન્ત્યા

પ્રાન્તોઽસ્તિ ગુર્જર ઇતિ પ્રથિનો હિ તસ્મિન્ ॥૨॥

અન્યઃ—તસ્મિન્ શ્રીરૈવતપ્રભૃતિપર્વતકાનૈઃ ચ શ્રીદ્વારિકા-
પ્રભૃતિમિઃ પવિત્રતીર્થઃ ચ કલિકાલસુરસ્રવન્ત્યા સમ્મણ્ડિતઃ ગુર્જર-
ઇતિ પ્રાન્તઃ પ્રથિતઃ અસ્તિ. ૨

અર્થઃ—તે ભારતદેશમાં—ગિરનાર આદિ પર્વતો, મોટા વનો,
શ્રીદ્વારિકા આદિ પવિત્ર તીર્થો તથા કળિયુગની ત્રાહ્મમતીગંગા
વિશેષથી શોભાયમાન એવો ગુજરાતપ્રાન્ત સુપ્રસિદ્ધ છે. ૨

તસ્યાશ્ચ દેવસરિતસ્તુ તટપ્રદેશે

વ્યાપારકેન્દ્રમિતિ વિશ્વસુજાતકીર્તિ ॥

નૈકાગમજ્ઞકવિદૈવવિદન્વિતં ચ

શ્રીપૂર્વકં નગરમસ્તિ હિ સુપ્રસિદ્ધમ્ ॥૩॥

અન્યઃ—તસ્યાઃ દેવસરિતઃ તુ તટપ્રદેશે વ્યાપારકેન્દ્રમ્ ઇતિ
(દેહોઃ) વિશ્વસુજાતકીર્તિ ચ નૈકાગમજ્ઞકવિદૈવવિદન્વિતમ્
સુપ્રસિદ્ધમ્ શ્રીપૂર્વકમ્ નગરમ્ અસ્તિ. ૩

અર્થઃ—તે દેવગંગા ત્રાહ્મમતીનદીના કિનારા ઉપર મીઠો
વિશેષેનાના પ્રકારના વેપારનું મધ્યક હોવાથી સંચારમાં પ્રખ્યાત
અથવા અને અનેક પંડિતો, કવિઓ તથા ન્યોતિધીઓથી યુક્ત
શ્રીનગર (અમદાવાદ) નામનું શહેર છે. ૩

तस्मिन् धर्मदयाविभूतिनिकरः श्रीगौडविप्रान्वये

भारद्वाजकुले प्रभूतविनयी भट्टः कुवेराद्वयः ॥

तस्यासीद्गणकोत्तमः सुतनयः श्रीवापुलालः कृती

तज्जोऽतिप्रथितः सुचारुचरितो माणेकलालाभिधः ॥४॥

अन्वयः—तस्मिन् श्रीगौडान्वये भारद्वाजकुले धर्मदयाविभू-
तिनिकरः प्रभूतविनयी कुवेराद्वयः भट्टः (आसीत्), तस्य सुतनयः
गणकोत्तमः कृती श्रीवापुलालः आसीत्, तज्जः अतिप्रथितः सुचा-
रुचरितः माणेकलालाभिधः (आसीत्). ४

अर्थः—ते श्रीनगर (अमदावाद) शहरमां श्रीगौड प्राधन
ज्ञातिमां भारद्वाजगोत्रने विषे धर्म, दया अने ऐश्वर्यना बंशर-
इय तथा अत्यंत विनयवाणा दुभेरभट्ट हुता, तेमना पुत्र
न्येतिपीओमां श्रेष्ठ अने दुशण भाषालाल हुता, अने तेमना
पुत्र अत्यंत सुप्रसिद्ध श्रेष्ठ आरिच्यवाणा माणेकलाल हुता. ४

माणेकलालाद्गङ्गायां जन्तो वृन्दावनो बुधः ॥

ज्योतिःशास्त्रे कृतायासां ग्रन्थानाञ्च प्रकाशकः ॥५॥

अन्वयः—माणेकलालान् गङ्गायाम् ज्योतिःशास्त्रे कृतायासः
च ग्रन्थानाम् प्रकाशकः बुधः वृन्दावनः जातः. ५

अर्थः—माणेकलालभट्टथी गंगाने विषे न्येतिःशास्त्रने
विषे प्रयत्न करनार अने जालओधन्येतिपसारसंघट, तानिड-
सारसंघट, पौराणिकर्मदीपिका विगरे ग्रंथाने प्रसिद्धकनो वृन्दावन
नामने प्राधन हुतथ यथे.

મયા વૃન્દાવનેનાયં ગ્રન્થો ભાવપ્રકાશકઃ ॥

ગૌર્જર્યાલંકૃતો માતુ ચાલાનાં વિદુષાં હૃદિ ॥૬॥

અન્વયઃ—મયા વૃન્દાવનેન અયમ્ ભાવપ્રકાશકઃ ગ્રન્થઃ ગૌર્જ-
ર્યાલંકૃતઃ ચાલાનામ્ વિદુષામ્ હૃદિ માતુ. ૬

અર્થઃ—મેં વૃન્દાવન શર્માએ આ ‘ભાવપ્રકાશ’ નામનો
ગ્રંથ ગુર્જર ભાષાતુલાદથી અલંકૃત કર્યો છે, તે બાળકો અને
વિદ્વાનોના હૃદયમાં પ્રકાશ પામે. ૬

શાકેન્દ્રપશ્ચવસ્તુમૃયુતમાર્ગશીર્ષે

મન્દેઽસિતેતરદલે દશમીયુતે ચ ॥

ગ્રન્થાનુવાદરચનેયમિતા તયાન્તં

તુપ્યન્તુ તેન રસભાવવિદો બુધા મે ॥૭॥

અન્વયઃ—શાકેન્દ્રપશ્ચવસ્તુમૃયુતમાર્ગશીર્ષે, મન્દે, અસિતેત-
રદલે ચ દશમીયુતે. ઇયમ્ ગ્રન્થાનુવાદરચના તયા અન્તમ્ ઇત્યા-
તેન રસભાવવિદઃ બુધાઃ મે તુપ્યન્તુ. ૭

અર્થઃ—શાલિવાહન શાકેન્દ્રપદના માર્ગશીર્ષ શુકલપદ્મમાં
દશમીતિથિ અને શનિવારના દિવસે આ ‘ભાવપ્રકાશ’ ગ્રંથના
અનુવાદની રચના સમાપ્ત થઈ. તેથી કરીને રસ અને ગ્રંથના
ભાવને બાણનારા પંડિતો મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ. ૭

કિંચિદ્વગ્ન ગલિતં પ્રમાદતઃ

સજ્જનઃ સમધિગચ્છતુ સ્વયમ્ ॥

શાસનેઽસ્તુ સુજનોદ્ભવાકલા

દ્વાત્યતાઙ્ગણાવિનાંદકારિણામ્ ॥૮॥

अन्वयः—अत्र (यत्) प्रयुक्तः किञ्चित् गतिद्वय (यत्)
मन्त्रः स्वयम् समधिगच्छतु. सुजनोद्भवच्छत्रा दाम्पत्यार्जने
नोदकारिणाम् शासने अस्मि. ८

अर्थः—आ मुनेयानुवादमां ने प्रमादार्थं द्वांद्वयं रतिः
द्वय, नेने मन्त्रेण पुष्टिः विनाती येनेन मन्त्रेण द्वे, अने
मन्त्रेण पुष्टिः विनाती पुष्टिः विनाती मन्त्रेण द्वे, अने
मन्त्रेण पुष्टिः विनाती मन्त्रेण द्वे, अने मन्त्रेण द्वे, अने
मन्त्रेण पुष्टिः विनाती मन्त्रेण द्वे, अने मन्त्रेण द्वे, अने

दोहाः

मन्त्रं शशिनचनन्दविभु, मार्गशीर्ष शुभ मास ॥
शुक्लपक्ष दशमी तिथि, मन्दवार सुखगम ॥१॥
ना दिन मै या ग्रन्थको, मन्त्रगण विन्तार ॥
अन्वय और टीका रचि, पृष्ठण कियो विचार ॥२॥
साधनानी नदपर वसन, नगर अहमदाबाद ॥
नहौ वृन्दावन विप्रने, कियो सुभग अनुवाद ॥३॥
भावप्रकाश यह ग्रन्थको, जो कीर्ति सुविचार ॥
निनको बहुविधि दोगैने, मुन्दम पदान्ध चार ॥४॥
आगुन्दलसुखगमको, नमनहि वाग्वार ॥
जीनहि कृपासे ग्रन्थ यह, विदिन भयो संसार ॥५॥

समाप्तोऽयं ग्रन्थः

શ્રીજીવનાથદૈવજીવિરચિતો

॥ ભાવપ્રકાશઃ ॥

મુળસ્થાન, અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકાસહિત

ગ્રંથના

અભિપ્રાય.

પ્રકાશક

ન્યોતિવિદ્યુતપણ-દેવજીપ્રભાકર

ન્યોતિધી વૃંદાવન માર્કેટલાલ

સાગુપૂર નવાદરવાજા કંસારાવાડ

અમદાવાદ.

श्रीः सम्मतपत्रम्

प्रियसुहृद्भिः देवज्ञप्रवरैः श्रीमद्वृन्दावनशर्माभिः सम्पादितं प्रकाशितञ्च
“भावप्रकाशाख्यं” ज्योतिषग्रन्थमालोच्य मोनुद्यते चेत्, पुस्तकमिदं
देवज्ञशिरोमणिमिर्मिथिलामण्डलमण्डनायमानैः श्रीमजीवनाथशर्माभिः सरलया
सरण्या ज्योतिषशास्त्रबुभुत्सूनां कृते प्रणीतम्. तत्रापि ज्योतिर्विदां श्रीवृन्दा-
वनशर्माणां सान्त्वयगुर्जरभाषान्तरेण सरल सरलं नितरानुपकारजनकञ्च
सञ्जातम्, एतद्धि सुवर्णेनुगन्धयोगमिव समालादयति, पुस्तकमिदं ज्योतिष-
शास्त्रजिज्ञासूनां कृते सर्वथाद्वितीयमेव, मन्ये नैतादृशमन्यपुस्तकं वर्तमानकाले-
पद्युक्तं सर्वसाधारणोपकारकञ्च स्यात् सहृदयैः काशिकराजक्रीयसंस्कृतपरीक्षा-
ध्यक्षैः फलितज्योतिषशास्त्रि परीक्षायामस्यविनियोगः कृत इति ते हार्दिकान्
धन्यवादानर्हन्ति. सम्पादकमहाशयेनान्येऽपि ‘ताजिकसारसंग्रह-बालबोध-
ज्योतिषसारसंग्रह’ प्रसृतय एतादृशा एव वर्तमानकालोपयोगिन अत्यावश्यक-
ग्रन्थाः सम्पादिताः अनुवादिताः प्रकाशिताश्च. अत इमे महामागाः ज्योतिः
शास्त्रप्रचारकत्वेन नितरां सृष्टृहणीयाः समादरणीयाश्च सन्ति. फलितज्योतिः
शास्त्रप्रणयिभिरवश्यमेव संग्राह्योऽयं ग्रन्थ इति सोद्भासं समनुवृणद्धि.

ता. १५-३-१९३७

गुरुवासरे

वनारससिटी

श्रीकेदारनाथशर्मा शास्त्री

काशी-हिन्दूविश्वविद्यालयीय

रणवीरसंस्कृतपाठशालाध्यापकः

८५

ज्योतिर्विद्भट्टोपनामा माणिकलालतनुजन्मावृन्दावनशर्मा.

भवतः सकाशात्प्रेषितो भवत्कृतान्वयायैनगुर्जरभाषानुवादेन च सहितो
ज्ञातकृतो ‘भावप्रकाश’ नामाऽपूर्वो ग्रन्थो लब्धः, वृत्तमेतं ग्रन्थं मननः
सन्तोषमापन्नम्. ज्योतिःशास्त्रे फलादेशविषये च वराहमिहिराचार्यादिभिरनेके
ग्रन्था रचिताः सन्ति तथैव श्रीजीवनाथदेवज्ञेनापि समग्रज्ञातकृतं फलं दया-

सम्प्रतिपत्रम्.

श्रीभावप्रकाशग्रन्थं विलोक्याऽत्यन्तं प्रमुदितोऽस्मि । स्वपितृलब्धप्रसादेन
दैवज्ञप्रवरं मैथिलमण्डलभूपतेन श्रीमताजीवनाथशर्म्मेणा प्राचीनग्रन्थानवलोक्य
ग्रन्थोऽयमप्रमथि । स च सर्वेषां सरलतया बोधाय मष्टोपाङ्ग माणेकलालतनु-
जनुया दैवज्ञप्रभाकर वृन्दावनशर्म्मेणा सान्त्वयगुर्जरभाषानुवादलंकृतः । यतः
संस्कृतभाषानभिज्ञानां इदानींतनानां ज्योतिःशास्त्रान्तर्गतजातककलेभूतां कृते
सन्त्युपयोक्ष्यते । अनेन खलु ताजिकविषयं सरल सरव्या “ ताजिकसार-
संग्रहमिषग्रन्थो ” शुभ्रितः । स च सर्वेषां उपकाराय सवृत्तः ॥ अत एव धन्याः ॥

ता. १-४-१९३७

गुरुवात्सरः

}

अनुमोमोता-प्रातिजवास्तव्यः

शाल्मी हरिप्रसाद दलमुखराम
ज्योतिर्विशारदः

श्रीरस्त्वत्र.

श्रीमद्भयो दैवज्ञप्रभाकरेभ्यो मष्टोपाख्य माणेकलालतनुजन्म
वृन्दावनशर्म्मेभ्यः सम्प्रतिपत्रार्पणमिदम्

दिन्यैवज्ञाप्रभृत्यपरभाषास्वनेकमूलसंस्कृतग्रन्था अनुदिता दरोदयन्ते,
किन्तुगुर्जरभाषायां तदपेक्षत्वनुभूयते तत्रापि यस्मिन्ननेकेजना अनुरागिणो
निरन्ते (कस्यनामत्वभाग्यजिज्ञासा नोत्पद्यते ?) तथाविधेऽस्मज्ज्योतिःशास्त्र
विषये भवता सोत्साहं तदनुसारं समयव्ययमगणयित्वा ग्रन्थोऽयमक्रिष्ट-
गुर्जरभाषायामनुदितस्तेनेयं गुर्जरभाषाऽत्ययंनुरक्तता. प्राक्तनाचार्योपनिबद्धप्र-
न्यालोढनोद्धृतसारभूतफलादेशविषयमविहृत्य च लघुनाऽप्याद्यन्ते जातकीयं
फलं यथावक्तुं शक्यते तादृशीं प्रणालीमङ्गीकृत्यार्वाचीनपण्डित श्रीजीवनाथ-
दैवज्ञोपरचित्त्यास्य ‘भावप्रकाशाभिध’ ग्रन्थस्यान्वयार्थसहिदानुनादः कृत
स्ततोपि च ज्योतिःशास्त्राध्येतारोऽधीपिप्रवश्र प्राक्प्रमादादिकारणोपहृता गीर्वा-
पणिरं नाधीतवन्तस्तादृशानां ज्योतिःशास्त्ररचिकानामन्येषां सज्जनानाश्चाप्य-
नूदिताऽयं ग्रन्थः पूर्वमनवलोकितास्त्यानविजिहीर्षुणां तन्नागादेशकः सार्यैवा-
त्यपेक्षयोक्ष्यते इत्याद्यात्महे. संवत् १९९३ फाल्गुन कृष्ण १३ गुरुवात्सरे
शुक्लोपनामानागेश्वरतनुजनुगोवर्द्धनप्रसादः ‘काव्यतीर्थः’

છે. તેથી કરીને ત્યોતિર્વિદોને, ત્યોતિઃશાસ્ત્રના શોખીનોને તથા ત્યોતિઃ-
શાસ્ત્રનું અધ્યયન કરવાની ઈચ્છાવાળા વિદ્યાર્થીઓને જન્મપત્રિકાનું
દ્વિતીય કહેવા માટે આ ગ્રંથ ધણોજ ઉપયોગી થઈ પડે તેવો છે. ગ્રંથ
ઉત્તમોત્તમ છે અને તેનું અન્વય સહિત શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાન્તર
કરવામાં ભેદીશ્રીએ ધણોજ શ્રમ લીધો હોય તેમ જણાય છે.

અમદાવાદ ‘પ્રજાપત્યુ’ તા. ૪ એપ્રિલ સને ૧૯૩૭

ભાવપ્રકાશ:—(પ્રયોજક અને પ્રકાશક:—ત્યોતિપી વૃંદાવન
માણેકલાલ ટે. કાળુપૂર, નવાદરવાળ, હંસારાવાડ—અમદાવાદ કાચું પૃથ્વી,
૫૪ ૧૨+૨૪૦ ક્રીન્મત દોઢ રૂપિયા.)

મૈથિલદેશમાં ધ્યેસા શ્રવનાથદેવના નામના સમર્થ ત્યોતિ-
પીએ શકે ૧૭૮૬ માં સંસ્કૃત ભાષામાં શ્લોકબદ્ધ રચેલા ‘ભાવપ્રકાશ’
નામક દ્વિતીય ઉપર લખાયેલા શાસ્ત્રીય ગ્રંથનો મૂળ શ્લોકો સાથે
અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી અનુવાદ આ ગ્રંથમાં આપવામાં આવેલ
છે. મૂળ ગ્રંથ બનારસ ગવર્મેન્ટ સંસ્કૃત કોલેજની ત્યોતિઃશાસ્ત્રી
પરીક્ષાના તૃતીય વર્ષમાં પાઠ્ય પુસ્તક તરીકે મંજૂર થયેલો છે. વિદ્યાર્થીઓને
ગ્રંથરૂઢ વિષય અવધારણુ કરવામાં ઉપયોગી થાય તેવી રીતે
અનુવાદ આપવામાં આવ્યો છે. આ ગ્રંથના અગીઆર અધ્યાયોમાં
અનુક્રમે ૧ સંજ્ઞાધ્યાય, ૨ ભાવદ્વિતીયાધ્યાય, ૩ ભાવપદાર્થાધ્યાય, ૪
અવધારણાધ્યાય, ૫ ભાવવિચારાધ્યાય, ૬ યોગાધ્યાય, ૭ શ્રીમતકા-
ધ્યાય, ૮ દશાધ્યાય, ૯ અનર્થશાધ્યાય, ૧૦ પ્રત્યંતર્થશાધ્યાય અને
૧૧ અવધારણાધ્યાય એ વિષય સમાવિષ્ટ કરવામાં આવ્યા છે. જન્મ-
પત્રિકા ઉપરથી દ્વિતીય કહેનારા ત્યોતિપીને આ ગ્રંથ ઉપરથી સમગ્ર
કર્ણ સાધી શકાય તેમ છે. એટલે ત્યોતિપશાસ્ત્રના વિદ્યાર્થીઓને
અને અવધારણાઓને તે આધારરૂપ થશે.

અમદાવાદ 'ધર્મસંગલ' તા. ૧૧ એપ્રિલ સને ૧૯૩૭

ભાવપ્રકાશ:—મૂળ 'લોક', અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી રીકા સહિત. પ્રયોજક અને પ્રકાશક-જ્યોતિષી વૃંદાવન માણેકલાલ કે. ડાળુપુર નવાદરવાજા ઇંસારાવાડ-અમદાવાદ. પૃષ્ઠ સંખ્યા ૨૫૬; કાલિન સાઈજ, ગ્લેઝ કાગળ, ટીમ્બન દોઢ રૂપિયો.

જ્યોતિ:શાસ્ત્રના જ્ઞાનકે દ્વિતીય સંખ્યા અનેક અન્યો છપાઈને પ્રસિદ્ધ થયા છે. તેમાં "ભાવપ્રકાશ" નામક અન્યનો વધારો થયો છે. એ જ્યોતિ:શાસ્ત્રના શોખીનો માટે અભિનંદનીય ખીના લેખારો. આ અન્ય મિથિલાદેશના મદાન સમર્થ અને જ્યોતિ:શાસ્ત્રના અનેક અન્યોના કર્તા ગણકશિરોમણિ 'શ્રીજીવનાથદેવજી' ઋષિમુનિ પ્રણીત જ્ઞાનકેદ્વિતીયના પ્રાચીન અનેક અન્યોનું અવલોકન કરીને સંવત ૧૯૩૧ માં આ અન્યની રચના કરી છે. આ અન્ય સંસ્કૃત ભાષામાં હોવાથી તેનું સાન્વય શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાનર અત્રેના વિદ્વાન અને સુપ્રસિદ્ધ દેવજીપ્રભાકર જ્યોતિષી વૃંદાવન માણેકલાલે સરળ ગુજરાતી ભાષામાં કરેલું છે. તેથી કરીને સંસ્કૃત ભાષા ન જાણનાર ગુજરાતી જ્ઞાતા આ અન્યનો રસાસ્વાદ આખવા ભાગ્યશાળી થશે એવી આશા છે. આ અન્યરત્નને અગીઆર અધ્યાયોમાં વહેંચી જનમંદુરિણી ઉપરથી દ્વિતીય જોવા માટે જેટલા વિષયોની આવશ્યકતા હતી તેટલા સર્વ વિષયો સ્પષ્ટતાથી વર્ણવામાં આવ્યા છે. તેથી કરીને જનારમ ગવર્નમેન્ટ સંસ્કૃત કોલેજના પરીક્ષાપ્યક્ત મહેદાદે આ અન્યરત્નને કલિત જ્યોતિ:શાસ્ત્રી પરીક્ષામાં મંજુર કર્યો છે. તેજ આ અન્યની વેંટનાની સાખીની છે. આ અન્યમાં સાંગોપાંગ જેટલા વિષયો આવેલા છે તેટલા સર્વ વિષયો ખીજા અન્યમાં જોવામાં આવશે નહિ, તે નિર્વિવાદ છે. 'એટલા માટે આ અન્ય જ્યોતિર્વિદોને, જ્યોતિ:શાસ્ત્રના શોખીનોને, વિદ્યાર્થીઓને તથા અન્ય સાક્ષર મદદરૂઝોને મદદરૂ

અર્પણ

જેઓ સુહૃદ્ગામિ પૂર્વે જન્મ્યા અને જેમને શત્રુનાં દેહ કાળ વર્ષ પામ્યા ત્યાં જ્યોતિષશાસ્ત્રના કૃપા તરીકે અમરત્વ પામ્યા છે; જેઓ સાદાઈથી સાધુ હવન માળી રીઠાં તપશ્ચર્યાના પ્રસાદથી પોતાનાં જ્ઞાનચક્ષુ ખુલ્લાં કરવાને અક્તિમાન થયા છે અને તે દિવ્ય ટ્રિપ્તિથી પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન કદન ૪૦ કોટિની કંડીકાઓમાં ભરી દીધું અને તે જનના જનતાદેન આગળ સધુ પારાશરી નામક પુત્રકાકારે અર્પણ કર્યું જે અત્યારે પણ ઉપસ્થિત છે તે સધુપારાશરે રૂપ માતાના હિરમાંથી આ સધુપુત્રક વિદ્યસ્થિત થયુ હોવાથી તે પૂજ્ય પ્રાતઃ સ્મરણીય મદર્પિ પારાશરહતા કામગચ્છાનુ નન મન્તર અર્પણ કરીને કૃતજ્ઞ, અનુભવું છું.

લેખક

આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકાય છે!

આપની આવતી કાલ કેવી જશે તે જાણવા માટે આપને સેવામાં અમે આ પુત્રક રજૂ કર્યું છે. આશા છે કે આપને તે અવશ્ય પ્રકાશ આપશે.

કેટલીયવાર આપારનું નેપથ્ય ખેડીને સુનેસો માણસ જાગે છે ત્યારે અચાનક તેણે કે મંદોતા સમાચાર મળવાથી તેની ખંચા માણસી-આરાઓ-કોંઈ વળી ગય છે. ત્યારે કેટલીયવાર એક ચીજના અગર વધે છે ત્યારે ખીજ ચીજના અગર ઘટે છે. આ અર્થે કેવા રીતે અને છે તે જ્યોતિષશાસ્ત્રી જ કહી શકે છે. તેના અભ્યાસથી માણસ આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકે છે.

લેખક

આભાર દર્શન

શ્રીયુત મનુષ્યક પી. મુકેશ આ પુત્રક નિઃસ્વાર્થ સેવાનાં પારીકાઈથી તપાસી આપીને જે સહાદ સૂચન આપ્યા છે તે મને ખૂબ ઉપયોગી તીવડયાં છે. આ માટે હું તેમને ખરેખર આભારી છું.

લેખક

પ્રાસંગિક

દેવલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો ગને લેટો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યામ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાલના હોલે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ઘસીને નાં પાડી. ગને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા હિપ્પ. પરંતુ ખારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિતની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી કર્યું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી કેસની કુંડલી પરથી કે જન્મરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંડલના પાંચ અંશના લક્ષણોની હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ કાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જન્મરના લાવો એ જન્મરના કે જન્મરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી કેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું રહ્યું કે આ કેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વર્ગસ્ત ધરાવે

પ્રાસંગિક

કેટલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો ગને લેટો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યાસ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદુનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાલના હોલે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ધસીને નાં પાડી. ગને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા ઊપજી. પરંતુ પારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિતની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી કર્યું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી ગ્રેસની કુંડલી પરથી કે જન્મરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંલના પાંચ અંશના લગ્નવાળી હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ કાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જન્મરના લાવો એ જગતના કે જન્મરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી કેંગ્રેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું રહ્યું કે આ કેંગ્રેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વ્યવસ્થા ધરાવે

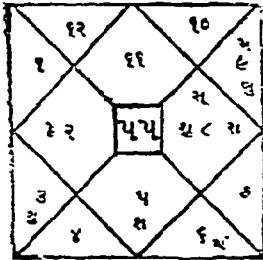
કુંડલી નં. ૫૧માં મંદી કારક સ્થાનમાં ગુરુની ચંદ્ર મંગળ પર દ્રષ્ટિ સારી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૨માં ગુરુ આખર અંશમાં નિર્ભંગ છે, અને ચંદ્ર પર ગુરુની દ્રષ્ટિ છે તેથી મંદી થઈ છે.

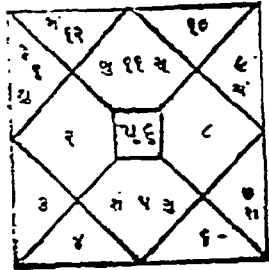
કુંડલી નં. ૫૩માં મંગળ મિથુનના આખર અંશમાં છે. તેથી તે ધન રાશિમાં ટુંકા ગાળાની આવી મુશ્કેલી તેથી ટકાવી શકે નથી. ગુરુ પાતાની રાશિને જુએ છે તેથી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૪માં કાંબા ગાળાની આવી નં ૪૦ મુશ્કેલી કર્યાં કરનારો મંગળ નુકસાનો થતાં એકાએક કન્યા રાશિમાં ચંદ્ર આવતાં મોટી મંદી થાય છે.

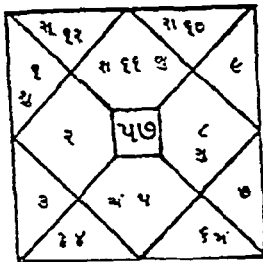
૨૯ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૫૮૦ માંથી ૫૫૫

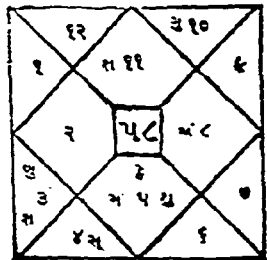
૨ માર્ચ ૧૯૨૧
૨૮૨ માંથી ૨૬૯

૧૯ માર્ચ ૧૯૩૫
૨૨૨ માંથી ૨૧૩

૩૧ જુલાઈ/૧ ઓગસ્ટ ૧૯૧૪
૨૬૧ માંથી ૨૪૪

કુંડલી નં. ૫૫માં મંદીકારક રાશિનો ચંદ્ર અને તેના માલિક પર ગુરુ દ્રષ્ટિ મંદી કરે છે.

કુંડલી નં. ૫૬માં મંદી કારક રાશિ અને તેના પર તેના માલિક ગુરુની દ્રષ્ટિ મંદી કરે છે. અહીં દુઃકા ગાળાની આવી નં. ૭ મુજબ શનિ આખર અંશમાં છે.

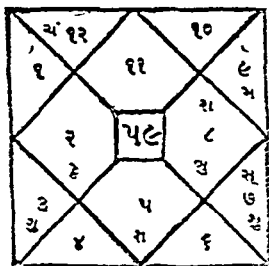
કુંડલી નં. ૫૭માં ગુરુ વૃશ્ચિકના એક અંશમાં છે. તે વક્રી બની તા. ૨૫ માર્ચે તુલાનો થાય છે. એથી તેની સૂર્ય પરની દ્રષ્ટિ મંદી કારક થતી નથી તેની નોંધ લેવો.

સિંહ રાશિના ચંદ્ર પર શનિ બુધની દ્રષ્ટિ તેણે કારક સ્થાન વગેરે સખત તેણે બતાવે છે ત્યાં અચાનક મંદી ક્યાંથી !

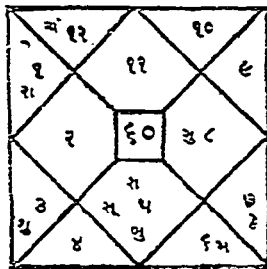
અહીં દુઃકા ગાળાની આવી નં ૬૫ મુજબ સૂર્ય પર મંગળની દ્રષ્ટિ અચાનક મંદી કરે છે.

કુંડલી નં ૫૮માં મંગળ આખર અંશમાં છે. શુક આખર અંશમાં છે. દુઃકા ગાળાની આવી નં ૭ મુજબ અહીં મંદી થાય છે.

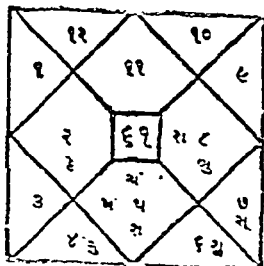
૧૫ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૬૫૪માંથી ૬૦૬

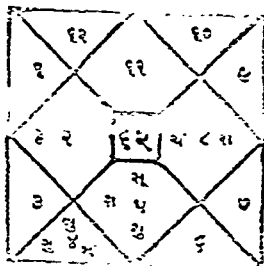
૨૨ ઓગસ્ટ ૧૯૧૮
૪૦ રૂપિયાની મંદી

૧૫ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૫૮૫માંથી ૫૫૨

૨૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૮
૫૪૩માંથી ૫૦૮

કુંડલી પદ્મમાં મંગળની મીનમાં દ્રષ્ટિ. કેહા પ્રમાણે અટ્ટીં
તેજી થવો જોઈએ પણ મંદી કેમ ?

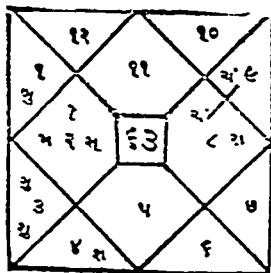
ગુરુની મંગળ પરતી દ્રષ્ટિ જુઓ.

કુંડલી ૬૦માં ચંદ્ર પર ગુરુ મંગળની દ્રષ્ટિ છે. મંગળ
આખર અંશમાં છે. નેથી કુંડા ગાળાની આવી નં. ૭ મુજબ તેન
અસર તેજકારક હતી ને ખલાસ થતાં એકાએક ખતર બેસી
વતય છે.

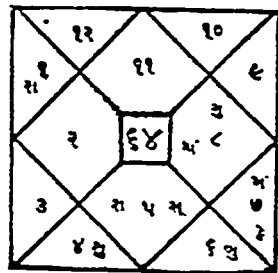
કુંડલી ૬૧ : આ વખત મંગળ સૂર્ય આખર ૨૬ અંશમાં
છે. સૂર્ય શનિની દ્રષ્ટિમાંથી છુટી ગુરુની દ્રષ્ટિમાં આવે છે. મંગળ
પણ શનિના કબજામાંથી છુટે છે. આથી અટ્ટીં સખત તેજનાં
ખંધનો ઢીલાં થઈ મંદી થાય છે. •

કુંડલી ૬૨ અટ્ટીં મંગળ છઠે ગુરુની સાથે અને વૃશ્ચિકમાં
ગુરુની દ્રષ્ટિ આવી મંદી કરે છે.

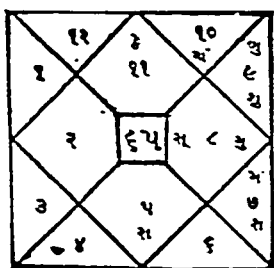
૧૭ મે ૧૯૧૯
૪૭૫ રૂ. માંથી ૫૨૪

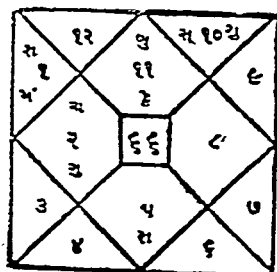
૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૮
૫૩૯ રૂ. માંથી ૫૫૭

૧૧ ડિસેમ્બર ૧૯૨૩
૬૧૮ માંથી ૬૪૫

૨૭ જાન્યુઆરી ૧૯૪૨
૨૦૫ માંથી ૨૧૪

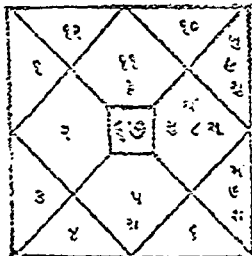
ફાંદણી દરમાં મંગળા જનમાં આ જ દિવસે દાખલ થાય છે. આની દુકા બગાડના કલ્પન મુજબ તે નિર્મળ છે. વૃદ્ધિક નેહ કાન્ક રાશિ તેમાં અર્ચના ક્રિયા આવી નેહ કરે છે અને જનમાં થોડા કારક થકે આ નેહને કલ્પી રાખે છે.

ફાંદણી નં. ૬૬માં વૃદ્ધિક નેહ કારક રાશિમાં મુકે આવી મંદો અર્ચે છે છતાં નેહ કેમ? વૃદ્ધિક રાશિના માલીક મંગળની સ્થિતિ જુએ. ત્રિવિદ્યામાં મંગળા નેના પર અનિની ક્રિયા આવી નેહ બનાવે છે.

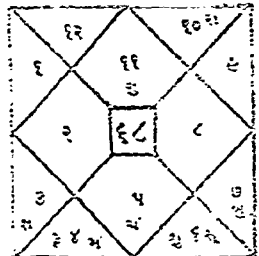
ફાંદણી નં. ૬૭માં મંદો કારક રાશિમાં નેહ કેમ? અનિ ત્રિવિદ્યામાં ઉચ્ચને. આથે મંગળા અને મંગળની અંદર પર ક્રિયા આવી નેહ થાય છે.

ફાંદણી નં. ૬૮માં અનિ આખર અંગમાં છે. જુવનમાં મુકે છતાં નેહ કેમ? અર્ચ થકે આથે બગાડાત થોડા નેના પર મુકે તથા અનિની ક્રિયા કરે. નેહ કરે છે.

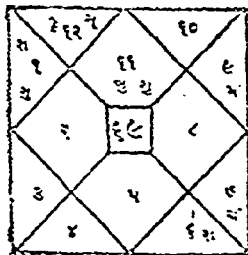
૭-દિસેમ્બર ૧૯૨૩
૬૦૮ માંથી ૬૪૨

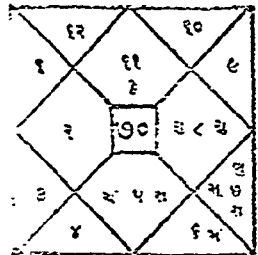
૫/૬ ઓક્ટોબર ૧૯૧૫
૨૯૯ માંથી ૩૧૫

૧૭ માર્ચ ૧૯૪૧
૨૧૦ માંથી ૨૨૪

૩ નવેમ્બર ૧૯૨૩
૫૪૬ માંથી ૫૬૬

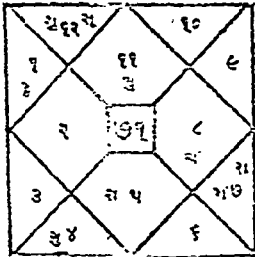
કુંડલી નં. ૬૭માં સૂર્યચંદ્ર સાથે છે. મુ. અસ્તના છે. તેના માલિક ત્રિ ત્રિકોણમાં ઉચ્ચના શનિ સાથે બળવાન છે આથી નેશ થાય છે.

કુંડલી નં. ૬૮માં મુ. આખર અંગમાં છે. કુંડા ગાળાની આવી ૭ મુજબ તે નિર્ભય છે. નેશકારક સ્થાન અને તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ આવી નેશ કરે છે.

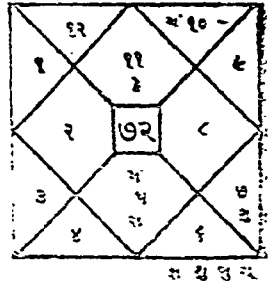
કુંડલી નં. ૬૯માં નેશકારક સ્થાનમાં ચંદ્ર પર શનિ મુહૂર્તી દ્રષ્ટિ છે. તેના માલિક લક્ષ્મણ-કેન્દ્રમાં-પહેલા સ્થાનમાં છે. આથી મંદીકારક વાતાવરણમાં આવી નેશ થાય છે અને બત્તર દિવસાય છે.

કુંડલી નં. ૭૦માં નેશકારક સ્થાનમાં ચંદ્ર છે. તેના માલિક ત્રિ ત્રિકોણમાં શનિ મુખ સાથે યોગ કરીને પડ્યો છે. આથી નેશ થાય છે. અહીં શનિ, મુક, મુક કુંડા ગાળાની આવી નં. ૭ મુજબ ૧ અંગના છે.

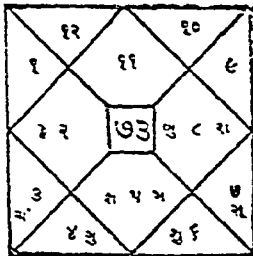
૭/૮ એપ્રિલ ૧૯૨૦
૪૯૦ માંથી ૫૧૧

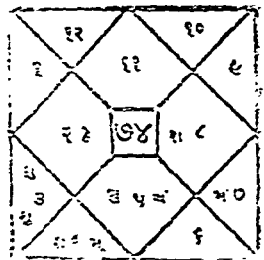
૨૦/૨૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૩
૪૯૮ માંથી ૫૩૦

૧૧ નવેમ્બર ૧૯૧૬
૫૫૬ માંથી ૫૮૩

૮ ઓગસ્ટ ૧૯૧૮
૬૨૫ માંથી ૬૬૦

કુંડલી ૭૧માં તેણકારક સ્થાનમાં ગુરુના દ્રષ્ટિ સારી મંદી બતાવે છે. છતાં તેણ કેમ? શનિ અને મંગળની! સ્થિત ગુરુના અને તેને 'દંડ' કુંડલી સાથે સરખાવો.

કુંડલી ૭૨ માં શનિ, ગુરુ, સૂર્ય અને બુધનો શુનિ ગુરુના યોગકારક બહો કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિકોનું ગુરુ બળરત્ન સ્થિતિના ભાવ નરક દ્રષ્ટિ કરવાના સ્વચ્છ રૂપે છે. અહીં ગુરુ એકલો પરી ન્તય છે.

કુંડલી ૭૩ માં તેણ કારક સ્થાનમાં ચંદ્ર તેનો માલિક દશમે અને તેના પર મંગળ ગુરુની દ્રષ્ટિથી ટૂંકા ગાળાની આર્થિક રૂપ સુખ તેણ કાય છે.

કુંડલી ૭૪ માં ચંદ્ર તેણ કારક સ્થાનમાં અને તેનો માલિક શનિ સાથે છે. આર્થિક અહીં સારી તેણ કાય છે. અહીં રૂના ભાવ ઘણા કિંચ છે તેનું કારણ શું? મંદીકારક સ્થાનમાં તેણ કારક સ્થાનોના માલિક કેવી રીતે દ્રષ્ટ કરે છે અને તેમાં બેસી ગયા છે તે ગુરુના. આ વખતે મીન રાશિ સિંધાય પાંચે ચ મંદી કારક સ્થાનો પર તેણ કારક બહોનો કાબુ છે, મંગળ પર ગુરુની દ્રષ્ટિ પાછળ મંદી આવે છે તે બતાવે છે. અહીં મંગળ ૧ અંશનો છે તેથી તે ટૂંકા ગાળાની આર્થિક નાં ૭ સુખ નિર્ભર છે.

અધ્યાય એકવીસમો

લાંબા ગાળાની તેજ મંદી રૂ ખજારમાં
ક્યારે પલટો લે છે તેના યોગો

અધ્યાય ચૌદની અંદર આ યોગોની આપેલી ચાવીઓનો અભ્યાસ કરો અને તેના ઉઠાડરણ રૂપે અધ્યાય સોળની અંદર આપેલી ૧૬૧૬ થી ૧૬૨૧ની સાલની સળંગ તેજ મંદીની કુંડ-લીઓ નંબર ૧ થી ૨૪ અને બાકીની છૂટી ૧૨ કુંડલી લીધી છે તેને આ નીચે આપેલી વિગત સાથે જોતા રહેજો.

કુંડલી નં. ૧ માં ચાવી નં. ૪ મુજબ શુક્રનો અસ્ત થતાં તેજ ટ્રેન્ડ ચાલુ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨ માં ચાવી નં. ૩ મુજબ તેજ થાય છે પણ પાછળથી સૂર્ય લગતાં સૂર્યના ૧૫ અંશે મંદીની શરૂઆત થાય છે. ચાવી નં. ૫

વિષાંત મંગળ ધનમાં દાખલ થઈ ૨ અંશનો થતાં શનિને જોતાં તે શુક્રનો ખૂદ બને છે. તે સ્વેચ્છા ધનમાં દાખલ થયો કે

શનિ પર દૃષ્ટિ પડી કે શનિની તેજ નોડી મંદી તરફ બળતર આવવું શરૂ થાય છે. આવી નં. ૭.

કુંડલી નં. ૩ માં મંગળ મકરનો ૨૬ અંશનો થતાં મંદી ખલાસ થાય છે અને બળતર તેજ તરફ પ્રયાણ કરે છે. કુંડલી નં. ૩ માં મંગળ ૨૬ અંશનો છે. આ વખતે શનિ મંગળની દૃષ્ટિમાંથી છૂટે છે.

કુંડલી નં. ૪ તથા ૫ માં મંગળ મીન રાશિનો આખરમાં આવતાં, તેની તેજકારક અક્ષર નાખૂદ થાય છે. તેથી એકાએક મંદીતું મોજું ફરી વળે છે. અને જેવો તે મેષમાં ૨ અંશનો થાય છે તેવો કુંડલી નં. ૫ માં બતાવ્યા પ્રમાણે બળતર ઊઘડે છે. શુક્ર અસ્તનો બળતર જિયકવામાં વધુ મદદગાર બને છે. આવી નં. ૨, ૪ અહીં આ રીતે લાગુ પડે છે.

કુંડલી નં. ૬ માં વૃષભ રાશિનો મંગળ ૨૬ અંશનો થતાં બળતર આવી નં. ૨, ૩ મુજબ મંદી તરફ પ્રયાણ કરે છે.

કુંડલી નં. ૭ માં સૂર્ય ૨ અંશનો કન્યાનો થતાં બળતર ઊઘડાય છે. આ વખતે તેના પર જેમ શુક્રની દૃષ્ટિ છે તેમ શનિની પણ છે.

કુંડલી નં. ૮ માં આવી નં. ૫ મુજબ તેજમાંથી મંદી તરફ બળતર જવા માંડે છે અને પછી તરત પાછો બળતર ઊઘડાય છે.

કુંડલી નં. ૯-૧૦ માં શનિ ૬૬ રાશિમાં અંતના ઘરની પ્રબળ મંદીકારક રાશિમાં સખત તેજ કરે છે. શુક્ર ૨૬, ૩૦ અને ૧ અંશમાં આવે છે ત્યારે આવી ૨ મુજબ વધુ તેજ થાય છે.

સાથે સાથે તે અન્તનો બનતાં વધુ તેણે થાય છે અને પછી શુક્ર શુરુથી બનતર વધુ ચડે છે અને કર્કનો સૂર્ય તથા કર્કનો શુક્ર થતાં બનતર એકાએક મંદી તરફ પ્રયાણ કરવા માંડે છે. દરમ્યાન શનિ કર્કના આખર અંશમાં આવતાં આવી નં. ૨ મુજબ બનતર વધુ બેસી જાય છે.

કુંડલી નં. ૧૦ માં શનિ આખર અંશમાં આવે છે. આવી નં. ૨ મુજબ લયંકર મંદી થાય છે. આ મંદીને મંગળ શુરુને દષ્ટિમાં લઈને અને સૂર્ય દશમે આવતાં અટકાવે છે.

કુંડલી ૧૧ માં મંગળ શુરુની દષ્ટિમાંથી છૂટતાં બનતર ઊંચકાવા લાગે છે અને મકરમાં ઉચ્ચનો મંગળ થતાં બનતર થોડાજ દિવસમાં મોટો ઉછાળો લે છે. (આવી નં. ૨) મંગળ ૧૫ અંશ સુધી પહોંચતાં ખૂબ તેણે કરે છે (આવી નં. ૩) અને પછી બનતર ધીરે ધીરે ઊતરવા લાગે છે. તે શુરુની દષ્ટિમાં આવતાં સારી મંદી થાય છે અને શનિ આવી ૨ મુજબ કર્કમાં દાખલ થતાં વધુ મંદી થાય છે. (કુંડલી નં. ૧૨ જુઓ.).

કુંડલી નં. ૧૨ માં મીનનો મંગળ શુરુને દષ્ટિમાં લે છે તેથી હવે મંગળ મંદી અટકાવે છે. મંગળ ચંદ્રને મળવાની રાહ જુઓ છે અને જેવો ચંદ્ર આવે છે કે તરત જ મંદી અટકાવીને તેણે તરફ વિનય કૃત્ય કરે છે. શનિ કર્કમાં ૨૬ અંશથી અંદર જઈ ૨૭, ૨૮ અંશનો થાય છે એટલે બનતર હીક ઊંચકાય છે. કુંડલી નં. ૧૩ સળંગ તેણે વચ્ચેની છે. અહીં બનતર પલટો લેતો નથી તેથી નકામી છે.

જેવો શુક્ર આખર અંશમાં આવી નં. ૨ મુજબ આવે છે તેવો જ બળર ખેંચી જાય છે. તુલાનો મંગળ મંદી કારક છે. તે ૨ અંશનો થતાં જ મંદી શરૂ થવી જોઈતી હતી પરંતુ તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ અને તુલા રાશિનો માલિક શુક્ર દશમ સ્થાનમાં હોવાથી તેણે તૂટતાં શુક્રના આખર અંશ સુધી રાહ જોવી પડી.

કુંડલી નં. ૧૮ માં મંગળ લાંબો વખત તુલામાં રહ્યો તેથી લાંબા ગાળાની મંદી આવી અને જેવો તે વડી બની કન્યામાં દાખલ થયો અને ૨૮ અંશ પર પર આવ્યો કે તરત જ બળરને તેણે માંડ્યો.

કુંડલી નં. ૧૯ માં તુલામાં મંગળ દાખલ થતાં મંદી શરૂ થવી જોઈતી હતી પણ તેમ ન થયું તેનું કારણ ગુરુએ આ સમયે રાશિ બદલી એટલે તેણે ચાલુ રહી. તરત જ તે અસ્તનો બન્યો તે કારણે પણ તેણે ચાલુ રહી. ત્યાં તો મંગળ દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થયો, શુક્રે તે બુધ પસાર થવા લાગ્યા ત્યાં સુધી તેણે ચાલુ રહી. આવી નં. ૨ પ્રમાણે શુક્ર આખર અંશમાં આવતાં તેણે કરેલા ૩. ૪૮૫ નો ભાવ નીચે જવા માંડ્યો.

કુંડલી નં. ૨૦ માં આ વખતે શનિ રાશિ બદલે છે એટલે દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થતો સૂર્ય તેણે કરી શકતો નથી પરંતુ જેવો તે બે અંશનો થાય છે કે ૩૦૬ રૂ. નો ભાવ અટકી પડે છે અને બળર તેણે તરફ પસરો લે છે.

કુંડલી ૨૧ માં આ વખતે થોડો બળર વધીને ૩૦૬માંથી ૩૪૪ જેવો થાય છે. ત્યાં તો શનિ વડી થઈને સિંહ રાશિમાં

૧૧. ૭ આ વખત નં. ૧, ૩૭ રફ અંગ્રાનો બનતાં બનતર બેટી
વધ્ય છે અને ૩૮૮ રૂ. માંથી ૨૨૮ રૂ. બાકી થઈ વધ્ય છે.

કુંડલી નં. ૨૨ માં ગુરુ સારી બઢે છે. ચાવી નં. ૨
પ્રમાણે તેણે આય છે. સાથે સાથે તે અસ્તનો બને છે અને
ઉદયનો થતાની પાર આપો ૫ મુજબ બનતર મંદીનો પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૩ માં મંગળ ગુરુની બુદ્ધિ મંદીને અટકે
છે અને બનતરને તેણેમાં લઈ વધ્ય છે. ૪૭૫ માંથી ૫૩૫ રૂ.
આય છે અને પાછી મંદી ગ્રહ આય છે.

કુંડલી નં. ૨૪ માં મંગળ ક્ષય સ્થાનમાં બે અંગ્રાનો
થતાં મંદી અટકે છે અને બનતર ૩૮૩ થી આગળ વધવા માટે છે.

કુંડલી નં. ૨૫ માં ગુરુ મંગળ વૃશ્ચિકનો થતાં બનતર
પડે છે. આ સમય દરમ્યાન બનતર બંધ હતો.

કુંડલી નં. ૨૬ માં મંગળ પંદર અંગ્રાનો થતાં બનતર
૧૫માં વધુ થઈ થ્રીમ થ્રીમ તરમ થનો વધ્ય છે. ચાવી નં. ૫
પટ્ટી કાગળ પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૭ માં શનિ, ગુરુ, મંગળ આખર અંગ્રામાં
અટકે મંગળ ૨૬ અંગ્રા પર થતાં બનતર પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૮ માં નુકાનો મંગળ ૨૬ અંગ્રા પર
થતાં કોહા પ્રમાણે મંદી અટકે છે. અને વૃશ્ચિકનો થતાં તેણે
આય છે.

કુંડલી નં. ૨૯ માં ગુરુ પર મંગળની અંગ્રાઅંગ્રાનો
થતાં બનતર તેણે તરફ પડે છે. કોહા પ્રમાણે મંગળ
માં તેણેકાટક છે. ચાવી નં. ૧૧ અટ્ટી ઉપયોગમાં લઈ ગ્રહાય.

કુંડલી નં. ૩૦ માં પલટાની ચાવી નં. ૪ અને લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ સખત તેજ ધ્યા પછી સૂર્ય ગુરુની અંશોઅંશની શુભિ ખલાસ થઈ જતાં અને મંગળ તુલામાં જતાં બનતર મંદી તરફ પલટો લે છે.

કુંડલી નં. ૩૧ માં મંગળ માગી ધતાં ૨ અંશનો ધતાં બનતરની મંદી અટકે છે અને બનતર ઉચકાય છે.

કુંડલી નં. ૩૨ માં શુક્ર સિંહ રાશિમાં દાખલ થતાં મંગળ ને દ્રષ્ટિ કરવા લાગ્યો કે તરતજ ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૧૫ મુજબ તે બનતરને મંદી તરફ ઉપાડે છે.

કુંડલી નં. ૩૩ માં બનતર આ વખતે ટર્ન લેતો નથી. તે વખતના લાવો નમૂના રૂપે આપેલા છે.

કુંડલી નં. ૩૪ માં લાંબા ગાળાની મંદી પછી વૃષભનો મંગળ પોતાના ઘરને-દશમ સ્થાનને-જોવા માંડે છે કે બનતર ઉચકાય છે.

કુંડલી નં. ૩૫ માં તેજમાંથી મંદી તરફ બનતર હળે છે. મંગળ ૨૯-૩૦ અંશમાં છે. તેણે કહેલી તેજ હવે ખલાસ થાય છે. આજ દિવસે શુરુ ઉદયનો થાય છે એટલે બનતર મંદી તરફ હળે છે. (ચાવી નં. ૨ અને ૪)

કુંડલી નં. ૩૬ માં એકદમ બેત્રી ગયેલો બનતર હવે ઉચકાય છે મંગળ કર્કમાં હમણાં જ દાખલ થયો છે. ચાવી નં. ૮ મુજબ મંગળ ૨ અંશનો ધતાં કોઠા પ્રમાણે તેજ શરૂ થાય છે.

વતય છે આ વળતે ત ૧. ૩૦ ર૬ અંશનો બનતાં બન્તર બેસી
વતય છે અને ૩૪૪ ૩. માંથી ૨૨૪ ૩. લાવ થઈ વતય છે.

કુંડલી નં. ૨૨ માં શુક્ર રાશિ બઢલે છે. ચાવી નં. ૨
પ્રમાણે તેજ થાય છે. સાથે સાથે તે અન્નનો બને છે અને
ઉદયનો થતાની વાર ચાવી ૫ મુજબ બન્તર મંદીનો પલટો લે છે.

કુંડલી નં. ૨૩ માં મંગળ શુક્રની યુતિ મંદીને અટકાવે
છે અને બન્તરને તેજમાં લઈ વતય છે. ૪૦૫ માંથી ૫૩૫ ૩.
થાય છે અને પાછી મંદી શરૂ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨૪ માં મંગળ દશમ ન્ધાનમાં બે અંશનો
થતાં મંદી અટકે છે અને બન્તર ૩૮૩ થી આગળ વધવા માંડે છે.

કુંડલી નં. ૨૫ માં સૂર્ય મંગળ વૃશ્ચિકનો થતાં બન્તર
પલટાવે છે. આ સમય દરમ્યાન બન્તર બંધ હતો.

કુંડલી નં. ૨૬ માં મંગળ પંદર અંશનો થતાં બન્તર
વધુમાં વધુ થઈ થીમે થીમે નરમ થતો વતય છે. ચાવી નં. ૫
અહીં લાગુ પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૭ માં શનિ, શુક્ર મંગળ આખર અંશમાં
છે. એટલે મંગળ ૨૬ અંશ પર જતાં બન્તર પલટાવે છે.

કુંડલી નં. ૨૮ માં તુલાનો મંગળ ૨૬ અંશ પર
આવતાં ઢોહા પ્રમાણે મંદી અટકે છે. અને વૃશ્ચિકનો થતાં તેજ
શરૂ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨૯ માં શુક્ર પર મંગળની અગ્રોઅંશની
દષ્ટિ થતાં બન્તર તેજ નરક પલટો લે છે. ઢોહા પ્રમાણે મંગળ
૪૬માં તેજકારક છે. ચાવી નં. ૧૧ અહીં ઉપયોગમાં લઈ શકાય.

કુંડલી નં. ૩૦ માં પલટાની ચાવી નં. ૪ અને લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ સખત તેજ થયા પછી સૂર્ય શુરની અંશોઅંશની શ્રુતિ ખલાસ થઈ જતાં અને મંગળ તુલામાં જતાં બનતર મંદી તરફ પલટો લે છે.

કુંડલી નં. ૩૧ માં મંગળ માગી થતાં ૨ અંશનો થતાં બનતરની મંદી અટકે છે અને બનતર ઊચકાય છે.

કુંડલી નં. ૩૨ માં શુક્ર સિંહ રાશિમાં દાખલ થતાં મંગળ ને દ્રષ્ટિ કરવા લાગ્યો કે તરતજ ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૧૫ મુજબ તે બનતરને મંદી તરફ ઊપાડે છે.

કુંડલી નં. ૩૩ માં બનતર આ વખતે ટર્ન લેતો નથી. તે વખતના લાવો નમૂના રૂપે આપેલા છે.

કુંડલી નં. ૩૪ માં લાંબા ગાળાની મંદી પછી વૃષભનો મંગળ પોતાના ઘરને-દશમ સ્થાનને-જોવા માંડે છે કે બનતર ઊચકાય છે.

કુંડલી નં. ૩૫ માં તેજમાંથી મંદી તરફ બનતર હળે છે. મંગળ ૨૯-૩૦ અંશમાં છે. તેણે કુંડલી તેજ હવે ખલાસ થાય છે. આજ દિવસે શુર ઉદયનો થાય છે એટલે બનતર મંદી તરફ હળે છે. (ચાવી નં. ૨ અને ૪)

કુંડલી નં. ૩૬ માં એકદમ ખેસી ગયેલો બનતર હવે ઊચકાય છે મંગળ કર્કમાં હમણાં જ દાખલ થયો છે. ચાવી નં. ૮ મુજબ મંગળ ૨ અંશનો થતાં કોઠા પ્રમાણે તેજ શરૂ થાય છે.

અધ્યાય બાવીસમો

૩ બજારમાં ખેલો

(તેજનો ગભરાટ-શનિદેવનો ચમત્કાર)

વાયદા બજારમાં ઘણીવાર ‘ખેલો’ થાય છે. આ ખેલો ક્યારે થશે, કેવી રીતે થશે અને તેનો અંતમ શું આવશે તે ન્યોતિપ શાસ્ત્રની દ્રષ્ટિએ જાણવાથી ઘણું મદદ કર્તા થઈ પડે છે.

આ ખેલામાં લાખોની હારજીતનો પ્રશ્ન હોય છે. સફળ ‘ખેલો’ મંદીવાળાને સાફ કરી નાંખે છે જ્યારે નિષ્ફળ ખેલો તેજ-વાળાને સુવાડી દે છે

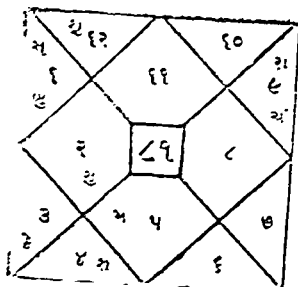
“ખેલો” એટલે તેજ મંદીવાળાનું ભયંકર યુધ્ધ. તેજ એટલે શનિ અને મંદી એટલે ગુરુ-આ રીતે શનિગુરુનું યુધ્ધ જોવાથી ખેલાની વિગતો સારી રીતે અગાઉથી સમજી શકાય છે,

બજારમાં જે માસનો વાયદો ચાલતો હોય માસની આખર તારીખની કુંડલી માંડવાથી આ વિગતો જાણી શકાય છે. આમાં શનિ ગુરુ, મંગળ, સૂર્ય અને શુક્રની સ્થિતિ પર ખાસ ધ્યાન આપવાનું હોય છે.

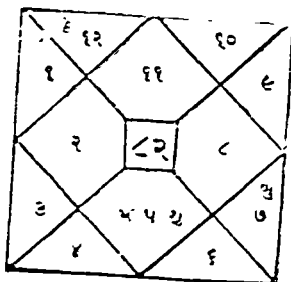
ખેલા માટે લાંબા ગાળાની આવી ૧૪, ૧૫, ૧૮, ૨૦, ૨૩, ૩૩, ૩૭, ૩૯ અને ૪૦ નો ખાસ અભ્યાસ માગી લે છે.

યાદ રાખો કે ‘ખેલો’ એટલે ‘લાંબા ગાળાની તેજી’ થાય છે. આમાં ગુરુ શનિના કબજામાં આવેલો હોવોજ નોંધએ અગર અસ્તનો હોવો નોંધએ અને મંગળ શનિને અનુકૂળ હોવો નોંધએ. આ સાથે આપેલા ભૂતકાળના કેટલાક દાખલા તપાસવાથી તેનો ખ્યાલ આવશે.

૩૦ એપ્રિલ ૧૯૧૮

૩૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૧

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯

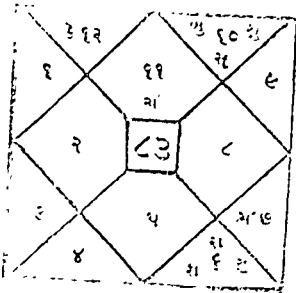
કુંડલી નં. ૮૧ વખતે ખેલો થયો હતો. મંદીવાળાને મોટી ખોટ ગઈ. સરકાર વચમાં પડી અને મે થી ઓક્ટોબર સુધી બજાર બંધ રહ્યું. સરકારનો ૩ બજારમાં કંટ્રોલ દાખલ થયો.

આમાં શુક્ર ૦ અંશ પર છે. એટલે ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૭ મુજબ તેની અસર ગણાતી નથી. હવે મંદીકારક સ્થાન તરફ દૃષ્ટિ કરો. શનિએ ૬, ૮, ૧૨ અને ૩ ના સ્થાનમાં તેજી બોલાવી છે. મંગળે મીન રાશિને પકડી છે અને દશમ સ્થાનને - પોતાના ઘરને બુએ છે એટલે ખેલો નિષ્ફળ જતો નથી. ફક્ત ધન રાશિ કબજાની બહાર છે. સૂર્ય બુધ મેષમાં યોગ કરીને બેઠા છે. ગુરુની સ્થિતિ સારી છે. એટલે બજાર ખોલના ખાડાની મુશ્કેલીમાંથી પસાર થઈ ગયું. ચૂકી લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૧૮ બેસાડો.

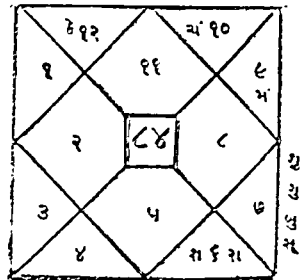
કુંડલી નં ૮૨ માં લાંબા ગાળાની ચાવી ૩૩ મુજબ ગુરુ અસ્તનો બનેલ છે. તે ખેલો અને તેની સફળતા બતાવે છે. મંગળ પોતાના દશમ સ્થાનને બુએ છે. શનિ પણ દશમ સ્થાનને જુએ છે.

તા. ક. ગુરુ અસ્તનો એટલે તેજકારક થઈએ ધન અને મીન રાશિ પર પોતાનું સામીત્વ જમાવ્યું છે એમ જાણી શકાય.

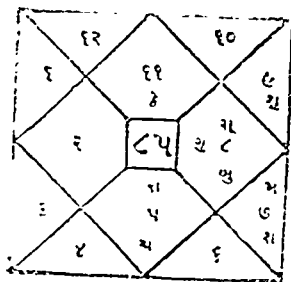
૩૧ જાન્યુઆરી ૧૯૨૨

૩૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૨

૩૦ નવેમ્બર ૧૯૨૩

કુંડલી નં. ૮૩ માં બુધ સકરના બદલે કુંભનો વાંચો. આ કુંડલીમાં બારમે સૂર્ય શુક્રનો યોગ અને લાંબા ગાળાની આવી નં. ૧૮ પ્રમાણે અહીં ખેલો થયો. અહીં ખીચું, ત્રીચું, છટું, આદમું અને બારમું સ્થાન આવી નં. ૧૮ હેટળ છે. પરંતુ ગુરુની અહીં શુક્ર સૂર્ય પર દૃષ્ટિ, મંગળની શુક્ર, સૂર્ય પર દૃષ્ટિ ખેલાને નિષ્ફળતામાં આણે છે. મંગળ ટૂંકાગાળાની આવી નં. ૧૫ પ્રમાણે અહીં કામ કરે છે એટલે તેજવાળા મોટી ખોટ ખાય છે. આ કુંડલીમાં ગુરુની સંધર સ્થિતિ છે. તેણે શનિ, બુધ, શુક્ર, સૂર્યને કાબુમાં લીધા છે. મંગળ તેને અનુકુળ છે.

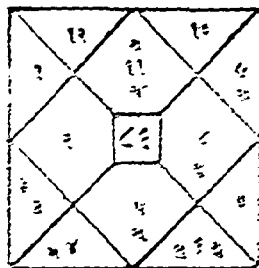
કુંડલી નં. ૮૪ માં સૂર્ય કન્યાનો વાંચો. આ કુંડલીમાં ગુરુ રાશિ બદલતો હોવાથી અને અસ્તનો થતો હોવાથી ખેલાનો લય ઉલો થયો પરંતુ ગુરુ વખતસર ઉદયનો થયો એટલે તેજવાળાને સુવાડી દીધા અને ખેલો નિષ્ફળ ગયો. ગુરુ ત્રિત્રિકોણમાં છે તે તરફ ધ્યાન આપો.

લાંબાગાળાની આવી નં, ૩૩ સમજો.

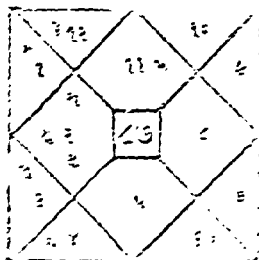
કુંડલી નં. ૮૫ વખતે મંદીવાળા ગલરાટમાં મૂકાયા. થોડો નીચો લાવ બાંધી વલણ સહીસલામત પતાવ્યું. આ વખતે મોટામાં મોટું વલણ પત્યું.

અહીં ગુરુ અસ્તનો છે તેથી સખત તેજ લાં. ગાળાની આવી ૩૩ મુજબ થાય છે. શનિની શુક્ર પર દ્રષ્ટિ છે મંગળ શનિની સાથે છે. દશમે ગુરુ લાંબા ગાળાની મંદી ક્યવે છે પરંતુ તેમાંથી શુક્ર પસાર થઈ ગયો અને સૂર્યે ગુરુને અસ્તનો બનાવ્યો એટલે ઝડપી તેજ દમ દશમે ગુરુ વલણ મારે તાકાત ધરાવે છે. ગુરુ ઉદયનો થતાં દેવું ભરપાઈ કરવાની શક્તિ બતાવે છે.

३१ आग्न १८३३

३१ भे १८३१

કુંડલી નં. ૮૬ માં લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ લાંબા ગાળાની મંદી સૂચવે છે ને તેણે કેમ ? આ તો ખરેખર માથાકુટ!!!

નહિ જ. શનિનું સ્થાન જુઓ. ગુરુ પર તેની સંપૂર્ણ દષ્ટિ, અર્થ સ્વગૃહી, મંગળ કર્કમાં વગેરે સારી તેણે બતાવે છે અને 'ખેલાનું' વાતાવરણ પેદા કરે છે. મંદીકારક સ્થાનની, દશા જુઓ ૨,૩,૬,૮ અને ૧૨ સ્થાન પકડાઈ ગયાં છે. ગુરુની મંગળ પર દષ્ટિ છે પણ તે લાચારી ભરેલી છે. કારણકે તેના પર શનિની દાષ્ટ છે. જે લાંબો વખત ટકનારી છે અને ખેલાની સફળતા બતાવે છે. મંદીવાળાની આ વખતે સારી કતલ થઈ ગયેલી છે.

કુંડલી નં. ૮૭ સફળ ખરીદીની છે. તે એકાએક તેણે થવાથી વેપારીઓ સારું કમાય છે પરંતુ પાછા તરત જ મંદીના મોજાથી ચૂમાવે છે. અહીં ગુરુ અસ્તનો છે વ્યારે શનિ ઉદયનો છે. આથી થોડા સમય પૂરતા તેણવાળા ફાવી જાય છે અને મંદીની ધારણામાં અચાનક તેણે થવાથી મંદીવાળા મોટા પ્રમાણમાં ફસાઈ જાય છે. આનું કારણ અસ્તનો ગુરુ છે. લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૩૩ અહીં મોટી ઉધણ પાથલ કરે છે.

જેવું તેણનું મોજું આવ્યું તેવું જ ગુરુ ઉદયનો થતાં મંદીનું મોજું આવ્યું. મંદીના વેપારીઓ-ગુરુદેવો-ફાવી જાય છે અને પારકા ઘરે-શનિદેવને ત્યાં-ફરવા ગયેલી લક્ષ્મી પોતાના ઘરે પાછી લાવે છે.

અધ્યાય ત્રીસમો

૩ ખજારમાં કાઠસીઝ

(મંદીનો મલસાટ-ગુરુદેવનો અનુકાર)

વાયદાતા વેપારમાં ઘણીવાર કાઠસીઝ-મોટી મંદી-આવે છે. આ કાઠસીઝ ક્યારે આવશે, કેવી રીતે આવશે તે જ્યોતિષશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ અગાડિથી જાણવાથી રોકમાંથી રાધ થઈ જવાય છે. અનર ને રાધમાંથી રોક થતા રહી જવાય છે.

મોટી મંદી નેજાવાળાનું મૃત્યુ થાય છે તે નેજા પડને સાફ કરી નાખે છે.

કાઠસીઝ એટલે નેજા મંદીવાળાનું નુસુદા યુધ્ધ અને તેનાં મંદીવાળાની ઓછી કમ્પેક્ષ મંદા એટલે ગુન અને નેજા એટલે શનિ. આ રીતે ગુન શનિનું યુધ્ધ એવાથી ગુરુદેવનો વિનય મંદી પડના મલસાં બરી દે છે.

આવી કાઠસીઝ પડને શનિ પડને વિનય, અનર અનુકાર કરે. કિશ્કિનેશ થને. ખજારના ગુન કાઠે છે. આ કાઠેના દાનદા કર્ય. આ પડનું બરબર સમવર્તન.

આવી દાર્દરીઝ માટે લાંબાગાળાની ગ્રાવી નં. ૧૪, ૧૫, ૧૭, ૧૮, ૨૦ અને ૨૩, ૨૮, ૩૬, ૪૦ અભ્યાસ માગી લે છે. તેમજ મંગળ રાશિ બદલતાં (૨૬, ૩૦, ૧ અંશનો થતાં) એકા એક બત્તર તૂટી જાય છે.

યાદ રાખો કે દાર્દરીઝ એટલે લાંબા ગાળાની મંદી થાય છે. આ શુરુ બગવાન થતો હોય, શનિ પર કાબુ મેળવતો હોય, કે તેજ કારક સ્થાનોને દ્રાષ્ટમાં લેતો હોય ત્યારે આવે છે. ઉપરાંત તેને મંગળ અનુકૂળ હોયો ન જોઈએ. શનિ રાશિ બદલતો હોય ત્યારે પણ દાર્દરીઝ આવવા જેવા સંજોગો હિસા થાય છે.

અધ્યાય ચોવીસમો

૩ બજારનો ઘાફ તૈયાર કેમ કરવો ?

હવે આપણે કેઈ પણ માસનો ૩ બજારનો ઘાફ કેમ દોરવો તે જોઈએ. આ માટે ઉદાહરણ રૂપે ૧૯૨૨ વૃત્તાંતનો ઘાફ દોરવો હીક છે. કારણ કે તેનાં ઘણી ચાવીઓનાં ઉપયોગ થતો હોવાથી અધરો છતાં જ્ઞાનરૂપ છે. છજાસુએ આથી ઉન્નાડ પૂર્વક ધ્યાન આપવું.

આ ઘાફ દોરવા માટે પહેલાં ચાર આદી લીટી એક કાગળનાં દોરો અને દરેક લીટી પાસે હળા હાથ તરફ અનુક્રમે ઉપરથી નીચે 'આરી તેછ', 'તેછ', 'મંદી' અને 'આરી મંદી' શબ્દો લખો.

એક બીજા કાગળમાં ૩ બજારની ટુંડલી દોરો અને તેમાં પછીનાં પાનાં પર બતાવેલી ટુંડલી મુજબ અડ ગોચર લખો અને પછી સૂચના મુજબ ઘાફ બનાવવા માંડો. આ રીતે આગળ ચાલતાં જે જે તારીખે અડ બદલાતો હોય તેના પર ધ્યાન આપો. ઉપરાંત અડ, રાશિ, માસિક, દૃષ્ટિ અન્ત, ઉદય, ડાંચ નીચ, મૂળ ત્રિકોણ, વક્રી, માર્ગી વગેરેના જ્યાસ રાખવા જાઓ.

સને ૧૯૨૨ વૃત્તાંતની પહેલાં તારીખનું અડ ગોચર નીચે મુજબ છે.

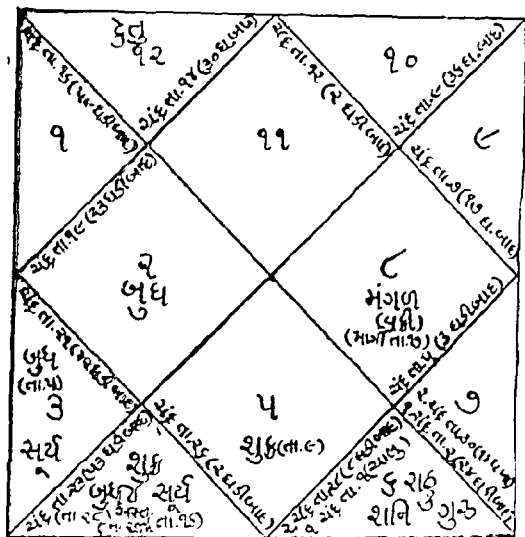
ચંદ્ર

સુર્ય મિથુન ૧૬ અંશ	કન્યામાં	તા. ૧
મંગળ વૃશ્ચિક ૨૦ અંશ	તુલા ૨૪ ઘડી પછી	તા. ૨
(વધી)	વૃશ્ચિક ૩	તા. ૫
બુધ વૃષભનો ૨૭ અંશ	ધન ૧૭	તા. ૭
શુક્ર કન્યાનો ૧૭ અંશ	મકર ૩૬	તા. ૯
શુક્ર કર્કનો ૨૧ અંશ	કુંભ ૨	તા. ૧૨
શનિ કન્યાનો ૧૧ અંશ	મીન ૩૦	તા. ૧૪
રહુ કન્યાનો ૧૧ અંશ	મેષ ૫૯	તા. ૧૬
	વૃષભ ૨૩	તા. ૧૯
	મિથુન ૪૨	તા. ૨૧
	કર્ક ૫૩	તા. ૨૩
	સિંહ ૨	તા. ૨૬
	કન્યા ૮	તા. ૨૮
	તુલા ૧૪	તા. ૩૦

નોંધ : ચંદ્રના રાશિ પ્રવેશ કાળ જૂના પંચાંગમાં સૂર્ય ઉદયથી (સુખઈથી) ઘડી પગમાં જણાવવામાં આવેલા હોવાથી અહીંયા તે પ્રમાણે આપવામાં આવ્યા છે. પણ હવે સુધારાવાળાં પંચાંગો જેવાં છે જન્મભૂમિ પંચાંગ ચંદ્રરાશિ, પ્રવેશકાળ. ત્યાં. ટાંકમમાં આવે છે તેથી ઘણી સુગમતા પડે છે.

તારીખ પાંચમીના રોજ મિથુનનો બુધ, નવમીએ સિંહનો શુક્ર, શોળમીએ કર્કનો સૂર્ય અને ૨૮મીએ કર્કનો બુધ થાય છે. તા. ૧૭મીએ મંગળ માર્ગી અને ૨૭મીએ બુધ અસ્તનો થાય છે. તા. ૨,૬,૧૬, ૨૩, ૩૦ મીએ સ્વિત્તાર છે તેથી રજા છે.

૧ કુહલી દારા અને પાંચ મથના મુજબ ગ્રાહ દારા.

તા. ૧ ચંદ્ર કન્યામાં શુક્ર શનિ સાથે છે. કન્યાનો માસિક પર મંગળ શુક્રની દષ્ટિ છે. મંગળ શનિની દષ્ટિમાં છે. જ દૂકા ગાળાની ચાવી ૧૫ મુજબ સારી તેજ થાય તેથી તેજની લાઘવ પર ટપકું કરો અને તેના પર પહેલી તારીખમાં લખો.

તા. ૨ રવિવાર છે.

તા. ૩. ૪ ચંદ્ર તુલા રાશિનો તેજકારક છે. તેનો માસિક છે. આથી મંદીકારક ગ્રહોની રાશિ કે તેના માસિક પર

દષ્ટિ નથી તેથી સારી તેણે ટકી રહે માટે તા. ૧ પાસે ૩, ૪ પણ લખો. (કારણ કે શુક્ર કર્કમાં હોય ત્યારે તુલાના ચંદ્રનું દળ સમ છે માટે તેણે ટકી રહેશે.)

તા. ૫, ૬ ચંદ્ર વૃશ્ચિકમાં તેણકારક સ્થાન તેના માલિક મંગળ હાજર છે : તેથી સખત તેણ થાય પરંતુ બળવાન શનિની દષ્ટિ બળવાન મંગળ પર પડે છે. (ટૂંકા ગાળાની ચાવી ૧૫ મુજબ અહીં મંગળ લિલ્લુટું દળ આપે છે એટલે કે તેણની જગ્યાએ મંદી કરશે.) તેથી મંદી કરશે માટે અહીંયાં પાંચમી તારીખથી લીટી દોરીને મંદીના ખાના સુધી લાંબાવીને ત્યાં ૫, ૬ લખો.

તા. ૭, ૮ ધનનો ચંદ્ર મંદીકારક સ્થાન તેનો માલિક શુક્ર મંદીકારક સ્થાનમાં આવી મંદી ચાલુ રહે. સૂર્યની દષ્ટિ પાછળના અંશોમાં થોડી તેણ કરે તેથી તા. ૭ ને મંદીની લીટી પર લખો અને ૮ ને તેણની લીટી પર લખો.

તા. ૯ રવિવાર છે.

તા. ૧૦, ૧૧ મકરનો ચંદ્ર, મંદીકારક સ્થાન, તેમાં શુક્રની દષ્ટિ છે. પણ બળવાન દશમેશ મંગળ સ્વગૃહી હોઈને લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૩૪ મુજબ સારી તેણ કરશે માટે સારી તેણની લીટી તા. ૧૦, ૧૧ સુધી ખેંચો.

(આ વખતે મંગળ ૧૫ અંશનો થઈ જવાથી તેણ કરશે માટે સારી તેણ ગણવી અને હવે પછી બનતર લાંબા ગાળાની મંદી તરફ જશે.)

તા. ૧૨, ૧૩, ૧૪ કુંભનો ચંદ્ર તેણકારક સ્થાન. શુક્રની દષ્ટિ પરંતુ મંગળની પૂર્ણ દષ્ટિ છે. તેથી ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં.

૧૫ મુળળ થાટું નીચું કંઈ જગે મારે આ નારીઓને તેજ પર લખી લીટીને નીચે લંગાવેા થાક રાખેા કે મંગળા શુક્રનેા કટ્ટેા શુભ છે તેથી શુક્રની અસર મંગળા નાશુદ્ધ કરવાનેા જ.

તા. ૧૫, ૧૬ મંત્રનેા અંક મંદીકારક સ્થાન શનિ શુનની દ્રષ્ટિ પોતાના ઘરને બુદ્ધે છે એટલે અખત મંદી થાય પણ શનિ ગતરમાં તેજ સાથે એટલે ૧૨, ૧૩, ૧૪ની સાથે આ નારીઓને જોડી દેા. પહેલાં અંક શનિ સાથે અંગ્રાધમાં આવે છે તેથી સારી તેજ અને પાછળથી શુક્ર સાથે દ્રષ્ટિમાં આવતા થોડી મંદી અંક તેજની સાક્ષત પર ૧૬મી નારીખ લખેા.

તા. ૧૭, ૧૮, ૧૯ મેષનેા અંક મંદીકારક સ્થાન તેનેા માલિક દશ છે અને તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ એટલે દ્રંકગણની આવી ૧૫ મુળળ સારી તેજના ઉછળા સાથે મંદી થશે. આથી આ નારીઓ ૧૭ મી નારીખ જ સારી તેજ પર લખાવેા ૧૮, ૧૯ને મંદી પર લખી અંકને લંગાવેા.

તા. ૧૯, ૨૦, ૨૧ વૃષભનેા અંક તેજકારક સ્થાન તેનેા માલિક શુક્ર કેન્દ્રમાં. પરંતુ મંગળા શુક્રની વૃષભમાં દ્રષ્ટિ વળી મંગળા પર શનિ દ્રષ્ટિ છે તેથી દ્રંક ગણની આવી નં. ૧૫ મુળળ શુનની વિરુદ્ધમાં સારી તેજ બતાવે છે મારે તે લીટીને સારી તેજ સુધી તા. ૧૬ થી લખાવેા અને ત્યાં ૨૦, ૨૧ લખેા.

તા. ૨૨, ૨૩ મિથુનનેા અંક તેજકારક સ્થાન પર શનિ મંગળની દ્રષ્ટિ છે બુધ સ્વશુદ્ધ છે તે સારી તેજ બતાવે છે પણ મંગળની દ્રષ્ટિ ને તે તેજ પસરવી નાખશે કારણ કે શનિની

મિથુનમાં સીધી દૃષ્ટિ છે. માટે આ તારીખોને તેજ લાઈન પર લખી આફને લંબાવો.

તા. ૨૪,૨૫ કર્કનો ચંદ્ર મંદીકારક સ્થાન સૂર્ય તેજ કરે પરંતુ લાંબા ગાળાની આવી ૩૪ મુજબ અને ટૂંકગાળાની આવી ૧૫ મુજબ બન્નેર આણુ રહેશે તેથી આ તારીખોને અગાઉ તારીખો સાથે જોડી દો.

તા. ૨૬,૨૭ સિંહ રાશિ, તેજ કારક સ્થાન. પરંતુ તેનો માલિક પોતાના ઘરથી બારને હોવાથી ટૂંકગાળાની આવી નં. ૮ મુજબ કાર્કસીઝ આવવો જોઈએ. પણ સિંહને શુક્ર આવડી મોટી મંદી થવા ન હેતાં કંઈક ઓછા મંદી કરશે તેથી તા. ૨૬,૨૭ને મંદી પર લખી આફને લંબાવો.

તા. ૨૮,૨૯. કન્યાનો ચંદ્ર, મંદીકારક સ્થાન, તેમાં શનિ અને ગુરુ તેનો માલિક મિથુનમાં તેના પર શનિની દૃષ્ટિ તેથી શનિનો ખમણો કાણુ સારી તેજ સૂચવે છે. પરંતુ દશમાં સ્થાનમાંથી મંગળની બુધ પર દૃષ્ટિ ટૂંકા ગાળાની આવી નં. ૧૫ મુજબ શનિની વિરુદ્ધમાં મંદી સૂચવે છે અને મંગળ ગુરુનો પૂરક બને છે તેથી તા. ૨૮ ને ૨૯, ૨૭ સાથે મંદીમાં લખો. અને ૨૯ ને તેજની લાઈન પર લખી આફને લંબાવો.

તા. ૩૦ રવિવાર છે.

તા. ૩૧ તુલા રાશિ તેજકારક સ્થાન તેનો માલિક કેન્ડમાં કાર્કની પણ દૃષ્ટિ વિનાનો છે તેથી સારી તેજલરની લીટી પર આ તારીખને લખો અને આફને લંબાવો.

ઉપર મુજબની સૂચના પ્રમાણે આફ તૈયાર કર્યા પછી નીચેની વિગતો પર ધ્યાન આપો અને ચોગ્ય લખાણ સૂચના રૂપે લખો.

આફ પર જુલાઈ ૧૯૨૨ લખો. નોંધ કરી લખો કે આ આફ ભાવનું પ્રમાણ બતાવતો નથી પરંતુ તેજ મંદી બતાવે છે. ત્યાર બાદ લાંબાગાળાની ધારણામાં ૧૧મી જુલાઈ સુધી તેજ અને પછી મંદી એમ લખો.

હવે આફની નીચે ૧,૩,૪થીએ વેચો અને ૫,૬,૭ મીએ ડબલ ખરીદો કે જેથી લાંબાગાળાની તેજની ધારણામાં દાખલ થઈ શકાય-ખરીદીને વેચી શકાય.

તા. ૧૧ મી એ ડબલ વેચવું જોઈએ કે જેથી મંદીની લાંબાગાળાની ધારણામાં દાખલ થઈ શકાય. ત્યાર પછી તેજ તારીખમાં માથે વેચવું અને મંદી તારીખમાં ખરીદવું.

હંમેશાં સારી તેજ અને સારી મંદીની બતાવતી તારીખોને વળગી રહો. આ પ્રમાણે તમારો આફ તૈયાર થઈ ગયા પછી નીચેના નમૂના પ્રમાણે આફને તપાસો કે જેથી તેમાં કંઈ ભૂલ રહી ગઈ હોય તો સમજ પડે.

૧ થી ૩૧ જુલાઈ ૧૯૨૨

તારીખ	વાર	ચંદ્ર	રાશિ	ભરત્ર્ય	જુલાઈ	ઝાગન્ટ	સરેરાશ	પરિણામ
તે		વગેરે	ગંધ	ગંધ	ગંધ	ગંધ		તેજ-મંદી
૧	શનિ	કન્યા		૫૪૯	૫૩૯	૫૪૮	૫૪૪	૨૦ રા. તેજ
૨	રવિ	તુ. ૨૪	
૩	સોમ	તુલા		૫૪૯	૫૪૦	૫૪૫	૫૪૪	તેજ-સમ
૪	મંગળ	તુલા		૫૫૭	૫૪૭	૫૪૮	૫૫૨	તેજ
૫	બુધ	કૃ. ૩	મિથુનનો બુધ	૫૪૭	૫૩૯	૫૪૧	૫૪૨	મંદી
૬	શુક્ર	વૃશ્ચિક		૫૪૭	૫૪૩	૫૪૭	૫૪૫	તેજ
૭	શુક્ર	ધન ૧૭		૫૪૩	૫૩૮	૫૪૦	૫૪૦	મંદી
૮	શનિ	ધન	
૯	રવિ	મ. ૩૬	સિંહમાં શુક્ર
૧૦	સોમ	મકર		૫૫૩	૫૪૮	૫૫૩	૫૫૦	તેજ
૧૧	મંગળ	મકર		૫૬૧	૫૫૬	૫૫૬	૫૬૦	તેજ
૧૨	બુધ	કુંભ ૨		૫૫૩	૫૫૦	૫૫૦	૫૫૧	મંદી
૧૩	શુક્ર	કુંભ		૫૫૧	૫૪૯	૫૪૯	૫૫૦	મંદી
૧૪	શુક્ર	મીન ૩૦		૫૪૮	૫૪૨	૫૪૫	૫૪૫	મંદી
૧૫	શનિ	મીન		૫૫૨	૫૮૪	૫૪૭	૫૪૮	તેજ
૧૬	રવિ	મેષ ૫૬	કર્કમાં સુર્ય
૧૭	સોમ	મેષ	મંગળ માગી	૫૫૧	૫૪૭	૫૪૦	૫૪૬	તેજ
૧૮	મંગળ	મેષ		૫૩૫	૫૩૦	૫૩૫	૫૩૨	મંદી
૧૯	બુધ	જાં ૨૩		૪૬૯	૪૮૬	૪૬૨	૪૬૪	...
૨૦	શુક્ર	કૃમ્ભ		૫૦૮	૫૦૩	૫૦૫	૫૦૫	તેજ
૨૧	શુક્ર	મિ. ૪૨	

* જ્યોતી ગાનર ગંધનાં ગંધુ ધર્મ ત્રિયુ થતુ ત્રિય છે.

* એપ્રિલ મે વાંદો.

૨૨	શનિ મિથુન	૫૦૪	૪૬૫	૪૬૭	૪૬૮૧	મંદી
૨૩	રવિ કર્ક ૫૩
૨૪	સોમ કર્ક	૫૦૦	૪૬૧	૪૬૬	૪૬૫૧	મંદી
૨૫	મંગળ કર્ક	૪૬૪	૪૮૭	૪૬૧	૪૬૦૧	મંદી
૨૬	બુધ સિંહ ૨	૪૬૦	૪૮૭	૪૬૦	૪૮૮૧	મંદી
૨૭	શુક્ર સિંહ બુધ અસ્ત	૪૮૦	૪૭૫	૪૭૫	૪૭૭૧	મંદી
૨૮	શુક્ર કન્યા ૮ કર્કમાં બુધ	૪૭૭	૪૬૮	૪૬૮	૪૭૨૧	મંદી
૨૯	શનિ કન્યા	૪૭૮	૪૬૬	૪૭૭	૪૭૩૧	તેજ
૩૦	રવિ તુ. ૧૪
૩૧	સોમ તુલા	૪૮૧	૪૭૩	૪૭૩	૪૭૭	તેજ

અધ્યાય પચીસમો

૩ ખજરના વાયદાના વેપારીઓને સોનેરી સૂચના x

૧. વાયદાના વેપારમાં હંમેશાં ધીરે ધીરે કમાણી કરવી સલાહ ભરેલી છે. ઉતાવળ કરી એકદમ કમાણી કરવા જનાર માણસો એકંદર પસ્તાતા હોય છે.

૨. હંમેશાં થોડા જોખમે કમાવું. વધુ લે વેચ કરી જોખમ ઓછું લેવું પણ મોટું જોખમ ખેડવું નહિ. તેમણે બને ત્યાં સુધી માથા પર જોખમ રાખવું નહિ.

૩. ૩ ખજરના ભૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાનકાળના આંકડાનો હંમેશાં અભ્યાસ કરવો.

૪. હંમેશાં એક બાબુનો વેપાર કરવો નહિ. તેજ વખતે તેજમાં, અને મંદી વખતે મંદીમાં વેપાર કરો. આમ કરવાથી તમને બંને બાબુથી ફાયદો થશે.

xઆ સૂચનાઓ બને તો તમારી દરરોજની જગ્યાએ ચોટાટી રાખો. જે અવાર નવાર તમારી મુશ્કેલીઓમાં મદદ કરતી રહેશે.

૫. લવિધ્યનો ત્યોતીયની દૃષ્ટિથી સંપૂર્ણ વિચાર કરી, સાહસિક અને આગળ વધો. અકવાઓથી ગલરાઈ ન લાગે અને કરેલાં નિર્ણયને છોડી દેતાં પહેલાં સંપૂર્ણ વિચાર કરો.

૬. ઊંચા ભાવે ખરીદવા નીકળવાને બદલે વેચવા નીકળો અને નીચા ભાવે વેચવાને બદલે ખરીદવા નીકળો.

૭. હંમેશાં સખત તેજ પાછળ સખત મંદી આવે છે. આ વખતે સંભાળપૂર્વક તેજનો લાભ લેના લાગે અને અચાનક મંદી આવે તો ફસાઈ ન જવાય તેનો ખ્યાલ રાખતા રહો.

૮. અમાસ અને પૂનમ વખતે મોટી વધઘટ થાય છે તેથી ટૂંકી મૂડીવાળાઓએ આ વખતે ધંધામાંથી અલગ થઈ જવું, વાથદાના વેપારીઓનો મોટો ભાગ આ સમયમાં જ ફસાય છે.

૯. દરરોજની તેજ મંદીનો ઘાટ રાખો. અને તેનો અભ્યાસ કરવા રહો. આથી તમને કેટલીક વખત અગત્યની મદદ મળતી રહેશે.

૧૦. હંમેશાં જનતાના અભિપ્રાય પર ચાલો. જો જનતા મંદીમાં હોય તો મંદીનો અને તેજમાં હોય તો તેજનો વેપાર કરો.

૧૧. ઘણી લાઈનને બદલે ચોટકસ એક જ લાઈનમાં વેપાર કરવો સલાહ લેવું છે.

૧૨. અસ્થિર બજારમાં વેપાર બંધ કરી શાંત રહેવું વધુ સારું છે,

૧૩. જરૂરિયાત અને ઉત્પાદન પર હુમેશ ભાવેનો આધાર હોય છે. ચાલ રાખો કે ટૂંક વખતની જરૂરિયાતોના ભાવમાં હુમેશાં તેજી થાય છે અને લાંબા ગાળાની જરૂરિયાતોના ભાવ હુમેશાં નીચે જાય છે.

૧૪ ખેતી અફવા પર કઢી ધ્યાન નહિ આપો. દેશ અને પરદેશના રાજકીય ફેરફારોથી હુમેશાં વાકેફ રહો. કારણકે તેની ભાવો ઉપર ખાસ અસર થાય છે.

૧૫ શક્તિ કરતાં વધુ પડેલો વેપાર માણસને પાયમાલ કરે છે. આથી તમારી શક્તિના હુમેશાં વિચાર કરતાં રહો. આ શક્તિ અવાર નવાર બદલાય છે તેનો જ્યાસ રાખો. જે તમે દર વખતે ૧૬ શક્તિથી વેપાર કરશો તો તમારો વિન્ય જ થશે. આથી તમને કઢી ખેતી ખાટ આવશે નહિ અને સરવાળે કમાતા જ જશો.

૧૬ 'ખાટ કાપો અને નફો લાંબાવો.' કહેવત પ્રમાણે જે તમારી ધારણા ખેતી પડતી સાથે અને બીજા તમારી દૃષ્ટિથી વિરુદ્ધ જતું જણાય, તો તમારો વેપાર તરત કાપી નાંખો, અને વિચર ચિન્તથી વિચાર કરી ફરી વેપારમાં દાખલ થઈ નફામાં રાફ જુઓ. પણ મર્યાદા બાંધતા જાઓ. દાખલા તરીકે જે ૪૦૦ ભાવથી હીધું હોય અને તે વધીને ૪૫૦ થાય, તો નિશ્ચય કરો કે ૪૩૦ થાય તો વેચીશ પાછો ૪૮૦ રૂ. ભાવ થાય તો ફરી નિશ્ચય કરો કે ૪૬૦ રૂ. ભાવ થશે ત્યારે વેચીશ. આ રીતે મર્યાદા વધારતા

જાણ્યો છતાં બજાર ફરે ત્યારે નદી મેળવવાનું ન કરે. બીજો
ખાંધનાર કદી દેવાનું કાઢતો નથી ને સૂચ દર્મમાં કાઢતો નથી.

૧૭ જો તમારા વેપારમાં તમારી ધારણા અચોક્કસ
જણાય તો તો તરત નદી ન લઈ દેતાં ખીંચે ખીંચે અગત્યનું ભેગ
રહો. અને બજારમાં તેજ કે મંદો વિસ્થાપનો કરી નહીં જવું
નાની વધધટ (Reaction)થી ધાય છે આ વિસ્થાપન અનુભવ કરીને
ખીંચ ૧/૬ શક્તિ વાપરી નાની વધધટમાં જવું ને
તરફેણમાં લાભ દેતાં જાણ્યો. અને ઉપરે જવું ને
જણાય કે જનનાની ધારણા તમારી વિસ્થાપન કરી શકે
દેખાય છે, ત્યારે બધા વેપારમાંથી તરત છૂટા પડી જાવો.

૧૮ આવતી ખોટમાંથી નીકળી જવા માટે નમો રહો,
વેપાર કરી તેની સંદેશમાંથી ખોટ કરી નાખવાના પ્રયત્નને
બદલે વેપાર કાપી નાખવો તે વધુ સારું છે. કારણ કે જેમ કે
જતાં વધારે ખોટ જવાનો સંભવ છે. છતાં પણ નીખવાનું રહી
ગયું હોય તો લાંબાગાળે જ સંદેશ કરવી કે નહીં તે જોઈને
જણવડું રહે.

૧૯ ઉદ્યમ દિવસ ધંધો કરનાર જાણ્યો જ કાપે છે. જનનાને
પૂર્વગ્રહ રહિત ઓળખવા માટે ચોક્કસ સમય માટે ધંધો બંધ
કરવાની ઘણીવાર જરૂર પડે છે. આથી અગત્યનું આશમ મંદ
રાહત પણ મળે છે. વાથદાના વેપારમાં આ તત્વનો ખાસ જુદો
હોય છે.

૨૦ શાંત ચિત્ત, સાહસિકતા, જલદી નિર્ણય કરવાની શક્તિ, એ સદાના ધંધાના ખાસ સદગુણો ગણાય છે. તે માટે હંમેશાં નકલી આનંદથી દૂર રહો. તમારો આધ્યાત્મિક શક્તિ વધારો. ચિત્ત અશાંત બને ત્યારે પ્રભુ લલિત પર વધારે ભાર આપે. આથી તમારું ચિત્ત શાંત થશે, મુશ્કેલીઓનો માર્ગ જડશે. બને ત્યાં મુઢી તમારાં મન અને વાણી પર કાબુ રાખે અને જેમ બન તેમ પવિત્ર વિચારો તરફ ઢળતા રહો.

૨૧ તમારા મનની શાંતિમાં ખલેલ પડે તે રીતે વધુ પડતો વેપાર કદી પણ ન કરતા.

૨૨ નાની નાની તેજ મંદીથી બગરનો તેજ મંદનો પ્રવાહ ઓગળતાં શીખે અને તેના પરથી અનુકૂળ સમય શોધી વેપારમાં દાખલ થાઓ.

૨૩ હંમેશાં સારા ભરોસાદાર અને હોશિયાર દલાલ મારફતે વેપાર કરો. તમે એના વિશ્વાસ મેળવો અને તેનો સલાહ લેના હો. દલાલ હંમેશાં વેપારના કીડા હોય છે. અને જનતાનો તેજ દીનો પ્રવાહ ઓગળતારા હોય છે તેમના આ અનુભવનો લાભ લો.

૨૪ ઉપરના સિદ્ધાંતોનો અમલ કરતાં ક્યારેક તમને ખોટા પે અને તમે નિરાશ બનો ત્યારે થાક નાંખો કે નસીબ યારી પે છે પણ દરેકને નહિ. માત્ર ધોરણ જ.

૨૫ વાયદાના વેપારમાં ન્યોતિપતું પણ પ્રાથમિક જ્ઞાન અવશ્ય જરૂરી છે. તો તે માટે તેનું પણ થોડું જ્ઞાન મેળવો.

૨૬. નફા મેળવવાનો ક્યારે યોગ છે તે પણ પોતાના જન્મકારની મદદથી જાણવું જરૂરી છે.

૨૭. વાયદાનો વેપાર કરતી વખતે દરેક તત્વો પરસપ્રમાણુ ધ્યાન આપવું. ડેઈ એકાદ તત્વ પર વધુ પડતાં ઢળી જવાથી મુશ્કેલી ઉત્પન્ન થાય છે. ન્યોતિપતો આગતમાં આ સિદ્ધાંત ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે.

૨૮. તમારી ચાલુ નામ રાશિથી ગોચર-પચાંગમાં બતાવેલો ચંદ્ર આઠમે અને બારમે પસાર થતો હોય ત્યારે ધંધો શરૂ કરવો નહિ. ખોટ આવતી હોય તો ચાલુ ધંધો તે વખતે કાપવો નહિ. આ બન્ને સ્થાનોમાંથી પસાર થતા ચંદ્ર મનની અશાંતિ વધારનાર અને આડું વેતરણ કરાવનાર છે. બદલાનો દિવસ તેજ મંદી સહી પડવાનો દિવસ જે તમારા આવા સ્થાનમાંથી ગોચર ચંદ્ર પસાર થતો હોય તો, તમારો ધંધો તે દિવસો પહેલાં આટોપી લ્યો. જે તેમ કરવાથી તમને નુકશાન થતું હોય તો પણ સહન કરી લ્યો. કારણકે તેમ નહિ કરવાથી આવી ગોચર ચંદ્રમાના દિવસોએ વધુ નુકશાન આપવું પડે છે, અમારા અનુભવમાં આવા દાખલા અમે સેંકડો ગાંઠકોના જોયા છે.

૨૯. તમારી નામ રાશી અને જન્મની રાશી બુદ્ધી હોય તો તમે લાભી રાખો કે સદો તમારા માટે હુળાહુળ વિષ છે. તમારે ત્યા ગુમાવાનું જ રહેશે.

૩૦. તમારી નામ રાશિથી શનિ ૪ થો, અને ૮ મો ગોચરમાં પસાર થતો રવિ ત્યારે પણ તમારે ધંધો ન કરવો એ ખાસ હિતકર છે.

પં. ઘાબૂલાલ જાલકીલાલ શર્મા “સુમન”

મેંઘ શાસ્ત્ર વિજ્ઞાન કોષિલ રત્ન

દિ. તા. સુધાકર દિનુ ધર્મ વિશારદ

સી. કોષિદ જૈન સિ. મુષળ.

તમજ પૃથ્વીનાં વપ તના શત્રુઓને સુખપૂર્વક નિદ્રા આવતી નથી.

કદાચિદ્વિત્તાસિઃ પ્રતિદિનમપાયસ્તનુભૃતઃ

સિતે રિઃકાગારં ગતવતિ યદા જન્મસમયે ॥

સદા કામક્રીડા પ્રભવતિ મહત્કર્મકરણં

ગુણાનામન્પત્ત્વં દ્વિતજનવિરોધશ્ચ સદ્દસા ॥૧૨॥

અન્વયઃ—યદા (યસ્ય) જન્મસમયે સિતે રિઃકાગારમ્ ગતવતિ (સતિ તદા તસ્ય) તનુભૃતઃ કદાચિત્ વિત્તાસિઃ (ભવતિ), અપાયઃ પ્રતિદિનમ (ભવતિ), સદા કામક્રીડા, મહત્કર્મકરણમ્, ગુણાનામ્ અલ્પત્ત્વમ્ ચ સદ્દસા દ્વિતજનવિરોધઃ પ્રભવતિ. ૧૨

અર્થઃ—અચારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે શુદ્ધ આર-
માસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે તે પુરૂષને કોઈ વખતે ધનની
પ્રાપ્તિ થાય છે અને અર્થ નિરંતર થયા કરે છે, સર્વદા સતિ-
ક્રીડા, સદાન કાર્ય કરતાર, ગુણાનું અલ્પપાતું તથા સદેજમાં
મિત્રવર્ગની સાથે વિરોધ થાય છે. ૧૨

શનિભાવ ફલમ્.

યદા મન્દે લગ્નં ગતવતિ ધનૈર્ગંધ લસિતો

વિપાદી વાદેન પ્રવલગ્નિપુદ્ગા તોપગદ્વિતઃ ॥

સદા વ્યગ્રશ્ચળઃ શનિર્ગિવ તદા પડ્યતિ નગઃ

પરોત્કર્પામત્યઃ કૃઠાતનુગ્યં વ્યાધિગણતઃ ॥૧૩॥

અન્વય:—યદા મન્દે લગ્નમ્ ગતવતિ (સતિ) તદા નરઃ ઘનૈઃ
 ષ્વ લસિતઃ, વાદેન વિપાદી, પ્રવલરિપુહા, તોપરહિતઃ, સદા વ્યગ્રઃ,
 ચપ્હઃ, શનિઃ ઇવ પદ્યતિ, પરોત્કર્ષાસહ્યઃ, અયમ્ વ્યાધિગળતઃ
 કુચતનુઃ (મત્તવતિ). ૧

અર્થ:—જ્યારે શનિ લગ્નસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે તે
 પુરૂષ ધનથી શોભાયમાન, વાદવિવાદ કરવાથી ખેદયુક્ત, બળ-
 વાન શત્રુનો નાશ કરનાર, સંતોષ રહિત, નિરંતર વ્યગ્રચિત્ત-
 વાળો, મહાન ક્રોધી, શનિ બરાબર દૂર દષ્ટિવાળો, બીબની
 મોટાઇને સહન કરી શકે નહિ તેવો તથા રોગોના સમૂહથી
 દુર્ગળ શરીરવાળો થાય છે. ૧

કુદુમ્બલક્ત્તાંઽપિ પ્રમવતિ કુદુમ્બે યદિ શનો

વિદેશે સંગ્ગ્ચ્છન્કિમિતિ ન હિ મુંક્તે પ્રિયતમમ્ ॥

સદા મિષ્ટં મિત્રૈરપિ સમમલં તિક્તવચનં

પ્રવક્તિ સ્વાર્થં ના સપદિ પરિગૃહ્ણતિ ચ શરમ્ ॥૨॥

અન્વય:—યદિ શનો કુદુમ્બે પ્રમવતિ (સતિ) ના કુદુમ્બલક્ત્તઃ
 અપિ વિદેશે સંગ્ગ્ચ્છન્ સદા મિષ્ટમ્ પ્રિયતમમ્ કિમિતિ ન હિ
 મુંક્તે? મિત્રૈઃ સમમ્ અપિ સ્વાર્થમ્ તિક્તવચનમ્ અલમ્ પ્રવક્તિ,
 ચ સપદિ શરમ્ પરિગૃહ્ણતિ. ૨

અર્થ:—જો શનિ ધનસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ
 કુટુંબથી તબબેલો છતાં પણ પરદેશમાં જઈ નિરંતર મિષ્ટ
 અને પ્રિય એવા કથા પદાર્થને નથી ભોગવતો? અર્થાત્ સર્વ
 પદાર્થને ભોગવે છે. મિત્રની સાથે પણ સ્વાર્થ માટે કુટુંબચન
 બોલે છે તથા જલદીથી સુવર્ણ આદિ અષ્ટ ધાતુને મેળવે છે. ૨